

“ श्रीपतिमानंदो नः ”

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾರತಿ

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಸಾಹು, ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಶಂಭುಲಿ-೨

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ನಂದನ-ಮಾಘ	ಸಂಚಿಕೆ
	೧೯೫೩-ಫೆಬ್ರವರಿ	೪

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸರತ್ನಂ ಗೋಸಾಲದಾಸರು

ಬಾಳಸೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜು, ಚಾಮರಾಜನೇರಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ೨

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

			ಪುಟ
ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	೧
ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ	೨
—ಶ್ರೀ ವರನಣಿ ರಾಮರಾವ್			
ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	೭
—ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು			
ವೇದಾಂತದರ್ಶನ	೧೧
—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್			
ಹರಿಕೀರ್ತನೆ		೧೭
—ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್ಟರು			
ಇದರ ಅರ್ಥ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ ?	೨೨
ಬಾಯಿಪಾಠ			೨೩
ಸಂಪಾದಕೀಯ		೨೭
ಮಧ್ವ ಸುವ್ರಾಲಿ	೩೩

ಬಿನ್ನಹ

ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಚಂದಾಹಣವನ್ನು ವಾಸತಿನಾಡದಿರುವವರು ವಯಮಾಡಿ ಕೂಡಲೇ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಚಿರಕಾಲ ನಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

[ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಅರ್ಧಯುಜ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಪುಟ.]

‘ಶ್ರೀಪತಿಮಾನದೊ ನಃ’

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾರತಿ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ
ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾನ್ಮಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ |
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತುತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ||

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ನಂದನ—ಮಾಘ	ಸಂಚಿಕೆ
೨	೧೯೫೩—ಫೆಬ್ರವರಿ	೪

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ : ಮೋಹನ ಅದಿತಾಳ

ಪಾಂಡುರಂಗ ತ್ವತ್ತಾದ ತೋರಿಸಯ್ಯ ಕರುಣದಿ ಪಿಡಿ ಕೈಯ್ಯ || ಪ ||
ಪ್ರಂಡರೀಕ ಮುನಿವರದ ನಮಿಸೆ ನಿನಗೆ | ನೀತ್ಪರಿತಪಲಿನಗೇ || ಅ. ಪ ||
ವನಜಭವಾದಿಸಮಸ್ತ ಸುರವ್ರಾತ—ನಂದಿತ ಶ್ರೀನಾಥ
ಪ್ರಣತಾರ್ತಹರನೆ ಕಾಮಿತಫಲದಾತ | ಮುನಿಗಣಸಂಧ್ಯಾತ
ನೆನವ ಜನರ ಮನದೊಳಗಿಹ ವಿಖ್ಯಾತ | ಭುವನಾಧಿನಾಥ
ಭನ್ನಮಹಿಮ ಎನಗೊಲಿದು ಪಾಲಿಸೋ ಮಾತ | ದಯಮಾಡಿ ತ್ವರಿತ || ೧ ||
ಸುರುಚಿರಮಹಿಮನೆ ಭಜಕಾಮರ ಧೇನು | ವಸುದೇವನ ಸೊನು
ಧರಣಿಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರನುದ್ದಾರ ಮಾಡಿದ್ದೊ ಗಂಭೀರ
ದೊರೆಯೆ ನಿನ್ನ ಹೊರತನ್ನರ ಕಾಣೆ | ಕೇಳೆಲೊ ನರಹರಿಯೇ
ಕಿರಿಕಿರಿ ಭವದೊಳು ಬಿದ್ದು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವೆ | ಸೊರೆಯೆಂದು ನುಡಿಸೆ || ೨ ||
ಬಂವ ಜನರ ಭವಸಾಗರ ಸರಿಮಿತಿಯ | ತೋರಿಸುರೆವರೀತಿ
ಚಂಪುಬಂವ ಕರವಿಟ್ಟು ಕಟಿಗಳಲ್ಲೇ | ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ
ನಿಂಬಿದ ಭೀಮಾತೀರ ಚಂದ್ರಭಾಗ-ದಲ್ಲಿ ವೈಭೋಗ
ತಂದೆ ಶ್ರೀ ಸತಿವಿಠಲ ಸುಖಸಿಂಧೋ | ಅನಾಥಬಂಧೋ || ೩ ||

ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ

ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ ವರವಣಿ ರಾಮರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೈಸೂರು ಗೌ|| ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್

೩. ಬಾಲಲೀಲೆ

ವೃದ್ಧಿಹ್ರಾಸಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಶ್ವದೇಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿರತಕ್ಕ ನಿತ್ಯನೂ, ಸನಾತನನೂ, ಚೇತನಾಚೇತನ ವಿಲಕ್ಷಣನೂ, ನೂತನ ಪದಾರ್ಥಗಳೊಳಗತಿಸೂತನನೂ ಆದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನಂದಗೋಪ ಯಶೋದಾಕಂದನಿಸಿ ಗೋಕುಲಾನಂದಕನಾಗಿ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವನೋ ಎಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ!

ನಲಿವ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳು, ನೆವನಿಲ್ಲದಲೆ ನಗುವ, ಬಾ
ಯೊಳಗೆ ಬಟ್ಟಂನಿಕ್ಕಿಪೀರ್ವ, ಪಸಿದರೆ ಚೇರ್ವ,
ಮೊಲೆಯುಣ್ಣ, ಪೋಗಲಂಬೆಗಾಲಿಡುವ, ನಿಲ್ವ, ಬೇಡ್ವ,
ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡುವ ||

ಮೊಳೆವಲ್ಲಿ ಜೊಲ್ಲಿನಿಂ ತೊದಲಿಸುತ ನುಡಿವ, ಕೋ
ಮಲವಾದ ದಟ್ಟಡಿಯನಿಡುವ, ಕಾಡುವ, ಬೀದಿ
ಯೊಳಗಾಡುತಲ್ಲೆ ಮಲಗುವ, ಕುಳ್ಳಿರುವ ಬಾಲ
ಲೀಲೆ ಕಂಡಳು ಯಶೋದೆ || (ಮೋಹನದಾಸರು)

ಅನುಪಮ ಪುಣ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯು ಬಾಲಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಬಾಲದೊಡಿಗೆಗಳೆಲ್ಲಮಂ ತೊಡಿಸಿ ನೋಡುವಳಂತೆ! ಅವನ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳ ಲಾಲಿಸಿ ಮುದ್ದುಮಾಡುವಳಂತೆ! ಬಾಲಕಂಗೆ ಅನುವಾದ ವಸ್ತುವಂ ನೀಡುವಳಂತೆ! ತನ್ನ ತೊಡೆಯಲಿಟ್ಟು ಲಾಲಿಸುತ ಪನ್ನೀರೆರೆದು ಮೋಹದಿಂ ಧೂಳಾಟ ಮೊದಲಾದುದಂ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುವಳಂತೆ! ಮುದ್ದುಕಂದನಾಟಿ ಮುಕುಂದನ ಕಾಲಂದಿಗೆಗಳ ಕಿಣಕಿಣನಾದವು

ಎಳೆಯ ಮೇಘಗರ್ಜನೆಯಂತಿರಲು, ಕಂಠಮಾಲೆ ಇಂದ್ರಜಾಪದಂತಿರಲು (ಎಂದರೆ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಿನಂತಿರಲು), ಮಿನುಗುವ ಮಾಣಿಕ್ಯಭರಣಗಳ ಕಾಂತಿಯು ಮಿಂಚಿನಂತಿರಲು, ಬಾಲ ಗೋಪಾಲನ ನೀಲವರ್ಣದ ದೇಹವು ನೀರುಂಡ ಮೇಘದಂತಿರಲು, ಗೋಪಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ನವಿಲುಗಳೂ, ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಚಾತಕವೂ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡಿದವಂತೆ!!

ನಂದನಂದನನ ಸುಂದರ ಮುಖವು ಚಂದ್ರಮಂಡಲಪಂತೆಯೂ ಅವನ ಮಂವಸ್ಥಿತವು ಚಂದ್ರಿಕೆ (ಬೆಳದಿಂಗಳು) ಮಂತ್ರೆಯೂ, ಅವನ ಧರಿಸಿದ ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಚಿನ್ನದ ತೊಡಿಗೆಗಳೂ, ಮುತ್ತಿನ ಪಾರಂಗಗಳೂ ನಕ್ಷತ್ರಗಣಗಳಂತೆಯೂ, ದಣೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ಕತ್ತರಿಯಿಟ್ಟು ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಕಳಂಕದಂತೆಯೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರಲು, ನಂದಗೋಪನ ಮಹಾಯಾದ ಯಶೋದೆಯ ನಯನಗಳೆಂಬ ಚಕ್ರೋರಗಳು ಅನಂದದಿಂದ ನಲಿದವಂತೆ!!

ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿನಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯು ಜಗವಂದ್ಯನಾದ ಮಹಾಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಕೆಣಕಿ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಸಿದಳಂತೆ:

ಜಗವಂದ್ಯನಂ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲ್ಮಲಗಿಸುತ
ಸೊಗಸಿಂದ ಕ್ಷೀರಮಂ ಪದಮಾಡಿ ಕುಡಿಯನ್ನ
ನುಗುಮಣಿಯೆ ಕಂದಮ್ಮ ಕುಡಿಯನ್ನು ಪರಬೊಮ್ಮ
ಭಲವ್ಯಾಕೊ ನಿನಗೆ ತಮ್ಮ ||

ಉಗುಳದಿರು ನುಂಗಯ್ಯ ಪಸಿವಿರ್ಚೆ ರಂಗಮ್ಮ
ಮೊಗಬಾಡಿತಲ್ಲೊ ಹರಿ ಕುಡಿಯೊ ಮೋಹನಕಾರಿ
ಮಗನೆ ಕುಡಿಯೆನುತಲಿ ಯಶೋದೆ ಕೆಣಕಾಲಸಂ
ಕುಡಿಸಿದಳಾ ಸಂತೈಸುತಾ || (ಮೋಹನದಾಸರು)

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಯಶೋದೆಯು ಮುದ್ದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು

ಮುದದಿಂದ ಕಣಿದ

“ ಕೈಯ ತೋರೋ ಕರುಣೆಗಳರಸನೆ ಕೈಯ ತೋರೋ
 ಕೈಯಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಮುದ್ದಿಯನೀವೆನು ಕೈಯ ತೋರೋ
 ಅಂಗುಲಿಯಲಿ ಹರಳುಂಗುರವಿಟ್ಟ ಕೈಯ ತೋರೋ
 ಅಂಗೈಯ್ಯಲಿ ಧ್ವಜಪದ್ಮರೇಖೆಯ ಕೈಯ ತೋರೋ
 ಭೃಂಗಾರ ಶಂಖಚಕ್ರವ ಧರಿಸಿದ ಕೈಯ ತೋರೋ ”

(ಪುರಂದರದಾಸರು)

ಎನ್ನುವಳಂತೆ. ಅಲ್ಲದೆ,

ಕಂದ ಬಾ ಮುಂದಕೆನ್ನಲ್ಲಿಗೇ, ಮಲ್ಲಿಗೇ
 ಮೃಂದಸರವಿಡುವೆ ತವಕೊರಳಿಗೆ, ಬೆರಳಿಗೆ
 ಕುಂದಣುಂಗುರವ, ಮುದ್ದಿಡುವೆ ನೋಡುವೆನೆನುತ-
 ಲಂಕರಿಸಿ ಕೈಗೆ ;

ಕಂದ ಕೋ ಮೊಸಬೆಣ್ಣೆ ಮೆಲ್ಲುವುದು ನಿಲ್ಲುವುದು
 ಮಂದಮತಿಯಿಂ ಮರಿಯೆ ಈ ಹದನ ನೀನರಿಯೆ
 ಎಂದು ಬಿಗಿಪಟ್ಟಿ ಗೋಪಾಲನಂ ಬಾಲನಂ
 ಬಣ್ಣಿಸಿದಳು ಯತೋದೆ || (ಮನೋಹರದಾಸರು)

ಈ ಪರಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿವಿಧ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗುವ
 ಸುಕೃತವನ್ನು ಗೋಪಿದೇವಿಯು ಎಷ್ಟು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಳೋ
 ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ಆರಾಧಕರಾದ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಯರು
 ತಮ್ಮ ಅಮೋಘವಾದ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು
 ಬಹಳ ಹೃದಯಂಗಮವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಈ
 ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ :—

ರಾಗ: ಧನ್ಯಾಸಿ ರುಂಪೆತಾಳ

ಎಷ್ಟು ಜನ್ಮದಲಿ ಮಾಡಿದಳೊ ಗೋಪಿ ಶ್ರೀ
 ಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲೆಯನು ನೆನೆದು ಹಿಗ್ಗುವ ಸುಕೃತ

|| ಪ ||

ಅಂಬುರುಹನಾಭನಿಗೆ ಅರಳೆಲೆಯಲಂಕರಿಸಿ
ತುಂಬಿಗುರುಳಿಗೆಸುತ್ತ ಜಡೆಯನ್ನು ಹೆಣೆದು |
ಸಂಭ್ರಮದಿ ಚಂಡಿಕೆಗೆ ಸರಸಮಲ್ಲಿಗೆ ಸುತ್ತಿ
ನಂಬಿಸುತ ನಗಿಸಿ ಮುದ್ದಾಡುವ ಸುಕೃತ || ೧ ||

ಮದನ ಜನಕನಿಗೆ ಮಾಗಾಯ ಬಾವುಲಿಯಿಟ್ಟು
ಪದಕ ವೈಜಯಂತಿಯನೆ ಕೊರಳಿಗ್ಗಾಕಿ
ಮುದದಿ ಕೌಸ್ತುಭ ತುಳಸಿ ವನಮಾಲೆಯನು ಧರಿಸಿ
ಪದುಮನಾಭನ ಪಾಡಿ ಪೊಗಳುವ ಸುಕೃತ || ೨ ||

ಕಸ್ತೂರಿಯಿಟ್ಟು ಕಂಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ
ಮತ್ತೆ ಕದಸಿನಲಿ ಕುಂಕುಮವನೊತ್ತಿ |
ಮುತ್ತಿನಂದದೊಳಿರುವ ಬೆವರ ಸೆರಗಿನೊಳೊರೆಸಿ
ಮುತ್ತುತಾರೈಯೆಂದು ಮುದ್ದಾಡುವ ಸುಕೃತ || ೩ ||

ಅಸುರ ಕುಲಹರಣನಿಗೆ ಅಂಗಿಯನು ತೊಡಿಸಿ ಬಲು
ಕುಶಲದಿ ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಉಡಿಸಿ |
ಪೊಸರತುನ ಬಿಗಿದ ಮಣಿಮಯದ ಮಕುಟವ ಮಂಡೆ
ಗೊಸವಿಟ್ಟು ನಲಿನಲಿದು ಮುದ್ದಾಡುವ ಸುಕೃತ || ೪ ||

ರಂಜಿತಕ್ಕಾಂಕಿತಗೆ ಭುಜಕೀರ್ತಿಯನೆ ಧರಿಸ್ಯ
ಲಂಕಾರದಲಿ ತಾರೆಮಣಿಯ ಕಟ್ಟಿ |
ಕಂಕಣವು ಕಡಗ ಧಳಧಳವ ವನಳದಿ ರಚಿಸಿ
ಬಿಂಕದಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಿಟ್ಟು ತೂಗುವ ಸುಕೃತ || ೫ ||

ಮುಂಗೈಯ ಮುರಿಮುತ್ತಿನುಂಗುರವು ಧಳಧಳನೆ
ರಂಗು ಮಾಣಿಕದ ಒಡ್ಡಾಣ ಹೊಳೆಯಿ |
ಕಂಗೊಳಸುತಿಹ ಕಾಂಚಿದಾಮವಲಂಕರಿಸಿ ಸ
ವಾಂಗದೊಳು ಗಂಧಪರಿಮಳವ ಸೂಸುವ ಸುಕೃತ || ೬ ||

ಕಡಗ ಪೊಂಗಿಜ್ಜೆ ಕನಕದ ಘಂಟೆ ಸರಪಳಿಯು
ಬಿಡದೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಚರಣದಲಿ ಧರಿಸಿ |

ವೊಡವಿಯನು ಅಳೆದ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮನಿಗೆ ಮೆ
ಲ್ಲಡಿಯನಿಡು ಎಂದೆನುತ ನಡೆಯ ಕಲಿಸುವ ಸುಕೃತ || ೭ ||

ನೆಲನ ಈರಡಿಮಾಡಿ ಬಲಿಯಮೆಚ್ಚಿದ ಪಾದ |
ಚೆಲುವ ಚರಣದಿ ಭೂಮಿಯಳೆದ ಪಾದ |

ಶಿಲೆಯೆಡಹಿ ಬಾಲೆಯನು ಮಾಡಿದ ದಿವ್ಯಪಾದ
ಒಲಿದಿಟ್ಟು ನಡೆಯೆಂದು ನಡೆಯ ಕಲಿಸುವ ಸುಕೃತ || ೮ ||

ಅಂದಿಗೆ ಪಾಯ್ವಟ್ಟು ಕುಂದಣದ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ
ಸಂದಣಿಸಿ ಕಿರಿಬೆರಳೊಳುಂಗುರಗಳು |

ಚೆಂದದ ಕಡಗ ಪಾಡಗ ಘಂಟೆ ಸರಪಣೆಯು
ಮಂದಗಮನನ ಪಾದಪದ್ಮಕ್ಕೆಡುವೊ ಸುಕೃತ || ೯ ||

ಪನ್ನಂಗಶಯನ ಅನೆಯನಾಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ
ಹೊನ್ನುತಾಹೊನ್ನುತಾಗುಬ್ಬಿಯೆಂದೆನುತ |

ತನ್ನ ಕರಗಳಲಿ ತಾರಮ್ಮಯ್ಯನಾಡಿಸುತ
ರನ್ನ ರಂಗಯ್ಯ ತೋಳಾಡು ಎಂಬುವ ಸುಕೃತ || ೧೦ ||

ದಿನಕರ ನಿಭಾಂಗ ಕೇಶವ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುನಿ
ಸನಕಾದಿವಿನುತ ಕುಣಿದಾಡು ಎನುತ |

ತನ್ನ ಕರಗಳಲಿ ತಕ್ಕೈಸಿ ಕೃಷ್ಣನ ದಿವ್ಯ
ಘನ್ನ ಚರಿತೆಯ ವಾಡಿ ವೊಗಳುವ ಸುಕೃತ || ೧೧ ||

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

—*—

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಮಾನಸಪೂಜಾ ಮಹಿಮೆ

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಕ್ಕಂದಿರು ಸೆಂಕೂಪಾಯಯವರೆಂಬ ಹೆಸರಿನವರಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಡಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಾದುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಸ್ವಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ನಿಷ್ಠಾವಂತರಾಗಿ ಪ್ರತನೇಮಬಸವಾಸಪರಾಯಣರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಏಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ಶರೀರಾಲಸ್ಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸೂರೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಎಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಸಹಿಸದೆ ಅಕ್ಕಂದಿರು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಗೊಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧನಿದ್ವಾದಶಿ ಬರಲು ಏಕಾದಶಿಯ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಾವರು ಇದ್ದೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಕ್ಕಾ!! ನಾಳೆ ಸಾಧನಿದ್ವಾದಶಿ. ನಿಮ್ಮ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ದೇವತಾರ್ಚನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೀರ್ಥಪಾರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿಲ್ಲವಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಶುಳಸೀದಾಸರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ತೀರ್ಥಪಾರಣೆಮಾಡಿ ಬಂದರೆ ಒಳಿತು, ಎಂದು ಏಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಹಾಗೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಅಕ್ಕಾವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

ಈ ಶುಳಸೀದಾಸರೆಂಬವರು ವಸ್ತುತಃ ಶ್ರೀಚೈತ್ಯವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಇವರು ನಮ್ಮದೇವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತರ್ಕಬ್ರಹ್ಮಾಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಸಕಲರಾಜ್ಯ

ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದು ಶ್ರೀವೇದೇಶತೀರ್ಥರಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಅಭ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಉವ್ವಾಮುಪಂಡಿತರಾದ ಈ ದಾಸರು 8-10 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಎಲ್ಲಾ ವೇದಾಂತಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಮತವೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದುದೆಂದು ದೃಢನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಶ್ರೀವೇದೇಶತೀರ್ಥರಿಂದಲೇ ತಪ್ಪುಮುದ್ರಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತರುವಾಯ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಕಾಲ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಯನಮಾಡಿ ವಿರಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಜನ್ಮಗಳು ಮೈಂಭಜನ್ಮ ಬರುವ ಪ್ರಾರಂಭವಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರನ್ನು ಬಹುಪ್ರಕಾರೇಣ ಸೇವಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಒಂದಾನೊಂದುದಿನ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ನಿಮಿತ್ತವೇನೆಂದು ಗುರುಗಳೇ ವಿಚಾರಿಸಲು ತಮ್ಮ ಮೈಂಭಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿದರು. ಆಗ್ಗೆ ಉಪಮರ್ಶಯುಕ್ತಿಯನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ “ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ನಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿತ್ಯಂಪ್ರತಿ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತರ್ಜನೀ ಬೆರಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಉಂಗುರವನ್ನಿಟ್ಟು ಪಗಡಿಮನಿಯ ಲುಂಗಿಯನ್ನು ಕಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಪಿಡಿದುಕೊಂಡು ನರಸಿಂಹತೀರ್ಥವೆಂದು ಹೆಸರುಳ್ಳ ಸಮೀಪವರ್ತಿಯಾದ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಾಲ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತರುವಾಯ ಸ್ನಾನಾಹ್ನಿಕ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಭೋಜನಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು” ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೂಕಿ ಕೊನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧನಿದ್ದಾದತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ತೀರ್ಥನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ವೆಂಕೂಬಾಯಿಯವರು ಈ ತುಳಸೀದಾಸರಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇವತಾರ್ಚನೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಲುಂಗಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾಸರು ಅಕ್ಕಾವರು ಬಂದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ತಕ್ಷಣವೇ ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪರಿಧಾನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಇಚ್ಛಾಪ್ರಕಾರ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಲುಂಗಿಯನ್ನು ವೇಷ್ಪನಮಾಡಿಕೊಂಡ ದೃಶ್ಯವು

ಅಕ್ಕಾವರಿಗೆ ಅಪಹೃವಾಗಿ ಮೈಗೆ ಮುಕ್ಕು ಮುಟ್ಟಿ ಪಂತಾಯಿತು. ನಡಿಯಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥನಿಮಿತ್ತಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿ ಆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಾರದೆ, ಮೊಳಕ್ಕೆ (ಕಪೋಣಿ) ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಆ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸಾರಿಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಶನವಾಡಿದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾಧ್ಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾತಃಸ್ನಾನಾಭೀಕ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೀರಿಸಿ ಅಕ್ಕಂದಿರನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು— ಸಯವಾಡಿಸಿದ ಅಕ್ಕಂದಿರನ್ನು ದುರುದುರನೆ ನೋಡಿ “ನೀವು ಮೈಲಿಗೆ ರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ, ಸ್ನಾನವಾಡಿಕೊಂಡು ಒಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಶ್ರೀಯಾದವಾಧ್ಯರು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂಬ ಅರಿವು ಅವರಿಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯಾದದೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯಾದವಾಧ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿ ಅಕ್ಕಾ !! ನೀವು ತೀರ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ. ತುಳಸೀದಾಸರು ನಿಮ್ಮ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲರಾಗಿದ್ದರೋ? ಎಂದು ಕೇಳಲು ತಾವು ತೀರ್ಥವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮೊಣಕ್ಕೆಗುಂತಾ ಸರಿಬಿಟ್ಟುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆ ಕೈಯಿಗೆ ಅಕ್ಕಾವರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದು ತೀರ್ಥವೇನಾದರೂ ಕೈಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವು ದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಕ್ಕರು. ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ—ಮಹಾ ಅನರ್ಥ. ತೀರ್ಥದ ಧಾರೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗಿದೆಯೋ ಅವರಂತೆ ಬಿಳುವು ಹತ್ತಿತ್ತು.

ಯ್ಯೋ! ಎಂದು ರೋದನ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಾವು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಇಳುವುದಾಗಿ ಆಕ್ರಂದನ ಮಾಡಿದರು. ಬಾಯಿ!! ನೀವು ನದಿ ಹಾರಿದರೂ ಈ ತೊನ್ನ ಹೋಗಬಲ್ಲದೆ? ಎಂದರು, ಶ್ರೀಯಾದವಾಧ್ಯರು.

ಅಕ್ಕಾವರು ಗದ್ಗದಾಯವಾನರಾಗಿ ನಡುಗುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಗತಿ ಎನೆಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದರು. ಅಗ್ಗೆ ಪರಮ ಕರುಣಾಶಾಲಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಧ್ಯರು—ತಾಯಿ, ಕೇಳು, ನೀನು ಶ್ರೀ ತುಳಸೀದಾಸರ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿರುವೆ. ಪರಾರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿಯೆ ಹುಡುಕುವುದು ಏನು. ನೀವು ಪುನಃ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅವರು ತೀರ್ಥದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟವಸ್ತುಕ್ಕೆ ಲಿಪ್ತವಾದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಈ

శ్వేతకుష్మప్రదేశಕ್ಕೆ లేపన మాడుచుదాగియూ, ఆ నరసింహతీర్థ వన్ను ప్రదక్షిణనమస్కారదింద సేవిసువుదాగియూ తిళిసిదరు. తక్షణవే ఈ సేవేగే వెంకటాబాయయవరు శ్రీ తుళసీదాసరల్లిగే బందు శ్రీ యాదవార్యర ఆజ్ఞయన్న తిళిసిదరు. ఒందు సప్తక సేవే మాడిదనంతర ఆ శ్వేతకుష్మపు నివృత్తియాగి మోదలినంతాదరు. సేవావసానదల్లి శ్రీ తుళసీదాసరల్లి తమ్మ అపరాధవన్న నివేదిసి క్షమే బేడిదరు.

అదక్కే దాసరు అత్యంతవాగి నక్కు: అక్కావరే!!! నిమగ్నే ఈ గతియాదుదు నమ్మ తీర్థత్యాగదిందల్ల; నీవు శ్రీమద్భాదవార్య రన్న మనుష్యురేందు తిళిదు అవరు అరుణోదయక్కే ఏళువుదిల్లవేంతలూ బహళ క్షోపిగళేంతలూ నిత్యప్రతి గోణగుట్ట దుదర ప్రతిఫలవిదు. అరుణోదయదారభ్య శ్రీగురుగళు మానస పూజానిరతరాగిద్దు అరుణవాద తరణికిరణశక్తిగళింద మంగళారతి మాడి పూజావసానదల్లి ఎద్దు లోకవృష్ట్యానిత్యక్రియేగళన్న మాడుత్తిరువరు. ఈ మర్మవన్నరియదే నిందిసిదుదర ఫలవార నిమగ్నే ఈ అనర్థవాగిత్తు. ఇన్న మేలదరూ నమ్ స్వరూప్రోద్ధారక గురుగళాద శ్రీ మద్భాదవార్యర వరన్న మనుష్యమాత్రరేందు తిళియబేడి. టుశ్యష్ట దేవాంశరేంతలూ శ్రీ హరివాయుగళ సన్నిధాన పాత్రరేంతలూ తిళిదు పూజ్యబుద్ధి యింద ఇరువుదాగి టుపదేశమాడి కళిసికోట్టరు. అందినిం యోగ్యరితియల్లి వర్తిసుత్తిద్ద అక్కావరిగూ సద్గతియాగువం? అనవరత శ్రీమద్భాగవతప్రవచనామృతప్రాశన మాడిసుత్తా సుఖవాగిద్దరు.

(ముందువరియువుదు)

ವೇದಾಂತದರ್ಶನ

ಅಂಕ—೧

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್,
ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್, ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

‘ದರ್ಶನ’ವೆಂದರೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಕಣ್ಣು ಹೇಗೆ ಸಂವೇದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲದೆ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದೋ, ಹಾಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಪರಲೋಕ, ಪುಣ್ಯ, ಪಾಪ, ಮೊದಲಾದ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವುದೆಂದರ್ಥ. ಈ ಶಬ್ದವು “ಆತ್ಮಾವಾಸರೇದ್ರಷ್ಟವ್ಯಾ” ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ “ದೃಶ್” ಧಾತುವನ್ನು ಗುರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೊರಟಿದೆ. ‘ದರ್ಶನ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವೇದಪ್ರಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿವೆ. ಕೆಲವು ಅಂಗೀಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ಯುಕ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವೇದವನ್ನು ಎಳೆದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಬುದ್ಧಾದರಣೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾದಿದರ್ಶನಗಳು, ಅಪೈದಿಕದರ್ಶನಗಳು. ಯುಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುಮಾಡಿಕೊಂಡು ವೇದಗಳನ್ನು ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ, ಅವಕ್ಕೂ ವೇದವೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ವೇದದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವಾಗಿ ತೆಗೆದವೇ ಆ ಮತಗಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವೇದದಲ್ಲಿ ಕಾಣದ ಮತಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮತಗಳೂ ವೇದದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷವಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿಯೋ ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳೇ ಹೊರತು, ಹೊಸದಾದ ಮತಗಳಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ಮತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅನಾದಿಯಾದವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೇದಕ್ಕೆ ಪರಮ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನಿತ್ತು ಹೊರಟಿರುವುದು ವೇದಾಂತದರ್ಶನ. ಇನ್ಯಾವ ದರ್ಶನಗಳೂ ವೇದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೀಮಾಂಸಾ ದರ್ಶನವಾದರೋ ಕರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕೆಲವು ವೇದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದವನ್ನೆಲ್ಲಾ

ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ವೇದಾಂತದರ್ಶನವಾದರೋ, ವೇದಗಳ ಸ್ವರ, ವರ್ಣ, ರೇಖೋಪರೇಖಾದಿಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರಿರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಮ ವೈದಿಕ ದರ್ಶನವೆಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು.

ಈ ವೇದಾಂತದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರವೆಂತಲೂ, “ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸಾ” ಎಂತಲೂ, “ಶಾರೀರಕ ಮೀಮಾಂಸಾ” ಎಂತಲೂ ಹೆಸರಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ “ಓಂ ಓಂ ಅಥಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಓಂ” ಎಂದಾರಂಭಿಸಿ “ಓಂ ಅನಾವೃತ್ತಿಃ ಶಬ್ದಾತ್ ಅನಾವೃತ್ತಿಶ್ಚಬ್ದಾತ್ ಓಂ” ಎಂಬುವವರೆಗೂ ೫೬೪ ಸೂತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟು ೨೨೩ ಅಧಿಕರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿವೆ.

ಅಧಿಕರಣವೆಂದರೆ:—೧ ವಿಷಯ, ೨ ಸಂಶಯ, ೩ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ, ೪ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ೫ ಫಲ ಹೀಗೆ ೫ರಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ “ವಿಷ್ಣುಸೂತ್ರಗಳೆಂದು” ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆಯೂ ಉಂಟು. ವಿಷ್ಣು ಶಬ್ದವು, ‘ವ’, ‘ಷ’, ‘ಣ’ ಎಂಬ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳ

೧ ೨ ೩ ೪

ಕೂಡುವಿಕೆಯಿಂದ ಆದುದು. ‘ವ’ ೪ನೆಯ ಅಕ್ಷರ (ಯ. ರ. ಲ. ವ)

೧ ೨ ೩ ೪ ೫ ೬

‘ಷ’ ವು ೬ನೆಯದು (ಯ. ರ. ಲ. ವ. ಶ. ಷ) ‘ಣ’ ವು ೫ನೆಯದು

೧ ೨ ೩ ೪ ೫

(ಟ. ಠ. ಡ. ಢ. ಣ) ೪ ೬ ೫ “ಅಂಕಾನಾಂ ವಾಮತೋ ಗತಿಃ”

ಈ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಬರೆದರೆ ೫ ೬ ೪ ಆಗುತ್ತವೆ. “ಬ್ರಹ್ಮ ಶಬ್ದಶ್ಚ ವಿಷ್ಣಾವೇವ” ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ (೧-೧-೧)

ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯವು ಒಟ್ಟು ೪ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದು. ಒಂದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳು, ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ “ಸಮನ್ವಯಾಧ್ಯಾಯ”ವೆಂದೂ, ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ “ಅವಿರೋಧಾಧ್ಯಾಯವೆಂದೂ”, ಮೂರನೆಯದಕ್ಕೆ “ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯ”

ನೆಂದೂ, ನಾಲ್ಕನೆಯದಕ್ಕೆ “ಫಲಾಧ್ಯಾಯ”ನೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಜಗತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೂ, ಯೋಗ್ಯ ಮಾನವನ ಕೊನೆಯದಾದ ಗುರಿಗೂ ಉಪಕಾರಿಯಾದುದು ವೇದವೆಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತ. ಅದರಿಂದಲೇ ಈಶ, ಜಗತ್ತು, ಜೀವ, ಇವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಜೀವನಿಗೂ ಅವುಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

“ಅದುಃಖಮಿತರತ್ನವಂ ಜೀವಾ ಏವ ತು ದುಃಖಿನಃ

ತೇಷಾಂ ದುಃಖಪ್ರಹಾಣಾಯ ಶ್ರುತಿರೇಷಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ”

ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ, ದುಃಖಿಯಾದ ಜೀವನಿಗೆ, ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವೇದಗಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂದಾಯ್ತು. ಎಂದಮೇಲೆ ವೇದದ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

“ತಾರಕನು ನೀನೆಂದು ತಿಳಿಯದ ಕಾರಣದಿ

ಸುಖದುಃಖಮಯ ಸಂಸಾರ ದುಸ್ತರ

ವಾರಿನಿಧಿಯೊಳು ಪಾರಗಾಣದೆ

ಪರಿದು ಪೋವೆನೋ”

ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಕರ್ಜಗೀದಾಸರಾಯರಂದ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರ, ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯ ಜೀವಿಯು ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯುಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಾಧನ ಶರೀರವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನಾದಿಗಳಿಂದ ಭಗವದಪರೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸ್ವರೂಪಾನಂದಾವಿರ್ಭಾವಲಕ್ಷಣವಾದ ಪೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರವೃತ್ತವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ವೇದಾರ್ಥನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಈ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯವು ಬಹಳ ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದ್ದು. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪರೂಪದಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತ ನಾಗಿದ್ದೇನೆ. “ದ್ವಾಪರೇ ಸರ್ವತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಆಕುಲೀಭೂತೇ ತನ್ನಿರ್ಣಯಾಯ, ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರಾದಿಭಿಃ ಅರ್ಥಿತೋ ಭಗವಾ ನಾರಾಯಣೋ ವ್ಯಾಸಶ್ವೇನ ಅವತತಾರ”. ಕಾಲಬಲದಿಂದಲೂ, ಗೌತಮ

ಮುಷಿಗಳ ಶಾಪಲಕ್ಷಣವಾದ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಭಾನುವು ಲೀನನಾಗುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಪರಮ ಕೃಪಾಳುಗಳಾದ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರೇಂದ್ರಾದ್ಯಮರೇಶರು, ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪವಳಿಸಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, ಜ್ಞಾನಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಸರ್ವಜ್ಞಶಿರೋಮಣಿಯು ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ, ಬಾದರಾಯಣ, ವೇದವ್ಯಾಸರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಮಂದಾಸ್ಸುಮಂದಮಯಃ ಮಂದಭಾಗ್ಯಹ್ಯಪದ್ರುತಾಃ ' ಎಂಬಂತೆ ಅಲ್ಪವೀರ್ಯರಾದ ಸುಖಜೀವಿಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಲಿ ಎಂಬ ಕೃಪೆಯಿಂದ "ಅನಂತಾ ವೈ ವೇದಾಃ" ಎಂಬಂತೆ ರಾಶೀಭೂತವಾದ ವೇದವನ್ನು ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ, ಅಥರ್ವಣವೇದ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದರು. ಪುನಃ ಅಮೂ ಮರ್ಬಲರಾದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದೆಂದು ತಿಳಿದು ಪುನಃ ಋಗ್ವೇದವನ್ನು ೨೪ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ಯಜುರ್ವೇದವನ್ನು ೧೦೧ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ, ಸಾಮ ವೇದವನ್ನು ೧,೦೦೦ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ಅಥರ್ವಣವೇದವನ್ನು ೨೪ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿಯೂ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ೫೮೪ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.

ಹೇಳಲ್ಪಡತಕ್ಕ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ, ಸಂಶಯ ರಹಿತವಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅಪೂರ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದಾಗಿಯೂ, ಸರ್ವಶಾಖಾನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿಯೂ, ವ್ಯರ್ಥಾಕ್ಷರ ರಹಿತವಾಗಿಯೂ, ಶಬ್ದಾರ್ಥ ದೋಷವಿಲ್ಲದುದಾಗಿಯೂ, ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರವೆಂದು ಹೆಸರು.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಶ್ರೀ ಬಾದರಾಯಣರು ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಘೋರ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಏಕವಿಂಶತಿ-ಕುಭಾಷ್ಯಕಾರರು ಜನಿಸಿ ಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಪವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನೋಯಿಸುತ್ತಿರಲಾಗಿ, ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ವಾಯುದೇವರು ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯ

ಸಾಧನಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಕಲ ದುರ್ಮತ ಖಂಡನಪೂರ್ವಕ ಸ್ವನುತ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ
ಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಬೋಧ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಅನಂದತೀರ್ಥರೆಂದು
ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಆ ಇಷ್ಟತ್ತಿಂದು ಕುಮತಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿದರು.

“ ಜಯ ಜಯತು ಶುಭಕಾಯ ಜಯ ಜಯತು ಹರಿಪ್ರಿಯ ಜಯ
ಜಯತು ಜೀಯ ಮಧ್ವಾಖ್ಯ ಮುನಿರಾಯ || ಪ ||

ದುರಳವಾದಿಗಳಿಗುತ್ತರವ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು
ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತಿಸೆ ವಾಕ್ಯಗಳಾ ||

ದರ್ಶನಗ್ರಂಥಗಳ ಬರೆದು ಶಿಷ್ಯಂಗೊರೆದೆ |
ಪರಮತತ್ವದ ಖಣಿಯೆ ಗುರುತಿರೋಮಣಿಯೆ ||

ಅಖಂಡ ಭರತಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ವಾದಿನಿಗ್ರಹಮಾಡುತ್ತಾ
ಯೋಗ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನಾದಿಯಾದ ಧೈರ್ಯತತ್ತ್ವವನ್ನೊಳಗೊಂಡ
ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಗಳಿಗೆ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಧೃವಯಾನುವಾದವಾದ, ಶ್ರುತಿ,
ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯೊಡನೆ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಭಾಷ್ಯಮಾಡಿ,
ಉಪದೇಶಮಾಡಿದರು.

‘ ಏಕವಿಂಶತಿ ಕುಭಾಷ್ಯದೂಷಕ ’ರೆಂಬ ವಿರುದು ಸಮ್ಮುಖ
ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ? ಸಮ್ಮುಖ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು
ಮಾಡಿದ ಭಾಷ್ಯವು ೨೨ ನೆಯದು. ಇದು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಸುಮಾರು ೭೦೦
ವರ್ಷಗಳಾದರೂ, ಯಾರೂ ಇದುವರಿಗೆ ಖಂಡಿಸಿಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯತ್
ಪರ್ತಮಾನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಖಂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ
ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯ ಚರಣರು “ ಅಂತೇಸಿದ್ವಸ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತ
ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಮ ಏವ ಹಿ ” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

‘ ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ ಚಿತಸಿಂಧುರಾಜಮಮಿತಂ ಭಾಷ್ಯಂ ’ ಎಂದು
ಶ್ರೀ ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ

ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಂದಕ್ಷರವನ್ನು ಬರೆದರೂ ಮಹಾಫಲವನ್ನು
ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ ಗಾಂಗಮಂಗಳತರಂಗಭಂಗದಪ್ರಾಂತಸುಶ್ರೀಹರಿವೇಶ್ಯಕೃತ್ಸಮಃ ”

“ ಮಹಾನಂದತೀರ್ಥಸ್ಯ ಯೇ ಭಾಷ್ಯಭಾವಂ |

ಮನೋವಾಗ್ಧಿರಾವರ್ತಯಂತೇ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾ ||

ಸುರಾದ್ಯಾನರಾಂತಾಃ ಮುಕುಂದಪ್ರಸಾದಾತ್ |

ಇಮಂ ಮೋಕ್ಷಮೇತೇ ಭಜಂತೇ ಸದೇತಿ ” ||

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದ ಮಹಿಮೆ ವರ್ಣಿತವಾಗಿರುವಾಗ
ಇದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಡವೇ?

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನೂ,
ತತ್ತ್ವಪ್ರಕಾಶಿಕಾ'ದ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಶೈಲಿ, ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ನನ್ನ
ಅಲ್ಪ ಶಕ್ತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ ಏಕವಿಂಶತಿ ಮತ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕಾಕುಮಾಯಗಳ ಕುಹಕಯುಕ್ತತಿ

ನಿರಾಕರಿಸಿ | ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಹರಿಯೆಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ |

ಶ್ರೀಕಳತ್ರನ ಸವನದ್ವಿಜಪ ಪಿನಾಕಿಸನ್ನತ ಮಹಿಮ ಪರಮ

ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಿ ನೋಡು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಗುರುವರ್ಯ ||

(ಶ್ರೀ ಹರಿಕಥಾವೃತ್ತಸಾರ)

ಶ್ರೀ ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಃ

ಪ್ರೀಯತಾಂ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ವಣಮಸ್ತು.

ಹರಿಕೀರ್ತನೆ

ಉದಾಹರಣೆ:---ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್ಟರು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ತಿರೋಮಣಿ, ಚೈತನ್ಯೋದಾಹರಣೆ ತಿರೋಮಣಿ,
ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲಾ, ಉಡುಪಿ.

ಕೀರ್ತನವೆಂದರೆ—ಹೇಳುವುದು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಥ
ಪಾಡುವುದಾದರೂ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರಾಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಿವಿಗೆ
ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವುದು ಎಂಬರ್ಥವೇ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ
ಕೀರ್ತನಕಾರರು ಎಂದರೆ ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡುವವರು ಎಂಬರ್ಥವೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತ
ವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೀರ್ತನವೇ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ
ಇಹಪರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ
ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೀರ್ತನವು ಎಷ್ಟು
ಮಹತ್ವವುಳ್ಳದ್ದೆಂದರೆ: ---

ಕೃತೇ ತು ಧ್ಯಾಯತೋ ವಿಷ್ಣುಂ
ಶ್ರೀತಾಯಾಂ ಯಜತೋ ಮುಖ್ಯಃ
ದ್ವಾಪರೇ ಪರಿಚರ್ಯಾಂ
ಕಲಾ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಕೇಶವಂ ||

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವವನಿಗೆ, ಶ್ರೀತಾಯುಗದಲ್ಲಿ
ಅರ್ಚನೇಧ ನೊದಲಾದ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ
ಹರಿಸೇವೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ, ಅಗುವ ಇಷ್ಟಫಲವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ
ಹರಿಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಅಗುವುದು ಎಂಬೀ ಪ್ರಮಾಣವಚನವು
ಜಾಗರೂಕವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಸಂಕೀರ್ತನಕಾರರೆಂದರೆ ಹರಿದಾಸರು ಎಂಬ ಲೋಕ
ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ

ಎಂದು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಪುರಂದರದಾಸರೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿವರ್ಧರಾದ ಹರಿದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವವರೇ ಹರಿದಾಸರಾಗುವರು. ಇದರಿಂದ ಹರನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಗಣಪತಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರುವವರು ಹರಿದಾಸರೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವುದು ಅವಿಚಾರರಮಣೀಯ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಮಾಧ್ವ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಹಗಲು ಪೂಜಾಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗವತರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಭಾಗವತರು ನೈವೇದ್ಯಸಮರ್ಪಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರೋಗಣೆಯ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು, ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರ ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು, ಇಂಪಾದ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ತಾಳಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಡುಕಟ್ಟಿ ಸಂಕೀರ್ತನ ನರ್ತನೆ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನ ಇದಿರಿಸಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ನಡೆಮುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಎಷ್ಟು ವೇದವೇದಾಂತ ಸ್ತೋತ್ರಪಾರಾಯಣಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಸಂಕೀರ್ತನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದ್ವೈತಮತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯರೇ ಕಲಿಯುಗದ ಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ರಚಿಸಿದ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸಂಗೀತ ಪಂಡಿತಶ್ರೇಷ್ಠರು ಯಾವ ರಾಗದಿಂದಲೂ ತಾಳಲಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂಗೀತಾನುಕೂಲ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀ ಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ “ಜನಸುಪ್ತಿದಾನುಪಮಗಾನಸಂಪದಾ” ಎಂಬ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಜನರಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಬರಿಸುವ ಅಸದೃಶಗಾನ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಒಣಕಟ್ಟಿಗೆ ಚಿಗುರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಫಲಗಳು ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಕಥೆಯು ಮುಖ್ಯಧಾರವಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿಟ್ಟ ಶ್ರೀಘಲಿಮಾರು ಮಠದ ಮೂಲಪುರುಷರಾದ ಶ್ರೀ ಹೃಷೀಕೇಶತೀರ್ಥರು ಸಂಗೀತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯದಲ್ಲಿ “ನಿಜಶಿಷ್ಯ ಪ್ರವರೇಣ ವಾಚ್ಯಮಾನೇ” ರಾಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಶ್ರೀಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಹೃಷೀಕೇಶತೀರ್ಥರು ಹಿಡಿದೊಡನೆ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಅರ್ಥಾನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಥೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ನರಹರಿತೀರ್ಥರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಅವರೂ ಕೀರ್ತನಗಾನ ಬಲ್ಲವರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಶ್ರೀನಾದಿರಾಜಪೂಜ್ಯಚರಣರು, ಕೀರ್ತನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಜನರು ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಹೊಂದಲೆಂಬ ಸದಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವುದು ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾರದಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಿಷಯವು. ಹಾಗೆಯೇ ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರು, ವಿಜಯದಾಸರು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಹರಿದಾಸರು ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಗಾನ ಪಂಥದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಉದ್ಧರಿಸಿರುವುದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷ್ಯನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಹಂಬೊಲಿಮೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವ ಯೋಗಿಗಳಿಗೂ ಜ್ಞಾನಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೂ ಈ ಕೀರ್ತನ ಮಾರ್ಗವೇ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಉಳಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರೂ ತಮ್ಮಿಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಈ ಕೀರ್ತನ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಂತು ಜ್ಞಾನಭಾಷ್ಯನ ಮಾರ್ಗಗಳು ಬಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯಗಳು. ಕೀರ್ತನ ಮಾರ್ಗವು ಸುಲಭವಾದುದು. ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹರಿಯನ್ನೊಲಿಸುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೌಚ (ಮಡಿ) ವು ಇರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನವನ್ನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬಹುದು. ದ್ರವ್ಯಸಾಧನಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಬಡವನಾದರೂ ಬಲ್ಲವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಗುರುಗಳ

ಅನುಗ್ರಹಪಡೆದು ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಈ ಹರಿನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಯಮದಿಂದ ನಡೆದರೆ ಐಹಿಕ ಪಾರತ್ರಿಕ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಕೈಸೇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು, ಶಾಸ್ತ್ರಪಾಂಡಿತ್ಯ ಗರ್ವದಿಂದ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರಿಗೆ ವಿಜಯದಾಸರನ್ನು ಪರಿಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದ ದೋಷದಿಂದ ಕ್ಷಯರೋಗವುಂಟಾಗಲು ವಿಜಯದಾಸರ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಅವರ ವಿಷ್ಯ ಗೋಪಾಲದಾಸರು ಧನ್ವಂತರಿ ರೂಪಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅದರಿಂದ ರೋಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿನ್ನಿಸಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವರ ಆ ರೋಗವು ಕೂಡಲೇ ಗುಣವಾಯಿತಂತೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಲಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾಮಧೇನುವಿನಂತೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನೀಯುವ ಈ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನವಾಗಿರುವ ಹರಿನಾಮಕೀರ್ತನವು ಸುಲಭವೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅತ್ಯನಂದವನ್ನೀಯುವುದೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಜನರು ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಡದಿರುವುದು ಅತಿವಿಷಾದವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಹಾಳುಹರಟೆಗಳಿಂದ ಕಳೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ನಾನುಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಆ ಮನೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಪೇಳಿ ಹಾಡಿನ ಹುಚ್ಚಿನಿಂದಾದರೂ ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿ ತಾಳ ಹಿಡಿದು ಕುಣಿದು ಹಾಡಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವಿಚಾರಶೀಲರೂ ವಿವೇಕಿಗಳೂ ಆಗಿರುವ ತರುಣ ತರುಣಿ ವೃದ್ಧ ವೃದ್ಧಿಯರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡಲಾದೀತು?

ವಿಚಾರಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಪ್ರತಿದಿನ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿನಾಮಸಂಕೀರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಈ ಲೇಖಕನ ವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಹರಿಕೀರ್ತನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಈ ಹರಿಕೀರ್ತನೆಗಳ ವಚನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

“ ಎಲ್ಲಿ ಹರಿಕಥಾವ್ರಸಂಗವೋ | ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ
ಯಮುನೆ ಗೋದಾವರಿ ಸರಸ್ವತಿ ಸಿಂಧು |
ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥವು ಬಂದು ಅಣಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವು | ”
“ ಒಂದೇನಾಮದಲಡಗಿದವೋ ಅಡಗಿದವೋ |
ಅನಂದದಿಂದಸುರುವ ಅಖಿಲ ವೇದಗಳು ||
ಒಂದೇನಾಮ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ್ನ ಕಾಯಿತು
ಮತ್ತೊಂದು ನಾಮವು ಅಜಮಿಳನ ಸಲಹಿತು || ”
“ ಯಾರು ವಲಿದರೇನು ನಮಗಿನ್ಯಾರು ಮುನಿದರೇನು
ಕ್ಷೀರಸಾಗರತಾಪಿಯಾದವನ ಸೇರಿಹಂಥ ಹರಿವಾಪರಿಗೆ
“ ಶ್ರೀರಾಮನಾಮವ ನುಡಿಸುಡಿ.....|| ”
“ ಹರಿಭಜನೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಸೇರಿ ಸೇರಿ || ”
“ ಹರಿಯೆಂಬೋ ನಾಮಾನ್ಯತದ |
ಸರುಚಿಗಳು ಪರಮಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲದೆ,
ಅರಿಯದ ಕಡುಮೂರ್ಖ ಜನರಿಗೆ ಪೇಳಲು |
ಹರುಷವಾಗಬಲ್ಲದೇ ”
“ ದಾಸನಮಾಡಿಕೋ ಎನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ |
ಸಾಸಿರನಾಮದ ವೆಂಕಟರಮಣ ||
ದೃಢಭಕ್ತಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ ನಾ |
ನಡಿಗೆರಗುವೆನಯ್ಯ ಅನುದಿನ ಪಾಡಿ || ”

ಇದು ಮೊದಲಾದ ಪುರಂದರದಾಸವರ್ಯಾದಿಗಳ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಂದಲೂ ಇತರ ದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಇಹಪರದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು.

ಇದರ ಅರ್ಥ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

(ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಬರೆದುಕಳಿಸಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅನೇಕ
ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ.)

ರಾಗ : ನಾಡನಾಮಕ್ರಿಯೆ. ಆದಿತಾಳ.

ಪುಟ್ಟದವೆರಡು ಜೀವನ

|| ಪ ||

ಬೈಲು ಬೆಟ್ಟದ ಬೇಲಿಯ ನುಂಗುತಲಿಹವೋ

|| ಅ. ಪ ||

ಆಶ್ರಮದ ಕಪಿ ಬಂದು ಆಕಾಶ ನುಂಗಿತು

ದೇಶವ ನುಂಗಿತು ಒಂದೇ ಅಳಿಲು

ಹಳ್ಳಕೊಳಗಳ ಕೆರೆಬಾವಿಗಳೆಲ್ಲ

ಆಪೋಶನೆ ಮಾಡಿತು ಒಂದೇ ಇರುವೆ

|| ೧ ||

ಹಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಾ ಕಾಲನ ನುಂಗಿತು

ಇಲಿ ಹೋಗಿ ಈರೇಳು ಲೋಕವ ನುಂಗಿತು

ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊಡಗಳ ಹಸುಗೂಸು ನುಂಗಿತು

ಬಲ್ಲಿದವರು ವೇಳಿ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತವ

|| ೨ ||

ಕಾಷ್ಠ ಪೋಗಿ ತಾ ಪರ್ವತ ನುಂಗಿತು

ಕೃಷ್ಣನ ನುಂಗಿತು ಕಡಲೆಕಾಯಿ

ದಿಟ್ಟು ಪುರಂದರವಿಠಲರಾಯನೊಬ್ಬಗೆ

ಗುಟ್ಟು ತಿಳಿದೀತು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತದ

|| ೩ ||

ಶುಧ್ಧ ಸಾಧುಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಉರ್ವಿಯಾಮೇಲೆ ಇದ್ದು
ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದನು || ೫ ||

ಧಾರುಣಿಯಮೇಲೆಯಿರುವ ಸಾಧುಜನರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ
ಸಾರಜ್ಞಾನಬೆಳಕನಿತ್ತು ಪೊರೆವರೆಂದನು || ೬ ||

ಮಧ್ಯಗೇಹಭಟ್ಟರು ತಪಸುಮಾಡುತಿರಲಾಗ
ಉದ್ಧರಿಸಿದನು ಶಿಶುವ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀಹರಿ || ೭ ||

ನಾಲ್ಕುತಿಂಗಳಾಗೆ ಆಗ ಶಿಶುವನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಹದಿ-
ನಾಲ್ಕುಲೋಕ ಪಾಲನಂತರಯನ ಸಾರ್ವರು || ೮ ||

ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬಂದಿರೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳುವಂತೆ
ಸೊಲ್ಲ ನುಡಿದು ಗ್ರಹವು ಶಿಶುಸಮರ್ಥನೆಂದಿತು || ೯ ||

ಹೊರಗೆ ಮಗನ ಬಿಟ್ಟು ತಾಯಿ ಒಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತಿರಲು
ತರಳ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ ಸರಿಯುತಿದ್ದನು || ೧೦ ||

ತಡವಳೆಂದು ಪುನಃ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತಿರುವ ಶಿಶುವ ಕಂಡು
ಒಡನೆ ಕುಚ್ಚಿದ್ದುರಳಿಯನ್ನೆ ತಿನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು || ೧೧ ||

ಎತ್ತಿಗಿಟ್ಟ ಹುರುಳಿಯನ್ನು ಚಿಕ್ಕವಗೆ ತಿನಿಸುತಿರಲು
ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಗಳ ತಾಯಿ ಗದ್ಗದಿಸಿದಳು || ೧೨ ||

ಮರಳುತಿಪ್ಪ ಕೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿ ತಿನಿಸೆ ತಾಯಿತಂದೆ
ಹರಿಯೆ ಮಗನ ರಕ್ತಿಸೆಂದು ಮೊರೆಯನಿಟ್ಟರು || ೧೩ ||

ದೇವರಿಗೆ ಕೈಯ್ಯ ಮುಗಿದು ತಾಯಿತಂದೆ ಬೇಡುತಲೆ
ತೀವ್ರದಿಂದ ಬಂದರಾಗನಂತರಯನಕೆ || ೧೪ ||

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರೆಂದು ಎಲ್ಲ ಜನರು ಕೇಳುತಿರಲು
ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿದರುಶನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವೆಂದರು || ೧೫ ||

ಇಂದಿರೇಶನ ಪಾದ ನೆನೆದು ಆನಂದ ತಾಳಿ
ವಂದನೆಯಮಾಡಿ ಕೈಮುಗಿದು ನಿಂತರು || ೧೬ ||

ತಾರುಮನೆಯ ಉತ್ಸವದೊಳಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ
 ಜವರಿ ಮಗನ ಹಂಬಲವ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಳೆ || ೧೭ ||
 ಚಿಕ್ಕವನ್ನ ಕಾಣದೇ ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕು ಹುಡುಕುತಾ
 ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಅನಂತಶಯನಕೆ || ೧೮ ||
 ಬಾಲಕನ್ನ ಕಾಣದೆ ಗ್ರಾಮಗ್ರಾಮ ಹುಡುಕುತಾ
 ತಾಳಿ ಮನದಿ ಹರಿಯ ನೆನೆದು ಬಂದರಲ್ಲಿಗೆ || ೧೯ ||
 ಚಿಕ್ಕವನ್ನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಾಹೊದನ್ನೆ ಕಂಡರಾಗ
 ಚೊಕ್ಕ ನಿಧಿಯು ಎನ್ನಕ್ಕೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದರೆ || ೨೦ ||
 ಬಾಲಕರಕೂಡಿ ವಿಮಾನಗಿರಿಯಲಾಡುತ್ತಿರಲು
 ಬಾರೊ ವಾಸುದೇವನೆಂದು ಮಗನ ಕರೆದಳು || ೨೧ ||
 ಮುದ್ದಿನಿಂದ ತಾಯಿ ಕರೆ ವಿಮಾನಗಿರಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ
 ಪಾದ ಊರಿ ಜನರ ಪಾವನ್ನ ಮಾಡ್ದರೆ || ೨೨ ||
 ಮಣಿಮಂತನೆಂಬೊ ದೈತ್ಯ ಸುತ್ತಿ ಮೈಯ್ಯ ಕಚ್ಚುತ್ತಿರಲು
 ಎಣಿಸದವನ ಪಾದದಿಂದ ವರೆಸಿಬಿಟ್ಟರು || ೨೩ ||
 ಶಿವಭಟನ ಪುರಾಣ ಕೇಳಿ ಅವನ ದೂಷಿಸುತ್ತ
 ಕವಿವರ್ಧರೆನಿಸಿ ಜನಕೆ ಹರುಷಗರೆದರು || ೨೪ ||
 ಕವುಲದ ವೃಕ್ಷವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಲೆಯಮಾಡಿ ನಟ್ಟು
 ಜವದಿ ಫಲಪುಷ್ಪ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ತೋರ್ದರು || ೨೫ ||
 ಋಣವ ಪಿತನ ಬೇಡಿದವಗೆ ಹುಣಿಸೆ ಬೀಜವನ್ನೆ ತಂದು
 ಎಣಿಸಿಕೊಡಲು ಮುಕ್ತಿ ಹೇತುವಾಯಿತಾತಗೆ || ೨೬ ||
 ಮನೆಯವಳಿಗೆ ಪಶುವು ಕರೆದು ವನದ ವಳಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದು
 ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಊದಿ ಕಿವಿಯ ಬೇನೆ ಕಳೆದರೆ || ೨೭ ||
 ಜಗದ ಗುರುವನ್ನೆ ನೋಡಿ ಪೊದ್ದಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು
 ಹಗರಣವ ತೊರೆದು ಸುರರು ನಂದಗೊಂಡರು || ೨೮ ||

ಶ್ರೀಕರಹರಿ ಬಹು ಭೀಕರ ದಿತಿಜನ ಸೂಕರರೂಪದಿ ಕೊಂದ	೨
ಶಂಬರಾರಿಪಿತ ಕಂಬುಚಕ್ರಧರ ಕಂಭವ ಭೇದಿಸಿ ಬಂದ	೪
ಶಾಮರೂಪಗುಣಧಾಮ ಹರಿಯು ತಾ ವಾಮನರೂಪದಿ ನಿಂದ	೫
ಕ್ಷತ್ರಕುಲವ ನಿಕ್ಷತ್ರ ಮಾಡಲು ಭೃಗು ಪುತ್ರನಾಗಿ ತಾ ನಿಂದ	೬
ದಶರಥಸುತನಾಗಿ ದಶಮುಖನಳಿದು ಕುಶಲದಿ ಸತಿಯನು ತಂದ	೭
ನಂದಗೋಪನ ಕಂದನು ಬಹು ಗೋ ವೃಂದದೊಳಗೆ ತಾ ನಿಂದ	೮
ಅಂಗನೆಯರ ವ್ರತಭಂಗವ ಮಾಡಲು ಅಂಗಜಜನಕ ತಾ ಬಂದ	೯
ದುಷ್ಟರನಳಿದು ಶಿಷ್ಟಜನರ ಪರ ಮೇಷ್ಠಿಯೆನಿಸಿ ತಾ ನಿಂದ	೧೦
ಶ್ರೀದವಿಠಲ ಕರುಣೋದಧಿ ಭಕ್ತರ ಮೋದದಿ ಸಲಹುವೆನೆಂದ	೧೧

ರಾಗ: ತೋಡಿ; ಅಟಿತಾಳ

ಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮಮ ಹೃದ್ವನರುಹ ಸನ್ನಿವಾಸ	ಪ
ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡೊ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ ಚಿದ ಚಿದ್ವಿಲಕ್ಷಣ ಪ್ರತ್ವದವ್ಯಯಾಬ್ಜನ ತೋರೊ	ಅ

ಹರಿತೋವಲಾಭಾ ಶರೀರ ಪರಾ
ಶರವರ ಮುನಿ ಸುಕುಮಾರಾ

ಪರಮಾ ಪುರುಷ ಕಾರ್ತ
ಸ್ವರ ಗರ್ಭ ಪ್ರಮುಖ ನಿ
ರ್ಜರ ಮುನಿಗಣನುತ
ವರ ಪಾದ ಪಂಕೇಜ

ಕುರುಕುಲದಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಪಾಂಡು ವಿ
ದುರರ ಪಡೆದೈವರಿ ಗೊಲಿದು ಸಂ
ಹರಿಸಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಭಾರತ
ವಿರಚಿಸಿದ ಸುಂವರ ಕವೀಂದ್ರ

|| ೧ ||

ಬಾದರಾಯಣ ಬಹುರೂಪ ಸನ
ಕಾದಿ ಸನ್ನತ ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪ

ವೇದೋದ್ಧಾರಾಣಾ
ದಾದಿಕಾರಣ ಪೂರ್ಣ
ಬೋಧ ಸದ್ಗುರುವರಾ
ರಾಧಿತ ಪದಯುಗ

ಮೇದಿನಿಯೋಳಾ ನೋರ್ವ ಪಾಮಾ
ರಾಧಮನು ಕೈಪಿಡಿಯೊ ಕರುಣ ಮ
ಹೋದಧೇ ಕಮನೀಯ ಕಪಿಲ ಪ್ರ
ಬೋಧ ಮುದ್ರಾಭಯ ಕರಾಂಬುಜ

|| ೨ ||

ಜಾತರೂಪ ಜಟಾಜುಟ ಶ್ರೀನಿ
ಕೇತನ ತಿಲಕಲಲಾಟ

ಶ್ರೀ ನಂದನ—ಮಾಘ

ಪೀತ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನ
ಶ್ವೇತ ಶ್ರೀಯಜ್ಞೋಪ
ವೀತ ಮೇಖಲ ದಂಡ
ನೀತ ಕಮಂಡಲ

ಭೂತ ಭಾವನ ಭೂತಿ ಕೃತ್ಸ
ದ್ಭೂತಿದಾಯಕ ಶ್ರೀಪತಿ ಜಗ
ನ್ನಾಥ ವಿಠಲನೆ ತುತಿಸಬಲ್ಲೆನೆ
ಪಾತಕನು ಅಲ್ಪತುಮನು ನಾ

॥ 'श्रीपतिर्मानदो नः' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಶ್ರೀಗೋಸಾಲದಾಸರ ವೈರಾಗ್ಯ ಸುಳಾದಿ.

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

‘ ಏನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸ್ತನಿವಾಸ ’ ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ
ಇರಬೇಕೆಂದೂ ‘ ಸುಖವಾಗಲಿ ಬಹು ದುಃಖವಾಗಲಿ ಸಖ ನೀನಾಗಿರು
ಪಾಂಡುರಂಗ ’ ಎಂದು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ವೈರಾಗ್ಯವೆಂದು ಹೆಸರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ
ಶ್ರೀದಾಸವರ್ಯರು.

ಅಟತಾಳ

‘ ಆಗ ಭೋಗಂಗಳು ಆಗದೆ ಇರಲ್ಯಾಕೆ
ಯಾಗಂಗಳನೆ ಮಾಡಿ ಹರಿಗರ್ಪಿಸಿ | ಸಮ
ಭಾಗವೆರಡು ಹರಿಯುಂಡಾದುದು ಎಂದು
ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಪ್ಪುದೆ ವೈರಾಗ್ಯ ವೈರಾಗ್ಯ ’ ॥

ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ

‘ ಕಾಗೆಯಂತೆ ಮೈಯ್ಯ ಕರಗಿ ಮಾಡಿನ್ನು
ರೋಗ ಬಂಧ್ಯಮೈಯ್ಯೆ ನಾಮನ ಬರಕೊಂಡು
ಭೋಗದ ವಸ್ತು ಪರಿತ್ಯಾಗವ ಮಾಡಿನ್ನು
ಆಗುವ ಕಾರ್ಯಂಗಳಾಗುತ್ತಲಿರೆ ಅಂತೆ
ಹೃದಯಂಗೆ ಜನರು ಕಾಂಬುವ ಹಾಂಗೇವೆಬಾಹರ ವೈ
ರಾಗ್ಯವನು ಮಾಡೆ ವೈರಾಗ್ಯವಲ್ಲವೋ
ನಾಗಶಯನ ನಮ್ಮ ಗೋಪಾಲವಿಠಲ ಸಮ್ಮ
ತಾಗಿ ಉಣಿಸಿದ್ದು ಉಂಡಿಪ್ಪುದೆ ವೈರಾಗ್ಯ ” ॥

ತಮ್ಮ ದೇಹಧರ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಮಾಡಿದಂತೆ ನಾನೂ ವ್ರತನಿಯಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಹಳ ವೈರಾಗ್ಯ ಶಾಲಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನಬಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳು ಭಗವತ್ತಿಯಕರಗಳಾಗಲಾರವು. ಅವು ಡಾಂಭಿಕಗಳು ಮಾತ್ರ. ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಗಳು ಅನುಷ್ಠಿಸಬಲ್ಲದಲೇಬೇಕಾದವುಗಳಾದರೂ ಮೇಲಿನ ಡಾಂಭಿಕಮನೋವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳು ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಫಲಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ 'ರೋಗ ಬಂದ್ಯಮೃತ್ಯುತೆ ನಾನುವ ಬರಕೊಂಡು' ಎಂದು ವಾಸರವರು ಅಡಿದ್ದು.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸುಖಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ನಿರ್ಲಿಪ್ತರಂತೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೋಗು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಅಜ್ಞ ಜನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ ಜನಾರ್ದನನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವವರಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಆಗಲೇ ಶ್ರೀ ನರಹರಿ ತೀರ್ಥರವರು “ದೃಢೋಷ ಬಚ್ಚಿ ಟ್ಟುಕೊಂಡ ಸೂಳಿಯ ಸೋಗು” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದರು ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲದಾಸರು. ಅದುದರಿಂದ “ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತಕೆ ಬಂದುದನು ಮಾಡೋ ಸರ್ವೇಶಯನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಯಮಾತ್ರ ಉಂಟೇ?” ಎಂದು ಹಿರಿಯರ ಮಾತಿನ ಅನುಸಂಧಾನ ಎಂದೂ ಕೆಡಬಾರದೆಂದದು.

ಈಗ ವೈರಾಗ್ಯ ಸುಳಾದಿಯನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ದಾರ್ಢ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ ಆ ಕರುಣಿಗಳು.

ಆದಿತಾಳ

“ಧನವ ಕಟ್ಟಿದ ಚೀಲ ಧಾನ್ಯ ತುಂಬಿದ ಗೋಣಿ
ಪುನುಗು ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಘದಂತೆ
ಒಣಗಿದ ಗೋಡೆಗೆ ಹರಳು ಮೀಟಿದಂತೆ
ಉಣುವ ಜಿಹ್ವೆಗೆ ಕೈ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ
ಮನಸಿಗೆ ಹರುಷವ ಮಾಧವ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು

ತನುವಿಗೆ ಸುಖವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೆಡದಲೇವೆ
 ಗುಣಿಸುತಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗುಣಗಳ ತಿಳಿದು ಹರಿಯ
 ನೆನೆದು ನೆನೆದು ದಿನ ಕಳೆವುದೇ ವೈರಾಗ್ಯ
 ಮುನಿಸುತ ಸಿರಿ ಗೋ-ಪಾಲವಿಠಲನು
 ಇನಿತೀಪರಿಯಿಂದ ಇದ್ದವನ ಪೊರೆವ” ||

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾ ಹರಿಯನುಗ್ರಹ ಪಡೆವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಿಶ್ಚಿತ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ. ಧನ ವನ್ನು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಧರಿಸಿದ್ದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಬರಿದಾಗಿಮಾಡಿ ಬಿಸುಟ ಸಂಚಿಯಂತೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬರಿದುಮಾಡಿ ಬಿಸುಟ ಗೋಣೀಚೀಲದಂತೆ ಇರಬೇಕಂತೆ! ಅಂದರೆ ಧನಧಾನ್ಯ ಗಳಿದ್ದಾಗ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಲ್ಲ—ಅವುಗಳು ಇಲ್ಲವಾದಾಗ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧಿ ಇರಬೇಕೆಂದರು. ಪುನುಗು ಬೆಕ್ಕಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತಾದಿ ಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ತನ್ನ ದೇಹದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಬೆವರನ್ನು ತಾನೇ ಒಂದು ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒರೆಸಿ ತನ್ನ ಕಾಢ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವ ಪುನುಗು ಬೆಕ್ಕು, ತನ್ನ ದೇಹದ ಬೆವರನ್ನು ಸುಗಂಧ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೊಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಎಂದು ಮಾರಿ ಧನಿಕರಾಗುತ್ತಾರಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವು ಸವೆದುಹೋಗುವುದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಮಿಡುಕುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಗೋಡೆ ಯಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಅಪಹೃತವಾದರೆ ಗೋಡೆಗೆ ದುಃಖವು ಹೇಗಿಲ್ಲವೋ, ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಣಿಮಾಡಿ ನಾಲಿಗೆಗೆ ರುಚಿಯುಂಟು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವ ಕೈ ತನಗೆ ಆ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಕುಂದುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಕಳೆಕುಂದದೆ ಇರಬೇಕೆಂದರು. ಹೀಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಮನಸಿಗೆ ಹರುಷವ, ತನುವಿಗೆ ಸುಖವ, ಮಾಧವ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕೆಂದರು.

ಇದೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕುವ ವಿಷಯವೇನು? ಇದು ನಿಲುಕದೆ ನಮಗೆ ಯೋಗ್ಯಗತಿ ದೊರಕುವುದೇನು? ಯೋಗ್ಯಗತಿ ದೊರಕದೆ ನಿತ್ಯ ಸುಖ ಉಂಟೇನು? ಅದುದರಿಂದ ಬಂಧ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ನಿತ್ಯಸುಖಾನುಭವ ಉಳ್ಳ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ, ಗೋಪಾಲವಿಠಲನೇ ಕೈಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಅವನು ಕೈಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ವೈರಾಗ್ಯಬೇಕು. ಅಂತಹ ವೈರಾಗ್ಯ ಎಂತಹುದೆಂದರೆ “ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಗುಣ ತಿಳಿದು ಹರಿಯ ನೆನೆದು ದಿನ ಕಳೆವುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಐದು ತಾಳಗಳಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಈ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ

“ಅರಿಯದ ವೈರಾಗ್ಯ ಹರಹಿಕೊಂಬುದಕಿಂತ
ಅರಿತು ಮೊರೆಹೋಗಿರೋ ಗೋಪಾಲವಿಠಲನು”

ಎಂದರು.

“ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ತತ್ತಚ್ಛಕ್ತಿಃ ಪ್ರಬೋಧಯಃ |
ಏಕ ಏವ ಮಹಾಶಕ್ತಿಃ ಕುರುತೇ ಸರ್ವಮಂಜಸಾ”

ಎಂದು. ಅಂದರೆ

- ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿಸ್ಥ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಿಸ್ಥ ವಿಷ್ಣುನಾ |
ಪ್ರೇರಿತಶ್ಚೈಶ ತುಷ್ಟ್ಯರ್ಥಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಕರ್ಮಚಾಖಿಲಮ್ ||

ಇಂದ್ರಿಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಎಲ್ಲ ತತ್ವೈಶ್ವರ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರ ಒಳಗಿರುವ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಸಿನ್ನಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವೆನು ಎಂಬ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪಾಪಲೇಪವೂ ನಮಗಾಗದಂತೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು

“ಕಾಯೇನ ವಾಚಾ ಮನಸೇಂದ್ರಿಯೈರ್ವಾ
ಬುದ್ಧ್ಯಾತ್ಮನಾ ವಾನುಸೃತಃ ಸ್ವಭಾವಾತ್ |

ಕರೋತಿ ಯದ್ಯತ್ಸಕಲಂ ಪರಸ್ಮೈ
ನಾರಾಯಣಾಯೇತಿ ಸಮರ್ಪಯೇತ್ತತ್ ||

ಎಂದು ಭಾಗವತ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣದೇವನಿಂದ ಉಕ್ತಮಾತನ್ನು ಅರಿತು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲದಾಸರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ರೂಪವಾಗಿ ಈ ಸುಳಾದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನನಮೀ ಅಂದರೆ ಈ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ನನಮೀ ದಿನ ನಾವು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರನ್ನು, ಶ್ರೀದಾಸರಾಯರ ಆಶಯದಂತೆ ನಮಗೆ ವೈರಾಗ್ಯ ಕೊಡಿರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆ ದಾಸರವರ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಗಳಾದ ತಾವೇ ಆ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲ ಕೊಡಿರೆಂದು ಮನಸಾರೆ ಬೇಡಿದೆವೆಂದು ತಿಳಿದು ಆನಂದಿಸೋಣ.

ಬಾಯಿಪಾಠ

ರಾಗ : ಶಂಕರಾಭರಣ : ಆಟತಾಳ

ಭಾರತಿ ಮಜ್ಜನನೀ-ಭಾರತಿ

|| ಪ ||

ಭಾರತಿ ಭರತನರ್ಥಾಂಗಿ-ಕರು

ಣಾರಸಪೂರಿತಪಾಂಗಿ, ಆಹ

ತಾಕ್ಷ್ಯ ಪ್ರಮುಖ ವೈಕಾರಿಕ ದೇವ ಗ

ಣಾರಾಧಿತಾಂಘ್ರಿ ಸರೋರುಹೆ ಪಾಲಿಸು

|| ಅ ||

ವಿದ್ಯುನ್ನ ಮಕೆ ನಿಧಿಜಾತೆ, ಕೃತಿ

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ಮ ಜಠರಸಂಭೂತೆ, ಅನ

ವದ್ಯ ಸದ್ಗುಣ ಗಣವ್ರಾತೆ, ಬ್ರಹ್ಮ

ವಿದ್ಯವ ಪಾಲಿಸು ಮಾತೆ, ಆಹ

ಯುಧ್ಯಾಭಿಮಾನಿಯೆ ಸದ್ಯೋಜಾತನ ಪೆತ್ತ

ಶ್ರದ್ಧಾನಾಮಕೆ ಅನಿರುದ್ಧನ್ನ ತೋರಿಸೆ

|| ಂ ||

ಕಾಳಿ ದ್ರೌಪದಿ ತಿವಕನ್ಯಾ, ಮನ್ಮ

ನಾಲಯದಲಿ ನಿಲ್ಲಿ ಘನ್ನ, ಪ್ರಾಜ್ಞ

ಮೌಳಿ ಮಣಿಯೆ ನಿತ್ಯ ಎನ್ನ, ಪರಿ

ಪಾಲಿಸೆ ಸಂಭವೆ ನಿನ್ನ, ಆಹ

ಕೈಲಜಾ ಶ್ಯಾಮಲ ಪೌಲೋಮಿ ಉಷೇರಿಂದ

ಪಾಲಗ ಕೈಕೊಂಬ ಕಾಲಾಭಿಮಾನಿಯೆ

|| ಅ ||

ವಂದಿಸೆ ನಿನಗಿಂದ್ರ ಸೇನಾ-ಸಳ

ನಂದಿನಿ ಕರುಣಿಸು ಜ್ಞಾನ, ಶ್ರೀ ಮು

ಕುಂದನ ಪರಮ ಕಲ್ಯಾಣಿ, ಗುಣ

ಸಿಂಧುವಿನೊಳಗೆ ಪರ್ವಿಣ, ಆಹ

ದಂಧದಿ ಚರಿಸುವ ಗಂಧವಾಹನ ರಾಣಿ

ಶಿಂಧೂರ ಗಮನೆ ಪುರಂದರಾರಾಧಿತೆ

|| ೩ ||

ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಕವಾದ ಲಿಂಗ-ದೊಳು

ಅಣುರೂಪಳಾಗಿ ತುರಂಗ, ಮುಖ

ಅನಿಲಾಂತರ್ಗತ ಪಾಂಡುರಂಗನಂಘ್ರಿ

ವನಜಯುಗಳ ಮತ್ತಭೃಂಗ, ಆಹ

ಎನಿಸಿ ತತ್ಪರ್ಕಾರ್ಯ ಅನಿರುದ್ಧದೇಹಸ್ಥ

ಅನಿಮಿಷರೊಳು ಪೊಕ್ಕು ದ್ವಿಸಪ ರೂಪದಿ ಮಾಳ್ವೆ || ೪ ||

ನಿಗಮತತಿಗಳಭಿಮಾನಿ, ನಿನ್ನ

ಪೊಗಳಲೆನ್ನೊಶವೆ ಕಲ್ಯಾಣ, ಅಪ

ನ್ನಗ ರಾಜ ಸಾಹಸ್ರವಾಣಿಯಿಂದ

ಬಗೆ ಬಗೆ ತುತಿಪ ಸುಕ್ರೋಣಿ, ಆಹ

ಮುಗಿವೆ ಕರಗಳೆನ್ನ ವಗುಣವೆಣಿಸದೆ

ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲನಂಘ್ರಿಗಳ ಧ್ಯಾನವನೀಯೆ || ೫ ||

ರಾಗ : ಯಮುನಾಕಲ್ಯಾಣಿ ; ಛಾಪುತಾಳ

ನಾರಾಯಣ ಗೋವಿಂದ-ನರಹರಿ-

ನಾರಾಯಣ ಗೋವಿಂದ

|| ೬ ||

ನಾರಾಯಣ ಗೋವಿಂದ ಮುಕುಂದ

ಪರತರಪರಮಾನಂದ

|| ೭ ||

ಮತ್ಸ್ಯರೂಪದಿಂ ಹೆಚ್ಚಿ ದೈತ್ಯನ

ಕೊಚ್ಚುತ ವೇದವ ತಂದ

|| ೮ ||

ಸ್ವಚ್ಛಮಂದರಯದೃಚ್ಛದಿ ಮುಳುಗಲು

ಕಚ್ಚಪವೇಷದಿ ನಿಂದ

|| ೯ ||

“ಶ್ರೀಪತಿಮಾನದೋ ನಃ”

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪುಟ ೩	ಶ್ರೀ ನಂದನ—ಫಾಲ್ಗುಣ ೧೯೫೩—ಮಾರ್ಚಿ	ಸಂಚಿಕೆ ೫
------------	----------------------------------	-------------

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸರತ್ನಂ ಗೋಸಾಲದಾಸರು

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ

ಬೆಂಗಳೂರು 2

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

			ಪುಟ
ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	೧
ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	೨
—ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು			
ವೇದಾಂತದರ್ಶನ (ಅಂಕ-೨)	೬
—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್			
ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯತತ್ತ್ವವೈಭವ	೧೨
—ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್			
ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ		೨೬
—ಶ್ರೀ ವರವಣಿ ರಾಮರಾವ್			
ಸಂಪಾದಕೀಯ	೨೯
ಬಾಯಿವಾಠ	೨೯
ನಿನ್ನ ಕೃತ್ಯಗಳನು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಬೀರಲೃತ್ಯ?		೩೯
ಮಧ್ವ ಸುವ್ವಾಲಿ	೩೯

ತಿ ದ್ವ ಪ ಡಿ

ಸಂಪುಟ ೩ ಸಂಚಿಕೆ ೪ ರಲ್ಲಿ ಮಧ್ವಸುವ್ವಾಲಿ (ಪುಟ ೧೩) ಯ ೧೨ ನೆಯ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ೨ನೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತರಿಸಿ ಎಂದು ಬಿದ್ದಿದ. ಅದನ್ನು ತೆತ್ತರಿಸಿ ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸೇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸೋದೇ
ವಾದಿರಾಜ ಮಠದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಮಠೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು
ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 25 ರೂಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.
ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವ ಈ ಶ್ರೀಗಳವರ ಚರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ
ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಜ್ಞಾನಧನವನ್ನೂ ನಮಗೆ ಅವರು ದಯ
ಪಾಲಿಸಲೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು, ಸೋದೇ ವಾದಿರಾಜಮಠ ಉಡುಪಿ.

ರೂ. 25—0—0

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡ ಮಹನೀಯರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ
ವಿವಹಾರ್ಯ ದೊರೆತಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯುಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೀಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಭಿನಾನಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ (ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ೫ ರೂ.ನಂತ)

- 1) ಶ್ರೀ ಜಯತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯರು, ಉಡುಗಣಿ.
- 2) ಶ್ರೀ ಗೋಸಲರಾವ, ವಕೀಲ, ಚಿಂಚೋಳಿ.
- 3) ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ, ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ಸಕಲೇಶಪುರ.
- 4) ಶ್ರೀ ಪಿ. ಕೆ. ಜೋಷಿ, ದತ್ತಮಂದಿರ ರೋಡು, ಮಾಲವಾ, ಬೊಂಬಾಯಿ.
- 5) ಡಾ|| ಡಿ.ಆರ್. ಹನುಮಂತಾಚಾರ್ಯರು. 156. ಕಂದಾವಾರ್ ಸೇಟಿ,
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ.

ಈ ನಂದನ ಕಾರ್ತಿಕ ಮೃಗ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಬ್ಬೀವಿಸಿರುವಂತೆ
ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿಜಯಾಂಕಕ್ಕೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಳಿಸುವ
ಮಹನೀಯರು ದಯಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ೧೫ನೇ
ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ನಮಗೆ ತಲುಪಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಯಾಂಕ

ಅರ್ಜುನ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಪುಷ್ಪ.

ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರದ ಮೂಲಕ ತ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ವರದನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ.

ಒಹುಬೇಗ ಮುದ್ರಣನಾಗಲಿದೆ.

ಬೆಲೆ: ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸೇರಿ ರೂ. ೨-೦-೦.

ಬೇಕಾದವರು ಮುಂಗಡ ನಮಗೆ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಕಾದಿಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸಂಪಾದಕ.

‘ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮನದೊ ನಃ’

ಶ್ರೀ ಹ ರಿ ದಾ ಸ ಭಾ ರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾತ್ರಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ ।

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತುತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ನಂದನ—ಫಾಲ್ಗುಣ	ಸಂಚಿಕೆ
೨	೧೯೫೩—ಮಾರ್ಚಿ	೫

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ: ಮೋಹನ ಆದಿತಾಳ

ಬೆಡಗು ತೋರುತಲಿದಕೋ ಮಾಧವರಾಯ || ೪ ||

ಉಡುರಾಜಮೌಳಿವಿನುತವನಗೆ ಒಂದು || ಆ. ೪ ||

ಕುಂಜರವರದ ಧನಂಜಯನದುರಿತ ।

ಭಂಜಿಸಿ ಕರದಿ ಗುಲುಗಂಜಿಯ ಪಿಡಿದದ್ದು || ೧ ||

ಮೋಕ್ಷದ ಪದವಿ ಉಪೇಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ ಬಂದು ।

ಈ ಪ್ಲಿತಿಯೊಳು ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದಿ ಇಪ್ಪುದೊಂದು || ೨ ||

ಸುಗುಣಸಾಗರ ಜಗನ್ನಾಥ ವಿತ್ಕಲನೆ ।

ಜಗದ ಬಗೆಯಲಿಂದ ವಾಸವಾಗಿರುವುದು || ೩ ||

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವೂ-ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರೂ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವೆಂದರೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯ ಸೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮನ್ವಯಸುಧಾ, ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಿರಂತರ ಆವರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಶ್ರೀ ಪಂಥರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು.

ಅಲ್ಲಿ ಅನವರತ ಕರ್ತೃಶತಕಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನೈಕ ಧುರಂಧರರಾದ ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗಿ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರೆಂಬವರು ಶತಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಶಿಷ್ಯ ಜನಪರಿವೃತರಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಈ ದಿಗ್ಗಂತಿ ಪಂಡಿತರು ಚತುಃಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಶೇಷತಃ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಕೊರತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಂತರು, ಮನತನಸ್ಥ ಆಚಾರ್ಯರು, ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಪಂಡಿತರು, ರಾಜಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಪಾತ್ರರು, ರೂಪಲಾವಣ್ಯ ಯೌವನ ಭರಿತರು, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ (ಗಂಛ) ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದ್ಗುರು ಪೀಠವೆಂದೆನಿಸುವ ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠದ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದ್ವಿದ್ಯಾಧೀಶತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಅನುಜರು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಿವಾನರು. ಈ ಬಗೆಯ ಸೊಬಗಿನಿಂದ ನಿಭೃತರಾಗಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾರನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೇ ಇದ್ದುದು ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ ? ಈ ಆಚಾರ್ಯರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಜ್ಜನ ಮಾನವಿಂಡನ ಚಕಿತರಾದ

ಅನರ ವೃದ್ಧರಾದ ತಾಯಿಯವರು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ವಿರಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಗುರುರಾಜರು (ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು) ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಧೀಶತೀರ್ಥರನ್ನು ಸಹ ಸಮಾನಸ್ಕಂಧ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಹವ್ಯಾಸದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯವರಾದುದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಧೀಶಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಹ ಸ್ನೇಹಭಂಗಭೀತಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಸಕ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಆಚಾರ್ಯರ ದರ್ಶನವಾಗುವುದೇ ದುರ್ಲಭ. ಒಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಶಾಲು, ಹಗಲು ದೀವಟಿಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಹೀಗಿರಲು ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪರಿಪಕ್ವ ಕಾಲವು ವೊದಗಿತೆಂದು ಸೂಚಿಸಲೋಸುಗವೋ ಎಂಬಂತೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಧೀಶಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದಂದೇ ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾವಿ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರೇ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ತಾಯಿಯವರಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಉಭಯ ಕುಮಾರರೂ ಶ್ರೀ ಮಾತೃವಾಕ್ಯ ಪರಿಪಾಲನಾಧುರಂಧರರು. ಇವರಿಗಿರುವ ಮಾತೃಪ್ರೇಮದ ಮರ್ಮವನ್ನರಿತು ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುರಾಜರ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಮೃತ ಪ್ರಾಶನಿ ಮಾಡಿಸಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವಾದರೂ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಪುರಾಣವನ್ನು ಕೇಳದೆ ಛೋಜನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದರಂತೆಯೇ ನಿರಂತರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಂಫಲಿಗೆ ಬಂದ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಚಂದ್ರ ಭಾಗಾನ್ನಾ ನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರುವದಾಯಿಲ್ಲ ದಿವ್ಯಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೋಗಿ ಕಾಣುವ ಸಂಕಲ್ಪಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಮಾತೃಶ್ರೀ

ಯವರ ದರ್ಶನವ್ಯಾಜದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೆಳಗಿನಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಮಾತೃಶ್ರೀಯವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಪಾಠವು ಭರದಿಂದಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಠಶಾಲೆಗೇನೇ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಲು ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಒಂದು ಆಸನವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡ ಯಾದವಾರ್ಯರೊಡನೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಭಾಷಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಾಲ್ಕೈಂಟು ದಿನ ನಿಂತು ಪುನಃ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾಯಿತು. ಯಾದವಾರ್ಯರು ಎದ್ದು ಬರುವಾಗ್ಗೆ, “ಆಚಾರ್ಯರೇ! ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾವಲೋಕನ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದರು. “ಅದು ಸ್ತ್ರೀಬಾಲ ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಪುರಾಣವು. ಅದು ಅವರಿಗೇ ಸಲ್ಲುವುದಾಗಲಿ ನಮ್ಮಂತಹ ಉದ್ಧಾಮ ಪಂಡಿತರಿಗಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು, ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಪಂಡಿತಾಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಧೀಶ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರೇ ವರ್ಣಿಸಿದುದನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದಲ್ಲ” ಎಂದು ನಕ್ಕರು. ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಕೂಡಾ ನಸುನಕ್ಕು ಹಿಂದಿರುಗಿದರೂಸಹ ಕಂಡ ಕಂಡ ಸಮಯದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾವಲೋಕನೋಪದೇಶವನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ತಾಯಿಯವರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೊಟಕಕಾಲವು ಸಮಾಪಿಸಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಧ್ಯಾಧ್ಯಾಪದ್ರವಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರ ತಾಯಿಯವರ ಬಳಿ ಪುರಾಣಹೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಲು ಅದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಸಮಯಪರ್ಯಂತರ ಅವರು ಉಪವಾಸ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟರು.

ಕಾರ್ಯಾಂತರ ನಿಮಿತ್ತ ರಾಜಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಆಚಾರ್ಯರು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಯಾದವಾಧ್ಯರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಯಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರೇ! ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡೋಣಾಗಿಡೆಯೋ? ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ತರ್ಕಜಟಿಲವಾದ ವಿವಿಧ ನ್ಯಾಯವೇ ದಾಂತಮೀ ಮಾಂಸಾನ್ಯಾಕರಣಶಾಸ್ತ್ರಗತವಿಷಯ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಸೌಭಾಗ್ಯನಿರೂಪಣಧುರಂಧರರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವದ ವಾರ್ಯರಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರು ಹೀಗೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದಲ್ಲ ಎಂದು ಅಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ—ಉಂ ವರುಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಾದ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರು ಭೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ತತ್ತಳಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಷ್ಯರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರ ಕುಟುಂಬವರು ಈ ದಿನ ತಾವೇ ನಾಲ್ವಾರು ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪುರಾಣ ಹೇಳಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರಿಸಿ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರು ಪುರಾಣಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸಿದರು. “ಕುಮಾರಾ! ಈ ಪುರಾಣವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಈವರೆಗೂ ಹೇಳಿದವರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇ ಈ ವಾರವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳು—ನಮಗೂ ಅಂತ್ಯಕಾಲ ಸಮಾಪಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದಲೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಯಾತ್ರಾಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಪ್ರೇರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾವಲೋಕನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮೇಯ ಸಂದೇಹಗಳು ಬಂದೊದಗಿದೊಡನೆಯೇ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಧ್ವಜತೀರ್ಥವರ್ಯಕೃತ ಟೀಕಾ, ಶ್ರೀ ತಾತ್ಪರ್ಯಾಭಿಪ್ರಾಯವ್ಯಂಜಕ ಶ್ರೀ ಯಾದುವತ್ಯತಿಷ್ಠಣಾವಲೋಕನ, ಇದರಿಂದ ಅಂತಃಕರಣಪರಿವಾಕ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ಸಪ್ತಾಹ ನಂತರ, ಮನೆಗೆ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಧ್ಯರು ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು—ದೂರದಿಂದಲೇ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಚಾರ್ಯರು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ನಿಂತು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಯಾದವಾಧ್ಯರು ಆಸೀನರಾದ ನಂತರ ನಮ್ರರಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಯೋಗ

ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ವಾಚಕರೆ! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ಉನ್ನತಪೀಠಾಲಂಕೃತಿ, ಕಲಾಬತ್ತಿ ನಶಾಲು ಹೊದಿಕೆ, ಇವು ಅಡಗಿದವು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಬರುತ್ತಿರಲು ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಹಸ್ತಲಾಘವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತಾವು ಕೆಳಗೆ ಕೂತು ಉಪಚರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾದ ದಂಭರೂಪಸಿತ್ತಭ್ರಮನಿವಾರಕವಾದ ಶ್ರೀ ಮದ್ಭಾಗವತನಾಮಕ ಸೂತಸೇಖರಮಾತ್ರಿಯು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾ ಯಾದವಾರ್ಯರು “ದಯವಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಕೋಕಿಲ ಕಂಠದಿಂದ ನೆರೆದ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವಹೂತಿದೇವಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಕಪಿಲನಾಮಕಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕರ್ಮಪ್ರಜಾಪತಿಗಳು ವನಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಪುರಾಣವು ನಡೆದಿದೆ. ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತ್ಸ್ವಜ್ಞತಂದೆಯವರೂ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೆರಳುವಾಗಿನ ವಿಷಯವು ಜ್ಞಾಪಕವಾಗಿದೆ. ವೈರಾಗ್ಯವಿಜೃಂಭಿತವಾದ ಜ್ಞಾನಸಹಕೃತಭಕ್ತಿಯು ಉದ್ಬುದ್ಧವಾಗಿ ನೇತ್ರಗಳದ್ವಾರಾ ಆನಂದಬಾಷ್ಪಕೃತಿಯಾಗಿ ಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧಟ್ಟನೆ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರು ಒಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರು ಧಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ವಿದ್ವತ್ಸಭಾವಲಯೇ ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಂಡಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರು ಆಚಾರ್ಯರನ್ನೇ ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಆಚಾರ್ಯರೇ! ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಾಮೃತ ಪ್ರಾಶದಿಂದ ನೀವು ಸಂಹೃತಿರೂಪ ಆಲೋಹನಿಗಡಬಂಧನಿರ್ಮುಕ್ತರಾದುದಲ್ಲದೇ ಸಂಸಾರ ವಿಷಕಲುಷಿತಶೇಮುಷೀಮಂತರಾದ ಅಶೇಷಸುಜನರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಕೃತ್ಯರಾದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರೇ ಧನ್ಯರೆಂದು ಹೊಗಳಿ

ತೆರಳಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮದ್ವೈತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಾ, ವಾಠಪ್ರವಚನಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಚನೋಪದೇಶರೂಪಜನ್ಮತಾರಕಮಂತ್ರೋಪದೇಷ್ಟಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದನಾರ್ಯರ ಪಾದಪಂಕೇಜಯುಗಳಧ್ಯಾನದಿಂದಲೂ, ಸುಖವಾಗಿ ಕಾಲಯಾಸನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ರತ್ನಸಿಂಹಾಸನ, ಶಾಲುಶಕಲಾತಿಗಳು, ಹಗಲು ದೀವಟಿಗೆ, ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಿಗಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಯನಾದುವು.

ಗುರುಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ಪರಮಭಕ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ ಬುದ್ಧಿ ಇತರ ಸದ್ವಂಶೀಯರಾದ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಸಹಿಸುವಿಕೆ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಭರಿತರಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಸುಖದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಈ ವಿಧವಾದ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದನಾರ್ಯರ ಉಪದೇಶದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ಉಪಲಬ್ಧವಾಯಿತು? ಸಾರವಂತವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾಕ ಮಾಡಿ ಹದನೋಡಿ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ ಕುಶಲ ಕೃಷಿಕನಂತೆ ಕೇವಲ ದಯಾಪರತಂತ್ರರಾಗಿ ಅನ್ಯರಿಂದ ತಮಗೆ ಒದಗಬಹುದಾದ ತಿರಸ್ಕಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲವೇ ಜ್ಞಾನಿ ವರೇಣ್ಯರ ಸ್ವಭಾವವು.

ವೇದಾಂತದರ್ಶನ

ಅಂಕ-೨

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್,
ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್, ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

(೧) ಸಮನ್ವಯಾಧ್ಯಾಯದ ಸಾರ

ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿರುವ ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ:—

(1) ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಬ್ದಗಳು (2) ಕೋಶಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಬ್ದಗಳು (3) ಉಭಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಂದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳು (4) ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೂ ತರಲಾಗದ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗಳಾದ ಶಬ್ದಗಳು (ಅನ್ಯತ್ರೈವ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಬ್ದಗಳು).

(1) ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆ: ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಕೃಷ್ಣ, ರಾಮ, ನಾರಾಯಣ, ಮುಂತಾದುವು.

(2) ಅನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಶಬ್ದಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆ: ಆನಂದಮಯ, ಆಕಾಶ, ಪ್ರಾಣ, ಜ್ಯೋತಿಃ, ಇಂದ್ರ, ಸರ್ವಗತ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು.

(3) ಉಭಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವುಗಳು.

ಉದಾಹರಣೆ: ದ್ವ್ಯಭ್ರಾಜ್ಯಾಯತನ, ದಹರ, ಅಕ್ಷರ, ಮುಂತಾದುವು.

(4) ಅನ್ಯತ್ವೈವ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುವುಗಳು, ಉದಾಹರಣೆ ದುಃಖೀ, ಬದ್ಧ, ಶೂನ್ಯ, ಅಸತ್, ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು. ಇವಷ್ಟನ್ನು ನಾಮಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾತ್ಮಕ ಶಬ್ದಗಳೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಮಾತ್ಮಕವೆಂದರೆ—ರೂಢ ಶಬ್ದ. ಲಿಂಗಾತ್ಮಕವೆಂದರೆ—ಯೌಗಿಕ ಶಬ್ದ. ಇವಷ್ಟನ್ನೂ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಯ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನು ಗುಣ ಪರಿಪೂರ್ಣನೆಂದು ಸಮರ್ಥನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿವ್ಯಾಧಿಕಾರವು ಯಾರಿಗೆ? ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ವೇದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಡದೇ ಅರ್ಥಗ್ರಹಣಾನುಷ್ಠಾನೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ. ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯರಿಗೇ ಅಂತಲ್ಲ. ತೀರ್ಯಗ್ಜಂತುಗಳಿಗೂ ಅದಿದ್ದರೆ ಆಗಬಹುದು. “ಯಥಾಜರಿತಾರ್ಯಾದಯಃ” || ಎಂಬಂತೆ, ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜರಿತಾರಿಯೆಂಬ ಹಕ್ಕಿಯು ವೇದಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಜಗದೀಶನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

“ಅಯಮಗ್ನೇಜರಿತಾ” ಎಂಬ ಅಗ್ನಿ ಸೂಕ್ತವೇ ಆಗ ಪ್ರಸಕ್ತವಾದ ಮಂತ್ರ ಪ್ರಸಕ್ತವಾದ ಕಥೆ. ಜರಿತಾರಿ, ಸಾರಸ್ವತ್ಯ, ಸ್ತಂಬಮಿತ್ರ, ದ್ರೋಣ, ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಖಾಂಡವವನದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಜರಿತಾರಿಯೇ ಹಿರಿಯದು. ಅರ್ಜುನನು ಖಾಂಡವವನದ ಹನ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಈ ಮೂರು ಹಕ್ಕಿಗಳು ಅಣ್ಣನಾದ ಜರಿತಾರಿಯನ್ನು ಮೊರೆಹೊಕ್ಕವು. ಆಗ ಜರಿತಾರಿಯು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಗ್ನಿಯ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಮೇಲಿನ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ, ಬಂದ ಆವತ್ತಿನಿಂದ ಆ ನಾಲ್ಕು ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಪಾರಾದುವು ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆ ಇರುವುದು.

ಬ್ರಹ್ಮ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ ಈ ಮೂರು ವರ್ಣದವರಿಗೆ ವೇದೋಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ, ತದಿತರರಾದ ಶೂದ್ರಾದಿಗಳಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿ

ಅಧಿಕಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. “ಶ್ರವಣೇತ್ರ ಪುಜತುಭ್ಯಂ ಶ್ರೋತ್ರ ಪರಿ
ಪೂರಣಂ | ಅಧ್ಯಯನೇ ಜಿಹ್ವಾಚ್ಛೇದಃ | ಅರ್ಥಾವಸಾರಣೇ ಹೃದಯ
ವಿದಾರಣಂ” (ಗೌತಮ ಧರ್ಮಸೂತ್ರ ೧೨-೪-೭) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಾದಿ
ಗಳಿಗೆ ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿರುವರು. ಅರ್ಥ:—ಶೂದ್ರನು ನೇದ ವಿದ್ಯಾವನ್ನು
ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದರೆ ಸೀಸ, ಅರಗು, ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಸಿ ಅವನ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ
ಸುರಿಯಬೇಕು. ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ನಾಲಿಗೆ ಭೇದಿಸಬೇಕು.
ಅರ್ಥ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಎದೆಯನ್ನು ಸೀಳಬೇಕು.”

“ಸ್ರೀ, ಶೂದ್ರ, ದ್ವಿಜ ಬಂಧೂನಾಂ ತ್ರಯೀ ನ ಶ್ರುತಿಗೋಚರಾ”
ಎಂಬ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಸ್ರೀಯರಿಗೂ, ಶೂದ್ರರಿಗೂ, ಬಹ್ಮ ಬಂಧು
ಗಳೆಂದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಭಾಸರು = ಜನ್ಮತಃ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದರೂ,
ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯವು ಕಳೆದುಹೋಗುವಂತಹ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಮಾಡಿದವನಿಗೂ,
ವೇದಾಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ದುಃಖ, ಬದ್ಧ, ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ದೇವರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ
ಸಮನ್ವಯಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ — ಈ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ
ದುಃಖ, ಬಂಧ, ದೋಷ, ನೀಚತ್ವ ಮೊದಲಾದುವು ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನ
ಅಧೀನವಾದುವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಬಹುದು.
ಹೇಗೆಂದರೆ ಸೈನಿಕರು ಯುದ್ಧಮಾಡಿ, ಜಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಆದರೂ
ಅವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ದೊರೆಯೇ “ಜಯೀ” ಎಂದೆನಿಸುವನು. ಇಲ್ಲಿ
“ಜಯೀ” ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಜಯವು
ರಾಜಾಧೀನವಾದುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತು ಈಶಾಧೀನ
ವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಗಳೂ ಆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನೇ
ಹೇಳುವುವು.

“ಮುಖ್ಯತಃಸರ್ವಶಬ್ದೈಶ್ಚ ವಾಚ್ಯವಿಕೋಪನಾರ್ದನಃ” (ಅಣು
ಭಾಷ್ಯ) ಹೀಗೆಯೇ ಕರ್ಮ ತದಂಗ ಪ್ರತಿಪಾದಕವಾದ ಶಬ್ದಗಳೂ ಬಹುತ್ವ
ಸಂಖ್ಯಾವಿಶಿಷ್ಟ ವಾಚಕಗಳಾದ ಶಬ್ದಗಳೂ ಅವಾಂತರಕಾರಣವಾಚಕ
ಗಳಾದ ಆಕಾಶಾದಿ ಶಬ್ದಗಳೂ ದೇವರನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ

“ಓಂ ಸಮಾಕರ್ಷಾತ್ ಓಂ” ಇಲ್ಲಿ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಸಿದ್ಧವಾದ ದೇವರನ್ನು ಹೇಳುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಳೆದು ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ವೇದದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ, ತದಂಗವಾಚಕವಾದ ವೈದಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿರುವುವಷ್ಟೆ? ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಈರ್ಷ್ಯರ ಹೋರಾಟವನ್ನುವುದೇ ಯುಕ್ತ. ಹೇಗೆಂದರೆ--ವೇದವು ಜೀವರ ಕುರುತ್ತಿಗಾಗಿ ಹೊರಟದ್ದು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಜ್ಞಾನವಾದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು.

ಕರ್ಮದಿಂದೇನು ಫಲ? ಇದು ಕರ್ಮದ ಫಲವೆಂದರೆ, ಕರ್ಮಗಳ ಜ್ಞಾನವೂ ಅನುಷ್ಠಾನವೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿ ಅಂತಃಕರಣ ರುಬ್ಬಿದ್ದಾರಾ ಸಹಕಾರಿ ಅದ್ವಿತೀಯತೆ ಒಂದೇ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವನ್ನು ಸಮಾಕರ್ಷಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಈ ವಿರೋಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವವರು” ಇವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಶ್ವರಥ್ಯ, ಕಾರಕೃತ್ಯ; ಔದುಲೋಮಿಗಳ ಮತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಿಷ್ಯಪ್ರಕಾಂಡರು ಮಾಡಿರುವ ಅನುಪಾದವೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀ ಬಾದರಾಯಣ ಮತದ ಏಕದೇಶವು. ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಿಖಾಮಣಿಯಾದ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಅಂಶಗಳಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವ್ಯಾಸರ ಶಿಷ್ಯರು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವನ್ನು ಸಮರಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂತಹ ಶಿಷ್ಯಾಭಿಮಾನ! ಹೀಗೆ ದ್ವೀಪಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ, ಶೂನ್ಯ, ಅಸತ್ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾನುಯಮ್ಯ ಕುರುಸ್ವದ ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಗುಣಗಳ ಪೂರ್ಣತ್ವವೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ, ಸಮಸ್ತದಾಧ್ಯಾತ್ಮಮಂತ್ರ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರವರು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿರುವರು.

ಆದುದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರವರು “ಕಾರ್ತವೀರಯ್ಯ

“ಆ ಪಿತಾಮಹ ನೂರುಕಲ್ಪ ರಮಾಪತಿವಿಗುಣನು || ಆ ಮಹಾಪರಾಕ್ರಮ ಹನುಮ ಭೀಮಾನಂದ ಮುನಿಯನಿಸಿ || ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸುನಾಭೀಕೂಪಸಂಭವನಾಮದಲಿ ಮೆರೆವಾಪಯೋಚಾಸನಸಮೀರಲಿಗಿ ನಮಿಸೆ ಸತತ” ಎಂದು.

|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮು||ಶ್ರೀ|| ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ಬೆಂಗಳೂರು.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ! ಎಂತಹ ಅನಂತ, ಅಕ್ಷಯ, ಅಪಾರ, ಮಧುರ ಭಾಂಡಾರ ! ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಒಂದು ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ ದಿಂದಲೇ ರಸಜ್ಞನಿಗೆ, ಸುಜೀವಿಗೆ, ಎಂತಹ ಸವಿಯೂಟ ! ಆನಂದ ಲಹರಿಯ ನಾದತರಂಗಗಳು ಭಾವುಕನ, ಭಕ್ತನ ಒಳಗಣ್ಣಿನಮುಂದೆ ಹಾದು ಹರಿದು ಒಂದು ಭವ್ಯವಾದ, ದಿವ್ಯವಾದ, ಶಾಶ್ವತವಾದ, ಶಾಂತಿ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಜ್ಜನರ ಸ್ವರೂಪೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಸುವುದು.

ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಂತವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ನಾನಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸರಿಸಿದೆ. ಹರಿದಾಸರು ರಚಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪದಗಳೂ, ಸುಕಾದಿಗಳೂ, ಉಗಾಭೋಗಗಳೂ, ನವರಸ ಭರಿತವಾದವುಗಳು. ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಬಿಡದೆ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನ ಭೂತನಾದ ಗುರುಮಹಿಮೆ, ಶ್ರೀಹರಿಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ವಂತೆ ಬೋಧಿಸುವುವು. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಬಹು ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು. ಶಬ್ದ ಲಾಲಿತ್ಯ ಇಂಚರದ ನುಡಿಜೋಡಣೆ, ಪ್ರಾಸ, ಅನುಪ್ರಾಸ, ಯಮಕ, ಶ್ಲೋಕೋಕ್ತಿ ಚಮತ್ಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಗಳಿಗೆ ತೌರುಮನೆಯಾಗಿ, ಸರಸ ಸುಂದರ ಪಟ್ಟದಿಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಬಗೆಯ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಹ್ಲಾದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ, ಉಪಮಾನ, ಅಭೂತೋಪಮೆ, ಉತ್ತೇಕ್ಷೆ, ವಿರೋಧಾಭಾಸಾದಿ ಅನೇಕ ಸುಂದರ ಅಲಂಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಕವನಗಳು. ಹಳಗನ್ನಡ, ನಡುಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ :

ಎನಿತು ಇನಿದು ಈ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು

ಮನವನು ತಣಿಸುವ ಮೋಹನ ಸುಧೆಯು || ಪ ||

ರಂಗನ ಮುರಲಿಯ ಹಿಂಗದ ಸರವೋ

ಹೆಂಗಳೆಯರ ಕೋಕಿಲ ರವವೋ

ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ, ದೇಶಪ್ರೇಮ, ಭಾಷಾಪ್ರೇಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವಂತಹವು; ಹರಿಭಕ್ತಿಯ ಸುಧೆಯು ತನಿರಸವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಂತಹದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೇಳುವುದು, ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲುಂಟು; ಭರತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲುಂಟು. ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದ ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲುಂಟು. ಇದು ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಮಹಿಮೆ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಕಲ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಭಾವಪೂರ್ಣ ತತ್ತ್ವನಿರೂಪಣೆ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಾರತ, ಪುರಾಣ ಪಾಂಚರತ್ರಾದಿಗಳು. ಪ್ರಮೇಯಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥ ಮಾಧುರ್ಯ, ಭಾಷಾ, ಭಂದಸ್ಸು, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಗೀತ, ರಾಗ, ತಾಳ, ನಾಟ್ಯ, ನಾಟಕ, ಗುಹ್ಯ, ಸಮಾಧಿ ದರ್ಶನಭಾಷೆಗಳ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನ ಪೂರ್ಣ ಸಂಪತ್ತು, ಇವುಗಳಿಂದ ಸುಶೋಭಿತವಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯ ವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಹರಿದಾಸರೆಲ್ಲರೂ ವೈಷ್ಣವ ಮತಾನುಯಾಯಿಗಳು; ಪರಮವೈಷ್ಣವ ಭಕ್ತರು. ವಿಷ್ಣುಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವನ್ನು ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ ನಂಬಿದವರು. ಈಶ-ದಾಸ ಭಾವಪೂರ್ಣರು. ಇವರ ದೇಶೋದ್ಧಾರ, ಭಾಷೋದ್ಧಾರ, ಮತೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವೇದಾಂತ ಮಾರ್ಗಾನುಸರಣಿಯಿಂದ ಜನಜೀವನದ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಪಾಮರರ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವೇ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಹರಿದಾಸರು ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ವಾಙ್ಮಯ ವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತವರು. ವ್ಯಾಸಸಾಹಿತ್ಯವೆಂಬ ವಜ್ರದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನವರತ್ನ ಪೂರ್ಣ ಅಪರಂಜಿಯ ಮಂಟಪವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಸಗುಣ ಸಾಕಾರ, ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ, ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಭಾವಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಜಿಸಿದವರು, ಪೂಜಿಸಿದವರು. ಆಗ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಅರ್ಥಪೂರಿತ, ಶಾಸ್ತ್ರಜನಿತ, ರಸಭರಿತ, ಭಕ್ತ್ಯುದ್ರೇಕ ಸ್ತೋತ್ರಗಳೇ ಪದ, ಸುಳಾದಿ, ಉಗಾಭೋಗಗಳು. ಇವು ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು; ಅಪಾರ ನಿಧಿ. ಭಗವದ್ರಹಸ್ಯವಾಚ್ಛಾಸ ಪೂರ್ಣರಾದ ಇವರು “ಹರಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವರು, ಹರಿಯಿಂದ ನೋಡುವರು, ಹರಿಯಿಂದ ನುಡುವರು”. “ನಾಹಂ ಕರ್ತಾ ಹರಿಃ ಕರ್ತಾ” ಎಂಬ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನವುಳ್ಳವರು. ನಂದಕಂದ ಮುದ್ದು ಮೋಹನ ಮುರುಳೀಧರನ ವೇಣುಗಾನಕ್ಕೆ “ಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ನೀರಾದವಂತೆ.” ಹಾಗೆಯೇ ಹರಿದಾಸರ ಅಮೃತವಾಣಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಭಕ್ತಿರಸದ ಹೊನಲನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತನೆಗಳೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ “ಪದ” ಗಳೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸೊಗಸುಂಟು. “ಪದ” ಎಂಬ ನುಡಿ ವೇದಗಳಲ್ಲಿನ ಪದ, ಕ್ರಮ, ಘನ, ಜಟಿ, ಸ್ವರ, ಉದಾತ್ತ, ಅನುದಾತ್ತ, ಸರ್ಗ, ಉಪಚಯ, ಬಿಂದು, ನಾದ, ಘೋಷ, ಶಾಂತಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ಸ್ಮೃತಿ ಪಥಕ್ಕೆ ತರುವುದೆಂದು ಬಲ್ಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಭಾವವು ದಾಸರ ಪದ ಸುಳಾದಿ ಉಗಾಭೋಗ ವೃತ್ತನಾಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತವೆ. ಸಾಮಗಾನವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿಷಯಬಾಹುಳ್ಯವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಾಸಾರ್ಯರಾದ ಪುರಂದರದಾಸರು ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರೆಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತಾಚಾರ್ಯ ತ್ಯಾಗರಾಜರ ಸಂಗೀತ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ ಪುರಂದರದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳೇ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಲಲಿತವಾದ ಮೃದುನುಡಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಸುಸ್ವರದಿಂದ ಅನೇಕ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡಲಾಗುವ ದಾಸರ ಪದಗಳು ವಿಪುಲವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಭಗವಂತನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತವೆ. ಸುಳಾದಿಗಳ ವಿಷಯವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ಸಮಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ವೀರಶೌಧ್ರರಸಗಳ ಪೋಷಣೆ, ಶಾಂತ ಕರುಣಾದಿರಸಗಳ ಹಾರ್ದಿಕವರ್ಣನೆ ಭಕ್ತಿಯ ತನಿರಸ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕುಗಳಂತೆ ಹರಿದುಹೋಗಿವೆ. ಸುಳಾದಿಗಳು ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲವು ಎಂದು ಸುಮಾರು ನಾನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ವೆಂಕಟಮುಖಿ ಎಂಬ ಸಂಗೀತಶಾಸ್ತ್ರ ವಂಡಿತರು ಸುಳಾದಿಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುಳಾದಿ ದಾಸರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ದಾಸರ ಸುಳಾದಿಗಳು ಭಕ್ತಿಭರಿತ ಪದಲಾಲಿತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿ ಭಂಗಾರದ ಮೇಲಿನ ಕುಂದಣದಂತೆ ಬಹು ಮೈವಿಧ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಉಗಾಭೋಗಗಳು, ಹರಿದಾಸರು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಿಸಿಕೊಂಡ ರಸನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ ರಸಬುಗ್ಗೆಯಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಭಕ್ತಿ ರಸದ ಉದ್ಗಾರಗಳು. ಆ ಆನಂದದ ಅನುಭವವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳು ಭಕ್ತಿಪರವಶರಾಗಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿ ನುಡಿದ ದಿವ್ಯವಾಣಿಗಳಿಂದಲೇ ಕೇಳುವುದೊಳ್ಳೆಯದು. ಆಗ “ತನುವುಬ್ಬಿ ರೋಮಾಂಚನಾದಿ ಬಾಷ್ಪಗಳು” ಸೂಸುವುವು. “ಎರಡು ಕಂಗಳೆಧಾರೆ ಸುರಿಯೆ ಪುಳುಕೋತ್ಸವದಿ | ಕೊರಳುಬ್ಬಿ ತೊದಲು ನುಡಿ ಮೈಸ್ಮರಣೆಹಾರೆ | ಶ್ರೀ ಹರಿ ಹರೀ ಹರಿಯೆಂದು ಹರಿದಾಡುತಿರಲಾಗ | ಸುರರು ಶಿರವನೆ” ತೂಗುವರು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ನಾರದ ಪಾಂಚರಾತ್ರದಲ್ಲಿ—

ಹರಿಭಕ್ತಿ ಮಹಾದೇವ್ಯಾಃ ಸರ್ವಾಮುಕ್ತ್ಯಾದಿ ಸಿದ್ಧಯಃ |

ಭುಕ್ತಯಶ್ಚಾನ್ಯತಾಸ್ತಸ್ಯೇಟಿಕಾವದನುವ್ರತಾಃ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಹರಿಭಕ್ತಿಯೆಂಬ ಮಹಾದೇವಿಯ ಸೇವೆಗೆ ಮುಕ್ತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಸಿದ್ಧಿಗಳೂ, ಅನೇಕ ಭುಕ್ತಿ (ಭೋಗ)ಗಳೂ ದಾಸಿಯ

ರಂತೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಭಕ್ತದ್ರೇಕದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದ್ದ ರಿಂದಲೇ ಉಕ್ + ಆ ಭೋಗ = ಉಗಾಭೋಗಗಳೆಂದು (ಆನಂದ ಆಧಿಕ್ಯ) ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾಮಕರಣವಾಯಿತು. ಇವು ಬಹು ಚಿಕ್ಕ ವಾದರೂ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಸುಮಧುರವಾಗಿ ರಾಗ ತಾಳಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಬಹುದು. ಈ ಸುಳಾದಿ ಉಗಾಭೋಗಗಳಂತಹ ಕೃತಿಗಳು ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಮಾನ್ಯವಾದವುಗಳು, ಮತ್ತಾವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ, ಇಂತಹ ಕೃತಿರತ್ನಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ವ್ಯಾಸ-ಈಶ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರಸ್ತಂಭಗಳು ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳು, ಮೂಲರಾಮಾಯಣ, ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಂಚರಾತ್ರಾದಿಗಳು. ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತಾ, ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಗಳು-ಇವುಗಳ ಅಡಿಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಲೋಕಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥವಾಗಿ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ "ಸರ್ವಮೂಲ" ಗ್ರಂಥರಾಸಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿ, ಸಜ್ಜನರಿಗಾಗಿ ದಯಪಾಲಿಸಿದರು. ಮುನ್ವತ್ತೇಳು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ "ಸರ್ವಮೂಲ"ದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ತ ವೇದಾರ್ಥಸಾರಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಶ್ರೀಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರೆಂದು ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಹೊರಗೆಡವಿದರು. ಇವರ ನಂತರ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಯರು, ಪರಿಮಳಾಚಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥರು, ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಹಾಮಹಿಮರು ಇವುಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೇವಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪಂಡಿತಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಪಂಡಿತಮನೋರಂಜಕಗಳಾದವು. ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನರಿಯದ ಪಾಮರರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸಾರ್ಯರ ಅವತಾರವಾಯಿತು. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸರ್ಪದಿಂದ ಸಂದಷ್ಟರಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಉರಿಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೊಂಡಾರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಷ

ಮಗುವನ್ನು ತೊಡೆಯಮೇಲೆತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಮೊಲೆಯನ್ನು ಣಿಸಿ ಮುದ್ದಿಸಿದಳಂತೆ:

ಮುದ್ದುತಾರೋ ರಂಗ ಮುದ್ದು ತಾರೋ || ಪ ||

ಕರ್ಪೂರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಪೋಲುಪ ಬಾಯೊಳೊಮ್ಮೆ || ಅ ||

ವಿಷವನುಣಿಸಲು ಬಂದ ಅಸುರ ಪೂತನಿಯ ಕೊಂಡೆ |

ವಶವಲ್ಲವೊ ಮಗನೆ ನಿನ್ನ ವಿಷವನುಂಡ ಬಾಯೊಳೊಮ್ಮೆ || ೧ ||

ಮುದ್ದು ತಾರೋ ರಂಗ ಮುದ್ದು ತಾರೋ

ಹೀಗೆ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ಮೊಲೆಯೂಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ತೂಗಿದ
ಳಂತೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣನು ಅಳುವಂತೆ ನಟನೆ ಮಾಡಲು,

ಅಳುವುದ್ಯಾತಕೋ ರಂಗ

ಅತ್ತರಂಜಿಪ ಗುಮ್ಮ || ಪ ||

ಹುಟ್ಟಿದೇಳು ದಿವಸದಲಿ | ದುಷ್ಟಪೂತನಿಯ ಕೊಂಡೆ

ಮುಟ್ಟಿವಿಷದ ಮೊಲೆಯುಂಡಕಾರಣ | ವೃಷ್ಟಿತಾಕಿತೇ ನಿನಗೆ

ರಂಗಯ್ಯ ||

ಹೀಗೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ತೂಗಿ ಮಲಗಿಸಿದಳಂತೆ.

ಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪಿಯ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಪರಮ
ಹರ್ಷವಾಯಿತಂತೆ! ಅದೇ ಪೂತನಿಯ ಸ್ತನ್ಯಪಾನದಿಂದ ಪೂತನಿಯ
ಪ್ರಾಣವೇ ಅಪಹಾರವಾಯಿತಂತೆ! ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಒಂದೇ
ಬಗೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಜೀವರ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ
ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಗೊಳ್ಳುವದೆಂಬ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಶ್ರೀಗೋಪಾಲದಾಸರು
ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ:

ಇಂದಿರೇಶ ನಿನ್ನದೊಂದೇ ಕ್ರಿಯೆ

ದ್ವಂದ್ವ ದ್ವಂದ್ವವಾಯಿತು || ಪ ||

ಕುಂದು ತೋರಿತು ಖಳರಿಗೆ ಆ

ನಂದಕರವಾಯಿತು ಬೃಂದಾರಕರಿಗೆ || ಅ ||

ಸ್ತನ್ಯಪಾನದಿಂದ ಗೋಪಿಗೆ ಘನಮೋದವಾಯಿತು |

ಸ್ತನ್ಯಪಾನವೇ ಪೂತನಿಯ ಪ್ರಾಣಾಪಹರಿಸಿತು ||

ಗುಣಕಾಲ ಕ್ರಿಯಾಬಲದ ಕೊನೆ ಯಾವನು ಬಲ್ಲನು |

ನಿನಗೆ ವೈಷಮ್ಯಲೇಶವನು ಕಾಣೆ ಶ್ರೀಶನೆ ||

ದನುಜ ದಿವಿಜರ ಮನದ ಅನುಸಾರ ದಾತನೆ |

ಮಣಿದು ಬೇಡುವೆ ಕಾಯೊ ಗೋಪಾಲ ವಿಠಲನೆ ||

ಕಂಸಪ್ರೇಷಿತನಾದ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಬಂಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಶಿಶುವಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರಲು ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಆ ಶಕಟಾಸುರನನ್ನು ಒದ್ದು ನುಚ್ಚುನುಚ್ಚುಮಾಡಿ ಕೆಡಹಿದನು. “ಕಾಕು ಶಕಟಾಸುರನ ಒದ್ದ” ಈ ಪಾದವನ್ನು ಭಜಿಸಿ ಬದುಕೆಲೊ ಮಾನವ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕನಕದಾಸರು ಉಪದೇಶಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಯಶೋದೆಯು ಶಿಶುವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಲುಣಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕೃಷ್ಣನ ದೇಹವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಭಾರವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದಿತು. ಆ ಭಾರದಿಂದ ತೊಡೆಗಳು ನೋವಾಗಲು ಯಶೋದೆಯು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೆಳಗಡೆ ಮಲಗಿಸಿ ತಾನು ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಸುಂಟರಗಾಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು, ಸುಂಟರಗಾಳಿಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಧೂಳು ತರಗೆಲೆ ಮುಂತಾದುವು ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಅಂತರಿಕ್ಷವನ್ನು ಮುಸುಕಿ ಕತ್ತಲು ಕವಿದುದರಿಂದ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಧಾವಿಸಿಬಂದ ಯಶೋದೆಗಾಗಲಿ ಇತರ ಗೋಪಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಗೋಪಿಯು ತುಂಬ ಕಳವಳಗೊಂಡು “ಕೃಷ್ಣನೆಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣನೆಲ್ಲಿ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತ, ಕೃಷ್ಣನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬರದಿರಲು, ಕಂಡ ಕಂಡವರನ್ನು

“ಕೂಸಿನ ಕಂಡೀರಾ ನಮ್ಮ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣನ ಕಂಡೀರಾ”

ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಗಲಾಚಿ ಕೇಳಿದಳಂತೆ. ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ

ಬರಲೆಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಚಹರೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದಳಂತೆ :

ಅಂದಿಗೆ ಅರಳೆಲೆ ಇಟ್ಟಿತ್ತು ಕೂಸು
ಮುಂಗೈಯ ಬಾಪುರಿ ಇಟ್ಟಿತ್ತು ಕೂಸು
ಬಿಂದಲಿ ಸರಪಳಿ ಹಾಕಿತ್ತು ಕೂಸು
ಅಂಗಳದೊಳಗಿಂದ ಹೋಗ್ಯದೆ ಕೂಸು || ೧ ||

ಕಾಲಿಗೆ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಕೂಸು
ನೇವಳ ಪದಕವ ಹಾಕಿತ್ತು ಕೂಸು
ಜಾಲದ ಅಂಗಿಯ ತೊಟ್ಟಿತ್ತು ಕೂಸು
ಬಾಗಿಲ ಒಳಗಿದ್ದ ಹೋಗ್ಯದೆ ಕೂಸು || ೨ ||

ಹುಲಿಯುಗುರಿನ ಸರ ಹಾಕಿತ್ತು ಕೂಸು
ಬೆರಳಲಿ ಉಂಗುರ ಇಟ್ಟಿತ್ತು ಕೂಸು
ಕಿಸಿಯೊಳು ಚೌಕಳಿ ಇಟ್ಟಿತ್ತು ಕೂಸು

ಎದ್ದು ಕಾಣಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಕಣ

ಎಲೆಗೆ ಗೋಪಿಯು ಹಲವರಿಂದಾಗಿ ಹೊನ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ತುಂಬುತ್ತಿಲ್ಲ
ಮಂಟರಗಾಯಿಯಿಂದ ಒಯ್ಯುತ್ತಿಟ್ಟಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ತೃಣಾನ್ವಿತನನ್ನು
ಸಂಹಾರಮಾಡಿ, ಪುನಃ ತಾನು ಮಲಗಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗೋಪಿ
ದೇವಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗೋಪಿಗಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಮೇರೆಯಿಲ್ಲ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

॥ 'श्रीपतिर्मानंदो नः' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು

ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸಮುನಿವರರನ್ನು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೆನಿಸದ ಮಾಧ್ವನು ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಜ್ಜನರು ಮನಸಾರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಮಹಿಮೆಯೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ್ದೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾಗದು. ಭಕ್ತರ ಬುದ್ಧಿರಮಣಿಯು ಚಂದ್ರಿಕೆ* (ಬೆಳದಿಂಗಳು) ಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ತಾಪವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಮೃತಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಆನಂದ ಹೊಂದಿ, ಆನಂದದ ಉಪ್ರೇಕದಿಂದ ತಾಂಡವ (ನೃತ್ಯ) ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀವ್ಯಾಸ ರಾಜರು. ಮಲ್ಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಡಿದು ಅಲಂಕೃತಳಾಗಿ ಸರ್ತಿಸುವಂತೆಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಆಶಯವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದ ಮಹನೀಯರು ಸಮ್ಮತಿವಾದಿ ರಾಜರು. ಎಂದಮೇಲೆ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಉಪಕಾರ ನೆನಿಸದವನು ಜನ್ಮತಃ ಮಾಧ್ವನಾದರೂ ಅವನು ಭಕ್ತವರ್ಗಕ್ಕೇನೂ ಸೇರಿದವನಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ "ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ" ಗರ್ವಿಸಿದರು. ಆ ಅದ್ವಿತ ಕೃತಿರೂಪ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿ ಎಷ್ಟೋಮಂದಿ ಭಕ್ತರು ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ "ಹಯವದನ" ಗರ್ವಿಸಿ ಗುರುಗಳಂತೆ ಭಕ್ತ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಹರಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬ ಮಹನೀಯರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನಿಸದ ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ಪಾಮರನಾಗಲಿ ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

* 'ಚಂದ್ರಿಕಾ, ನ್ಯಾಯಾಮೃತ, ತರ್ಕತಾಂಡವ' ಎಂಬ ವ್ಯಾಸರಾಯರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ 'ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕೆ' ಎಂಬ ವಾದಿರಾಜರ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಂದೇಹ—ಘಾಲ್ಪನಾ

ಪ್ರಂಜಿತನಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಪರಿವರಿಸು
ಬಿಮ್ಮಿದೊಮ್ಮೆ ಸಂದೇಹನು ಹಿಂತಿರುಗಿ, ಕಾ
ಗಲು ದೊರಕಿದಂತಾದವು. ಅಲ್ಲೇನು.

ಶಿಲೆಗಳೆಲ್ಲವು ಕತ್ತಮಯವು |

ಸಿಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಕಣಕಪಯವು |

ಜಲಗಳೆಲ್ಲ ರಿಪ್ಪಸಿನ್ಧುರನಾರವು |

ಫಲಗಳೆಲ್ಲ ಸುಳಿಯಮಯವು |

ಬಿಲಗಳೆಲ್ಲ ಸುರಳಿಮಯವು |

ಕೋಳಗಳೆಲ್ಲ ಕಮಲಮಯವು |

ಮತ್ತು “ತಾಳಸಿಂಗು ಹನಿಸದೆ |

ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬಿಡಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಭ್ರಷ್ಟಾಗಲಿ |

“ ಮರಗು ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ಜಾಜಿ | ಬಿಡುಗಡೆಗೆ

ವಿಚಾರವಿದೆ ಕುಣುವ ಮೆಚಿನಿ |

ಭರಿತ”ವಾಗಿ ಮಂದಮಂದವಾಗಿ ಬಿಡು |

ಜಂಬುಫಲವ | ಗಿಳಿವಿಕಗಳು ಮಲಲು |

ತಿರಲು ಮಧುರರಸವವಾಡಿ | ಹೊಳೆಗಲಿ |

“ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡೆ ಶುಕಪಿಂಕೆಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಸೋಡೆ |

ನೋಡೆ ಸಾದಪಮ್ಯ ಗುಡಿಯು ಗೋಪುರವು |

ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಅತುಲವಾದ |

ಭಗವತ್ಪಾಶ್ಚಾತ್ಪಾರವನ್ನು ಗೆಳೆಸಿಕೊಂಡು |

ದಿವ್ಯಸಂದೇಶವನ್ನು ಸೂಸುವ ಪಾಸಾಯನವಾಗಿ |

ಜನತೆಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು. |

ರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸಾಯಗಾರ ಬಿಡುಗಡೆ |

ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಪಾಶ್ಚಾತ್ಪಾರವು |

ಕರೆವರು. ಈ ದಿವ್ಯವನ್ನು |

ಕೇಳೋಣ ---

ಮದಡು ಜನರುಗಳ ಒದಗಿ ಪಾಲಿಸೆನೆಂದು |
 ಅದುಭುತ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವೆಂ |
 ದವರಿಂದ ಸಿದ್ಧಾಂತಪದಗಳ ರೂಪದಿ |
 ಪದುಮನಾಭನ ದಿವ್ಯಪದಗಳ ಮಹಿಮೆಯ |
 ಒದಗಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಮುದದಿಂದಲಿ ತಿಳಿ |
 ಸಿದರು ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವ |
 ಪುದು ಅಲ್ಲನೆಂದು ಈ ವಿಧದಿಂದ ಸಂದೇಹಬಡದಿರಿ ಎಂದೆಂದು |
 ಪದಮಲ ಯತಿರಾಯನೆದುರಲಿ ಮಧ್ವಶಾ* |
 ಸ್ತವಮೇಲೆ ಮುಂಕೊಂಡು ಪದ ಸುಳಾದಿಗಳ ಬ
 ರೆದವಹಿ ನಿಲ್ಲಲು ಇದನರಿಯದ ತಿಷ್ಯ |
 ಒದಗಿ ಬಿಸಾಡಲು ದ್ವಿ (ಇಷ್ಟತ್ತು) ದಶಾರ್ಥಿಯಲಿ ಬಂ |
 ದದರ ಮೇಲಿರಲಾಗ ಮುದದಿ ವ್ಯಾಸಮುನಿ |
 ಗವರಿಸಿ ನುಡಿದರು ಇದರ ಮೇಲಾವರೂ ತಿಳಿಯದೇನೋ
ಮೂರ್ಖ |

ಇದೆ ಪುರಂದರ ಉಪನಿಷತ್ತು ಎಂದು ಆ |
 ಅದುಭುತ ಮುನಿಯು ಪೇಳಿದ ಕಾರಣದಿಂದ |
 ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಲೇಶಾಂಶವೂಡದೆ |
ಬುಧರಾಗುವುದು ಈ ಪದಗಳಾಲೋಚಿಸಿ |
 ಮಧುಮರ್ದನ ಅಭಿನವ ಜನಾರ್ದನ ವಿಠಲ |
 ಪದವಿಕೊಡುವ ತನ್ನ ಪದ ಸನ್ನಿಧಾನದಿ ||

ಇಷ್ಟು ಪುರಂದರೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಮಹಿಮೆ. ದಾಸಾರ್ಯರ ಗ್ರಂಥ
 ವಿಸ್ತಾರ ಐದುಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟತ್ತೈದುಸಾವಿರ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಇಷ್ಟತ್ತೈದು
 ಸಾವಿರವನ್ನು ದಾಸಾರ್ಯರ ಪ್ರಿಯತೀಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರು

* ಸರ್ವಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳಮೇಲೆ.

† ನಾರದಾಂಶರಾದ ಶ್ರೀಪುರಂದರವಾಸರು.

ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿ, ಐದು ಲಕ್ಷವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದರು. ಇವರ ಶಿಷ್ಯ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು, “ಶ್ರೀ ಹರಿಕಥಾವೃತ್ತಸಾರ”ವೆಂತೂ “ಶ್ರೀಮದಣುಸುಧಾ” ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು, ವ್ಯಾಸರಾಯರು, ವಾದಿರಾಜರು, ಪುರಂದರದಾಸರು, ವಿಜಯದಾಸರು, ಗೋಪಾಲದಾಸರು, ಪ್ರಾಣೇಶ ದಾಸರು, ಪ್ರಸನ್ನ ವೇಂಕಟರು ಮುಂತಾದ ದಾಸವರೇಣ್ಯರುಗಳಿಂದ ಇತ್ತೋಪ್ಯತೀಶಯವಾಗಿ, ಸಂತತವಾಗಿ, ನಿರಂತರ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ.

“ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ” ಎಂಬ ಶಿರೋನಾಮದಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಡಗಿರುವ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರವನ್ನು ಯಥಾನುತಿ, ಯಥಾಶಕ್ತಿ, ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಸಜ್ಜನರ ಮುಂದಿಡುವ ಸಾಧುಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮಾಡಿಸಿ ದ್ದಾನೆ. ಹಿಡಿದ ಸಂಕಲ್ಪ ನೆಟ್ಟಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ನೆರವೇರುವುದು ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಗಳ ಕರುಣದಿಂದಲ್ಲವೇ?

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

॥ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೋ ವಿಜಯತೇ ॥

ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾ ನುವರ್ಣನೆ

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ವರವಣಿ ರಾಮರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೈಸೂರು ಗೌ|| ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಪೂರ್ವಜನ್ಮಾರ್ಜಿತ ಸುಕೃತ ಪರಿಪಾಕದಿಂದ, ಪರಮಪುರುಷನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಶಿಶುವಾಗಿ ಲಾಲಿಸಿ ಪಾಲಿಸಿ ಹರ್ಷಪಡುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಯಶೋದಾದೇವಿಯು, ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣು ದಣಿಯುವವರೆಗೂ ಆ ಅಪ್ರಾಕೃತನ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡಿ, ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತೃಸಹಜವಾದ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ, ಮಗುವಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿತಾಕೀತೇನೋ ಎಂದು ಶಂಕಿಸಿ,

ದೃಷ್ಟಿ ತಾಕೀತೆಂದು ಇಟ್ಟು ವಿಭೂತಿಯ

ತಟ್ಟೆಯೊಳಾರತಿಗಳ ಬೆಳಗಿ

ಥಟ್ಟನೆ ಉಪ್ಪು ಬೇವು ನಿವಾಳಿಸಿ

ತೊಟ್ಟೆಲೊಳಿಟ್ಟು ತಾ ತೂಗಿದಳಂತೆ!

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಪುಟ್ಟಬೇಳುದಿವಸದಲ್ಲಿ, ಮಾವ ಕಳುಹಿದ ಮಾಯಾ ಶಿಟವಿಯನ್ನು (ಎಂದರೆ ದುಷ್ಟ ಪೂತನಿಯನ್ನು) ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಗೋಪಿದೇವಿಯು, ಪರ್ವತಾಕಾರವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಪೂತನಿಯ ಭಯಂಕರ ಕಳೇಬರವನ್ನು ನೋಡಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಎಂದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡವಳಾಗಿ, ಅನೇಕ ಬಗೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ನಿವಾಳಿಸಿದುದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕುಲದೇವತೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹರಕೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಶಿಶುವಿನ ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷೆಯನ್ನಿಟ್ಟಳಂತೆ. ಅಮೇಲೆ

ಶ್ರೀ ನಂದನ—ಫಾಲ್ಗುಣ

ಪ್ರಕೃತ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಪುಣ್ಯದಿನ ಫಾಲ್ಗುಣ ಬಹುಳ ಚತುರ್ಥಿ ದಿನವಾದರೆ ಅವರ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲು ಒಂದು ದಿನ ಮಂಚೆಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ತೃತೀಯಾದಿನವೇ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಪುಣ್ಯದಿನ. ಆ ಪುಣ್ಯದಿನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದ ಮಹರ್ಷಿಯರ ನಮಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ಹಲಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದ್ದವು ಸ್ವಲ್ಪವಿಧಕ್ಕೆ ಕಂಡು ಬಂದ ಸಾಧನಮಾಗುವ ಪುನಃ ಸುಗಮ್ಯವಾಗಲೆಂದೇ ಇವರೊಂದಿಗೂ ಕಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರಕೃತಿ

ಶಾಸನ : ಶಂಕರಾಭರಣ : ಶ್ರೀಪ್ರತಿಪದ

ಜನುಮ ಜನುಮದಲ್ಲಿ ಕೊಡು ಕುಪ್ಪ ಹರನು. ೧೧ ಸ

ಅನಿಮಿತ್ತಬಂಧೋ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದಯದಿಂದ ಎಸಗೆ ೩. ೪

ಮೆರೆವಲೂರ್ಧ್ವಪುಂತ್ರ ಎರಡಾರು ಸಾಮಾನ್ಯ

ಕೊರಳೊಳು ತುಲಸಿಯ ವನಮಾಲೆಯು

ಮೆರೆವ ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಭುಜವೊಳುಪ್ಪುತ ಸ್ವಪ್ನ

ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಹಿಗ್ಗುವ ಪೈಷ್ಠವ ಜನುಮವ

ಹರಿಯೇ ಸಪೋಗತ್ತಮ ರಾಣಿ ಅಳುಗು ಬೆಡುಗು

ಹರ ಇಂದ್ರಾಧ್ಯಾಪಿಕರು ಪದವೇವಕರು

ವರತಾರತಮ್ಯ ಪಂಚಭೇಧ ಸತ್ಯವೆಂದು

ನೆರೆ ಪೇಳುವ ನಾಯುಮತದ ಸುಜ್ಞಾನಕ

ಸಕಲ ವಿಬುಧೋತ್ತಮರೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶಿವರು

ಸುಖತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಗುರುಭಾವನೆಯು

ಮುಕುತಪ್ರದಾಯಕ ಸರಸ್ವತಿಯು

ಅಕಂಕನಾದ ನಮನ ಭಕ್ತಿಯು

ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಕೃತಿ

ರಾಗ: ನೀಲಾಂಬರಿ; ಅಟತಾಳ

ವಾರಿಯ ತೋರೋ ಗೋಪಾಲ || ಪ ||

ವಾರಿಜನಾಭ ವೈಕುಂಠಲೋಲ || ಅ ||

ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಭವಪಾಶದೊಳಗೆ
ಲೆಬ್ಬಿವಿಲ್ಲದ ಜಂತುಗಳಿಗೆ
ದಿಕ್ಕೊಬ್ಬರಿಲ್ಲವೋ ಎನಗೆ
ಕಕ್ಕಸಕಳೆದು ನಿನ್ನಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ || ೧ ||

ಗಜರಕ್ಷಕನು ನೀನೆಂದು
ಅಜರುದ್ರಾದಿಗಳೆಂದು
ನಿಜವಾಗಿ ಪೇಳಿದರೆಂದು
ಸುಜನರೊಡೆಯನೆ ಕೇಳಿದೆ ನಾನಿಂದು || ೨ ||

ಸಿರಿಹಯವದನನೆ ಬಾರೈ
ಕರೆದೆನ್ನ ವಾರಿಯ ತೋರೈ
ಪರಮಭಕ್ತರಿಗೆ ಇನ್ನಾರೈ
ಪರಮಪುರುಷನೊಲ್ಲದೆ ಗತಿಯಾರೈ || ೩ ||

ಬಾಯಿಪಾಠ

ರಾಗ ಕಾಂಜೋದಿ : ಝಂಪತಾಳ

ಕಿಂಕರನ ಧ್ವನಿಗೆ ನೀ ಕೊಡು ಮತಿಯನು || ಪ ||

ಸಂಕಷ್ಣಾಭನ ಸೊನೆ ಸರಸ್ವತಿಯೆ || ಅ ||

ಸಕಲವಿದ್ಯಾರಂಭ ಕನಕಪುತ್ರಳಿಜೊಂಬೆ
ವಿಕಸಿತಸುಲಲಿತಾಂಬೆ ಶುಭನಿಶಂಬೆ
ನಿಕುರುಂಬೆ ಸುರರಂಭೆ ದಂತದಾಳಿಂಬೆ
ಭಕುತಿಯಲಿ ಕಾಂಬೆ ನಿನ್ನ ನಾಮವನುಂಬೆ || ೧ ||

ಗಂಗೆಯಮುನೆಲುಭಯಸಂಗಮೆ ಭಕ್ತಭಯ
ಹಿಂಗಿಸಿ ಕೊಡು ಅಭಯ ಅಖಿಳಧೈಯೆ
ಮಂಗಳಪೋಷನಮಣಿಯೆ ಅಭ್ಯುದಯೆ ಅತಿಸದಯೆ
ರಂಗುಮಾಣಿಕಪ್ರಭೆಯೆ ಸುಜನಾಬ್ಧಿಗೇಯೆ || ೨ ||

ಪ್ರಯಾಗವರಕ್ಷೇತ್ರವಾಸೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ
ಕ್ಷಯರಹಿತಮುನಿಸ್ತೋತ್ರ ಶುಭಜಂತ್ರ
ನಯನನಯನೇತ್ರಿ ವನಿತ್ರಿ ಅಜನಕಳತ್ರ
ಜಯಜಯ ವಿಜಯವಿಠಲನ ಶೌತ್ರಿ || ೩ ||

ಕೇಶವನಾಮ

ರಾಗ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಅಟತಾಳ

ಕಾಶಿಯಪಾದಿಯಲಿ ಕೇಶವನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ
ಕೇಶವನ ದಯದಿ ಕಾಶಿಯಾತ್ರೆಯ ಕಂಡೆ ರಾಮರಾಮ || ೧ ||

ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯ್ಣನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ ಕಂಡೆ ನಾರಾಯಣನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ	೨
ಪ್ರಯಾಗ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಧವನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಪ್ರಯಾಗ ನದಿಮಿಂದೆ ಮಾಧವನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ	೩
ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗೋವಿಂದನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಗೋಕುಲವನು ಕಂಡೆ ಗೋವಿಂದನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ	೪
ವಿಷ್ಣು ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ವಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ವಿಷ್ಣು ತೀರ್ಥದಿ ಮಿಂದೆ ವಿಷ್ಣು ವಿನ ದಯದಿಂದ ರಾಮರಾಮ	೫
ಮತ್ಸ್ಯತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಧುಸೂದನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಮತ್ಸ್ಯತೀರ್ಥದಿ ಮಿಂದೆ ಮಧುಸೂದನದಯದಿ ರಾಮರಾಮ	೬
ತ್ರಿವೇಣಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ತ್ರಿವಿಕ್ರಮನ ದಯದಿ ತ್ರಿವೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದೆ ರಾಮರಾಮ	೭
ವಾಮನ ನಮ್ಮನು ಒಲಿದು ಕಾಯುವನಂತೆ ರಾಮರಾಮ	
ವಾಮನನ ದಯದಿ ಭೂವೈಕುಂಠವ ಕಂಡೆ ರಾಮರಾಮ	೮
ಶ್ರೀಧರನು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಶ್ರೀಧರನ ದಯದಿ ಹೃದಯವಾಸನ ಕಂಡೆ ರಾಮರಾಮ	೯
ಋಷಿಗಳಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೃಷಿಕೇಶನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಹೃಷಿಕೇಶನ ದಯದಿ ಋಷಿಗಳಾಶ್ರಮ ಕಂಡೆ ರಾಮರಾಮ	೧೦
ಪದ್ಮನಾಭದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮನಾಭನು ಶ್ರೀ ರಾಮರಾಮ	
ಪದ್ಮನಾಭನ ದಯದಿ ಪದ್ಮನಾಭನ ಕಂಡೆ ರಾಮರಾಮ	೧೧
ಸಾಧುಬೃಂದದಲ್ಲಿ ದಾಮೋದರನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಸಾಧುಬೃಂದವ ಕಂಡೆ ದಾಮೋದರನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ	೧೨
ಸಕಲತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಂಕರ್ಷಣನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ	
ಸಂಕರ್ಷಣನ ದಯದಿ ಸಕಲ ತೀರ್ಥದಿಮಿಂದೆ ರಾಮರಾಮ	೧೩

ವಸುಧೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ವಾಸುದೇವನು ಹಬ್ಬಿದನು.

ವಾಸುದೇವನ ದಯದಿ ವಸುಧೆಯೆಲ್ಲ ಕಂಡೆ.

ವೃದ್ಧಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನ ದಯದಿ ವೃದ್ಧಗಂಗೆಯ ಮೀದೆ.

ಅಲಕನಂದನೆಯಲ್ಲಿ ಅನಿರುದ್ಧನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ಅಲಕನಂದನೆ ಮೀದೆ ಅನಿರುದ್ಧನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ.

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವ ಕಂಡೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ.

ವೈತರಣಿಯಲ್ಲಧೋಕ್ಷಜನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ವೈತರಣಿ ದಾಟಿದೆ ಅಧೋಕ್ಷಜನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ.

ನಿರ್ಮಲಗಂಗೆಲಿ ನರಸಿಂಹನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ನಿರ್ಮಲೋದಕ ಮೀದೆ ನರಸಿಂಹನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ.

ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ವೈಕುಂಠಗಿರಿ ಕಂಡೆ ಅಚ್ಯುತನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ.

ಜಾನ್ಮವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಾರ್ದನನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ಜನಾರ್ದನನ ದಯದಿ ಜಾನ್ಮವಿಯಲಿ ಮೀದೆ.

ಉಡುಪಿಕ್ಷೇತ್ರವಲ್ಲ ಉಪೇಂದ್ರನಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ಉಡುಪಿಕ್ಷೇತ್ರವ ಕಂಡೆ ಉಪೇಂದ್ರನ ದಯದಿ ರಾಮರಾಮ.

ಹರಿಯುವ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯಿದ್ದಾನೆ ರಾಮರಾಮ.

ಹರಿಯ ದಯದಿಂದ ಹರಿವ ನದಿಯ ಮೀದೆ ರಾಮರಾಮ.

ಕೃಷ್ಣಾಯೆಂದರೆ ಕಷ್ಟವು ಪರಿಹಾರ ರಾಮರಾಮ.

ಕೃಷ್ಣನ ದಯದಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಕಷ್ಟ ರಾಮರಾಮ.

ಭಕ್ತಿಲಿಪ್ತಲ್ಲು ಗಾಮ ಭೀಷಣನಿಗೇ ಭವನ.

ಭುಕ್ತಿಮುಕ್ತಿಯಾಗಿನ ನಿಲುವೆನು ಭವನ.

ನಿನ್ನ ಕೃತ್ಯಗಳನು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಬೀರಲ್ಯಾ?

ರಾಗ ಮುಖಾರಿ ಅಟತಾಳ

ಕೃಷ್ಣರಾಯ ನಿನ್ನ ಕೃತ್ಯಗಳನು ನಾನು
 ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿನ್ನು ಬೀರಲ್ಯಾ || ಪ ||
 ಶಿಷ್ಯರೊಳಗಿಟ್ಟು ಚಿರಕಾಲದಲಿ ಎನ್ನ
 ಕಷ್ಟವ ಬಿಡಿಸದೆ ಇದ್ದೀಯೆ || ಅ. ಪ ||
 ಜನನಮರಣರೂಪ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಗೋಪಿ-
 ತನಯನಾಗಿದ್ದದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ
 ಸನಕಾದಿಸೇವ್ಯಮಾನನೆ ಇಂದು ತುರುಗಳ
 ವನದಲ್ಲಿ ಕಾದದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ || ೧ ||
 ದನುಜಭಂಜನನಾದ ಘನಮಹಿಮನೆ ಮಾಗ-
 ಧನಿಗಂಜಿ ಓಡಿದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ
 ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸತ್ಯ ರಣಮೊಳು ಪಾರ್ಥಗೆ
 ಅಣುಗನಾಗಿದ್ದದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ || ೨ ||
 ಶ್ರುತಿತತಿಗಳಭೇದ್ಯ ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲದ ದೈವ
 ಸತಿ ನಿನ್ನಗಲಿದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ
 ರತಮೋದವಂಧ್ಯನೆ ಸುತರವೇಕ್ಷಿಸಿ ಭೂತ-
 ಸತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ || ೩ ||
 ಸತತ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಸ್ತುತಿಯೊಳು ಬೆಣ್ಣೆಯ
 ಮಿತಿಮೀರಿಮೆದ್ದದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ
 ಕೃತಿಪೀವಿರವುಗನೆ ಅತಿಪ್ರೀತಿಲಿ ಗೋಪ-
 ಸತಿಯರ ಕೂಡಿದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ || ೪ ||
 ಭೂತಳದೊಳಗೆ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಈ-
 ರೀತಿ ಚರಿಸಿದ್ದು ಹೇಳಲ್ಯಾ
 ಭೀತಿರಹಿತ ಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲನೆ ಅ-
 ದ್ಭುತ ಮಹಿಮನೆಂದು ವೇಳಲ್ಯಾ || ೫ ||

ಮುಢ್ಯಸುಷ್ವಾಲಿ

ಯೋಗಪಟ್ಟಿ ವನ್ನೆ ಧರಿಸಿ ಮುತ್ತುಕುಲ ಬಿಟ್ಟು
 ಯೋಗದಿಂದ ಸನ್ಮಾಸ ಪಡೆನಸಂದರು
 ಪರುಷ ಬಹಳ ತಪನ ಮಾಡಿ ಪಡೆದನಯ್ಯ
 ಬಾಲ ನಿನಗೆ ಸನ್ಮಾಸ ಬ್ಯಾಡನೆಂದರು
 ಹಾಲುತುಪ್ಪ ವನ್ನೆ ಹಾಕಿ ಸಾಕಿದೆನ್ನೋ ಬಾ
 ಬಾಲ ನಿನಗೆ ಸನ್ಮಾಸ ಬೇಡನೆಂದರು
 ಉಟ್ಟಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
 ದಿಟ್ಟ ತನದಿ ಏನುಮಾಡುತಾರಿ
 ಭಿಕ್ಷುತನವ ಕೊಂಡನೊಂದ ಕಿಟ್ಟುಗಾರ
 ರತ್ನನೆಯ ಮಾಡುವುದರ ಹಾಗೆನೋವಾರ
 ವಿಷ್ಣು ತೀರ್ಥರೆಂಬ ಮಗನ ಕೆಡುಟ್ಟು ತಂದ
 ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿ ನಂದತೀರ್ಥ
 ಮರಳಿ ಬದರಿಕಾರ್ಯಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು ಪರೀಕ್ಷೆ
 ಪರುವತನ ಕಂಡು ಅರ್ಜುನಪಟ್ಟರು
 ಪರುವತದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಿ
 ಗರುಡಶೇಷರುಪ್ರಾದಿ ಬೃಂದಕಾದರು
 ಯೋಗಪಟ್ಟಿ ಧರಿಸಿದ ಜಡೆಗಳನ್ನ ಮುತ್ತುಕುಲ
 ಯೋಗಿಗಳು ಕಂಡರಾಗ ಮುಢ್ಯ ಸಾಧಾರ
 ಭಕ್ತಿ ಭಾವದಿಂದ ಯೋಗಿವರೈರಲ್ಲ ಎಗ್ಗಿ ಬಾ
 ಭಕ್ತವಿಷ್ಣು ದಾಸರಿಗೆ ಎರಗಿ ನಂದರು
 ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ್ನು ಮೈದಪ್ಪ ಮುಪ್ಪ ಕುಡ ಪೂಜಿಸಿ
 ಚರಣಕಮಲಲೋಚನನ್ನ ಕಂಡು ಮುಢ್ಯ ನೆ
 ಇಂದಿರೇಶ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥರೊಂದಿಗಿ
 ಚಂದದಿಂದ ಏಕಾಂತವಾಡುತ್ತಿದ್ದನೇ

ಈ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಮಮಯಿಲ್ಲವೆಂದು
ರಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥದಿಂದ ನಿರ್ಣಯವ ತೋರ್ದರು || ೪೧ ||

ಭರತ ಬಂಡವಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚರಸಿ ಮಧ್ವರಾಯರು
ತಿರುಗಿ ಉಡುಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿವರು || ೪೨ ||

ಕಡಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಡಗು ಬಂದು ನಿಂದಿರಲು
ಕಂಡು ಮಧ್ವರಾಯರಾಗ ಕೈಯ ಬೀಸಲು || ೪೩ ||

ಪ್ರೇಮದಿಂದ ದಡಕೆ ಬರಲು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ
ಸ್ವಾಮಿ ಏನಬೇಡಿದ್ದು ಕೊಡುವೆನೆಂದನು || ೪೪ ||

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ
ಆ ಮೂರು ಗೋಪಿಚಂದನವನೆ ಪಡೆದರು || ೪೫ ||

ಒಂದ ವ್ಯಾರಕಾಕೃಷ್ಣ ವಾರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಎಂದು
ವ್ಯಾರಕಪಕ್ಷೀತ್ರ ಹೇಳಿ ಕರದು ತಂದರು || ೪೬ ||

ರಾಜತಪೋತಪ್ತರವ ಒಳಗೆ ರಾಜಮಂದಿರವನೆ ಮಾಡಿ
ರಾಜಸುವ ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೆ ಯಿಟ್ಟರು || ೪೭ ||

ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರತಿಮೆ ಒಂದು ವಿಠಲನ ಪ್ರತಿಮೆ ಎರಡು
ಬಿಟ್ಟನಾರಸಿಂದ ರಾಮಮೂರ್ತಿಗಳನು || ೪೮ ||

ಎಂಟು ಮಠವ ತಿಕ್ಕಾರಿಗೆ ಎಂಟು ಮೂರುತಿಗಳ ಕೊಟ್ಟು
ಏಂಟರಾಗಿ ಹರಿಯ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು || ೪೯ ||

ಉಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ
ಹಸನ್ಮುಖರು ಸಾಯಂ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕೈದರು || ೫೦ ||

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯತಾಳಮಠಕೆ ಬಂದ
ಮಧ್ವರಾಯರ ಕೀರ್ತಿ ಜಗವತುಂಬಿತು || ೫೧ ||

ಅಂದು ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಭೀತಿಬರಲು
ನಿಂದು ದಂಡಕಾಷ್ಠದಿಂದ ತೀರ್ಥಗೈದರು || ೫೨ ||

ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಭೂಮಿಯನ್ನೆ ಒತ್ತಿ ಕಾಲುಮೆಯ ತೆಗೆಸಿ
 ಭತ್ತ ಬೆಳಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಚಿತ್ರ ಮಹಿಮರು || ೫೩ ||
 ಅಚ್ಯುತನ ಪಟ್ಟಣದಿ ಭೂಸುರನಾತ್ರತಪ್ಪೆ
 ಸ್ವಚ್ಛಕ್ರೇಡೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಹರುಷಪಡುವರು || ೫೪ ||
 ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರ ಬೆಳಕು ಗೋಪುರದಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರಲು
 ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದಂಥ ಕನಕಕಲಶ ಮೆರೆವುದು || ೫೫ ||
 ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷರ ಚಿತ್ತ ನಿರ್ಮಲಮಾಡಿ
 ಅಚ್ಯುತನ್ನೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು ಎಂದರು || ೫೬ ||
 ಗುರುಗಳ ಮನಸಿನ ಕಲ್ಮಷಗಳನೆ ಕಳೆದು
 ವರತಾಪ್ತದೃಭಾಷ್ಯಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು || ೫೭ ||
 ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಶಿಷ್ಯಕೊಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕರಹಿತ ಹಣ್ಣು ಮೆದ್ದು
 ಅಕ್ಷಯವನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಬಿಕ್ಷೆಕೊಂಡರು || ೫೮ ||
 ಒಂದೆದ್ದುಕೊಂಡರೆ ವಾಲು ಮುನ್ನೊಲಿದು ಹಣ್ಣು ಬೆದ್ದು
 ಎಲ್ಲರ ಮನಗಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಸ್ವನಿರ್ಮಲರು || ೫೯ ||
 ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ನಾನಮಾಡುವಾಗ ನಿಂತು
 ನೀರುಮಿಂಚು ಗಂಗೆ ತಾನು ರುಪ್ಪಳಾದಳು || ೬೦ ||
 ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ನಾನವನ್ನೆ ಮಾಡುವಾಗ
 ಸ್ತೋಮಕಟ್ಟೆ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಸೇವೆಮಾಡ್ದರು || ೬೧ ||
 ದ್ವಾದಶರಾದಿಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಏಕಕಾಲ ಉದಿಸಿದಂತೆ
 ಮಧ್ವಮುನಿಯನಾಮದಾಪ್ತದಶವು ಪೊಳೆದುಮು || ೬೨ ||
 ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ
 ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಅದಿಕೇಷ ತಾನೆ ಬಂದನು || ೬೩ ||
 ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೀಪ ತಾಂತವಾಗುತ್ತಿರಲು
 ನಂದಿ ದೇವಕನಾಡಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು || ೬೪ ||

- ಕೇರಳ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಮಧ್ವರಾಯರು
ಭಾರವಾದಿಗಳ ಕಾಲ ಶಿಲೆದು ತಂದರು || ೬೫ ||
- ಕೇರಳದಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಡು ಅಗಳು ಎಂದರೆ
ತೋರಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಾನು ಅಗಿವೆ ಎಂದರು || ೬೬ ||
- ತೋಡಲಿಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವೆನೆಂದು ಗುದ್ದಲಿಯನು
ಪಿಡಿದನವನು ಬಿಡದೆಯಿರಲು ಪೋಗುತ್ತಿದ್ದರು || ೬೭ ||
- ಕಳ್ಳರೆಲ್ಲ ಓಡಿಬರಲು ಕಲ್ಲಾಗಿ ಕಂಡರಾಗ
ಕಲ್ಲು ಎಂದು ಕಳ್ಳರೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿಪೋದರು || ೬೮ ||
- ಕಾವಿಯ ವಲ್ಲಿಯನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಬಿಸುಟುಪೋಗಿ
ತಾವೆ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಕಾದಾಡಿ ಮಡಿದರು || ೬೯ ||
- ನಾವೆಯಿಲ್ಲದೆ ನದಿಯ ಹ್ಯಾಂಗೆ ದಾಟಿದಿರಿ ಎಂದು
ಕಾವಲಿದ್ದ ದೂತರೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು || ೭೦ ||
- ಜಗವ ರಕ್ಷಿಸುವ ಹರಿಯು ನಮ್ಮನೂ ರಕ್ಷಿಸುವ
ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಸೇರ್ದರು || ೭೧ ||
- ಶೋಭನಭಟ್ಟರು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ
ಶುಭ್ರ ಮನಸಿನಿಂದ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿ ಮೆರೆದರು || ೭೨ ||
- ಶೋಭನಭಟ್ಟರು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ
ಶುಭ್ರ ಪಾದತೊಳೆದು ಚಾಮರ್ದಾ ಕುತ್ತಿದ್ದರು || ೭೩ ||
- ರಾಜಸಿಂಹರಾಯನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ
ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವ ಕೊಟ್ಟನು || ೭೪ ||
- ಭಂಡ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ಭಂಡತನವ ಜಗಕೆ ತೋರಿ
ಚಂಡ ವಿಕ್ರಮರು ತಾವು ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು || ೭೫ ||
- ಅಣುಮಹತ್ತುಗಳನೆಲ್ಲ ತೋರುತ್ತಿದ್ದು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ
ಅಣುಗನ ಪೆಗಲನೇರಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು || ೭೬ ||

ಸ್ವಾದಿಸುತವಲ್ಲವು, ಪೇಳಿ ಪಾದಿರೋಡುವನು.

ನೋಡದಿಂನು ಹಯವದನ ಚೇಳುತಿಡ್ಡನು

೨೩ ||

ಕಾಯುದೇವಮೂರವತಾರ ಪೇಳಿ ಕೇಳುವವಗೆ

ಸಾಯುಜ್ಯಮುಕ್ತಿ ಕೊಡುವ ಹಯವದನನು

|| ೨೪ ||

ಸುನ್ನಿ ಹನುಮಂತ ಸುನ್ನಿ ಸುನ್ನಿ ಭೀಮಸೇನ ಸುನ್ನಿ

ಸುನ್ನಿ ಮಧ್ವರಾಯರಿಗೆ ಸುವ್ವಾಲಿ

|| ೨೫ ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಮುನಿವಿರಚಿತ ವಾಯ್ಪವತಾರತ್ರಯ

ಸುವ್ವಾಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು.

೧. ಸೂ. ಅನೇಕ ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳನ್ನು ನೋಡಿ
ಅವಶ್ಯಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧನೋಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅರ್ಥಾಯಗಾರ
ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಾತುಗಳು ಕೊರತೆವಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ
ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಭಕ್ತವರ್ಗಕ್ಕೆ ನೀಡುವುದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿದೆ.
ಸುಜನರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರ ಅನುಗ್ರಹವಾಗುವಂತೆ ಹರಸ
ಬೀಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಇತಿ ಸಂಪಾದಕ.

ಅನುಗ್ರಹಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಈ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿ
ಸಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿವ್ವಾರೆ. ಈ ಮಹಾನುಭಾವರ
ಬೆಂಬಲನಾಯಕನಾದ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಸದಾ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ.

೧. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿವಿಧಮಾನ್ಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು
(ಭಂಡಾರಕೇರಿಮಠ) ರೂ. ೧೫ - ೦ - ೦
೨. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಭುಧೇಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು
(ಅದಮಾರುಮಠ) ರೂ. ೨೫ - ೦ - ೦
೩. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು (ಪೇಜಾವರಮಠ)
(ಪರಾಕೆಯಪೀಠಾಧಿರಾಧರು) ರೂ. ೨೫ - ೦ - ೦

ಅಶ್ರಯದಾತೃ ವರ್ಗಕ್ಕೆ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿ. ಕೆ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್, ಬಿ.ಎ.,ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ.
ಅಡ್ವೋಕೇಟ್, ಶೇಷಾದ್ರಿಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಈ ಮಹನೀಯರು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕೋರಿ
೨೫ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿಗುರುಗಳು ಇವರಿಗೆ
ವಿಶೇಷ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಲೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ.

ಈ ನಂದನ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸ ಸಂಜಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ.
ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿಜಯಾಂಕಕ್ಕೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಳಿಸುವ
ಮಹನೀಯರು ದಯಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ೧೫ನೇ
ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ನಮಗೆ ತಲುಪಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಜಯಾಂಕ

ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಪುಸ್ತಕ.
ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರದ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥ-
ವರದನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ.
ಬಹುಬೇಗ ಮುದ್ರಣವಾಗಲಿದೆ.
ಬೆಲೆ: ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸೇರಿ ರೂ. ೨-೦-೦.
ಬೇಕಾದವರು ಮುಂಗಡ ನಮಗೆ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಕಾದಿಟ್ಟು
ಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸಂಪಾದಕ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ	ಪುಟ
1	೧೯೫೫-೫೬	೨

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗಳು

ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ

ಪುಟ

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ
ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ
—ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು	
ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧನುಹಿಮಾವೃತ
—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಕಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು	
ಬಾಯಿಪಾಠ	
(೧) ವೈವಾಹಿಕಸುಳಾದಿ
(೨) ಶ್ರೀ ಮಧ್ವನಾನು
ಸಂಪಾದಕೀಯ
ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯತತ್ತ್ವವೈಭವ
—ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾನ್	

‘ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮನದೊ ನ:’

ಶ್ರೀ ಹ ರಿ ದಾ ಸ ಭಾ ರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಪರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ದಂಭಕುರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾನಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ ।

ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತುತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಚೈತ್ರ	ಸಂಚಿಕೆ
೨	೧೯೫೩—ಏಪ್ರಿಲ್	೬

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ: ಪೂರ್ವಿ ಆಟತಾಳ

ಚರಣಕಮಲವನ್ನು ನೆನೆವೆ ನಾ ದಿಸ್ಕ

ಚರಣಕಮಲವನ್ನು ನೆನೆವೆ ನಾ

॥ ೨ ॥

ಚರಣಕಮಲವನ್ನು ನೆನೆದು ನೆನೆದು ನಾನು

ದುರಿತದ ರಾಸಿಯ ಸಂಹರಿಸುವೆನು

॥ ಆ, ಪ ॥

ಶ್ರುತಿಯನುಡ್ಧರಿಸಿದುದಾರನ್ನ ಸಂಧು-

ಮಥನಕ್ಕೊಡಗಿದ ಗಂಭೀರನ್ನ

ಕ್ಷಿತಿಯನೆತ್ತಿದ ಬಲುಧೀರನ್ನ ಶಿಶು-

ಸ್ತುತಿಸೆ ಕಂಭಧಿ ಬಂದ ವೀರನ್ನ

॥ ೧ ॥

ಇಂದ್ರನ ಪದವಿ ನಿಲಿಸಿದನ್ನ ತನ್ನ

ತಂದೆಯ ಮಾತು ಸಲಿಸಿದನ್ನ

ಕಂಠರದಶನ ಸೋಲಿಸಿದನ್ನ ಪ್ರಜ-

ದಿಂದುಮುಖಿಯರ ಪಾಲಿಸಿದನ್ನ

॥ ೨ ॥

ಪಥಗಳ ಪ್ರತವ ಖಂಡಿಸಿದನ್ನ ದುಷ್ಟ-

ರುದಿಸಲು ತುದಿಯ ತುಂಡಿಸಿದನ್ನ

ಇದಿರಾದಖಳರ ಖಂಡಿಸಿದನ್ನ ಹಯ-

ವದನವೆಸರಕೊಂಡುದಿಸಿದನ

॥ ೩ ॥

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿಕೆ)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಲಕ್ಷ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನವು

ಶ್ರೀಮತ್ಸದ್ಗುಣಕಲ್ಪಂ-

ಸ್ಥಿರಸಂಶ್ರಿಷ್ಟಿತ್ತಸಚ್ಚಿದಾಧೀಶಃ |

ತಲ್ಲಾ ವಣ್ಯಮಹಾಬೌ

ವಿದ್ಯಾಧೀಶಃ ಪ್ರಪಾತು ಗೋಗೋಜಃ ||

ಪಾಂಡುರಂಗೀ ಮನೆತನದ ಮೂಲಪುರುಷರಾದ ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಕುಮಾರರು ಉದಯಿಸಿದರು. ಈ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ದಂಪತಿಗಳು ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯ ಬೇಕಾಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಜರನ್ನು ಬೇಡುವಾಗ್ಗೆ “ನಮಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದ ದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳ ಪೈಕಿ ನಿಮ್ಮಂತಹ ಮಗನೊಬ್ಬನು ಆಗ ಬೇಕೆಂದೂ ಹಾಗಾದರೆ ಲಕ್ಷ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದೂ” ಶ್ರೀ ಆನಂದಭಟ್ಟರ ಕುಟುಂಬವರು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಗುರ್ಮನುಗ್ರಹ ದಿಂದ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು, ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ಪನ್ನರಾದರು.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಹಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಶ್ರೀಮದ್ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರ ಸಂಸ್ಥಾನವಾದ ಶ್ರೀಮದುತ್ತರಾದಿ ಮಠದ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಧೀಶ ತೀರ್ಥರೆಂಬ ನಾಮದಿಂದ ವಿರಾಜಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಆನಂದಭಟ್ಟರು ದಿವಂಗತರಾದನಂತರ ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಧೀಶ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಮಾತೋಶ್ರೀಯವರು ತಮಗೆ ಲಂ ವರುಷಗಳು ವಯಸ್ಸಾದನಂತರ ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಧೀಶರ

ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು—ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ, ತಮ್ಮಂತಹ ಮಹಾ ಪುರುಷರು ನಮ್ಮ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವು ನಮಗಿದ್ದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖದಿಂದ ದೇವರು ಒಂದು ಅನೋಘವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಸತ್ಸಂತಾನವಾದೊಡನೆಯೇ ಒಂದು ಲಕ್ಷಜನ ವಿಪ್ರಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ನಾವು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಮುಂದೆ ನಾವು ತಿಳಿಸಿದರೆ “ಈ ಅದ್ಭುತವಾದ ಮನೋಬಯಕೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದ ಮಗನೇ ಪೂರೈಸಬೇಕೇ ಆಗಲಿ, ಅಸ್ಯದಾದಿಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗನನ್ನೇ ನೀವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ” ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಯಾತ್ರಾ ಮಾಡಿದರು. ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ನೀನಾದರೂ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಮೂಲಪೀಠಸ್ಥರಾಗಿರುವಿರಿ ಮತ್ತು ಲೋಕೋತ್ತರ ಪಂಡಿತರೂ ಆಗಿರುವಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಗಳವರು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಒಂದು ದಿನ ಹೀಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು—

ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜರ ತಾಯಿಯವರು ಸಹ ಹೀಗೆಯೇ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಜರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಪದಗಳಿಗೆ ವಾಖ್ಯಾನಮಾಡಿ ಅವರ ಮಾತೋ ಶ್ರೀಯವರ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಅದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀಮನ್ಯಾಯಸುಧಾಕ್ಕೆ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಚಂದ್ರಿಕಾಖ್ಯಾತಪ್ರಣಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತಾಯಿಯವರ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಪೂರೈಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರು “ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅನುಕರಣವು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಿಂ ಪ್ರತಿ ಕಾರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು” ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಮುಂದೇನು ಗತಿ ಎಂದೂ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿರ ತೀರ್ಥರು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿರಲು ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತೇ ಮೂರ್ಮಂತರಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರ್ಥಿರಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮದ್ವಾದವಾರ್ಯರ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಶ್ರೀಯಾದ ವಾರ್ಯರು ಆಕಳಿಸುವ ವ್ಯಾಜದಿಂದ ಬಾಯಿ ತೆಗೆಯಲು ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾರ್ಥಿರ

ರೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು. ಉದರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಶ್ರೀಮದಮರತರಂಗಿಣೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮೈದಾನ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪೀಠಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಗತ್ಯಮಯ ಮಂಟಪಸ್ಥ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಪೂಜಾವಸಾನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥವಿನಿಯೋಗಾನಂತರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಪಂಚ್ಚು ಪಂಚ್ಚುಯಾಗಿ ಭೋಜನಪಾತ್ರಿಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಸ್ರ ಜನರು ಸಾಲಾಗಿ ಕೂತಿರುವ ಶತಪಂಚ್ಚುಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಅಡಿಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಡಿಸುವುದಾದ ತಕ್ಷಣವೇ ಶ್ರೀಮದ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ “ಕರೆಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತೋಶ್ರೀಯವರನ್ನು ; ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣೆ ಹೇಳಿಸಿರಿ” ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತರು.

ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರು. “ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣ ಗೋವಿಂದಾ” ಎಂದು ಶಬ್ದವು ಭೋರ್ಗರಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಆದ ಆನಂದಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾರು? ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಪೂರ್ಣಗೌರವ. ಈಗಂತೂ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ವರ್ತನೆ ಪ್ರಕಾರವೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲಾನಂತರ ಒಂದು ಸಾಧನೇ ದ್ವಾದಶೀತಿಥಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣವು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೋಯಿತು. ಸರ್ವರಂತೆ ನಮಗೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಒಪ್ಪಿದರು. ದ್ವಾದಶೀದಿನ ಉದಯಕ್ಕೆ ಸುಮಾರ್ತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಎಲೆ ಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹಚ್ಚಿದೆಯು ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಕುಳಿತೊಡನೆಯೇ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರೊಂದು ಪೀಠವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಗುರುಗಳ ತಾಯಿಯವರೂ ಸ್ವಯಂ ತಾವೇ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಬಡಿಸಿ ಎದ್ದುನಿಂತು ಶ್ರೀಗಳವರ ಇಚ್ಛೆಯಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣೆ ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಯಾದವಾರ್ಯರು

ಅಪೋಜನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ
 " ಲಕ್ಷ್ಮೀರಮಣಗೋವಿಂದಾ " ಎಂದು ನಾಮಗರ್ಜನೆಮಾಡಿದ ಮಂಜುಳ
 ಫವನಿಯು ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೂ, ಅವರ ತಾಯಿಯವರಿಗೂ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ
 ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಮಿತು ಲಕ್ಷವಿಪ್ರರ ಭೋಜನ! ಬಾಯಿಯವರೇ!!
 ನೀವೇ ಧನ್ಯರು. ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಗಳು ಏಕತ್ರ ಮಿಳಿತವಾಗಿ
 ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರನಿಧಿಗೆ ಹೀರಕ ಕರಂಡ
 ದಂತಿರುವ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಭೋಜನದಿಂದ ಒಂದುಲಕ್ಷ ವಿಪ್ರರ
 ಭೋಜನವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಸಾನಂದಬಾಷ್ಪಾಂಬುಜಲೋಚನರಾಗಿ
 ತಮ್ಮ ಸ್ವಪ್ನವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾತೋ ಶ್ರೀಯವರ ಮುಂದೆ
 ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಅವ್ವಾ! ಪಿತೃವಾಕ್ಯಪರಿಪಾಲನಧುರಂಧರನಾದ
 ಶ್ರೀರಾಮನು ನಮಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯು. ತಚ್ಚರಣಪಂಕಜೋಪಾಸಕರಾದ
 ನಮ್ಮಮನಸ್ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡದಿರುವನೆ! ಎಂದು ಪರಮಾನಂದ
 ಭರಿತರಾದರು.

ನಾಚಕರೇ! ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲರಾದ
 ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹೊಗಳಬಲ್ಲೆವು? ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಿಗಂತ
 ವಿಶ್ರಾಂತಕೀರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದ್ವಿದ್ಯಾಧೀಶರು ಮತ್ತು ಅವರ
 ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಅನುಜರಾದ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರಂತಹ ವಿದ್ವನ್ನಕುಟ
 ಮಣಿಗಳು, ಅಂದು ಶ್ರೀಮಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಚಾರ್ಯರು ದಾಸಶಿರೋರತ್ನರಾದ
 ಶ್ರೀಪುರಂದರದಾಸರಾಯರನ್ನು ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮಾತೃ
 ಋಣದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದಂತೆ ಇಂದು ನಾವೂ ಸಹ ಶ್ರೀ ವಿರಕ್ತ
 ಶಿಖಾಮಣಿಯಾದ ಯಾದವಾರ್ಯರ ಭೋಜನಮಾಡಿಸಿ ಮಾತೃವಾಕ್ಯ
 ಪಾಲನಮಾಡಿದೆವೆಂದು ಹೊಗಳಿ ಸಲಿದಾಡಿದುದೇನಾಚ್ಛದ್ಯವು?

ಯಾದವಾರ್ಯ ಹೃದಂಭೋಜ-

ಭಾತಶ್ರೀಮಧ್ವಹೃದ್ಗತಃ |

ವಾಸವೀಸೂನುರಮಲಃ

ಪ್ರೀಯತಾಂ ಬಾದರಾಯಣಃ ||

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಗುರುರಾಜೋವಿಜಯತೇ ||

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾಮೃತ

ಲೇಖಕರು :— ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ನಾಲ್ಕಿಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯಸಿಂಧೂತ್ಥಃ ಸುಧಾಗೋಭಿಃ ಸದೋಲ್ಲಸನ್ |

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಪೂರ್ಣೇಂದುಸ್ತಾಪತ್ರಯಹರೋ ಭವೇತ್ ||

ಇಹ ಖಲು ಸುಖಮೇವ ಮೇ ಸ್ಯಾತ್, ದುಃಖಂ ಮನಾಗಪಿ ಮಾಭೂತ್, ಎಂದು, ದುಃಖಮಿಶ್ರವಲ್ಲದ ಶುದ್ಧಸುಖರೂಪವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೀವಸ್ವರೂಪಭೂತವಾದ ಅಪ್ರಾಕೃತಾನಂದಾನುಭವಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇಂತಹ ಮೋಕ್ಷಸುಖವು ಮುಕ್ತಿಯೋಗ್ಯರಾದ ಮುಮುಕ್ಷುಜೀವರುಗಳಿಗೇ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. “ಮಹಾತ್ಮ್ಯಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಸ್ತು ಸುದೃಢಃ ಸರ್ವತೋಽಧಿಕಃ | ಸ್ನೇಹೋ ಭಕ್ತಿರಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತ ಸ್ತಯಾ ಮುಕ್ತಿನೃಚಾನ್ಯಥಾ” ಎಂದು ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದರು ಅಪ್ಪಣಿಕೊಡಿಸಿದಂತೆ ಭಗವಾದಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ, “ಪುತ್ರಾಪ್ತ್ರೇಯಃ, ಮಿತ್ರಾಪ್ತ್ರೇಯಃ, ಸರ್ವಸ್ಮಾಪ್ತ್ರೇಯಃ” ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಎಂತಹ ಪ್ರಬಲವಿಘ್ನಗಳಿಂದಲೂ ವಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ಹೊಂದದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕ ಸುದೃಢ ಸ್ನೇಹರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿಯೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು. “ಯಸ್ಯ ದೇವೇ ಪರಾಭಕ್ತಿಯರ್ಥಾ ದೇವೇ ತಥಾ ಗುರೌ | ತಸ್ಯೈತೇ ಕಥಿತಾಹೃದಾರ್ಥಃ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ” ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿಗೆ ಗುರುಭಕ್ತಿಜನ್ಯತ್ವವು ನಿರೂಪಿತವಾಗಿದೆ.

“ಆಚಾರ್ಯಃ ಪವನೋಽಸ್ಮಾಕಮಾಚಾರ್ಯಾಣೇಚ ಭಾರತೀ |
 ದೇವೋ ನಾರಾಯಣಶ್ರೀಶೋ ದೇವೀ ಮಂಗಳದೇವತಾ” ಎಂಬ
 ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಸೂಕ್ತಿಯಂತೆ ಪವನಾಂಶ
 ಸಂಭೂತರಾದ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೇ ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯ ಗುರುಗಳು. ಈ
 ಮಹನೀಯಪಾದರ ಪಾದಪಂಕಜದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುದಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ಮತ
 ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಪೂರ್ಣಚಂದ್ರರಾದ ಗುರುಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತ್ಯತಿಶಯ
 ರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿಯು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಗುರುವೃಂದದಲ್ಲಿ
 ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರೂ ಒಬ್ಬರು. ಇವರು
 ಚತುಶ್ಚಾಸ್ತ್ರವಾರಾವಾರಪಾರಂಗತರಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ
 ಗುರುವರ್ಯರ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹಪಾತ್ರರಾದ ಶಿಷ್ಯವರ್ಯರು. ಇವರು
 ಸಿಂದಾಶೀಲರಾದ ಮಂದಮತಿಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರಕಿರಣಗಳಿಂದ
 ವಿರಾಜಮಾನವಾದ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲವನ್ನು ದರ್ಶನಮಾಡಿಸಿದ ಮಹ
 ನೀಯರು. ವಿದ್ಯಾವಿನಯಸುನಯದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೈರಾಗ್ಯಗಾಂಭೀರ್ಯ
 ಧೈರ್ಯಾದಾರ್ಯಾದಿ ಸುಗುಣರತ್ನಾಕರರು. ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ
 ಚರಣಸರಸೀರುಹಭೃಂಗೋಪಮಪವಿತ್ರಾಂತಃಕರಣರು. ಪಾದಪದ್ಮಾವ-
 ಲಂಬಿಗಳಾದ ಸುಜನರಿಗೆ ಕಲ್ಪತರುವಿನಂತೆ ಸಂಕಲ್ಪಿತವಾದ
 ಮನೋರಥವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವ ಸದಯಹೃದಯರು. ಇವರ
 ವೃಂದಾವನವು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸವಣೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ
 ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

“ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಶಿಖಾಮಣೀನಾಂ ಮನೋವಿಶುದ್ಧೈಚರಿತಾನು
 ಸಾದೇ” ಎಂದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವವಿಜಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ
 ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಗುರುಚರಣರ ಮಹಿಮಾನುನುಷಂಗವು ಗುರುಭಕ್ತಿಯ
 ಮೂಲಕ ಹರಿಭಕ್ತಿಗೂ ಅಂತಃಕರಣಶುದ್ಧಿಗೂ ಕಾರಣರಾದ ಕಾರಣ,
 ಅಂತಹ ಗುರುಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ
 ಅಮೋಘವಾದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಅಲ್ಪಮತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ
 ಬರೆಯಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಗುರುವರ್ಯರ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯು ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧವಿಜಯ ವೆಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೋಹರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಸರ್ಗಗಳು ವಿರಾಜಮಾನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಹಾಕಾವ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಲಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅನುಪ್ರಾಸಾದಿಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಉಪಮಾದ್ಯರ್ಥಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಪರಿಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಈ ಕಾವ್ಯರತ್ನವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ದಿಗಂತವಿಶ್ರಾಂತಕೀರ್ತಿ ಭಾಸುರರಾದ ಕಂಚಿ ಕೃಷ್ಣಚಾರ್ಯರೆಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರೋಮಣಿಗಳು. ಇದು ರಸಭರಿತವಾದ ಗಂಭೀರಭಾವದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ದಿವ್ಯಕಾವ್ಯವು. ಈ ಗ್ರಂಥದ ನಿಗೂಢವಾದ ಭಾವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ರಸಿಕರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನಂದದಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ಸರಳವಾದ ಭಾಷಾಶೈಲಿಯಿಂದ ಲೇಖಿಸುವುದು ಅಲ್ಪಜ್ಞನಾದ ನನಗೆ ಅತಿಸಾಹಸಕಾರ್ಯವೇ ಸರಿ. ಆದರೂ ಗುರುಭಕ್ತಿಭರದಿಂದ ನಮ್ರನಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ಗುರುಚರಿತವೆಂಬ ರತ್ನವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕೆಂದು ಗುಣೈಕಗ್ರಾಹಿಗಳಾದ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀಮದುತ್ತರಾದಿಮಠದ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ರೀವಾದಗಳವರು. ಇವರು ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಪ್ರತಿಹತಪಾಂಡಿತ್ಯಸಂಪನ್ನರಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಇವರ ಅಗಾಧವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನಧ್ವನಿಯನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿ ವಿರುದ್ಧಸಿದ್ಧಾಂತಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ವಾದಿಶ್ರೇಷ್ಠರು ಮೃಗರಾಜನಾದ ಸಿಂಹದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅನೆಗಳಂತೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

(ಸತ್ಯಬೋಧವಿ. ಸರ್ಗ ೧ ಶ್ಲೋಕ ೬)

ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಪ್ರವರಾನಿಶಮ್ಯನಿಖಿಲಾಯತ್ಪ್ರಿಥವಾಗ್ನೋರಣೀಂ
ಮಾರ್ಗೇಂದ್ರೀಗಿರಮುಚ್ಚಕ್ತೈಃ ಪ್ರಭಯದಾಂಸ್ತಂಭೇರಮೇಂದ್ರಾ ಇವ ||
ಆಸನ್ನಾ ಶ್ರಿತಕಾಂದಿಶೀಕಜನತಾಃ ಭೂರಿಪ್ರಭಾವಾಶ್ರಯಃ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಚೈತ್ರ

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಮಂಗಳವರು ಸಂವತ್ಸರ ೧೫೫೭
ಭೂಷಿತರಾಗಿಯೂ ಯತ್ಯಾಶ್ರಮೋಚಿತ ಕರ್ಮಾಧ್ಯಾಪಕ
ರಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಮವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಪೂಜಾರ್ಥರಂಭರಾಗಿಯೂ
ಶ್ರೀಮದ್ವೈಷ್ಣವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನಾಚಾರ್ಯರಾಗಿಯೂ ನಿಜ
ಲೋಕಸಾನ್ಯರಾಗಿಯೂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದಾನೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಪೂಜ್ಯ ಮಹಾಗುರುಗಳು
ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯರ ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾತೀರಸಿಂಹಾಸನದ
ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಈಗಲೇ
ದಾವರೆಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರವಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು
ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದರು. ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಗುರುಗಳ
ಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ನಂತರ
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಒಂದೊಂದು
ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸನ್ಯಾಸದಾನಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಪವಿತ್ರಗುಣಗಳ
ಕೂಡಿದ ಯೋಗ್ಯ ಬಾಲಕನ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ
ವಿಜ್ಞಾನವಿಷಯವಾಗಿ. ಗುರುಗಳು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು
ಕೂಡಲೆ, ಕೃಷ್ಣಾತೀರದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇಂತೆಂದರು.—

ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಷ್ಟರೇ ದೂರದಿಂದ
ತುಂಗಾ ನದಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಎಂಬ ನಗರವು ರೂಪಿತ
ಮಾನವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಉಭಯ ನದಿಗಳ ಹೊಕ್ಕು ಬಿಡುವೆಡೆ
ಕುದ್ಡವಾದ ಮಂದಮಾರುತದಿಂದ. ಮಳೆಯಿಂದ. ಹಸಿರು
ದಿವ್ಯ ಸಸ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕವಾದ ಭೂಭಾಗವು. ಅದಕ್ಕಾಗಲೇ

ಈ ರಾಯಚೂರು ನಗರವನ್ನು
ಶ್ರೀ ಪುರುಷರುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ
ಉನ್ನತವಾದ ಸೌಧಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ
ರಮಣೀಯವಾದ ಈ ನಗರವನ್ನು
ನೋತ್ತಮರು ವಾಸಮಾಡಿಲ್ಲರು. ೧೫೫೭.

ಗೋದಾಂಗಾವಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನರ
ಸೂತದೇವರು ಈ ಅಚಾರ್ಯರ ಕುಲದೇವರು. ಇವರು ಆತ್ರೇಯಸ
ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನರು. ಧರ್ಮಮಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಶ್ರದ್ಧಾ ವಂತರಾದ ಆಸ್ತಿಕ
ಪಿತೃಮಣಿಗಳು. ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಯಜುಃ
ಶಾಖಾಧ್ಯಾಯಿಗಳು. ಇವರು ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿಗನು-
ಸಾರವಾಗಿ ಬಹುಜನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ
ಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಯೋಗ್ಯ ಪಿಷ್ಯರುಗಳಿಗೆ
ಶ್ರೀಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದು
ಸಕಲಕಾಲವನ್ನೂ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದ್ದರು.

(ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ)

ಉಗಾಭೋಗ

ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ನಾಮದ ಸ್ಮರಣೆಯನು
ನಾಲಿಗೆಗೆ ಕೊಡುಕಂಡ್ಯ ನಾರಾಯಣ
ಕೀಳುಮತಿಯನೆ ಬಿಡಿಸೊ ಕೀರ್ತನೆಯ ಮಾಡಿಸೊ ನಿ-
ನ್ನಾಳುಗಳೊಳಗೆ ಉಳಿಗವನಿತ್ತು
ಪಾಲಿಸೋ ಬಳಲಿದೆನೊ ಭವದೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಬ-
ಯಲಾಸಿಯು ನಾ ಕಾಲವ ಕಳೆದೆ
ಪಾಲಸಾಗರಶಾಯಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ನಿನ್ನ
ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದೆನೊ ಪರಮಪುರುಷ ಹರೇ

ಬಾಯಿಪಾಠ

ವೈವಾಹಿಕಸುಳಾದಿ

ಶ್ರೀ ಮೊದಲಕಣ್ಣು ಶೇಷಪಾಪಾತ್ಮಕರಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು :—ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾಯರು, ಬೀದರ್
ನಕೀಲರು.

ಶ್ರೀ ನರದೇಂದ್ರ ಹರಿಹಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿ, ಬೀದರ್.

ವೈವಾಹಮಾಡಿದೆ ವಿಭವ ಪೂರ್ವಕದಿಂದ |
ಆನದು ಇದಕೆ ಸಮವೆಂದು ತಿಳಿಯು |
ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಬಳಲಿದರೆ ಇದಕೆ |
ಭಾವಜ್ಞರಾದವರು ಮೆಚ್ಚುವರೇ |
“ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯಾ ಕುರುತೇ ಪ್ರಥಮಾ
ತದೇವ ವೀರ್ಯವತ್ತರಂ ಭವತಿ || ಇತ್ಯಹಃಪ್ರಸಾದಾ
ಏವಮಾದಿಗಳು ಈಪರಿ ವರಲುತರೆ ಆ |
ಭಾವ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಹಂಕಾರದಿ ,
ಸಾವಿರಸಂಖ್ಯವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಮಾಡುವಿಳಿ
ದೇವದೇವನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ
ಅನನಿಯೊಳಗೆ ಅಲ್ಪರ ಮಧ್ಯಕರ್ತರಿ
ಬಾಹೋದಲ್ಲದೆ ಅವಕೇನಾದುದೋ ,
ಕೇವಲ ಶ್ರಮದಿಂದ ಅರ್ಥ ಸಂಪಾದಿಸಿ
ಅಹೋದು ಸಾಲದದಕೆ ಮುಣಪಮಾಡ |
ಧಾವಂತ ಈಪರಿ ಘಟಣವಾದ ಕರ್ಮ |
ಪಾವನ್ನವಾದ ಪುಣ್ಯವಾಗದಿರೆ |
ಭುವನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿ ಆಯಾಸವದಲೇಕೆ |
ವೈವಾಹ ಮಾಡುವ ನಿಧಿ ಬೇರುಂಟು |

ಪವಿತ್ರರಾಗುವರು ಪಾಪದಿಂದ |
 ಸಾವಧಾನದಿ ಕೇಳು ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ ಮನವೆ |
 ನೋವು ಸಿನಗಾಗದು ಭವದಲಿಂದ
 ಕಾವ ಕರುಣಾನಿಧಿ ಗುರುವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ |
 ಸೇವಕನೆಂದವಗೆ ಸುಖವೀವನೋ || ೧ ||

ಮಟ್ಟತಾಳ

ಮಕ್ಕಳು ಎನಗಾರು ಅವರಿಗೆ ನಾನಾರು ?
 ರಕ್ಕಸಾಂತಕ ತಾನು ಕರ್ಮಾನುಬಂಧದಲಿ |
 ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಕ್ಲುಪ್ತಾನುಸಾರದಲಿ |
 ಅಕ್ಕರದಿಂದಲಿ ಆತ್ಮಜಗೆ ಪಿತನು |
 ಸೌಖ್ಯದ ನಿಮಿತ್ತ ಸತಿ-ಮನೆ-ಧನ-ಪಶು |
 ಮಿಕ್ಕಾದವರೆಲ್ಲ ಇತ್ತಿಹ ತೆರದಂತೆ |
 ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದ ಸಂಪದವಿಯತಾನೆ ಆ |
 ಸಕ್ಕತಿಯಿಂದಲಿ ಎನಗೆ ಇತ್ತಿಹನೆಂದೆನ್ನು
 ಮುಕ್ಕುಂದ ನಾರಾಧನೆಗೆ ಉಪಕರಣಗಳೆನ್ನು |
 ಕಕ್ಕಲಾತಿಯಿಂದ ಎನ್ನದೆಂಬೋ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ |
 ಸಿಕ್ಕದಲೆ ಗುಣಿಸುವೆನು ಜ್ಞಾನ ಬಾಹುಳ್ಯದಿ ಸತತ |
 ವಿಕ್ರಮದಿಂದಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಮಗಳು |
 ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬರಲು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಮೋಹ |
 ಪ್ರಖ್ಯಾತಗರ್ವಿಸುವದು ಸಂಶಯ ಮೂಡದಲೆ
 ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕದಿಂದ ಅರ್ಚಿಸು ಜ್ಞಾನದಲಿ |
 ಭೋಕ್ತ ಸಾರ ಗುರುವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ |
 ದಕ್ಕುವನು ಇದನುಗ್ರಹಿಸಿದ ನರರಿಗೆ || ೨ ||

ತ್ರಿಪುಟತಾಳ

ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಹರಿವ್ರೇರಿಸಿದರೊಳು |
 ಮುದದಿ ನುಡಿದೆ ಗುರುಕೃಪಾಬಲದಿ |

ಒದಗಿ ಕೇಳುವದು ವರನ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಈ
 ವಿಧದಿಂದ ಚಿಂತಿಸುವದು ಗುಪ್ತದಿಂದ |
 ಅಥವಾ ಜನರುಗಳಿಗೆ ಅಂತುತಿಳಿಯಗೊಡದೆ
 ಪದೋಪದಿಗೆ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ |
 ಪದುಮನಾಭನು ಅವರವರ ನಾಮರೂಪ ಬಿ |
 ಡದೆ ಧರಿಸಿಹನೆಂಬೋ ಕೃತ್ಯದಿಂದ |
 ವಧುವರ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯ ವಾಸುದೇವನೆ ಸರಿ |
 ಇದರೊಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮಉಂಟು ಗ್ರಹಿಸುವದು |
 ಪದುಮ ಸಂಭವವಾಯು ಖಗ ಅಹಿಪೇಶ ಸುರಪ |
 ಮದನ ಪ್ರಾಣನಿರುದ್ಧಮನು ಗುರು |
 ಸಾದಕ್ಷಪ್ರಜೇಶ್ವರ ಪ್ರವಹಯನುಶಶಿ |
 ಆದಿತ್ಯ ವರುಣಾದಿ ಸುರರೆಲ್ಲರು |
 ಕಾದುಕೊಂಡಿವರು ದೇವನ ಅನುಜ್ಞದಿ |
 ಸಾದರದಲಿ ತಿಳಿವರ ವಿಚಾರ |
 ಬವರ ಸಂಕಾಶ ಗುರುವಿಜಯ ವಿಠಲರೇಯ |
 ಪದಗಳರ್ಚಿಪದಕ್ಕೆ ಇದೇ ದ್ವಾರ || ೨ ||

ರೂಪಕತಾಳ

ಸುರಮುನಿ ನೋದಲಾದ ಋಷಿಯಜನರೆಲ್ಲ
 ಪರಿಯದೆ ನಿಂದಿಹರು ಸೂಕ್ಷ್ಮದಿಂದ |
 ಸುರಗಾಯಕ ವಿಡಿದು ನರನದಿ ಪರ್ವತ |
 ಪರಮ ಪವಿತ್ರ ಸಪ್ತವನಧಿಗಳು |
 ಅರಸು ತನ್ನಯ ನಿಜ ಭೃತ್ಯರಿಂದಲಿ ಕೂಡಿ |
 ಇರುವೊ ಸೊಬಗಿನಂತೆ ಹರಿಯು ತನ್ನ |
 ಪರಿವಾರ ಸಹವ್ಯಾಸ್ತ ವಿಭೂತಿ ಎನಿಸುವ
 ಕಾರಣಕಾರ್ಯರೂಪದಿಂದ ನಿಂದು |
 ವರನಲ್ಲಿಯಿವನು ತತ್ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯದಿ |

ನರನೆ ಈ ಪರಿ ತಿಳಿದು ಪೂಜಿಸವನ |
 ಇರಲಿ ಇದನು ಮತ್ತೆ ಮುಂದಣದಲಿ ಕೇಳೋ |
 ಪರಮಮಂಗಳವಾದ ವಧುಗಳಲ್ಲಿ |
 ಸಿರಿದೇವಿ ಭಾರತಿಸರಸ್ವತಿ ಷಣ್ಮಹಿಷಿ |
 ಗಿರಿಜೆ ವಾರುಣಿ ಸೌಪರಣಿ ಶಚಿ |
 ಸ್ಮರನರ್ಥಾಂಗಿನಿ ತಾರಾವಾಸವಿಲುಷಾ |
 ವರದಕ್ಷಾಯಣಿ ಪ್ರವಹಶಾನುಲಾರು |
 ಪರಮ ಪಾವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರುಂಟು |
 ಸಿರಿಪತಿ ಅದರಂತೆ ಸ್ತ್ರೀರೂಪವನು ಧರಿಸಿ |
 ಪರಿವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ |
 ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಬೊಮ್ಮಾಂಡದೊಳಗಿದ್ದ |
 ಹರಿಸಿರಿ ಮೊದಲಾದ ದಿವಿಜರನ್ನು |
 ಶರೀರದಲಿ ತಂದು ಐಕ್ಯ ಚಿಂತಿಸು ಈ
 ತೆರದಿ ತಿಳಿದು ಪರಮ ಭಕುತಿಯಿಂದ |
 ವರವಧುಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಪರಿ ವಸ್ತುಗಳೇ |
 ಪರಿಯ ಚಿಂತಿಸಿ ಹರಿಸಿರಿಗರ್ಪಿಸು |
 ಸಿರಿದೇವಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಲಂಕರಿಸಿ |
 ಪರಮ ಭಕುತಿಯಿಂದ ನಾರಾಯಣಗೆ |
 ಸಿರಿದೇವಿಗರ್ಪಿಸು ಕ್ರಮದಿಂದ ವಿಧಿವಾಯು
 ಸುರರಿಗರ್ಪಿಸು ಅವರವರ ಸ್ತ್ರೀಯರ
 ಅವರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸು ವಿಧಿಯಪೂರ್ವಕ
 ಪರಮ ಪುರುಷ ಹರಿ ತುಷ್ಟನಾಹ |
 ದುರುಳ ಮರ್ದನ ಗುರುವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ |
 ಪರಮಯಶಸುವೀವ ಇಹ ಪರದಿ || ೪ ||

ಝಂಜತಾಳ

ದೇಹವೆಂಬೊಕ್ಷೇತ್ರಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ
 ಲೋಹಿತಾಕನೆಂಬೊ ಸಾತನಿಗೆ |

ಅವ್ಯಹತವಾದ ಸ್ಥಾನ ವೈದಿಸು ನಿನ್ನ |
 ಸಹವಾಗಿ ಮೂರೇಳು ಗೋತ್ರದವರು |
 ಸಹಸ್ರರೂಪಗುರು ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ |
 ಪೋಹ ನಿನಗಾಗುವದು ಆವಕಾಲ || ೫ ||

ಅಷ್ಟಿತಾಳ

ಇನಿತು ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಚತುರ್ಥದಿನದಲ್ಲಿ |
 ಏನೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನೆಲ್ಲ |
 ದನುಜಾರಿಗೆ ಇದು ಉಪಚಾರವೆಂದೆನ್ನು |
 ನೀನು ಕೊಡುವದೆಲ್ಲ ನೀನು ಕೊಂಬುವದೆಲ್ಲ |
 ಅನ್ವಯಿಸು ಬಿಂಬನ ಪಾದಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ |
 ಇನಿತುಮಾಡುವವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುರರೆಲ್ಲ |
 ವಸಜಾಕ್ಷನಾಜ್ಞದಿ ಶುಭವೆ ಕೊಡುತಿಪ್ಪರು |
 ಇನ ಶಶಿಮಂಡಲ ಪರಿಯಂತ ತಿಲಯವ |
 ಘನರಾತಿಗಣಿತದಿನಿತು ಸತ್ಪುಣ್ಯವ
 ಜನಿಸುವದರಿಂದ ಬಂದಿ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ
 ಅನುಮಾನ ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಪಾತ್ರವು
 ವಸಜಾಧಿಪತಿಗುರು ವಿಜಯವಿಠಲಂಗೆ
 ಮನೆಯವನೆನಿಸುವಿ ಇದರಿಂದ ಆವಾಗ || ೬ ||

ಆದಿತಾಳ

ಈಪರಿಮಾಡುವದೆ ಶುಭಲಗ್ನವೆನಿಸದು |
 ಈಪರಿ ಮಾಡಿದವನ ವಂಶವೇ ಸದ್ವಂತ |
 ಈಪರಿ ತಿಳಿದವನ ಗೋತ್ರವೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ |
 ಈಪರಿ ತಿಳಿದವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕಾಲ |
 ಲೋಪವಾಗದಂತೆ ಶುಭಜಾಲವಾಗುವುದು
 ಈಪರಿ ತಿಳಿಯದೆ ಶತಸಂಖ್ಯ ಕನ್ಯಾದಾನ |
 ಅಪಾರ ಮಾಡಲ್ಯಾಕೆ ಅವಗಿಲ್ಲ ಪುಣ್ಯವನ್ನು |

ಶ್ರೀಪತಿ ಮೆಚ್ಚದಿಹ ನಾನಾಪಥ ಕರ್ಮಜಾಲ |
 ಪಾಪನಿವರ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಕೇಳೋ |
 ಸುಪ್ರಕಾಶವಾದ ಮಾಣಿಕ ಮಾರಿಕೊಂಡು |
 ಅಲ್ಪವಾದ ಅಜಿವಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ |
 ಅಪಾರಮಹಿಮನ ಅನುಸಂಧಾನವಿಲ್ಲದೆ !
 ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಬಂದ ಕ್ಷುದ್ರವಾದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು
 ಕೋಪಾದಿ ದ್ವಾರದಿಂದ ಧೈತ್ಯರು ಕೊಂಬುವರು |
 ಈಪರಿ ತಿಳಿದವನ ಜನುಮವೆ ಸಫಲವೆನ್ನಿ |
 ಅಪವರ್ಗದಾತ ಗುರುವಿಜಯ ವಿಠಲರೇಯ |
 ಕಾಪಾಡುವನು ಸತತ ಈಪರಿ ಗ್ರಹಿಸಿದವರ || ೭ ||

ಜತೆ

ಮದುವೆ ಎನಿಸದು ಸಿರಿನಾರಾಯಣರಿಗೆ |
 ಪದವಿಗೆ ಸೋಪಾನ ಗುರುವಿಜಯವಿಠಲ ಮೊಲಿವ || ೮ ||

ಶ್ರೀಮಧ್ವನಾನು

ರಾಗ : ಸೌರಾಸ್ತ್ರ

ಜಯ ಜಯ, ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ | ಜಗದೊಳಗೆ ಸುತ್ತಾಣ | ಅಖಿಳ
 ಗುಣಸದ್ಭಾವ | ಮಧ್ವನಾನು || ಪ ||

ಮುಖ್ಯ ನಾಯು ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಆವ ಕಚ್ಚಪರೂಪದಿಂದಲಂಡೋದಕದಿ ಮೋವಿ ಧರಿಸಿದ ಶೇಷ
 ಮೂರುತಿಯನು | ಆವವನ ಬಲಸಿಡಿದು ಹರಿಯ ಸುರಶೈವನರು ಆ
 ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು || ೧ ||

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಚೈತ್ರ

ಆವನನು ದೇಹದಿರೆ ಹರಿಯು ತಾ ನೆಲಿಸಿದನು : ಆವನನು ತೊಲಗಿ
ಹರಿ ತಾ ತೊಲಗುವ | ಆವನನು ದೇಹದ ಒಳ ಹೊರ ನಿಯಾಮಕನು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುವಾಯನು

ಕರಣಾಭಿಮಾನಿಸುರರು ದೇಹವ ಬಿಡಲು ಕುರುಡ ಕಿವುಡ ಮೂಗಿ
ನೆಂದೆನಿಸುವ | ಪರಮಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಬಾರದುಕವನು ಆವನ
ಪೆಣನೆಂದು ಪೇಳ್ವರು ಬುಧಜನ

ಸುರರೊಳಗೆ ನರರೊಳಗೆ ಸರ್ವಭೂತಗಳೊಳಗೆ ಪರಕರ
ನಿಯಾಮಿಸಿ ನೆಲಿಸಿದ | ಹರಿಯನಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯ ಅನ್ಯರನು ಬೋಕದನು
ಗುರುಕುಲತಿಲಕ ಮುಖ್ಯ ಪವನಾನನು ಜಯ ಜಯ

ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯವಾಯುದೇವರ ಪ್ರಥಮಾಪಕಾರ ಹನುಮಂತ ಸ್ತೋತ್ರಂ

ಶ್ರೀತೆಯಲಿ ರಘುಪತಿಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುನೆಂದು ಪಾಶಕ
ಹನುಮಂತ ನೆಂದೆನಿಸಿದ | ಪ್ರೇತಭಾವದಿ ತಡೆಗೆ ಬಂದನು ಬಿಡು
ಈತ ಗಣಿಗಾಣೆ ಮೂರ್ತೋಕದೊಳಗೆ

ತರಣಿಗಭಿಮುಖನಾಗಿ ಶಬ್ದಕಾಶ್ವಪ ಸುನಿ ಶರಣನು
ಮುಂದಾಗಿ ನಡೆದ | ಪರಮಪವನಪರಮ ಪವನನು
ಭರದಿಯೈದಿದನೀತಗುಪಮೆಯೊಳಗೆ

ಅಖಿಳವೇದಗಳ ಸಾರವ ಧರಿಸಿ ಮುಖ್ಯ
ನೇಳಿದ | ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಿಂತಿಪನು ಹನುಮಂತ
ರಾಮನನುಕರತಿದ

ತರಣಿಸುತನನು ಕಾಯ್ದು ಶರಣಿಯನೆ ನೆರವಾಡಿ ಭವಮುಖ್ಯ
ಕೆಂದು ದನುಜರೊಡನೆ ಭರಮ ರಣವನು ಕೂಡು ಗೆಲುವು
ವುರಮ ಲಂಕೆಗೆ ಬಂದ ಹನುಮಂತನು

ರಾಮಮುದ್ರಿಕೆಯಿತ್ತು, ದೇವಿಚರಣಕ್ಕಿರಗಿ, ತಾಯಿ! ಬಿನ್ನಸ
ಲಾಲಿಸು! ಎಂದನು ವನವ ಕಿತ್ತ; ಬಿಲರಕ್ಕಸರ ಬಡಿದ; ದಶಕಂಠನನು
ಕೂಡಿ ಕಸಿಯು ತಾ ಮಾತಾಡಿದ || ೯ ||

ಬಾಲಕ್ಕೆ ಉರಿಯಿಕ್ಕಿ, ತಿರುಗಿ ಲಂಕೆಯ ಸುಟ್ಟು, ಸಾಗರವನೆವಾಟಿ
ಶ್ರೀಪಾದಕಿರಗಿ, ಹರಿಗೆ ಚೂಡಾಮಣಿಯಿತ್ತು, ಹರಿಗಳ ಕೂಡಿ ಶರಧಿಯ
ಕಟ್ಟಿ, ಬಿಲರಕ್ಕಸರನ ವರಸಿ, ರಣವಲಿ ದಶತಿರನ ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿ, ತಾ ಮೆರವ
ಹನುಮಂತ ಬಲವಂತ ಧೀರ || ೧೦ ||

ಉರುಗುಂಧಕೆ ಶಿಲುಕಿ ಕಸಿವರರು ಮೈ ಮರಿಯೆ ತರಣಿಕುಲತಿಲಕ
ನಾಣ್ಣೆಯು ತಾ ತಾಳಿದ || ಗಿರಿಸಹಿತ ಸಂಜೀವನವ ಕಿತ್ತು ತಂದೆಸದ ಹರಿ
ವರಗೆ ಸರಿಯುಂಟೆ ಹನುಮಂತಗೆ || ೧೧ ||

ನಿಜಯರಘುಪತಿ ಮೆಚ್ಚಿ ವರನ ಬೇಡೆಂದೆನಲು ಭಜಿಸಿ ಧರಣಿಸುತೆ
ಯೊಳಗೀಡೆ ವೃತ್ತಿಹಾರವನೆ ಪಡದ | ಅಜಪದವಿಯನು ರಾಮ
ಕೊಡುವೆ ನೆನೆ 'ಹನುಮಂತ' ನಿಜಭಕುತಿಯನೆ ಬೇಡಿ ಕರವಮುಗಿದ
ಜಯ ಜಯ || ೧೨ ||

ಮುಖ್ಯನಾಯುದೇವರ ದ್ವಿತೀಯಾವತಾರ ಶ್ರೀಭೀಮಸ್ತೋತ್ರಂ

ಅ ಮಾರುತನೆ ಭೀಮನೆನಿಸಿ ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಸೋಮಕುಲದಲಿ ಜನಿಸಿ
ಪಾರ್ಥರೊಡನೆ || ಭೀಮವಿಕ್ರಮರಾದ ರಕ್ಕಸರ ಮುರಿದೊಟ್ಟಿದಾಪಾರ
ಗುಹಿಮ ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು || ೧೩ ||

ಕರದಿಂದ ಶಿಶುಭಾವನಾದ ಭೀಮನ ಬಿಡಲು ಗಿರಿ ಯೊಡದು
ತತ್ಪಂಗವೆಂದೆನಿಸಿತು | ಹರಿಗಳ ಹರಿಗಳಿಂ ಕರಿಗಳ ಕರಿಗಳಿಂ ತರಿವ
ಬೀರನಿಗೆ ನರ ಸುರರು ಸರಿಯೇ || ೧೪ ||

ಕುರುಪ ಗರಳವನಿಕ್ಕೆ ನೆರೆ ಉಂಡು ತೇಗಿದ; ಹಸಿದುರಗಗಳ ಮೇಲೆ
ಬಿಡಲವನೊರತಿದ | ಅರಗಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯ ನಿಕ್ಕಿತಾ ವೀರ ಧರಿಸಿ
ಪಾಂಡು ವಿಗೌಯ್ದ ತನ್ನನುಜರ || ೧೫ ||

೨೪ ವಿಜಯ-ಚೈತ್ರ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಡಂಬಕ ಒಕರೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿ ಬಲ್ಲದೊರೆತರ ಕೋಕಕಾಂಕ್ಷೆ
ರನ || ಬಲ್ಲಿದಮರರ ಸವನು, ಬ್ರೌಪದಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದು, ಒಪ್ಪಿ ಬರುವ
ಪರುಷವ ತೋರಿದ

ರಾಜಕುಲಪಜ್ಞ ನೆನಿಸಿದಾಮಾಗಧ ಮೂಲರು ರಾಜಕೂಟಿಯು
ನನು ಮಾಡಿಸಿದನು || ಅಜಯೀಕುಲ ಕೌರವರೂ, ಭಾರವೆಣ
ಮೂರ್ಜಗವರಿಯೆ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿದಾ ||

ಮಾನನಿಧಿ ಬ್ರೌಪದಿಯ ಮನದಿಂಗಿತವ ನಡೆತು ವಾಸವರ ಕುಲ
ಬೇಕೆಂದು ಬೃಗ || ಕಾನನವ ಪೊಕ್ಕು ಕಿಮ್ಮಿರಾರದಿಗಳ ತಲ
ಮಾನಿನಿಗೆ ಸೌಗಂಧಿಕ ಕುಸುಮ ತಂದ

ವಾಸವರ ಸೋಲಿಸಿ ಮಣಿಮಂತ್ರನನು ತೀರ ಮನನಿಧಿಯ
ಮಕ್ಕೈಪುರದಿ ನಿಂತ || ಮರು-ತೀರಕನು ಬಿಡಿದನು ಬಲ
ಮರುಳಾಗಿ ಕರೆ ಕರೆಯ ಮಾಡುವನ

ಗರುಡಿಯ ಮನೆಯಲಿ ಬಿಡು ವನಿ ಬಿಡು
ಕುರುಪ ನಟ್ಟಿದ; ಮಲ್ಲಕುಲವ ಸವದ || ಕೌರವರ ಲಲಿತ ಮನು ಬಿ
ನೆಗ್ಗೊತ್ತಿ ಓರೆಂತ ಕೌರವರ ಮುರಿಯ ಮೆರೆದ ||

ವೈದುಶ್ಯಾಸನನ ರಣವೊಳುರುಳು ಗೆದಡಿ ಬೀಡು ಗೆದಡಿ ಬಿಡು
ತೋರಿದ || ಓರೆಂತ ಕುರುಪತಿಯ ಕೈಕೊಂಡು ಗಡಮಂಡ ಬಿಡುವುದು
ಖಂಡಿತದ ಧರದ ||

ಗುರುಸುತನ ಸಂಗರದಿ ನಾರಾಯಣಾಕ್ಷ ಉಂಟೆನಿಸಿ ಬಿಡು ಬಿಡು
ಬಿಡುಬಿಡು ಸಕಲರು || ಪರಿ ಕೃಪೆಯ ಪಡೆದಿದ್ದ ಭೀಮ ಮಂಕಾರವ
ಹರಿಯ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನು ನೆರೆ ಅಟ್ಟಿದ

ಜಂಡಬಿಕ್ರಮನು ಗಡೆಕೊಂಡು ಬಿಡು ಬಿಡು ಬಿಡು
ಧ್ವನಿವಿಡುಬಿಡುಬಿಡು ಬಿಡು ಬಿಡು ||
ತಾಪವನ ಕಂಡು ನಿಲ್ಲುವುದು ಕೃಪಾಮಯ ||
ನಲ್ಲದೀ ಜಗದೊಳು || ಜಯ ಬಿಡು ||

ಶ್ರೀ ಮುಖ್ಯನಾಯು ತೃತೀಯಾವತಾರ ಶ್ರೀಮಂ ಮಧ್ವರಾಯರ
ಸ್ತೋತ್ರಂ

ದಾನವರು ಕಲಿಯುಗ ದೊಳವತರಿಸಿ ವಿಬುಧರೊಳು ಹೀನಮಾಯಿ
ನುತನನೆ ಲೋಕದೊಳರುಹೆ ಜ್ಞಾನಿ ತಾ ಪವನಾನ ಭೂತಲದೊಳವತರಿಸಿ
ಮಾನನಿಧಿ ಮಧ್ವಾಖ್ಯಾನೆಂದೆನಿಸಿದ || ೨೪ ||

ಸರ್ವೇಶ ಹರಿ ; ವಿಶ್ವ ಎಲ್ಲ ತಾ ಪುಸಿ ; ಯಂಬ ದುರ್ವಾದಿಗಳ
ನುತನನೆರೆ ಖಂಡ್ರಿತಿ || ಸರ್ವೇಶ ಹರಿ ವಿಶ್ವ ಸತ್ಯ ವೆಂದರುಹಿದ ಶರ್ವಾದಿ
ಗೀರ್ವಾಣ ಸಂತತಿಯಲಿ || ೨೫ ||

ಅರ್ಭಕತನದಿ ಬದರಿಯ ನೈದಿ, ನಿರ್ಭಯದಿ ಮಧ್ವಮುನಿ ಸಕಲ
ರಾಷ್ಟ್ರವ ಪೂಸಿದ || ಉರ್ವಿಯೊಳು ಮಾಯಿಗಳ ಮುರಿದು ತತ್ವಮಾರ್ಗ
ವನು ಪೇಳಿ ಸಕಲ ಸುಜನರಿಗೆ ಹರ್ಷವ ತೋರಿದಾ || ೨೬ ||

ಬದರಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪುನರಪಿ ಪೋಗಿ ಪೇದವ್ಯಾಸಮುನಿ ಪದಕೆರಗಿ |
ನಿಖಿಳವೇದಾರ್ಥಗಳನು ಪದುಮನಾಭನ ಮುಖದಿ ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವ
ವೈದಿದ ಮಧ್ವಮುನಿರಾಯಗಭಿನಮಿವೆ ನಾನು || ೨೭ ||

ಜಯ ಜಯತು ದುರ್ವಾದಿನುತತಿಮಿರವಾರ್ತಾಂಡ | ಜಯ
ಜಯತು ನಾದಿಗಜಪಂಚಾನನ | ಜಯ ಜಯತು ಚಾರ್ವಾಕಗರ್ವ
ಪರ್ವತ ಕುಲಿಶ | ಜಯ ಜಯ ಜಗನ್ನಾಥ ಮಧ್ವನಾಥ ! || ೨೮ ||

ತುಂಗಕುಲಗುರುವರನ ಜೈತ್ಯಮಲದೊಳು ನಿಲಿ ಭಂಗವಿಲ್ಲದ ಸುಖವ
ಸುಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಂಗದೆ ಕೊಡುವ ನಮ್ಮ ಗುರುವು ಸ್ವಾಂತರಾತ್ಮಕ ರಂಗ
ವಿಠಲ ನೆಂದು ನೆರೆ ಸಾರಿರೋ ಜಯ ಜಯ || ೨೯ ||

ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಪೇಳಿದ ಫಲಸ್ತುತಿ

ಸೋಮಸೂರ್ಯೋಪರಾಗದಲಿ ಗೋಸಹಸ್ರವನು ಭೂಮಿಸುರರಿಗೆ
ಸುರನದಿ ತಟದೀ | ಶ್ರೀಮುಕುಂದಾರ್ಪಣಾಸೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಫಲಕಧಿಕವೀ
' ಮಧ್ವನಾಮ ' ಬರೆದೋದಿದವಗೆ || ೩೦ ||

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸತ್ಯತ್ರಯಮಾಹುಃ ಸರ್ವತ್ರಾಪಿ | ವಿಶ್ವಾಸಯ
ಮದಾಹುಃ | ಸತ್ಯಪರತ್ವಗತು ಕೇತುಪರಸತ್ಯವ್ಯಾಪಾರಂಜಯಾಹುಃ | ಸೂತ್ರ
ನಾಮಕನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರದಿ || ೩೦ ||

ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು ಪೇಳಿದ ದಿವ್ಯ “ಮಧ್ವನಾಮ” ವಿದು
ಸಂತಾಪಗಳ ಕಳೆದು ಪರಮಸೌಖ್ಯವ ನೀವುದು | ಶ್ರೀಪತಿಜಗನ್ನಾಥ
ವಿಠಲನ್ನ ತೋರಿ, ಭವಾಕೂಪಾರದಿಂದ ಕಡೆ ಹಾಯಿಸುವುದು || ೩೧ ||

ಜಯ ಜಯ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ | ಜಗದೊಳಗೆ ಸುತ್ತಾಣ | ಅಖಿಳ ಗುಣ
ಸದ್ಭಾಮ | ಮಧ್ವನಾಮಾ || ಜಯ ಜಯ || || ಪ ||

ಸಂಪೂರ್ಣಂ

|| ‘ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮನದೊ ನಃ’ ||

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಶ್ರೀ ಮಣಿಪುರಕ್ಷೇತ್ರ (ಮಣೂರು)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯವರರಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಧವತೀರ್ಥ
ಶ್ರೀಪಾಪಂಗಳವರು ಸಜ್ಜನ ಬೃಂದ ವಂದಿತ ಚರಣಾರವಿಂದರಾಗಿ ಸಕಲ
ಮುಖಪುರಸ್ಕಾರ ಪರಿಪಾಲಿಸಲೋಚನೆಗೆ ಅದ್ವೈತ ಮಣೂರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನ
ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಣಿಪುರ ಧರ್ಮಾಸದಿವಿ | ಸಂಪಾದಕ
ಮುಖಪುರಸ್ಕಾರ ಮುಖಪುರಸ್ಕಾರ

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಃ ಸತ್ಯತ್ರಯಮಾಹುಃ ಸರ್ವತ್ರಾಪಿ | ವಿಶ್ವಾಸಯ
ಮದಾಹುಃ | ಸತ್ಯಪರತ್ವಗತು ಕೇತುಪರಸತ್ಯವ್ಯಾಪಾರಂಜಯಾಹುಃ | ಸೂತ್ರ
ನಾಮಕನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರದಿ || ೩೦ ||

ಶ್ರೀ ಧೃವರಾಜರಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವಮೂರ್ತಿಯು ಕಲಿಕಾಲಬಲದಿಂದ ಕಲುಷೀಕೃತವಾದ ಭಕ್ತವೃಂದನನ್ನು ಕರುಣಾಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದೇ ಇಂದಿಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಭಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ತನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳು ಪುನಃ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ ರಾದುದರಿಂದ ಆ ಮಾಸನಿಯಾಮಕನೂ ತಾನೇ ಎಂದೂ ಅನಂತರೂಪನಾದ ತನ್ನ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೋ ಎಂಬಂತೆ “ಕೇಶವ”ನೆಂಬ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಆ ವಾಸುದೇವ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಮಹಿಮೋಪೇತವಾದುದು. ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕೇಶವ ಪ್ರಭುವಿನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರೆ ಗುಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಸುಂದರಮೂರ್ತಿ* ಶ್ರೀ ಕೇಶವ. ಆದರೆ ಅಶನ, ಸಿಪಾಸಾದಿ ಪಡೂರ್ಮಿಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ನಾವು ಈ ಊರ್ಮಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರಬರಲು ಅವನ ಪರಮದಯಾಳು ತನವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಆನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಅಲ್ಪತ್ವವನ್ನು ನೆನೆನೆನೆದು ಖಿನ್ನರಾಗಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಅಂದವಾದ ಆ ಮುದ್ದು ಮೂರ್ತಿಯ ಪಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗುಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬರ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಇದು ಒಮ್ಮೆ ತಾವು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವುದೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾಗದು.

॥ ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ॥

ಶ್ರೀ ಕಟಾಕ್ಷಚಟಾಲಕ್ಷ್ಮಿಃ ಪಕ್ಷಿಗಃ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣಃ |

ಸ್ವಪಕ್ಷಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಾಭಃ ರಕ್ಷತಾತ್ ಕೇಶವಸ್ವದಾ || ೧ ||

ಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ, ಶ್ರೀ ಮಧ್ವವೋಪಾಸ್ಯ, ಧೃವಕರಾರ್ಚಿತ, ಅಗ್ರಪ್ರಮುಖಪೂಜಿತ, ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಯತಿ

*ಅದೇ ಊರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚಾಚಾರ್ಯ ಅವಧಾನಿಯವರು ಸಂತೋಷಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಸ್ವಾಮಿಯ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಸಿತ, ಕಂಚಿ ನರದರಾಜ ಸನ್ನಿಧಾನಯುತ ಶ್ರೀಮನ್ಮಠೇ
ಪುರಸ್ಕೃತ ಚನ್ನ ಕೇಶವಾಯ ನಮೋನಮಃ ||

ಶ್ರೀ. ಶ್ರೀ. ೧೦೮ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರತೀರ್ಥರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾನಿಧಿ
ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಮಣೂರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡುತ್ತಾ
ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ್ಗೆ ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇಷಾದ್ರಿಗಳು ಎಂಬ ಗೃಹಸ್ಥರು
ನಾಸಮಾಡಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಬಂದ ದಿನವೆ ಉಪಾಸಿಸಿದಲ್ಲಿ
ಸ್ವಪ್ನದೊಳಗೆ ಸ್ವತಃ ಪರಮಾತ್ಮ ತಾನು ಬಂದು ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ
ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದನು. “ಧೃವೋಪಾಸ್ಯ ಧೃವಕರಾರ್ಜುನ ಲೋಕಾಃ
ಮುನಿ ಪೂಜಿತನಾದಂಥಾ ನಾನು ಈ ಭೂಮಾನದೀ ತೀರ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಿ
ಭಾಯಾದಲ್ಲಿ ನಾಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನನ್ನ ಕಕೋಂಡು ಬಂದು
ಸ್ಮಾಪನ ಮಾಡಿರಿ” ಎಂದು.

ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆ ಕಂಡಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಶೇಷಾದ್ರಿಗಳಿಗೆ
ಅದ ವೃತ್ತಾಂತ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ್ಗೆ ವಿಪ್ರವೃಂದದಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು
ಮಹಾಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ವೇದಘೋಷಮಾಡುತ್ತ ವಾದ್ಯವೈಭವಗಳಿಂದ
ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭೂಭೇದನ
ಮಾಡಿಸಿ ನೋಡಿದ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂಚ ಕಂಡರು. ಅದರ
ಮೇಲೆ ಸಭ್ಯತೆ ಪ್ರಾಜಿತಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡರು.

“ಅವಶ್ಯೋಷಂ ಸುಮುಖಂ ಗಮಯೋಧಂ

ರಾಮಚಂದ್ರೋಪಾಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನೋಪಮಂ

ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಮೇತದ್ಧರ್ಮೋಪಾಸ್ಯತಂ ||

ಶ್ರೀಕೇಶವೋಂದವ್ಯವಸ್ಥಾಪೂಜಿತಂ ||

(ಆದ್ಯನಂತಸ್ತದೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ಲೋಕವು)

ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದಭರಿತ
ರಾದರು. ಶ್ರೀ ೧೦೮ ನರಹರಿತೀರ್ಥರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಾಥಪುರಿ
ಯಲ್ಲಿ ಮೂಲರಾಮದೇವರು ಯಾವಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತರಾದರೋ ಮತ್ತು

ಯಾವ ಪಾಂಡವರಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಶ್ರೀ ೧೦೮ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಯಾವಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಪ್ತರಾದರೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ—“ಯಮೇವೈಷ ವೃಣುತೇ ತೇನ ಲಭ್ಯಃ” ಈ ವಚನಾನುಸಾರ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವ ಸಬುವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಹಾಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ರಥದೊಳಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಫಲ, ಪುಷ್ಪ, ಲತಾದಿಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಾ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಂದು ಶೇಷಾದ್ರಿಯವರ ಗೃಹವನ್ನೇ ಮಠ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

“ಪುರಾಕ್ಷೇರೋದೇಭೂಃ ಕಮಠಪತಿರಿದಾನೀಮಣಿಪುರೇ |

ಪ್ರತೀತಶ್ಚ್ರೀಶಸ್ತ್ವಂ ಯತಿಮಹಿತವಿದ್ಯಾನಿಧಿವೃತಃ ||”

(ಕೇಶವಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಶ್ಲೋಕ)

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಾ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮೂಲರಾಮದೇವರು ಮತ್ತು ಧೃವೋಪಾಸ್ಯನಾಸುದೇವ ಇವು ಎರಡು ಮೂರ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭೀಮರಥೇಜಲದಿಂದ ಪೂಜಾಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೀಮರಥೇ ಎಂದರೆ ಯಾರು? — ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ (ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ) ನಾನು ನನ್ನ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಕೃಷ್ಣನ ವಚನ ಕೇಳಿ ಭೀಮಸೇನ ದೇವರು ಅತ್ಯಂತ ಖಿನ್ನರಾದರು. ಆಗ್ಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪರಮಾಸಂದ ದಿಂದ ಭೀಮಸೇನದೇವರ ಜಟಾದಮೇಲೆ ತನ್ನ ಆದ್ರ್ವಹಸ್ತಯಿದೋಣ ದರಿಂದ ಜಟಾದಿಂದ ನೀರು ಸ್ರವಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು. ಆಗ್ಗೆ ಕೃಷ್ಣನು “ಭೀಮಾ ಭೀಮಾ” ಎಂದು ನೀರಕಡೀಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಆಗ್ಗೆ ವಿರಾಟನಗರಕ್ಕೆ “ಭೀಮಶಂಕರ” ಎಂಬ ನಾನು ಪ್ರಾಪ್ತವಾ ಯಿತು. ಯಾವ ಭೀಮರಥಿಯು ನೃಸಿಂಹಪುರಸ್ಥ ಶ್ರೀಸೃಷಿಹೃದೇವರ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಂಡರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶತೋಗೊಂಡು ಇಗೋ ಯಾವ ಕೇಶವನ ಪಾದಸ್ಪರ್ಶ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕೃತಕೃತ್ಯಳಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಅಂಥಾ ಜಲದಿಂದ ಯತಿಗಳವರು ಪೂಜಿಸಿದರು.

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್)
ಬೆಂಗಳೂರು.

“ಶ್ರದ್ಧಾವಾನ್ ಲಭತೇ ಜ್ಞಾನಂ.” ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಸುಜೀವಿಯು ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜ್ಞಾನವು, ಪರೋಕ್ಷ, ಅಪರೋಕ್ಷವೆಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಯಿತು. ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದಲೂ, ಸಚ್ಚಾಪ್ತ ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ಅಧ್ಯಯನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವಂತೂ ಭಗತ್ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು

ಶ್ರವಣಂ ಮನನಂ ಚೈವ ಧ್ಯಾನಂ ಚೇತಿ ಕ್ರಮಾತ್ತಯಂ |

ಪ್ರಧಾನಾಂಗಂ ಹಿ ಮನಸೋ ದೃಷ್ಟವ್ಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ || ಎಂದರು

ವೇದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನೇಕ ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುದ್ವಾರಾ ಕೇಳುವುದೇ ಶ್ರವಣ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಡನೆ (ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವುದು) ಮಾಡುವುದು ಮನನ. ಇದರಿಂದ ಮುಖಿಸಿದ ಭಗವದ್ಗುಣಗಳ ಅಖಂಡ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಧ್ಯಾನ. ಇವು ಮೂರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಪರೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳು. ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ನಿಧಿ ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ಅಧಿಕಾರಿಗೇ—

ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನರೂಪಾತ್ಮ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ |

ಅಪಸಾರ್ಯ ನಿರೋಧಂ ತಂ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ದರ್ಶಯೇತ್ಪ್ರಭುಃ ||

ಮತ್ತೆ

ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಛಾದಿತಾಂ ಹತ್ವಾ ಪರಮಾಚ್ಛಾದಿತಾಂ ಪರಃ

ವ್ಯಾಘ್ರಾಢ್ಯ ವೋಕ್ಷಪದವೀಂ ದದಾತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ತದನಂತರ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಪ್ರಜೇಶ್ವರನ ಪರ್ಯಂತರ ಪೂಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ತದನಂತರ ಸ್ತ್ರೀಸಂತತಿ. ಅವರೂ ಪೂಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಗಸ್ತ್ಯಮುಷಿಪರ್ಯಂತರ ಪೂಜಾಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಪೂಜಾಮಾಡುವವರು ಅರ್ಹರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಭೀಮಾತೀರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು.

ಆದ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತ್ವ ಸಂಪಾದನಮಾಡಿದಂಥಾ ಮೂಲಪುರುಷ ರಾದ ವರದರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಕಂಚಿಯಲ್ಲಿ ವರದರಾಜನ ಪೂಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಗ್ಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವರದರಾಜನು “ನಾನು ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿನ ಕೇಶವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇದರಮೇಲಿಂದ ಕಂಚಿ ವರದರಾಜನ ಸನ್ನಿಧಾನವೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ೧೦೮ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳ ಶಿಷ್ಯರಾದ ರಘುನಾಥತೀರ್ಥರು ಆ ಮಠ ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ವರದರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ಮಠದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

|| ಮಧ್ಯೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾನ್, ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ಬೆಂಗಳೂರು.

“ಶ್ರದ್ಧಾನಾನ್ ಲಭತೇ ಜ್ಞಾನಂ.” ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಯಥಾರ್ಥ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಸುಜೀವಿಯು ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜ್ಞಾನವು, ಪರೋಕ್ಷ, ಅಪರೋಕ್ಷವೆಂದು ಎರಡು ವಿಧವಾಯಿತು. ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದಲೂ, ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರ ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ಅಧ್ಯಯನಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನವಂತೂ ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು

ಶ್ರವಣಂ ಮನನಂ ಚೈವ ಧ್ಯಾನಂ ಚೇತಿ ಕ್ರಮಾತ್ತಯಂ |

ಪ್ರಧಾನಾಂಗಂ ಹಿ ಮನಸೋ ದೃಷ್ಟವ್ಯೇ ಪರಮಾತ್ಮನಿ || ಎಂದರು

ವೇದಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿರುವ, ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನೇಕ ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಗುರುದ್ವಾರಾ ಕೇಳುವುದೇ ಶ್ರವಣ. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಡನೆ (ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವುದು) ಮಾಡುವುದು ಮನನ. ಇದರಿಂದ ಮುಳಿದ ಭಗವದ್ಗುಣಗಳ ಅಖಂಡ ಸ್ಮರಣೆಯೇ ಧ್ಯಾನ. ಇವು ಮೂರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅಪರೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನಗಳು. ಶ್ರವಣ, ಮನನ, ನಿಧಿ ಧ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಪರಿಪಕ್ವನಾದ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ—

ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನರೂಪಾತ್ಮ ಸದಾ ಧ್ಯಾನಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಧೀಃ |

ಅಪಸಾರ್ಯ ನಿರೋಧಂ ತಂ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ದರ್ಶಯೇತ್ಪ್ರಭುಃ ||

ಮತ್ತೆ

ಸ್ವರೂಪಾಚ್ಛಾದಿತಾಂ ಹತ್ವಾ ಪರಮಾಚ್ಛಾದಿತಾಂ ಪರಃ

ವ್ಯಾಘುಟ್ಟ್ಯ ಮೋಕ್ಷಪದವೀಂ ದದಾತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

ತದನಂತರ ಆ ವಂಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಪ್ರಜೇಶ್ವರನ ಪರ್ಯಂತರ ಪೂಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ತದನಂತರ ಸ್ತ್ರೀಸಂತತಿ. ಅವರೂ ಪೂಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಗಸ್ಯಮುನಿಪರ್ಯಂತರ ಪೂಜಾಮಾಡಿದರು. ಮುಂದೆ ಪೂಜಾಮಾಡುವವರು ಅರ್ಹರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಭೀಮಾತೀರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು.

ಆದ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತ್ವ ಸಂಪಾದನಮಾಡಿದಂಥಾ ಮೂಲಪುರುಷ. ರಾದ ವರದರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ಕಂಚಿಯಲ್ಲಿ ವರದರಾಜನ ಪೂಜಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆಗ್ಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ವರದರಾಜನು “ನಾನು ಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿನ ಕೇಶವರೂಪದಲ್ಲೇ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಇದರಮೇಲಿಂದ ಕಂಚಿ ವರದರಾಜನ ಸನ್ನಿಧಾನವೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ೧೦೮ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿಗಳ ಶಿಷ್ಯರಾದ ರಘುನಾಥತೀರ್ಥರು ಆ ಮಠ ವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ವರದರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರ ಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ಮಠದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

|| ಮಧ್ವೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ಕಪಟರಹಿತರಾದ ಕೋವಿವರೂ |
 ಶಪಥ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಸರ್ವೋತ್ತಮಹರಿಯೆಂದು |
 ಚಪಲ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು |
 ತಪಸು ಎಂದು ತಿಳಿದು ತ್ರಿವಿಧ |
 ತಾಪತ್ರಯವು ಅಪವರ್ಗ ಸುಪವರ್ಗ ಪಾಪ ಪುನರು
 ಕುಪಿತವಾಗದೆ ದುಷ್ಟ ಉಷ್ಣ ಸುವಚನಕ್ಕೆ
 ಕ್ಲಿಪ್ತವುತಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಶ್ರಾಪ ಇಲ್ಲವೆಂದು
 ಗುಪಿತಾದಲ್ಲಿ ಹರಿಯ ಗುಣಗಳ ಕೊಂಡಾಡಿ
 ಸ್ವಪನ ಜಾಗ್ರತಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ತಿಳಿದು |
 ರಿಪು ಮಿತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಹರಿಯೆ ಎಂದು |
 ಸಪುತ ಧಾತುಗಳನ್ಮಯಾದಿ ಕೋಶಗಳು
 ಸಪುತ ದಶ ಸಹಸ್ರ ದ್ವಿನಾಡಿಯಲ್ಲಿ |
 ಗುಪಿತನಾಗಿದ್ದ ಹರಿಯ ಗುಣರೂಪ ಕ್ರಿಯೆಗಳು
 ಜಪಿಸು ಏಕೀ ಭೂತ ಬಿಂಬದಲ್ಲಿ
 ಕಪಿಲ ಮೊದಲಾದ ಭಗವದ್ಗುಣಗಳು
 ತಪಮಾಡಿ ಚಂದನ |
 ಗುಪಿತ ಪುರುಷ ಸ್ವರೂಪ ಗೋಪನಾತ್ಮಕ
 ತಪನೆಗೆ ಅಧ್ಯನಾರ್ಥ ಬಿಡು

ಮೀಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಾಫಿ ಕ್ಷಮಿಸು ಗೋಪನಾತ್ಮಕ
 ಗೋಪಾಲದಾಸರು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅನುಲಿಪಿತವಾದವನು
 ಭಕ್ತಿ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ

ಖಂಡಾಖಂಡ ಭ್ರಾತೃನ ಬಿಡದೆ ಸಿಕ್ಕವು ಮಾದಾ |
 ಖಂಡೇಶ ಗೋಪಾಲ ವಿಠಲ ಸಿನಗೆ ಒಲವು |

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯದಾಸರ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಈ ಶಿಷ್ಯ ಸಾಣ್ಣ
 ಭೌಮರು ದಿವ್ಯವಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆದಂತಿದೆ ಮೇಲಿನ ನುಡಿಗಳು.

ಈ ತತ್ತ್ವ ಸುವಿಶ್ವಯ, ಮನೋವಾರ್ಥ್ಯ, ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನ, ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ, ಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಮಧ್ಯಮತಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಸಗುಣ, ಸಾಕಾರ, ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡುವನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತಹವನು ಸದ್ಗುರು ಹಾಕಿದ ಗೆರೆಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ದಾಟುವುದಿಲ್ಲ. ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿಭಕ್ತಿ, ಹರಿಪ್ರಸಾದಗಳೆಂದು ಇವನು ಜಿನವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ—

ಯಸ್ಯದೇವೇ ಪರಾಭಕ್ತಿಯರ್ಥಾದೇವೇ ತಥಾ ಗುರೌ |

ತಸ್ಯೈತೇ ಕಥಿತಾಹ್ಯರ್ಥಾಃ ಪ್ರಕಾಶ್ಯಂತೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ ||

ಎಂಬ ನುಡಿಯಂತೆ ಹರಿಭಕ್ತಿಯಂತೆ ಗುರುಭಕ್ತಿಯು ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕ. ಶ್ರೀ ಹರಿ ಮಹಿಮೆ, ಶ್ರೀಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ತಿಳಿಯಲು ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ರರಣು ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಅರ್ಥದಿಂದಲೇ ವಾಸರಾಯರು—

ಗುರುಪಿನ ಗುಲಾಮನಾಗುವತನಕ, ದೊರೆಯದಣ್ಣ ಮುಕುತಿ |

ಪರಿಪರಿ ಶಾಸ್ತ್ರವ ನೋಡಿದರೇನು, ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು ಯುಕುತಿ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೊನೆಗೆ—

ಮಾರಜನಕ ತಿರಿಪುರಂದರವಿಠಲನ, ಸಾರಮಹಿಮೆಗಳ ತೋರಬಲ್ಲ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಗುಲಾಮನಾಗುವತನಕ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರಲ್ಲವೆ ಮುಂದೆ ಕೈವಲ್ಯದ ದಾರಿ. ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಮಧ್ಯಭೂತ ತಿರಿಪುರಂದರವಿಠಲನನ್ನು “ಮಾರಜನಕ” ಎಂತಲೂ, ಅವನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತೋರಬಲ್ಲವನನ್ನು “ಸದ್ಗುರು” ಎಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾದ ಔಚಿತ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ಸದ್ಗುರುವಿಗೆ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ,

ತದ್ವಿದ್ಧಿ ಪ್ರಣಿವಾತೇನ ಪರಿಪ್ರಶ್ನೇನ ಸೇವಯಾ |

ಉಪದೇಕ್ಷ್ಯಂತಿ ತೇ ಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾನಿನಸ್ತತ್ತ್ವದರ್ಶಿನಃ ||

ಶ್ರೀ ನಿಜಯ - ಡೈತ್ಯ

ಎಂಬ ಗೀತಾಚಾರ್ಯನ ವಾಣಿಯಂತೆ ಗುರುರುದ್ರಾಪಯನ್ನು ಮು-
ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಗುರುಪ್ರಸಾದ ಲಭ್ಯವಾಗಿ ಹರಿಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ
ವಾಗುತ್ತದೆ; ಶ್ರೀಹರಿಯಮಹಿಮೆ, ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ
ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಏಷಯದಲ್ಲಿ ವಾಯುಪುರಾಣ ಸಚನವನು
ನೋಡಬಹುದು.

ಸದ್ಗುರುಂ ಸೇವತಃ ತಸ್ಯ ಸದ್ವೃದ್ಧಿಶ್ಚ ಪೂಜಾಯತೇ
ಗುರುಪ್ರಸಾದೋ ಬಲವಾನ್ ನ ತಸ್ಯಾಪ್ಯಲವತ್ತರಂ ||

ಸದ್ಗುರುವಿನ ಶಿಶ್ರೂಷೆಯಿಂದ ಸೊಗಸಾದ ಸದ್ವೃದ್ಧಿಯು ಅಂಕುರಿಸಿ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುಪ್ರಸಾದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾದುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ
ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಗುರುವಿನ ಲಕ್ಷಣ.

“ಅಪಂಶಯಃ ಸಂಶಯಾಃ ಸ್ವರೂಪಾಃ ಸ್ವರೂಪಾಃ ಸಂಶಯಃ ಸಂಶಯಃ
ಸಂಶಯಗಳು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಇಲ್ಲವೆ. ಇವರೂ ಸಂಶಯವಾಗುವ
ವರವೂ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ ಇಲ್ಲವೆ. ಇವರೂ
ನಿಜವಾದ ಗುರು. ಇವರೂ ಮಾನವರೂ ಅಮರರೂ ತಪಸ್ವಿರೂ
ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ
ಯನ್ನು ಬಿಳಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ

ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಗುರುಧರ್ಮ ಸಮಾಚರ
ನ ಗುರೋರಧಿಕಂ ಕಿಂಚಿತ್ಪುರುಷಾರ್ಥಚತುಷ್ಕಯಃ ||

ಸರ್ವ ಅಪೈಷ್ಟವ ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಸದ್ವೃದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ
ಗುರುಮಹಿಮೆ ತಿಳಿದು ಗುರುಹಿಂಕರನಾದರೆ, ಗುರುಪ್ರೀತಿಯಾದಷ್ಟು ಫಲ

ಮಂಗಳಕರವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ವರ್ಣನ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಲ್ಲೇ ಹೃದಯಗ್ರಂಥಿಯು ಭೇದಿಸಲ್ಪಡುವುದು : ಸಕಲ ಸಂದೇಹಗಳೂ ಭೇದಿಸಲ್ಪಡುವುವು : ಪುಣ್ಯಪಾಪಾತ್ಮಕಗಳಾದ ಸಂಸಾರಬದ್ಧ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವುವು. ಈ ವೈಭವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಕಟಾಕ್ಷವೀಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ ಪುರುಷನಿಗೆ.

ಇದನ್ನೇ ವಾಸಾಯನರುಗಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, “ಗುರು ಕರುಣ ಪಡೆದ ಮಾನವ ಕೃತಾರ್ಥ | ಗುರುಕರುಣ ಪಡೆಯದಿದ್ದವನ ಜನ್ಮವೃಥಾ | ಗುರುಮುನಿದು ಅವಘಡಿಸೆ ಕರುಣ ತಪ್ಪುವುದು | ಗುರು ಸರ್ವಾಕರನಾಗಿ ಹರಿಯೊಲಿದು ಸಲಹುವನು ||” ಯಾಕೆಂದರೆ— “ಗುರು ವಿನ ಧರ್ಮಕೋರಾಣದ ಭಿಕ್ಷು | ಅರಿತು ನೋಡಲು ಮೋಕ್ಷ ||” ಗುಣವಂತ ಗುರುವಿನ ದಯವನ್ನು ಪಡೆಯದಿದ್ದ ಮಾನವನ ಜನ್ಮ ಕತ್ತಿ ಎನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿ. ಗುರುಗಳ ಕಾರುಣ್ಯ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ—

ಗುರುಗಳ ಕರುಣವೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಭಂಜನ |
ಗುರುಗಳ ಕರುಣವೆ ಮಹದೈಶ್ವರ್ಯ ಕಾರಣ |
ಗುರುಗಳ ಕರುಣವೆ ಸಕಲ ರೋಗ ಹರಣ |
ಗುರುಗಳ ಕರುಣವೆ ಸಕಲ ದುಃಖ ನಾಶನ |
ಗುರುಗಳ ಕರುಣವೆ ಸಕಲ ಸುಖಸಾಧನ |
ಗುರುಗಳ ಕರುಣವೆ ಪರಮ ಮಂಗಳಪ್ರದ |
ಗುರುರೂಪನಾಮುಕ್ತಿಯಾ ಬಾದರಾಯಣ ನಿತಲ |
ಗುರುಪಾದ ಶರಣನ್ನ ಅಪರಾಧನೆಣಿಸಾನು ||

ಈ ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಸತ್ಪಲಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಧೃವರಾಯ, ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಯಾದಿಗಳಾಗಿ ಅನೇಕ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಶಾಶ್ವತ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದರಿಂದ ಪರಗತಿ ಬೇಕಾದ ಪುರುಷರು, ಗುರುಪಾದಾತ್ರಯನಿರತನಾದ ತಿಷ್ಠನ ತಿಷ್ಠನಾಗಿ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪರಿಚರಿಸುತ್ತಲಿರುತ್ತಾರೆ,

ದೇವದತ್ತ ಕೊಡುವನು ಮನಮಂದಿರದಾಳು ||

ಇದಾಗುವುದು.

“ ಗುರುಪಾದೋದಕ ಗುರುಚೈಷ್ವವ ಭುಂಜಸಿ |

ಗುರ್ವಂತರ್ಯಾಮಿ ಬಾದರಾಯಣವಿಠಲನ ನಂಬಿ ”ದರೆ ಮಾತ್ರ.

“ ಈ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿದ ವಾದಿರಾಜಸ್ವಾಮಿಗಳು “ ಗುರುಹಿರಿಯರನು ಸರಿಸಿ ಹರಿಯಮನದೊಳಗಿರಿಸಿ | ಪರಗತಿಯ ಬೇಗ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳರೋ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುರುಶಿಶ್ರೂಷಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿಜಯದಾಸರು, ಒಂದು ಸುಳಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಕೆಲ ಭಾಗವನ್ನು ಸಜ್ಜ ಸುವರ್ಣೋಕ್ತನಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಗುರುಪಾದ ಪವೈದಕ ಲೋಕಗುಣವೆಂಬುದು ಮುಂದೆ

ಗುರುಪದ ಸ್ಥಳಗೆ ತೋರುವುದು ಗುಟ್ಟಿನಿಟ್ಟು

ಗುರು ಲಭಿಸಿ ಪಾಪಂಗಳೂ ಹಸಿವು ಪೋಗುವುದು ನಿತ್ಯ

ಗುರುಪೇ ಮುಖ್ಯನು ಕಾನೋ ಸದ್ಗತಿಗೆ |

ಗುರುಭಕ್ತುತಿ ಬೇಕೋ ವೈದಿಕ ಲೌಕಿಕಕ್ಕೆ |

ಗುರು ಉಪದೇಶವಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾವಿಲ್ಲ |

ಗುರುಪೆ ಜಗದ್ಗುರು ತಾನಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ |

ಭರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಧರಿಸಿದಾಗ |

ನರ ಯೋಕಶ್ಚಿತನಾಗೆ ಅವನಿಂದ ಉಪದೇಶ |

ಗುರುಭಾವದಿಂದ ಕೊಂಡು ನಮಿಸಬೇಕು |

ಅರೆಮರೆ ಮಾಡಸಲ್ಲಾ ಸ್ವರೂಪೋತ್ತಮನಲ್ಲಾ |

ಮನ ಅಷ್ಟೆ ಅಂಥಾಚ್ಛೇ ಮೀರಾಬುಂಬೆ

ಗುರುಪೆ ಮನದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು |

ಗುರುಪೆ ಮನದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು |

ಗುರುಪೆ ಮನದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಂದು |

ಗುರುಪೆ ಕಾರಣಕರ್ತಾ ಶಿಕ್ಷಿಪುದಕೆ |

ಹರಿಬ್ರಹ್ಮನೆ ಮರುತಗೆ ಮರುತ ಗರುಡಾಹಿ ತಿವಗೆ |
 ಹರಿ ಇಂದ್ರ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಗೆ ಸುರಸ ಚಂದ್ರಾರ್ಕ ಯಮಗೆ |
 ತರಣಿ ವರುಣ ಮುನಿಗೆ ತರಣಿ ಭೃಗುವಾದಿಗೆ ಹೀಗೆ |
 ಗುರುವೆನಿಸಿಕೊಂಬೋರು ನಿಜಸ್ವರೂಪಾ |

x x x x

ಗುರು ದೊರಕುವನಯ್ಯಾ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ |
 ಸರಿಯೆನ್ನಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಚಿತ ಆಗಾಮಿನಾಶ |
 ಪರಿಪರಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭುಂಜಿಸುವ ಸಮಯ |
 ಬರಲಾಗಿ ನಿಜಗುರು ಪ್ರಾಪ್ತನಾಡಾ |
 ಕರುಣದಿಂದಲಿ ಇವನ ಯೋಗ್ಯತೆ ತಿಳಿದು ಸು |
 ಸ್ಥಿರವಾದ ಮಾರ್ಗಭಜನೆ ತೋರಿಕೊಡುವಾ |

x x x x

ಸುರುವ ಧರ್ಮವ ತೊರೆದು ಗುರುಧರ್ಮ ನಡಿಸುತ್ತಿಹ್ನು
 ನರಗೆ ಆವಾಸ ಭಯವಿಲ್ಲ ಕಾಣೋ |
 ಪರಪುರುಷ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ್ನ |
 ಚರಣಾಂಬುವದಕ್ಕೆ ಗುರುದ್ವಾರ ಸಂಪಾದಿಸು ||

ಮತ್ತು

ಸುಲಕ್ಷಣ ಗುರುವಿನ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು |
 ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಹಾ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗು |
 ಹೇಳಿ ಕೇಳುವುದೇನು ಅನ್ಯಮತವ ಪೊಂದಿ |
 ಕೇಳುಗತಿಗೆ ಪ್ರೋಗಿ ಬೀಳದಿರೋ ಮನುಷಾ |
 ಮೂರ್ಛೋಕದೊಳಗೆ ತಿಳಿ ನಿರ್ಮಲ ಮರುತ ಮತ |
 ಆಲಿಸಿ ಕೇಳಿದರೆ ವೈಕುಂಠ ಮಟ್ಟುತದೆ |
 ಏಳಲಾ ಮಾಡದಿರು ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಿ ನಿನಗೆ |
 ಮೇಲು ಮೇಲು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು |
 ಪಾಲಸಾಗರಶಾಯಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ತನ್ನ |
 ಊಳಿಗಡವರೊಡನೆ ವಾಲಗ ಕೊಡುವನು ||

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು

ಗುರುವಾರವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯ ಸಿದ್ಧನಾಗುವನೆ |

ಗುರು ವಾಯು ವಿಜಯವಿಠಲಗೆ ವಂದಿಸಬೇಕು ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ವರ್ಣಮಾತ್ರಂ ಕಲಿಸಿದಾತಂ ಗುರು” ಎನ್ನುವಂತೆ ಒಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಲಿಸಿದವನನ್ನೂ ಗುರುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆತನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆಯೋಕ್ತಿಯಿರುವಾಗ, ಸ್ವರೂಪೋದ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಗುರುವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೇನು? “ಸುಲಕ್ಷಣ ಗುರುವಿನ ಸಂಸಾದಿಸಿಕೊಂಡು | ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಖಾ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗು” ಎಂದು ನುಡಿ, ವಾಯುಪುರಾಣದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರಲ್ಲಕ್ಷಣೋಪೇತನಾದವನೇ (ಮೂವತ್ತಿರಡು ಸುಲಕ್ಷಣ ಪೂರ್ಣ) ಸಮುದುಂಬ ಮಾತನ್ನು ಜ್ಞಾನಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಗುರುಬಲ ಒಂದಿದ್ದರೆ, ಸಾವಿರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅನರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಇಂದ್ರಪದಚ್ಯುತಿಯ ಕಥೆ. ಇಂದ್ರದೇವನು ತನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ವ್ಯುಹಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅವಮಾನದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. ಗುರುಕರುಣವನ್ನು ಪಡೆದ ದೈತರು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಗುರುಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆಯೇ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗಪವನ ಮತ್ತೆ ದೊರಕಿತು. ಇದ್ದರಿಂದಲೇ—

ಗುರುಗಳು ವರ ಶಾಸಕೋಟ್ಟರಾದಡೆ ಅವನು |

ಸುರನರೋರುಗ ಲೋಕ ತಿರುಗಿದರೆ ಕೊಲಗುವುದೆ

ಪರಸರನೆ ಒಂದೆ ಜನುಮದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವದಲ್ಲಾ |

ಗುರುಕರುಣ ಬಂದು ಪಾವನಮಾಡಿದಮೇಲೆ |

ದುರಿತಭಯ ಮೂಪಣೆ ಭಯವಿಲ್ಲಾ |

ಉರಗಲಯನ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ |

ಪುರವೆ ಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಗುರು ಬೇಕು ||

ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಗುರುಧ್ಯಾನನಿರತರಾಗಿ, ಗುರುಚರಣಾಬ್ಜಭೃಂಗರಾಗಿ, ಗುರುಮಂತ್ರ, ಗುರುಜಪ, ಗುರುನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಹಿರಿದಾಗಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಸುಖಿಸಬೇಕು. ಸಿರಿ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ, ಗುರುವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಒಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಮಿತ್ತ ಗುರುವಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಬೇಕುಬೇಕಾದವರು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದರೆ—

ಗುರುವುಪದೇಶವಿಲ್ಲದಾ ಮಂತ್ರ | ಗುರುವುಪದೇಶವಿಲ್ಲದಾ ಭಕ್ತಿ |
ಗುರುವುಪದೇಶವಿಲ್ಲದಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳು | ಉರುಗನಾ ಉಪವಾಸದಂತೆ
ಕಾಣಿರೋ || ಎಂಬುದಾಗಿ ದಾಸರಾಯರ ನುಡಿ.

ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರದಿಂದ ಸದ್ಗುರು ವಿನಿ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳೇನು? ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಏನೆಂಬುವುದನ್ನು ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಂತಹವನು ಮೂಜಗದ ಗುರುವಾಗುವನು. ಈ ನಮ್ಮ ಸದ್ಗುರುವೇ ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಮಾತರಿಶ್ವ, ಪವಮಾನ, ಶ್ರೀಮುಖ್ಯಸ್ತ್ರಾಣ, ಶ್ರೀವಾಯುದೇವ. ಇವನನ್ನೇ ಮೂಲಗುರುವೆಂದು, ಪರಮಗುರುವೆಂದು, ಹರಿದಾಸರೆಲ್ಲರೂ ಕಾಯಾ, ವಾಚಾ, ಮನಸಾ ಸಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸೆಟ್ಟಿನ, ನೆಟ್ಟಿನ, ಮುದ್ದಿನ ಕಂದ. ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪ್ರೀತಿಯ ಪರಮಾವಧಿಯಿಂದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳನ್ನು ನೇವರಿಸುತ್ತಾ, ಶ್ರೀರಮಾದೇವಿಯು ತಾಯ್ತನದ ಒಲವಿನಿಂದ ಸ್ವಾದು ಸ್ವಾದುವಾಗಿ ಪಾಕಮಾಡಿದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ತಿನ್ನಿಸಿ ಸಾಕಿದನು. ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸಲಹುತ್ತಿರುವನು. ಇಂತಹ ಮಾತರಿಶ್ವನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ವೇದೋಪನಿಷದಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಮೊಳಗುತ್ತಿವೆ. ಶ್ರೀಹರಿವಾಯುಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿನ ಈ ಸುಂದರ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ನೋಡಿ—

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಜೈತ್ರ

ಮಾತರ್ಮೇ ಮಾತರಿಶ್ವನ ಸಿತುರಕುಲಗುರೋ

ಭ್ರಾತರಿಷ್ವಾಪ್ತ ಸುಬಾಂಧವೇ

ಸ್ವಾಮಿನ್ ಸರ್ವಾಂತರಾತ್ಮನ್ನ ಜರ ಜರಯತರ್ಜಸ್ತು -

ಮೃತ್ಯುಮರಾಸಾಂ

ಗೋವಿಂದೇ ದೇಹಿ ಭಕ್ತಿಂ ಭವತಿ ಚ

ಭಗವನ್ಮರ್ಯತಾಂ ನಿರ್ಘನುತ್ಪತ್ತಂ

ನಿರ್ವಾಣಾಂ ನಿರ್ದಲಾಂ ಸದ್ಗುಣಗಣಭೃತೀಂ

ಶಾಶ್ವತೀಮರಾಸಾಂ

ಇದನ್ನೇ ಪ್ರಾಣೇಶವಿಠಲರು ಅಷ್ಟೇ ಮಂದರನಾಗಿ ಭಾಷಣಮಾಡಿದನು
ಮೂಲದ ಭಾವವನ್ನು ಬಹು ಅಷ್ಟುಕಟ್ಟಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದನು.

ಮಾತಪಿತ ನಿರ್ದೂಷ್ಯ ಗುರುನಿ

ಭ್ರಾತರಿಷ್ವಾಪ್ತ ಸುಬಾಂಧವೇ

ಮಾತರ್ದೇವನೇ ಸರ್ವಾಂತರಾರ್ಥಮಕನೇ ಮುನ್ಯಾ

ತೀತ ಜನಿ ಮೃತಿ ರೋಗಗಲಿಗೆ

ಧಾತುಗೇಡಿಸುತ ಜರಕೋದಾತ ಮೇ

ಮಾತರಿಶ್ವನೇ ಅರುಗುಣ ಐಶ್ವರ್ಯಸಂಕರಾ

ಹರಿಯಬಿಡು ನಿನ್ನ ಭಾರ್ತವೇ

ನಿರನಿಮಿತ್ತ ನಿರ್ವಾಣಾರ್ಥವಾ

ಸ್ಥಿರದೋಷತ ಕಲ್ಮಷದ ಮೂಲ - ಮುನ್ಯಾ

ವರ ಭಕುತಿಯನು

ಮಾತರ್ದೇವನೇ ನೀನು ಮಂತ್ರ

ಕರುಣದಲಿ ಒಲಿದನಗೆಕೊಡು ಅಪ್ಪಣವೇ

ಇಂತಹ ಮಾತರಿಶ್ವದೇವನ ಬೃಹದ್ಗುಣಗಣವನ್ನು, ಅವನ
ಪ್ರಮೇಯ ರತ್ನಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ಮುಂದೆ ನೋಡುವೆ.

ಅಶ್ವಯುಜಾತ್ಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ರೂ. ೨೫-೦೦-೦೦

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಅಚಾರ್ಯ, ಇಂಜಿನಿಯರ , ಸುದರ್ಶನ ಫಾರ್ಮ್ಸ್
ಕಾಲೇಜ್ , ಕೊಯಮತ್ತೂರು.

ಅಭಿನಾನವರ್ಗಕ್ಕೆ ರೂ. ೫-೦೦-೦೦

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ, ಆಚಾರ್ಯಸಾಹ್ಯ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು.

ಈ ಇಬ್ಬರು ಮಹನೀಯರಿಗೂ ಶ್ರೀ ದಾಸರಾಯರು ವಿಶೇಷ
ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ವಿ ಸಂ ತಿ

ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ತಾರೀಖು ವರೆಗೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ
ವಿಮ್ಬಲೇ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಏನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ
ಪ್ರಾಂತಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಲುಪದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್
ಯಾವ ತಲುಪದಿದ್ದರೆ ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೋ
ಸ ತುಟದ ಯಾವುದೋ ಸಂಚಿಕೆ ತಲುಪಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವಾಗಲೋ ಬರೆದರೆ
ಕಳುಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಿರುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಏನೇ
ತಾರೀಖಿನೊಳಗೇ ಕೊನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ ತಲುಪದಿದ್ದರೆ ಬರೆದು ತರಿಸಿ-
ವುದು ಕೊನೆಯ ಕೇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

‘ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮಾನದೋ ನಃ’

ಶ್ರೀ ಹ ರಿ ದಾ ಸ ಭಾ ರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಚ್ಛೇದ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಲಾದ ಮಾಹಿತಿ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾಚಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಪತ್ರ ಚ |
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತುತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ||

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ— ಅಧಿಕವೈರಾಖಾ	ಸಂಚಿಕೆ
೩	೧೯೫೩—ಮೇ	7 ೭ 7

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ : ಶಂಕರಾಭರಣ ರಸಪ್ರಕಾರ :

ಜಿ ೧ ದಿ ೬

ಸಂಗವಾಗಲಿ ಸಾಧು ಸಂಗವಾಗಲಿ ಸ
ಸಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವೇವ ಭಂಗವಾಗಲಿ ಸ

ಅಚ್ಚು ತಾಂತ್ರಿನಿಷ್ಠರ ಯವ್ಯಚ್ಚಾ ಪಾಪ ಸಂತುಷ್ಟರ
ನಿಕ್ಷಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಅಚ್ಚು ಭಾಗವತರ ಅಚ್ಚು
ತಂತ್ರಸಾರ ಅಷ್ಟಮಹಾಮಂತ್ರ ಪರಿಪೂರ್ಣಸ್ಥಿತಿ-
ಯಂತ್ರದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಸ್ವತಂತ್ರಮೂರ್ತಿ ತಿಳಿದವರ
ಪಂಚಭೇದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮನಾದ
ಪಂಚಭೇದಕೃಷ್ಣ ರಾಯನ ಪಂಚಮೂರ್ತಿ ತಿಳಿದವರ ೩ ೩ ೩

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

—:—

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾದಿ ಮಹಿಮೆಗಳು

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ನಿಜವೆ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಬಂದು ಸಲ ಕಾಶೀ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಕಾಶೀಯಾತ್ರಿ ಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಉಡುಪಿಯ ಶ್ರೀ ಪೇಜಾವರ ಮಠದ ಶ್ರೀಗಳವರು ಕಾಶೀಸಮೀಪವಿದ್ದ ಯಾದವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾದರು. ಉಭಯರಿಗೂ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದನಂತರ “ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರೇ! ಭಾಗೀರಥೀ ದೇವಿಯು ತಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರಲು ನಾವು ಭಾಗೀರಥೀ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆಂದು ಬಂದುದು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು, ಯುಷ್ಕಪತ್ತಿಯಂತೆ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪತ್ತಿಯವರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ದಂಡ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿ, “ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ಶ್ರೀ ಭಾಗೀರಥೀ ದರ್ಶನವ್ಯಾಜದಿಂದ ನಾವಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ನಿಜ. ತೀರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪವಿತ್ರೀಕರಿಸುವ ಹರಿನಾಯುಗಳ ಭಕ್ತವರ್ಯಾದ ತಮ್ಮಂತಹ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸಂದರ್ಶನ ಲಾಭವಾಯಿತು. ಇದೇ ಭಾಗೀರಥೀ ಸ್ನಾನದ ಮಹಾಫಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಬಹು ಹೃಷ್ಟರಾಗಿ “ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಗಾಗಿಯೂ ಲಾಭವಾಯಿತೆನಿಸಿದೆ. ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗೆ ಫಲ” ಎಂದು ಸಂತೋಷಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಧಿಕವೈಶಾಖ

ತರುನಾಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಯು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಕೇವಲ
 “ಎಕ್ಕುಂಡಿ” ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತರುಗಿ ಬಂದರು. ಬಂದೂಕು
 ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗಿನ ನದೀತೀರದ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಾಂತತೆಯಾಗಿ
 ವಾರ್ಯರು ಕುಳಿತು ತವಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಲಗಟ್ಟಿ ಭ
 ಶಾಲಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಧೂಪದಕಾಳು ದೇಸಾಯಿಗಳು, ಸ್ವೀಯವಾದವಾ
 ನಿತ್ಯ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಅವರನ್ನು
 ಶ್ರೀ ಯಾದವವಾರ್ಯರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆಂದರೆ ಆ ದೇಸಾಯಿಯರು ದೇವಾಂಗ
 ರೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕಲ್ಲವೆ! ಕೆಲವು ಕಾಲ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.
 ದೇಸಾಯಿಯವರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
 ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಿಚ್ಚಾಪಿಸಿಕೊಂಡರು: “ಗುರುವದ್ಯದೇ!! ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾ
 ವಂಶವಂಶವಾ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸಿದರು. ಅವರಿ
 ಕಾಲವು ಉಗ್ರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಭೋವಿದರೆ ಸ್ವಾಮಿಯವರ
 ನನ್ನಂತೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು.
 ದೃಷ್ಟಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರತಜ್ಞನೆಯೆನಿಸುವ ಧೀಮಾನ್‌ನವರನ್ನು ಸ
 ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನನ್ನಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ
 ದಲ್ಲಿಯ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಅಪಾರ್ಥವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ
 ದೂರ ಬೀಳುವುದೂ ಆ ಸಮಾಜ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದೂ
 ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಈ ದೇಸಾಯರೇ ಧನ್ಯರು! ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ವಾಮಿಯ
 ಲಕ್ಷಿಸದೇಯಿದ್ದ ವಿರಕ್ತಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರೇ ಈ ದೇವತೆ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯ
 ಅದರಂತೆ ದೇಸಾಯರು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು! ಈ ದೇವತೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ
 ಯನ್ನೂ, ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದವಾಂಗಾ ಕೃಪಿಸಿದವನು
 ದೌಪಿತ್ರವಂಶಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಯಾದವವಾರ್ಯರು ಅಷ್ಟೇ ಆಯಿತು.
 ಇಂದಿಗೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಜರುಗುತ್ತಲಿದೆ.

ನದಿಗೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಿತ್ಯವಿರದ್ದುತರಾಗಿ ಬಂದವರನ್ನು
 ಬಂದುದಿನ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ನದಿಗೆ (ಪೂರ್ವದಾಯಿ) ನಿತ್ಯವೂ
 ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅಭಿಶ್ಚಯವಾದವಾಗೆ

ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಹಾಯಿದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಥಟ್ಟನೆ ನಿಂತು ಕಟುಗರ ಅಂಗಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದರು. ಶಿಷ್ಯರು ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾದರು. ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕರತಂದ ಶಿಷ್ಯನಂತೂ ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿದನು. ಆಚಾರ್ಯರು ಆನಂದಬಾಷ್ಪವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಅಂಗಡಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕನಾಡುವನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕರೇಕಲ್ಲು ನೋಡಿ, “ಅವ್ವಾ !! ಈ ಶಿಲೆಯನ್ನು ನನುಗೆ ಕೊಡುವಿಯಾ” ಎಂದರು. ಸ್ವಾಮಿ! ಅದು ನನ್ನ ತೂಕದ ಕಲ್ಲು. ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಅಷ್ಟು ತೂಕ ದ್ರವ್ಯ ಅಂದರೆ ಸುವರ್ಣರಜತಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಡುವೆನೆಂದನು. ದೇಸಾಯರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಬಿದ್ದರು. ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಆ ಶಿಲೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನದಿಗೆ ತೆರಳಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಮನೆಗೆಬಂದು ಸಂಪೋಕ್ಷಣೆಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತಾರದಿಷ್ಟೆವಾದ ಶೇಷಶಾಯಿಸಾಲಿಗ್ರಾಮವೇ ಅದು. ಶೇಷಮಂಚಕಶಾಯಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನು ಶೇಷಘಟಾತಪತ್ರಪರಿಶೋಭಿತನಾಗಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಲಾಲಿತಪಾದಪಲ್ಲವನಾಗಿ ದರ್ಶನವಿತ್ತನು. ಈ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವೂ ಅದ್ಭುತ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ದೌಹಿತ್ರವಂಶಜರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯಿದೆ ಎಂದುಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರೂ-ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣ ಪ್ರತಿಮೆಯೂ

ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಶ್ರೀಬಾದರಾಯಣೋಪಾಸಕರು. ತಮಗೆ ಅಭಿಮತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋತ್ತಲಕ್ಷಣಫಲಿತವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಬಂದಿತು. ತಕ್ಷಣ ದಲ್ಲಿಯೇ ಶುಭವಾದ ಪಂಚಲೋಹಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ತಮಗಾಗಿ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಪ್ತಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನೂ, ಶಿಷ್ಯರಿಗಾಗಿ ಇತರ ಎಂಟು ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವರಿಸುತ್ತಾ ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಾದರಾಯಣ ಪ್ರತಿಮೆಯು ಸುಪ್ರಸನ್ನ ಮುಖಾಂಬುಜದಿಂದಲೂ, ಶಿರಸ್ತಕ್ರಜಟಲಾದಿಗಳಿಂದಲೂ

ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬಲಗಡೆ ಕೈಯಿಂದ ಅಕ್ಷಿಭಂಗವನ್ನು, ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಲಂಕೃತವಾನುಭುಜಸೌಭಗ, ಕೂರ್ಮಾಸನಾಸೀನವಾದ ವ್ಯಾಸಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಮೆರೆಯುವ ಸುಂದರಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅದ್ಯಾಸಿ “ಎಕ್ಕುಂಡಿ” ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಉತ್ತರಾದಿಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಬಾದರಾಯಣ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಮನೆಯವರಿಗೆ ವಾಪಸುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವಜ್ಞ ಪೀಠಸ್ಥರಾದ ಯತಿಗಳು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಸಹ ಯಾದವಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದಮೇಲೆ—ಅವರು ಪೂಜಿಸಿದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ತಾವು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆಂದಮೇಲೆ—ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಎಂತಹ ದೇವತೆಗಳೋ ಸಾಕಕರೇ ಉಪಸದೇಕು.

ಒಂದುದಿನ ನದಿಯಿಂದ ಅಗ್ನಿವಿಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ತರುವ ಪೂಜಾರಿಯಾಗ್ಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ತೀರ್ಥದ ಗುಂಡಿಯು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಲು ದೇಹದ ಬಲವು ಸಂಕೋಚವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ನಮಗೆ ಪ್ರಕೃತ ಆತ್ಮಂತ ಜಾಗರೂಕತೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಮಾರ್ಗತಪ್ಪದಲೆ ಹರಿಗುರು ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರದೀಕ್ಷೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದರೆ ಲೇಸು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ಮೃತಿಜನಕವಾದ ಔಷಧವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರು. ಆಗ್ಗೆ “ಶ್ರೀವ್ಯಾಸಗದ್ಯ”ವು ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ತರುವಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರೇ ಮುಂತಾದ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವು ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟು ಸಂತುಷ್ಟರಾದರು. ಸ್ವಹೃದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಶ್ರೀವಾದವರೂಂಡಾದೇವದ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ “ಕವಾಚಬಿಂಬನ ಕೈಯಿಂದ ಕೈಯೊತ್ತವನ್ನು ಕೂಗಿ ಪೂಜಿಸಿ” ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಾಧನವೆಂದು ನಂದಲೂ ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಭಾಕರಾಚಾರ್ಯರಿಂದಲೂ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಏಕಮಗೆ ನನ್ನ ಪೂಜೆಯೂ ಸಮೃತ್ತವಾಯಿತು” ಎಂದು ಗುಪ್ತಪರವಶರಾಗಿ ಕೇಳಲು ಸರ್ವರೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀ

ಬಾದರಾಯಣ ವಿಗ್ರಹವು ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿತಂತೆ!! ಆಗ “ಬಿಗಿದ ಕಂಠದಿಂದ ದೃಗ್ಬಾಷ್ಪಗಳಿಂದ ನಗೆಮೊಗದಿಂದ ರೋಮಗಳುಗಿದು | ಮಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿ ನೆಗೆದಾಡುತ ನಾಲ್ಕೊಗನಯ್ಯನಗುಣವೊಗಳಿ” ಹಿಗ್ಗಿದರು. ಆಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ಭಕ್ತ್ಯುನ್ಮಾದವು ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಹರಿದಾಸಾಗ್ರಣಿಗಳಂತೆ ಆನಂದಪರವಶರಾಗಿ ನರ್ತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಮಾತಿರಿಕ್ಷ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ದಯಪಾಲಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬಿದರಹಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲಾಪುರ, ಲಿಂಗೇರಿ, ಗೂರ್ಲರಿ, ಉಮರ್ಜಿ ಮುಂತಾದ ಎಂಟು ಮನೆತನದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಶಿಷ್ಯರೆಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೂ ದಿಗ್ಗಜದಂತೆ ಇದ್ದವರು. ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ವೈರಾಗ್ಯಪೂರ್ಣರು. ಎಲ್ಲರೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳೇ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಹಾನುಭಾವರೆ ಇದ್ದವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಶಿಷ್ಯರ ನಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯೇ ತಿಳಿದಂತಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮುಗಿದೊಡನೆ ಅನುಬಂಧವಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಗುರುರಾಜೋವಿಜಯತೇ ||

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾಮೃತ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ರೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ನಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಚಾರ್ಯರು,

ತಿವರೂರು

ಈ ರಘುನಾಥಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪರ್ಯಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಪುತ್ರರು ಶುಭ್ರಾಂತಃ-
ಪರವಾಗಿ ವಿವಾಹವನೆಯಾದಿಸಮ್ಪನ್ನರಾಗಿದ್ದ ತಂದೆಗೆ ಸಮಾಧವಾಗಿ ಈ
ನಾಗವಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕಾರಣವೇ ಸಕಲಸತ್ಪುರುಷರೂ
ಈ ಚಾರ್ಯರನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. “ವಿಜ್ಞಾತಭಾರತ
ಪುರಾಣ ಮಹಾರಹಸ್ಯಂ” ಎಂದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವವಿಜಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿ-
ರುವಂತೆ ಮಹಾಭಾರತ ಭಾಗವತಾದಿ ಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳ ರಹಸ್ಯಾರ್ಥ
ವನ್ನು ಮನನಮಾಡುತ್ತಾ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾನ್ವಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ
ಬರುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರುಗಳಿಗೆ ಲಲಿತವಾಗಿ—ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ ಸಕಲ
ಜನಗಳ ಕೃತಜ್ಞತೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಾರ್ಥಮಾನಿವೇಶನಗಳ ವಂದನಾನುಸಂಧಾನ
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಂತತಸ್ತಾನಮಾಡಿ ವಿಧಿವಿಶೇಷವಾದ ಮುಖ್ಯಕೀರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಧ್ಯಾವಂದನಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡಿ ತಂತ್ರಸಾರೋಪನಿಷತ್ಗಳ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಿ “ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಪ್ರವಚನಂ”
ಪ್ರಸೂತವ್ಯಂ” ಎಂದು ವೇದವಿಧಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ “ನ ಲಂಚನ
ವಸತಾ ಪೃತ್ಯಾಹವೈತ” “ವಿದ್ಯಾ ಪ ಮೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಜಗಾಮ”
ದೀವಸಾದಿವಿಧಿಕರಂಜಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲವಂತೆ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರವಚನ
ವನ್ನು ಲೋಪವಿಲ್ಲದವಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ
ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಗಳಿಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತ
ಮರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳು ಇವರುಗಳಿಗೆ ಇಚ್ಛಾಭೋಜನಮಾಡಿ

ಸುತ್ತು “ಅಕ್ಷಯಂ ಕರ್ಮ ಯಸ್ಮೈ ಪರೇ ಸ್ವರ್ಗತಂ” ಎಂದು ಭಗವತ್ಪಾದರು ಅಜ್ಞಾಪಿಸಿದಂತೆ ಸಕಲ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ನಿಜಗುರುಹೃತ್ಯಮಲಾಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪ್ರಥಮ ಪತ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಜನ ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದಾಗ್ಯೂ ವಿದ್ಯಾವಿನಯಗಾಂಭೀರ್ಯಾದಿ ಸುಗುಣಾಕರನಾದ ಲೋಕಮಾನ್ಯನಾದ ಸಿಂಹಸಂಹನನ (ವರಾಂಗರೂಪೋಪೇತ)ನಾದ ಸುಕುಮಾರನನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ರೂಪಲಾವಣ್ಯಾನ್ವಿತಿಯಾದ ಸತ್ಕುಲಪ್ರಸೂತರಾದ ಅರಳಿಬಾಯಿಯೆಂಬ ಲಲನಾಮಣಿಯನ್ನು ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ದ್ವಿತೀಯಭಾರ್ಯೆಯಾದ ಇವರು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಾದಿಸುಗುಣಭೂಷಿತೆಯರಾದ ಸುದತೀವೃಂದದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಪತಿಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಬಂಧು ಜನರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಪತಿಯ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತು ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪೂಜಾ ಧುರಂಧರರಾಗಿದ್ದರು. ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರರಾದ ಈ ದಂಪತಿಗಳು ನಿಯಮ ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಿವಿಧ ಸೇವಾದಿಂದ ಸ್ವಕುಲ ದೇವತೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಸುಖದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿದ್ದರು. ಭಗವತ್ಪ್ರಪಂಚೇಷದಿಂದ ಈ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯು ಕಾಂತಿಮಂತವಾದ ಗರ್ಭವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಜನಮನೋನಯನಾದಂದಕರನಾದ ರುಚಿರಾವಯವ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರುವ ಶುಭ ಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತನಾದ ಸುಕುಮಾರನನ್ನು ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀರ್ಮಾ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಪುತ್ರ ಜನ್ಮಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ವೈನಂದಿನ ತಪಸ್ಸು ಸ್ವಗುಣ ಲಬ್ಧವಾದ ಶರಚ್ಚಂದ್ರ ಪ್ರಭಾಭಾಸುರವಾದ ವಿಮಲ ಕೀರ್ತಿ ಇವೆರಡನ್ನಳಿದು ಉಳಿದ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳ ದಾಸವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ ಔದಾರ್ಯವು ಸರ್ವಾಭಿನಂದನೀಯವಾಗಿತ್ತು. “ದ್ವಾದಶೇಽಹ್ನು ಪಿತಾ ನಾಮ ಕುರ್ಯಾತ್” ಎಂಬ ವಿಧಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ನಾಮಕರಣ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆ

... .. ಕರ್ತಾನಂದಕರನಾದ ಮಂಗಳ

ವಾದ್ಯ ಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ, ನವನಸ್ತ್ರಾಭರಣ ವಿಭೂಷಿತೆಯರಾದ ಕೋಕಿಲ-
ಸ್ವರ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ನಾರೀಮಣಿಗಳ ಮಂಗಳ ಗಾಢನಾದ
ದಿಂದಲೂ, ವಿವೃಚ್ಛಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ದ್ವಿಜವರ್ಯರು ಅರ್ಥಾನು-
ಸಂಧಾನ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ವೇದಘೋಷದಿಂದಲೂ ಆಚಾರ್ಯರ
ಸುಂದರ ಮಂದಿರವು ವಿವಾಹ ಮಂದಿರ ವ್ರಾತವಾಗಿ ವಿವಾಹಾಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ.

ರಾಮಾದಿನಾಮಗಳ ತತ್ತ್ವವೇತ್ತ್ಯಗಳಾದ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ
ಪುತ್ರನಿಗೆ ಈ ಬಾಲಕನು ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಭೂಜವನ್ನು ಕಾಣುವವನು
ನೆರವೇರಿಸಲಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ತಥೇತ್ಯ ಭೋಗ
ಮಾಡಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಂದಲೂ ವೇದವೇದಾಂಗಗಳ ವಿವರ
ಲೆಂಬ ಮನೋರಥದಿಂದಲೂ ಸ್ವಕೀಯ ಪಾಲನೆಯಿಂದಲೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ
ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಾದಿ ಸುಗುಣಗಳಿಂದ ಸರ್ವವನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿ
ಲೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಲೂ ರಾಮಾಚಾರ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಗಾಂಭೀರ್ಯವು
ವರು.

[ಶ್ರೀ ಸ. ವಿ. ಸ ೨ ಶ್ಲೋ ೨೮] ರಾಮ ಪೂಜಾರಿಯಾದ ಕೊರಗೇಶ್ವ
ಸ್ವೇಷ್ಟದತ್ತ ಸಕಲಶ್ರುತಪಾಲಂ || ಸರ್ವಲೋಕರಾಮನು ವ್ಯುತ್ಥಾ-
ಕೋಸಯಂ, ಲೋಕಲೋಚನಮಹೋತ್ಸವವೂಂ || ಸರ್ವವ್ಯಕ್ತಿಯರ
ರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅರಳಿಬಾಯಿಯವರು ತಾತಮಾವರಾದ ಶ್ರೀಮಾಸಾ-
ಹಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯರವರು ಸುಂದರಾಂಗನಾದ ತಮ್ಮ ಬಾಲಕನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ
ಕರ್ಷಕವಾದ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಅಪಲೋಕಿಸಿ ಆನಂದ ಸಮುಪ್ಪದಲ್ಲ
ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಬಾಲಕನು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರೆ ಮುಷ್ಟಿ
ಮುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಶ್ರಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವನೆಂಬ ಭಯವಾದವನು
ಸೂಚಿಸಲೋಸುಗವೋ ಎಂಬಂತೆ ನಿಜ ಮುಷ್ಟಿ ಮಂಥನದಿಂದ ಕ್ಷುಬ್ಧನ
ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮನಸ್ತುಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದ್ದರಿಂದಲೂ
ಲೀಲಾವಲೋಕನದಿಂದ ಧನ್ಯರಾದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿತು. ರಾಮ
ಕೆಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರೂತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಟ್ಟುರಾಜನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು
ಕ್ಷರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸಿದರು.

ಉಪನಯನಾರ್ಹನಾದ ಗರ್ಭಾಷ್ಟಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮಶ್ರೇಣಿ ಜ್ಯೋತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಗಣಿತವಾದ ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಶುಭದೃಷ್ಟಿವಿಶಿಷ್ಟರಾದ ಕೂರ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಗಳ ಸುಯೋಗಯುಕ್ತವಾದ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಬಂಧುವ್ಯಂದದಿಂದಲೂ, ಭೂಸುರನಿಕರದಿಂದಲೂ ಸಹಿತರಾಗಿ ವಿವಿಧ ಕೈಭವಯುಕ್ತವಾದ ಉಪನಯನ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು, ಮಹಾನಂದದಿಂದ ನಡೆಸಿದರು. ತಾವು ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು, ಅಗ್ನಿಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಕರ್ಮ ಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ನೈಪುಣ್ಯ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನಭಿಬೀಕ್ಷಿಸಿ ಅಚಾರ್ಯರು ಪ್ರನೋದ ಪರವಶರಾದರು. ಉಪನಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಭವೃಂದಾರೋಪಿತನಾಗಿ ಕೌಪೀನಧಾರಿಯಾಗಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಾರೋಪದಂಡಕಮಂಡಲಮಂಡಲಮಂಡಿತನಾಗಿ ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯಂತಿದ್ದ ನೂತನ ಪಟುವನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿ ದೇವೇಂದ್ರನ ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಬಲಿರಾಜನ ಅಧ್ವರ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಮಂಜುಳವಾದ ಪಟುರೂಪದಿಂದ ಅಗಮಿಸಿದ ಅಗಮೈಕ ವೇದ್ಯನಾದ ಶ್ರೀ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಂಗಳಾಂಗವನ್ನು ಉಪನಯನಸಭಾಸದರಾದ ಭೂಸುರ ಪುತ್ರರು ಸ್ವರೂಪನಾಡಿದರು. ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ಮನೋಜ್ಞ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಭಾಗ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ತಾವು ಶ್ರೀವೀರರಾದ ಕಾರಣ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಜುರ್ವೇದವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಸಿ ಅನಂತರ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಸುಮಧ್ವವಿಜಯ, ಋಕ್ಸಿಣೀಶ ವಿಜಯ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರ (ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರ)ದಲ್ಲಿ ಕೌಮುದ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಏಕವಾರ ಉಪದೇಶ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಗಹನಾರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸಿ ಕ್ಷಲ್ಪ ಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಉಚ್ಛ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಬ್ಧಿ ವಾರಗಾಮಿಯಾಗಿ ತನ್ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಅಪಂಕಾರಾದಿಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಸಯವಿನಯಾದಿ ಸುಗುಣಭೂಷಿತನಾದ ಸುತನನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಧಿಕವೈಶಾಖ

ಸದ್ವಂಶವು ಮಹಾಪುಣ್ಯಪ್ರಭಾವಸಂಪನ್ನವಾದದ್ದು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕವಾದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಲಭಿಸಿರುವದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪ್ರಯುಕ್ತವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧಾರಣವಾದ ಅಹಂಕಾರಾದಿದುರ್ಗುಣಗಳು ಬಂಟಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಗಳಿಗೂ ಭೂಷಣಭೂತವಾದ ಅಕೃತ್ರಿಮವಿಸಯವಾದವುಗಳೂ ಸ್ವಾವಾಗಿರುವದು ಪೂಜ್ಯರಾದ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿಶೇಷದಿಂದಲೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಪ್ರಕೃತ ಈ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಬಾ. ಪಾ. ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತೃವಾದ ಮಹಾ ದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಪರ್ವತಮಾಲಾ ಕಾಲವೆರಡು ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಭೂಷಣ ಪ್ರಾಯನಾಗಿ ಅದ್ವೈತ, ವಿದ್ಯಾ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಚಾತುರೀಧುರೀಣನಾಗಿ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಮವಾಗಿ ನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವಕಾಲದಿಂದಲೂ ದೈತುಲ-ಸಂಪದ್ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಗುರುವಾರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ 'ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಿಯ ತೀರ್ಥ' ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ವಿಷ್ಣು ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾತೀತ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಕೋತ್ತರರು ನಿರವಮಾನ ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿರೂಪಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

'ಗುರುವರ್ಯ ಈ ಬಾಲಕನು ತನ್ನೊಬ್ಬ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುವ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗಿರುವ ಭಾವವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿ ಯಾವರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನೊಬ್ಬ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಪರಮಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ವೇದಾಂತ ಸಾಧನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವನು' ಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತಿರಬೇಕು.

[ಮುಂದುವರಿದು ಬರುತ್ತದೆ]

|| ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೋ ವಿಜಯತೇ ||

ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ವರವಣಿ ರಾಮರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೈಸೂರು ಗೌ|| ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್

(ಮುಂದುವರಿದು)

ತೃಣಾವರ್ತನನ್ನು ತೃಣಗಣಾಯಮಾನನನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ನಿಗ್ರಹಿಸಿದ
ನಂತರ, ಅಕುರಕುಲಪರಣನಾದ ಶಿಶುರೂಪಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು, ತನ್ನನ್ನು
ಕಾಣದೆ ಸಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಶೋದಾದೇವಿಗೆ ಪುನರ್ವರ್ತನವಿತ್ತು ಅನಂದ
ಪಡಿಸಲು, ಯಶೋದೆಯು ತನ್ನ ಮುದ್ದುಶಿಶುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು
ಬಿಗಿದಪ್ಪಿ ಮುದ್ದಾಡಿ ಅರಿಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಪರಿಪರಿ ರಕ್ಷೆಗಳನ್ನಿತ್ತು
ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಳು. ಕ್ರಮೇಣ
ಮಗುವಿಗೆ ಅಂಬೆಗಾಲಿಡುವುದು, ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವುದು,
ಬಂದಹಾಗೆಲ್ಲ ತಾನು ಸ್ವಲ್ಪದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ
ಬಾರೆಂದು ಕರೆಯುವುದು, ಅವನು ನಡೆದು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವನಿಗೆ
ತಿಂಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು, ಈರೀತಿ ಬಾಲನನ್ನು
ಆಡಿಸಿದಳಂತೆ.

ಓಡಿಬಾರೊ ವೈಕುಂಠಪತಿನಿನ್ನ

ನೋಡುವೆ ಮನದಣಿಯ

|| ಪ ||

ನೋಡಿ ಮುದ್ದಾಡಿ ಮಾತಾಡಿ ಸಂತೋಷದಿ

ಪಾಡಿ ಪೊಗಳುನೆನು ಪರಮಪುರುಷ ಹರಿ

|| ಅ. ಪ ||

ಕೆಂದಾವರೆಪೋಲ್ವು ಪಾದಗಳಿಂದ ರಂಗ

ಧಿಂ ಧಿಮಿ ಧಿಮಿಕೆಂದು ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿ |

ಅಂದಿಗೆ ಕಿಡುಕೆತ್ತಿ ಧನು ಭೂಮಿವನ್ನಲ
ಕುಂದಣದುದಿವಾರ ಕಳುಹಿ ಕುಣಿಯುವುದು

x x x

ಎಣ್ಣೂರಿಗತಿರಸ ದಧಿಘೃತಪೂ ರಂಗ
ಎನ್ನಯ್ಯ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವೆ ಬಾರೋ |
ಚಿಣ್ಣರ ಒಡನಾಟ ಸಾಕು ಬಿಡೋ ರಂಗ
ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೆಲುನುದು ಬೇಡ ಎನ್ನಕಂದ

|| ೩ ||

x x x

ಮಂಗಳಾತ್ಮಕ ಮೋಹನಕಾಯ ರಂಗ
ಸಂಗೀತಲೋಲ ಸದ್ಗುಣಶೀಲ |
ಅಂಗನೆಯರಿಗೆಲ್ಲ ಅತಿಪ್ರಿಯನಾದ ರು-
ಭಾಂಗ ಪುರಂದರ ವಿಠಲರಾಯ

|| ೪ ||

ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದ ಕೃಷ್ಣನ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಂಡು
ಗೋಪಿಯು “ಕುಣಿ ಕುಣಿಯೋ ಕೃಷ್ಣ ಕುಣಿ ಕುಣಿಯೋ” ಎಂದು
ಹೇಳಿದರೆ ಕೃಷ್ಣನು ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಿಂದ ಕುಣಿದನಂತೆ!

ಹರಿ ಕುಣಿದ ನಮ್ಮ ಹರಿ ಕುಣಿದ

|| ೫ ||

ಅಕಳಂಕಚರಿತ ಮಕರಕುಂಡಲಧರ |

ಸಕಲರ ಪಾಲಿಪ ಹರಿಕುಣಿದ

|| ೬ ||

ಅರಳೆಲೆಮಾಗಾಯಿ ಕೊರಳ ಮುತ್ತಿನಸರ |

ತರಳೇರ ಒಡಗೂಡಿ ಹರಿಕುಣಿದ

|| ೭ ||

ಅಂದಿಗೆ ಪಾಡಗ ಬಿಂದಲಿ ಬಾವುರಿ |

ಅಂದದಿ ನಲಿಯುತ್ತ ಹರಿಕುಣಿದ

|| ೮ ||

ಗೋಪರಿ ಕುಣಿದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಆನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದು ಕೃತಾರ್ಥತೆಯನ್ನು
ನಿರೆಯುವುದಕ್ಕೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ ಅರಾಧಕರಾಗ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಂದ್ರಿಕಾಚಾರ್ಯರವರು, ಒಂದು ಸುಳಾದಿಯಲ್ಲಿ ಈರೀತಿ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬೇಡಿದ್ದಾರೆ:—

ನಿನ್ನ ಮೃದುಪಾದವ ನೋಯದಂತೆ
ಎನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಡೋ
ರನ್ನ ಕಾಲಂದಿಗೆಗೆಜ್ಜೆಯನಾದದಿಂ-
ದಿನ್ನು ಧಿಂಧಿಮಿಕೆಂದು ಕುಣಿಸುವೆ
ಉದಯಾದ್ರಿಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ||

ನಂದಗೋಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯಿಂದ ಲಾಲಿತನಾಗಿ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯದುನಂದನನ ಬಾಲಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಗೋಕುಲದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಂದುನೋಡಿ ಆನಂದತುಂದಿಲರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲೇ ಲೀನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಗಲಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ, “ಬಾರೊ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಬಾರೊ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ” ಎಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಕೆನೆಪಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆದರಿಸಲು ತೊಡಗಿದರಂತೆ. “ರಂಗಯ್ಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅಂತರಂಗದಿ ಗುಡಿಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿವೆ ನಾ” ಎಂಬ ಉತ್ಸಾಹಪೂರಿತವಾದ ಅನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಅವರು

“ಯಾದವ ನೀಬಾ ಯದುಕುಲನಂದನ
ಮಾಧವ ಮಧುಸೂದನ ಬಾರೊ”

ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಕರೆಯಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಂದಾಗ ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಈರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಂತೆ:—

ಎಳೆತುಳಸೀವನಮಾಲೆಯು ರಂಗ-
ಗೆಳೆ ನೀಲದ ಮೈಯಥಾಳವು |
ಪೊಳೆವ ಪೊಂಗಲೊಪ್ಪೆ ಚಲುವನು ನಮ್ಮ

ಗೋಪಿಯರ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹರಿ ಬಂದುದರ ಸರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತಂತೆ
ನೋಡಿ :

ಬಾಡಿದಮಾವು ಪಲ್ಲವಿಸಿತು ಹರಿ
ನೋಡಲು ಜಗವು ಭುಲ್ಲವಿಸಿತು |
ಕೂಡಿದ ಮನದ ತಾವಗಳೆಲ್ಲ ಎತ್ತ-
ಲೋಡಿತೊ ಹರಿಬಂದ ಭರದಿಂದ ನೋಡಾ || ೨ ||

ಬಿಸಿಲು ಬೆಳದಿಂಗಳಾಯಿತು ತಾ-
ಮಸ ಹೋಗಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು |
ಕುಸುಮನಾಭನು ತಾ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ
ವಿಷಹೋಗಿ ಅಮೃತವಾಯಿತು ನೋಡಾ || ೩ ||

ಪಾವು ನೃಪವಳನಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ
ದಾಸಾನಲ ತಂಪಾಯಿತು |
ಬೇವು ಸಕ್ಕರೆ ಆಯಿತು ತಮ್ಮ
ದೇವಕಿಸುತ ತಾ ಬಂದರೆ ನೋಡಾ || ೪ ||

ಜಾಣೇರರಸ ನೋಡು ರಂಗನು, ಅವ
ತಾನಾಗಿ ಬೆನ್ನ ಬಿಡ ನಮ್ಮನು |
ಎನಾದರು ಅಗಲದಲೆ ನಮ್ಮ
ಮಾನಾಭಿಮಾನದೊಡೆಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ || ೫ ||

(ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಯರು)

(ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ)

ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯತತ್ವವೈಭವ

ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾನ್, ಬಿ.ಎ.(ಆನರ್ಸ್)

೩

ಮಾತರಿಶ್ಚನೆಂದರೆ ಸಮಸ್ತವಾದ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಜೀವೋತ್ತಮರಾದ ಶ್ರೀಭಾರತೀರಮಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನೆಂದು ಅರ್ಥ. ಇವರೇ ಸಕಲಜಗತ್ತಿಗೂ ಮೂಲಗುರುವಾದವಾಯುದೇವರು. “ಅನಂತಾ ವೈ ವೇದಾಃ” ಎಂದು ವೇದಗಳು ಅನಂತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ಉತ್ಕರ್ಷ (ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ) ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ವೇದಾದಿ ಸಕಲ ಸತ್ತ್ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಮಹಿಮೆ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ನಂತರ, ನಮಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ವಾಯುಮಹಿಮೆ; ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ವಿಷ್ಯಮಹಿಮೆ. ಪವನಮಾನನ ಪಾವನನಾಮಮಹಿಮೆ. ಇದನ್ನು ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ದಾಸಾರ್ಯರುಗಳು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಪ್ರಥಮಾಂಗನೂ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬನೂ ಆದ ವಾಯುದೇವನೇ ಮೂಲಗುರುವೆಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಾರಿದ್ದಾರೆ; ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ವಿಜಯದುಂದುಭಿಯನ್ನು ಸಜ್ಜನೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಳಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಈ ದಿವ್ಯ ಜಯಧ್ವನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ—

ಜಯ ಜಯ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ | ಜಗದೊಳಗೆ ಸುತ್ತಾಣ |

ಅಖಿಳಗುಣ ಸದ್ಗುಣ | ಮಧ್ವನಾಮಾ || ಪ ||

ಶ್ರೀಹರಿಪಾದಸರಸೀರುಹಭೃಂಗ, ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯಸೇವಾದುರಂಧರ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೇ ಜಯಸೂಚಕವೆಂದು ತೋರಿಸಲು “ಜಯ ಜಯ” ಶಬ್ದದಿಂದ ಸಕಲಸದ್ಗುಣಪೂರ್ಣರೂ, ಶಾಶ್ವತಸೌಭಾಗ್ಯ ಮೂರ್ತಿಗಳೂ, ನಿರತಿಶಯಸುಖದಾಯಕರೂ ಆದ ವಾಯುದೇವ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ—

ವಿಜಯ— ಅಧಿಕವೈಶಾಖ

ಆವ ಕಚ್ಚಪರೂಪದಿಂದಲಂದೋದಕದಿ
ಓವಿ ಧರಿಸಿದ ಶೇಷಮೂರುತಿಯನು
ಆವವನ ಬಳಿವಿಡಿದು ಹರಿಯ ಸುರರೈದುವರು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು || ೧ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನ ಮಹಿಮೆ ಇಷ್ಟು
ಮಾತ್ರವಲ್ಲ—

ಆವವನು ದೇಹವಲಿ ಇವರು ಹರಿಸಲಿಸಿದನು
ಆವವನು ತೊಲಗೆ ಹರಿ ತಾ ತೊಲಗುವರು
ಆವವನು ದೇಹದೊಳಹೊರಗೆ ನಿಯಮನು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು

ಕರಣಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಸುರರು ದೇಹವ ಬಿಡಲು
ಕುರುಡ ಕಿವುಡ ಮೂಕನೆಂದನಿವನು
ಪರಮಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ತೊಲಗಲಾ ದೇಹವನು
ಅರಿತು ಪೆಣನೆಂದು ಪೇಳ್ವರು ಬುಧವನು || ೨ ||

ಸುರರು ನರರೊಳಗೆ ಸರ್ವಭೂತಗಳೊಳಗೆ
ಪರತರನೆನಿಸಿ ನೇಮಿಸಿ ನೆಲಸಿದ
ಹರಿಯನಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯನನ್ಯರನು ಬೋಧಿಸಿದನು
ಗುರುಕುಲತಿಲಕ ಮುಖ್ಯಪದವನಾನನು || ೩ ||

ಎಂದು ಮೂಲಗುರುಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಮೂಲಗುರು
ಮೂರವತಾರದ ವ್ಯಾಪಾರವೈಚಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವವರಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟ
ತ್ತಾರೆ. ಪಲ್ಲವಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ
ಕಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಖಂಡವಾಗಿ, ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿರುವ
ಜನಿತರಸಮಾಧುರ್ಯವನ್ನು ದ್ರಾಕ್ಷಾಸಾಕದಂತೆ, ನೀರಿಗನ್ನಡದ ಕುಲ
ಸರಳನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ವಾಮರರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ
ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸವಿಯೋಣ.

ಶ್ರೀನಾರಾಯಣೇವರೂ ಪರಶುಕ್ಲತ್ರಯರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರು. ಶ್ರೀರಮಾ-
ದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮನಾರಾಯಣಗಳು ಅವರ ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಪರಶುಕ್ಲತ್ರಯರೆಂದು
ಹೆಸರು. ಶುಕ್ಲಶೋಣಿತಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ, ಗರ್ಭವಾಸಾದಿ ದುಃಖಗಳಿಗೆ
ಸಿಲುಕದೆ ಭಗವತ್ಪಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಅವತಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಮಹಾ
ಮಹಿಮರೆಂದರ್ಥ. ಇಂತಹ ನಾರಾಯಣೇವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಜಗದ್ವಿ
ಲಕ್ಷಣರಾದ, ಶ್ರೀರಮಾನಾರಾಯಣರು. ವೇದಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನರೂಪ
ವಾದ ಪುರುಷಸೂಕ್ತದಲ್ಲಿನ “ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಯುರಜಾಯತ” ಎಂಬುದೇ
ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಪಟ್ಟಶ್ಲೋಕಪನಿಷದ್ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು,

ವಿಷ್ಣೋರ್ವಾಯುಃ ಸಮುತ್ಪನ್ನೋ ವಾಯೋ ಸರ್ವಾಶ್ಚ ದೇವತಾಃ

ಪ್ರಾಣಾದ್ವಾಸ್ತಾನ್ಮಯನ್ ಪ್ರಾಣಃ ಅಜ್ಞಾಪಯತಿ ರಾಜವತ್

ಸ್ವಯಂ ಜ ಪಂಚರೂಪಸ್ಸನ್ ದದ್ಯಾನ್ಮೋಕ್ಷಾದಿಕಂ ಪ್ರಭುಃ ||

ಎಂದು “ಪ್ರಭಂಚನ” ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದ
ನಾರಾಯಣೇವನ ಉತ್ಪತ್ತಿ; ಅವನಿಂದ ಸಕಲ ದೇವತೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ.
ತನ್ನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಇತರ ಪ್ರಾಣಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ
ನಿಯಮಿಸಿ ಪಂಚರೂಪಗಳಿಂದ (ಪ್ರಭುವಿನಂತೆ) ಶಾಸನಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಸುಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷದಾಯಕನೂ
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನೇ. ನಾರಾಯಣೇವನು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ತನಯ
ನೆಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮಾಣ—

ಸ ಏವ ರಮತೇ ಮಾಯಾಂ ಸ್ಥಿತಾಃತ್ಮಾಸ್ತ್ರೀತನೌ ಹರಿಃ

ಪ್ರಾಣಸ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ ಕಾಮಃ ಸನ್ನನೇಚ್ಛಾಮಾರನಾಯಕಃ ||

ಎಂದು “ಅರ್ಥಸಾರೀನಾರಾಯಣ” ವಚನ. ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಲ್ಲಿ
ಅಥವಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀರೂಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಿಸುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ
ಅವನಿಗೆ “ಅನಕಾಮಮಾರ” ನೆಂದು ಹೆಸರು. ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋ-
ಕವನ್ನು ದಹರಿಸಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು “ನಾರಾಯರುತ್ಪತ್ತಿಕಾಮೋ ಮಾಯಾ
ರಮಾಯಾಂ ರಮತ ಇತ್ಯನಕಾಮಮಾರ” ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ತನ್ನ ಮುದ್ದು ಕುವರನನ್ನು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಪಾಪಾಪ
ನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾನೆ ಶ್ರೀಹರಿ. ತಾನೇ ಪ್ರಾಣಕಬ್ಬವಾಚ್ಯನಾದರೂ
ತನ್ನ ಪ್ರೇಮಪುತ್ರನನ್ನು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಜಗತ್ಪು
ಸಿದ್ಧನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. “ಕೇನ ಪ್ರಾಣಃ ಪ್ರಥಮಃ ಕ್ರೈಸ್ತ
ಯುಕ್ತಃ” ಎಂಬ ತಲವಕಾರೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗ
ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ತನ್ನ ಸಕಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಯ
ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂಬುದೇ ಉತ್ತರ. ಆದುದರಿಂದಲೇ.

ಪವಮಾನ ಜಗದ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕರವಾಣಿ

ಭವಭಯಾರಣ್ಯದವನ |

ಎಂದು ವಿಜಯದಾಸರ ನುಡಿಗೆ ಜಗನ್ನಾಥವಾಸಿನಿ
ದೇವ, ನೀನಲ್ಲದೆ ಕಾಯ್ದರ ಕಾಣೋಣ ಜಗದೊಳಗೆ
ಏಕೆಂದರೆ,

ಮಾತರಿಚ್ಛನು ದೇವರಭದ್ರನು

ಸೂತನಾಗಿಹ ಸರ್ವಕಾಲದಿ

ಶ್ರೀತರುಣಿವಲ್ಲಭ ರಥಿಕನೆಂದರು ಸಿಕ್ಕದಲಿ

ತನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮಾತರಿಚ್ಛನು ದೇವರಭದ್ರನಾದ
ಎಂಬುದು ಛಾಂದೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಭುವಿನ ಆಜ್ಞೆ
ಯಂತೆ ಸಾರಥಿಯು ವಾಹನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಆ ಪ್ರಭುವೇ ಶ್ರೀವಾರ
ಪ್ರಭುವಿನ ಆಜ್ಞಾಬದ್ಧ ಸಾರಥಿಯೇ ಶ್ರೀ ವಾಯುದೇವ ರೇಗಿಂದರೆ—

ಯಥೈವ ಸಾರಥಿಯಾನೇ ಏವಂ ದೇಹೇ ಜ ಮಾರುತಃ

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, “ಜಗತ್ಪ್ರಾಣ”ನೆಂಬ ಶ್ರೀಪಾವರಾಯರ ಪದಪ್ರಯೋಗ
ಸಾರ್ಥಕತೆ.

ಸಂಕರ್ಷಣಚ್ಛಾಪಿ ಜಯಾತನೂಜೋ ಲಿಭೂವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪು

ಸಂಸಾರತತ್ವ

ವಾಯುರ್ಯ ಏವಾಥ ವಿಧಿಂಚಿಸಾಮಾ ಭವಿಷ್ಯ ಜದೇವ್ಯಾ

ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯ ವಾಕ್ಯದಂತೆ, ಬಲಜ್ಞಾನಪೂರ್ಣರಾದ, ಸಂಕರುಷಣ ಪರಮಾತ್ಮಜಯಾದೇವಿಯರ ಪ್ರಥಮ ಕುನರರಾದ, ಭಾವಿವಿರಿಂಚಿಗಳಾದ ಶ್ರೀನಾಯುದೇವರಿಗೇ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅವರೇ ಜೀವೋತ್ತಮರು.

ಹಾಗಾದರೆ, ನಾಯುದೇವರು ಜ್ಯೇಷ್ಠರು ಮಾತ್ರವೋ ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಅವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಹೌದು. ಈ ಜ್ಞಾನವಿದ್ವಲ್ಲಿ ಸುಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಪ್ರಸಾದ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಮೋಕ್ಷಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಾಂದೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಯೋ ಹ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಚ ವೇದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ವೈ
ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಭವತಿ ಪ್ರಾಣೋವಾ ವ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ

ಇದೇ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಶದವಾಗಿ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕದಲ್ಲಿ

ಯೋ ಹ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಂಚ ವೇದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಸ್ವಾನಾಂ
ಭವತಿ ಪ್ರಾಣೋ ವೈ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ಸ್ವಾನಾಂ
ಭವತ್ಯಪಿ ಚ ಯೇಷಾಂ ಬುಭೂಷತಿ ಯ ಏವಂ ವೇದ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ, ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಹಿರಿಯನಲ್ಲ; ಗುಣದಲ್ಲಿಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಹಿರಿಯ. ನಾಯುದೇವನ ಈ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದವನು ಸಹ ಸ್ವಕೀಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಆದ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗಣ್ಯಸ್ಥಾನ ಸಂಸಾರ ಮುಗಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಜನಿತಗಣ್ಯಸ್ಥಾನವು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಖ್ಯಾನವುಂಟು. ಜ್ಯೇಷ್ಠಶ್ಚ ಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ಚ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ “ವಯಮೋ ತದ್ವಾಣಮವಷ್ಟಭ್ಯ ವಿಧಾರಯಾಮ ಇತಿ ತೇ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾ ಅಭಿವದಂತಿ” ಹೀಗೆ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಮಹಾತ್ಮ, ತಾನೇ ಹಿರಿಯನೆಂದು ವಿವಾ

ಪಾರಂಭವಾದಾಗ “ತಾನ್ ವರಿಷ್ಠಃ ಪ್ರಾಣ ಉವಾಚ” ಪ್ರಧಾನ
ನಾಯುದೇವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರು—

ಮಾ ಮೋಹ ಮಾವದ್ಯಥಾಪ ಮೇ ವೈ ತತ್ಸಂಚಾರಾತ್ಮಾನಂ

ವಿಭಜ್ಯತದ್ವಾಣಮವಶ್ಯಭ್ಯ ವಿಧಾರಯಾಮಿ ಇತಿ ||

ಹೇ ದೇವತೆಗಳಿರಾ ! ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನವು ಅದೃಶರೂಢನಾದ್ದರಿಂದ ನಿಷ್ಕೃಂತದ
ವರಿಗೆ ಇದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕರುಣಾಬಲದಿಂದ ಈ
ಶರೀರವನ್ನು ನಾನೇ ಪಂಚರೂಪಗಳಿಂದ ಧರಿಸಿ ಶ್ವಾಹಿ ಏಕಮಗಂಧಾ
ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹುಟ್ಟಿ-
ಲ್ಲ. ತತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾಣದೇವನು
ಶರೀರದಿಂದ ಕೊಂಚ ಮೇಲುಗಡೆಗೆ ಹೊರಟನು. ಅವನು ಹಾಗೆ
ಹೊರಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಯಾವ ದೇವತೆಯೂ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ
ಹೊರಟು ಹೋದನು. ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದು
ನಿಲ್ಲಲು ಸರ್ವರೂ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತಾಯಿತು. ಆಗ “ಅರಾ ಇವ
ರಥನಾಭೌ ಪ್ರಾಣೇ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಂ” ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವು ದೇವತೆಗಳಿ-
ಗುಂಟಾಯಿತು. ರಥಕ್ಕೆ ಅಜ್ಜಿನನುರ ಹೇಗೆ ಸರ್ವಾಶ್ರಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ
ಸರ್ವರಿಗೂ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನೇ ಆಶ್ರಯ. ಈ ಕಥೆ ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಬೃಹ-
ದಾರಣ್ಯಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದೇವತೆಗಳು
ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನನ್ನು ಬಾಯಿತುಂಬಾ ಹೊಗಳುತ್ತಾ,

ಇಂದ್ರಪ್ತವಂ ಪ್ರಾಣ ತೇಜಸಾ ರುದ್ರೋನಿ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾ

ವ್ರತಪ್ತವಂ ಪ್ರಾಣೈಕರ್ಷಿರತ್ತಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸತ್ವತಿ |

ವಯಮದ್ಯಸ್ಯ ದಾತಾರಃ ಪಿತಾ ತ್ವಂ ಮಾತರಿಶ್ವ ನಃ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಐತರೇಯಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು—

ತತಃ ಕ್ರಮೇಣ ಚಾಗ್ನೈದ್ಯಾ ನಿಷ್ಕಾಂತಾಸ್ತೇಷು ಸರ್ವಶಃ |

ನಿಷ್ಕಾಂತೇಷು ನ ವೈ ಪಾತಃ ಶರೀರಸ್ಯಾಭವತ್ಸಚಿತೌ |

ನಾಯಾನುತ್ಯಾಂತ ಏವೈತಚ್ಛರೀರನುಪತತ್ ಸ್ಥಿತೌ ||

ಪುನಸ್ತೇ ಪ್ರಾವಿಶಸ್ಸರ್ವೇ ವಹ್ನಿ ಸೂರ್ಯೋ ಶಶೀಶಿವಃ |
 ನೋತ್ಥಾ ನಮಭವತ್ತೇಷು ಪ್ರವಿಷ್ಟೇಷ್ಟಸಿ ಸರ್ವಶಃ ||
 ವಾಯೌ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇತೂತ್ಥಾನಂ ಕಾಯಸ್ಯಾಸೀತ್ತದೈವ ಚ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವತೆಗಳು ಶರೀರದಿಂದ ಹೊರಟರೂ ದೇಹವು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ವಾಯುದೇವರು ಹೊರಟ ಕೂಡಲೇ ದೇಹ ಕೆಳಗುರುಳಿತು; ಹೆಣವೆಂದು ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಗ್ನಿ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರೂ ದೇಹ ಎಳಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದಿತು. ಇಷ್ಟು ವಿಷಯ ವನ್ನೂ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರು ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ನೋಡಬಹುದು. ಇದನ್ನೇ ದಾಸರಾಯರು—

ತನು ಸಂಬಂಧಿಗಳಾದ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ
 ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ ಹಿತವರು
 ಹನುಮ ನೀ ತೊಲಗಲು ಹಡದಷ್ಟು ಸತಿಸುತ-
 ರ್ದಿಣನೆಂದು ಪುಟ್ಟಲಂಜುವರಯ್ಯೋ ದೇವಾ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹರಿವಾಯುಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅವಿಯೋಗಿಗಳೆಂಬ ಪ್ರಮೇಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಧೃಢವಾಗುತ್ತದೆ. “ವಾಯುಂ ವಿನಾ ನೈವಸ್ಥಿತಿರ್ಹರೇಸ್ವದಾ” ಎಂದು ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣವಚನವೂ

ದೇಹೇಽಪಿ ಯತ್ರ ಪನನೋಽತ್ರ ಹರೇರ್ಯತೋಽಸೌ |

ತತ್ರೈವ ವಾಯುರಿತಿ ವೇದವಚಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ||

ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವಾಕ್ಯವೂ ಪ್ರಮಾಣ. ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಇದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು—

“ಪರಿಸರ-ನೀನಿರೆ ಹರಿ ತಾನಿರುತಿಹ ಇರದಿರೆ ತಾನಿರನು.”

ಎಂದು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ, ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡ

ಅಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಲಾಲಿತ್ಯದಿಂದ ಬಂದು ಕಣಿ
ರಬ್ಬಿವೂ ಇಲ್ಲದ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಮರರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮುದ್ದಾಗಿ
ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು ಸುಧಾ ಪಂಡಿತರು: ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ
ಅಸಾಧಾರಣ ಪಂಡಿತರು. ಪ್ರಸನ್ನ ವೆಂಕಟದಾಸರು—

ಸುಟ್ಟರೆ ಬರಿಹಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕ್ರಿಮಿಕೇಟ
ಇಟ್ಟಿರದು ವಾಯುವಿರದೆ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹರಿದಾಸರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವಾಡ್ಮಯ ವಿಷಯಜ್ಞಾನ
ಹೊಸತಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷದರ್ಥದ ರಸ
ಪ್ರವಾಹವೇ ಸಂತತವಾಗಿ ಹರಿದಿದೆ. “ನೀನೆಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣನು
ಇಷ್ಟ ಏನೆಂಬೆ ನಿನ್ನಯ ಕರ್ತೃತನಕೆ” ಎಂದು ಹೊಗಳುತ್ತಾ, ತಲವಕಾರ
ಹಟ್ಟಿಕ್ಕೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾಗಿರುವ ವಾಯುಮಹಿಮೆಯನ್ನು
ಮಲಭವಾಗಿ, ಸೊಗಸಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಕವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಕಾದಿಯಲ್ಲಿ
ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಸುರರೆ ತಮ್ಮೊಳು ತಾವೇ ನೆರೆದು ಯೋಚಿಸಿದರು. ಮರುತನ
ನಮಗೆಲ್ಲ | ಹಿರಿಯನು ಅಹುನೆಂಬ | ಗುರುವಿಕೆ ತನವೇನು ಸಲ ನು
ಬಂದಾಗು | ತ್ವರನನಾಡುತ್ತಿರೆ ಹರಿ ಅರಿದೂ ಒಂದು | ಶರೀರವನು ಮೂಡಿ |
ಪರಿಪರಿಯತ | ತ್ವರ ಒಳಗೆ ಪ್ರೋಗಿಸಿದ | ಮರುತನ ಸಹವಾಗಿ ಮರುತನ
ನಾನುಕ ದೇವ ವಿಜಯ ವಿಠಲರೇಯ | ಸುರರಿಗೆ ಪ್ರಾಣನಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ
ತೋರಿದಾ || ೧ ||

ಚರಣದಿಂದಲಿ ಇಂದ್ರಸೂನು ಪೋಗಲು ಹೇಳವ | ಕರಗಳಿಂದಲಿ ಧಕ್ಷ
ಪೋಗಲು ಕರಹೀನ | ಮರಳಿನಯದಿಂದ ಭಾನು ಪೋಗಲು ಕುರುಡ |
ತರಣಿಮಕ್ಕಳು ಪೋಗೆ ಪರಿಮಳವಾಗದು | ವರುಣ ಪೋಗಲು ರುಚಿ
ತೋರದು ಕಾಣೋ | ಮರುತ ಸಖನು ಪೋಗೆ ಮೂಕನಾಡ | ತೆರಳಿ
ದಿಗ್ದೇವತೆಗಳು ಪೋಗೆ ಕಿವುಡನು | ಅರಣಿಸ್ವಾಯಂಭುವು ಪೋಗಲು ಅಲ್ಲಿ
ಯೋನಿಲ್ಲ | ಅಪ್ರಧಾನವಾಯು ಮರುತನು ಪೋಗಲು ಮೈ ಸ್ಮರಣೆಯು

ಇಲ್ಲ | ಗರುಡ ಶೇಷ ರುದ್ರ ಪೋಗಲು ಹಾನಿಲ್ಲ | ಇರದೆ ಗಣೇಶಾದಿ ಪೋಗೆ
 ಆ ದೇಹ ಅನಿಸಲಿಲ್ಲ ಪೆಣನೆಂದು ಅಂದು | ವರಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ಸ್ಥಾನದಿಂದಲಿ
 ವೇಗ | ತೆರಳಿ ಪೋಗಲು ದೇಹ ಪೆಣನೆಂದೆನಿಸಿತು | ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿದು
 ನಾಚಿಕೆ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ | ಮರಳಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಏಳಾದಿರೇ | ಹರಿಗೆ ಕೇವಲ
 ಮುಖ್ಯದಾಸ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ | ತಿರುಗಿ ಬಂದು ಪೋಗಲು ಜೇತನಾಗೆ
 ಸುರರು ತಮ್ಮೊಳು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೆ | ಮರುತ ದೇವನೆ ನಮಗೆ
 ಹಿರಿಯನೆಂದೂ | ಕರನ ಮುಗಿದು ನಿದ್ರಾ ಜಯವೆಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ |
 ಗುರುವೇ, ನೀನೆಂದು ಪವನನ ಕೊಂಡಾಡಿ | ಮಿರುಗುವಾಂಬರಧರ
 ವಿಜಯ ವಿಠಲನ | ಶರಣರೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯ ಶರಣು ಈತನು ಕಾಣೋ || ೨ ||

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಗೋಪಾಲದಾಸರು,

ನೀನು ಪಿಡಿಯಲು ಹರಿಯು ತಾನು ಪಿಡಿವನು | ನೀನು ಮುನಿದರೆ
 ಹರಿಯು ತಾನು ಮುನಿವಾ | ನೀನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ನಮ್ಮಾ ನಿನ್ನ
 ಒಡೆಯಗೆ ಧರ್ಮಾ | ನೀನು ಇದ್ದರೆ ಹರಿಯು ತಾನು ಇರುವಾ || ನೀನು
 ಬಿಟ್ಟರೆ ಹರಿಯು ತಾನು ಬಿಟ್ಟೋಡುವಾ | ನೀನಿತ್ತುದುದು ಯೇನಾದದ್ದೆಲ್ಲ |
 ಜ್ಞಾನ ಸುಖದಾಯ ನಿಧಾನ ಮುಕ್ತಿಪ್ರದಾಯ | ದೀನ ರಕ್ಷಕ ಗುರುವೆ
 ದಾನಿ ಕಲ್ಪತರುವೆ ||

ಎಂದು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನನ್ನು ಕೈಯ್ಯ ಮುಗಿದು ಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ
 ಮಹಾಮಹಿಮರಾದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸಮಸ್ತ ತತ್ತ್ವೇಶರಿಗೂ ಉತ್ತಮರಾದ್ದ
 ರಿಂದಲೇ ವಾಯುದೇವನನ್ನು —

ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ ಪ್ರಾಣಭೂತಃ |

ಅನಾವೃತ್ತಿರ್ದೇಹಿನಾಂ ದೇಹಪಾತೇ |

ತಸ್ಮಾದ್ವಾಯುದೇವ ದೇವೋ ವಿಶಿಷ್ಠಃ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತೈತ್ತಿರೀಯೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೃಗುಮುನಿಗಳು—

ನಮಸ್ತೇ ವಾಯೋ | ತ್ವಮೇವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸಿ | ತ್ವಮೇವ
 ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮವದಿಷ್ಯಾಮಿ | ಋತಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ | ಸತ್ಯಂ ವದಿಷ್ಯಾಮಿ |
 ತನ್ನಾಮವತು | ತದ್ಬ್ರಹ್ಮರಮವತು ||

ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಜೀವೋತ್ತಮನಾದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನನ್ನು

— ವಂದಿಸಿದನು.

ಬಾಯಿಪಾಠ

ರಾಗ: ತೋಡಿ. ಅದಿತಾಳ

ಪಾಣಿಯರಸ ಪರಮೇಷ್ಟಿ, ನಿರುತನಿಷ್ಠಿ
ಮಾಣಜೆ ಕೊಡು ಮನಮುಟ್ಟಿ
ನಾನಾನಾಡಿನೊಳು ನೀನೆ ಪಿರಿಯನೊಡನೆ
ಆನಂದಮತಿ ಯುಂಡ ಗಾನವ ಮಾಡುವೆ
ಪುರುಷನಾಮಕ ವಿಧಾತ, ಕುಸವರೂಢ
ಸರಸಿಜಗರ್ಭ ಪಿವತಾತ
ಪರಮಗುರುವೆ ವಿಖ್ಯಾತ ಪೂರ್ವರಾಗಾಧಿಪತಿ
ತಾರತಮ್ಯದೊಳುನ್ನತ
ಪರಿಸಿರಿದೇವಿಯ ಚರಣರಜವನ್ನು
ಪರಮಾಣುಪ್ರದೇಶ ಪರಶಬ್ದ ಪಿಡಿದು
ತರುವಾಯ ಬಹುವಿಧ ಪರಿಪರಿಯಿಂದಲಿ
ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ ಮೈಮರೆವ ಶತಾನಂದ
ಜಗವ ಪುಟ್ಟಿಸುವ ಮಹರ್ಥಿ, ತತ್ಪರರಿತ
ಮಗುಳೆ ಅನಿರುದ್ಧ ಕುಮಾರ
ಝಗಿಝಗಿವ ಮಕುಟಧರ, ಜೀವನೋದ್ಧಾರ
ನಿಗಮಾಭಿಮಾನಿ ಚತುರ-
ಮೊಗನೆ ಪ್ರಬಲ ಅಹಿಗರುಡಾದ್ಯರಿಗೆಲ್ಲ
ಮಿಗಿಲಾಗಿಪ್ಪನೆ ಅಗಣಿತ ವಾಕ್ಯನೆ
ಹಗಲಿರುಳು ಮನಸಿಗೆ ಸುಖವಾಗುವ
ಬಗೆ ಕರುಣಿಸು ನಮ್ಮಗೆಗಳ ಕಳೆದು
ವಾರಿಜಾಸನ ಲೋಕೇಶ, ಭಕ್ತವಿಲಾಸ
ಚಾರುಸತ್ಯಲೋಕಾರ್ಥಿಶ

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

ಸಾರ ಪೃಥವ್ಯ ವಿಶೇಷಮಹಿಮನೆ ದೋಷ-

ದೂರ ನಿರ್ಮಲಪ್ರಕಾಶ

ಧಾರುಣಿಯೊಳಗವತಾರ ಮಾಡದ ದೇವ

ಸಾರಿದೆ ನಿನ್ನಂಘ್ರಿ ವಾರಿಜಯುಗಳವ

ಸಾರಿಸಾರಿ ಸಿರಿ ವಿಜಯವಿಠಲನ್ನ

ಆರಾಧಿಪುದಕೆ ಚಾರುಮತಿಯ ಕೊಡು

|| ೩ ||

ರಾಗ ನಾದನಾಮುಕ್ತಿಯೆ ಅಟತಾಳ

ಎಚ್ಚರಿಕೆಚ್ಚರಿಕೆ ಮನವೆ ಇನ್ನು

|| ಪ ||

ಎಚ್ಚರಿಕೆಚ್ಚರಿಕೆ ಯಮನಪುರದ ಬಾಧೆ

ಕಿಚ್ಚನಾದರು ಕೇಳಿ ದುಷ್ಟಿಂತೆಯ ಬಿಡು

|| ಅ ||

ಗಂಡ ಅತ್ತಿ ಮೂವ ಮೈದುನರ ಬೈವರ

ಖಂಡ ತುಂಡನೆನಾಡಿ ಖಂಡವ ಕೊಯಿದು

ಕೆಂಡಮೊಳಗೆ ಬೇಯ್ಸಿ ದಿಂಡುಗೆಡಹಿ ಕಟ್ಟಿ

ಮಂಡೆಯ ಒಡೆದುಡ್ಡಂಡದಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ

ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಅಗ್ನಿಯ-

ಕುಂಡವ ಹೊಗಿಸುವರೊ-ಎದೆಯಮೇಲೆ

ಗುಂಡನೆ ಹೊರಿಸುವರೊ-ಬಾಯೊಳಗೆ

ಕೆಂಡವ ಸುರಿಸುವರೊ-ಕೋಟೆ ಜನ್ಮ

ಜಂಡಾಲ ಯೋನಿಯೊಳಿಟ್ಟು ಬಾಧಿಸುವರೊ || ೧ ||

ಉತ್ತಮ ಗುರು ಹಿರಿಯರುಗಳ ಬೈವರ

ತಿತ್ತಿಯ ಸುಲಿದು ಕತ್ತರಿಸ ಬಾಚೆಯ ತಂದು

ಕೆತ್ತಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹತ್ತೋ ನೀರನೆ ಚೆಲ್ಲಿ

ನೆತ್ತಿಯ ಕೊರೆದು ಖಾರವನೊತ್ತಿ ಹಾವಿನ

ಪುತ್ತವ ಹೊಗಿಸಿ ವಿಷವನಿತ್ತು ಕೈಕಾಲು

ಕಿತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೊಯ್ವರೊ-ಬೊಬ್ಬರಿ
ಯುತ್ತ ಉರುಳನೆ ಹಾಕುವರೊ-ಬೆನ್ನೊಳಗೆ
ಎತ್ತಿ ಕರುಳ ತೆಗೆವರೊ-ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ
ಹತ್ತಿಸಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೂಕಿಸುವರೊ

|| ೨ ||

ಪರಧನ ಪರಸತಿ ಪರನಿಂದೆಗಳೆಪರ
ಮರಳುವ ಮರಳಿನೋಳ್ ಹೊರಳಿಸಿ ಅಸ್ಥಿಯ
ಮುರಿದು ಮುಟ್ಟಿಗೆಮಾಡಿ ಉರದ ಗುಂಡಿಗೆ ಸೀಳಿ
ಗರಗಸದಲಿ ಜಿಹ್ವೆಕೊರೆದು ತೈಲದೊಳಗೆ
ಅರಿವೆಯದ್ದಿ ಮೈಗೆ ಉರಿಯ ಸುತ್ತಲಿಕ್ಕಿ
ಉರವಣಿಸಿ ಕುಣಿಸುವರೊ-ಹೆರಿದಂಬಿಗೆ
ಗುರಿಮಾಡಿ ನಿಲಿಸುವರೊ-ಉಕ್ಕಿನಕಂಭ
ಕ್ಕೊರಗಿಸಿ ನಿಲಿಸುವರೊ-ಶೂಲಕೆ ಹಾಕಿ
ಎರಡು ಕಾಲೆಳೆದು ಕಾವಲಿಮೇಲೆ ನಿಲಿಸೋರೊ || ೩ ||

ಹೆಣ್ಣು ಮ್ಮಾರಿ ಹೊನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮನುಜರ
ಕಣ್ಣನೆ ಕಳಚಿ ಹಿಂಗಿನ ಪುಡಿಯನೆ ತುಂಬಿ
ಸುಣ್ಣದೊಳಗೆ ಹೂಳಿ ಜನ್ಮ ಕಳೆದು ಶಿರ
ವೆಣ್ಣೆ ಕಲ್ಲನೆ ಅಡಿ ಇನ್ನು ಉಕ್ಕಿನ ಕಾದ
ಎಣ್ಣೆಯ ಸುರಿದು ನೀರನ್ನೆರೆದು ನರಮಾಂಸ
ಉಣ್ಣೆಂದು ತಿನಿಸುವರೊ-ತಿತ್ತಿಯನಿಕ್ಕಿ
ಹಣ್ಣುಣ್ಣು ಮಾಡುವರೊ-ಅಸಿಪತ್ರಾ
ರಣ್ಯವ ಹೊಗಿಸುವರೊ-ಕ್ಷುಧೆಯನ್ನೆ
ಮಣ್ಣು ಬಾಯಲಿ ತುಂಬಿ ಕುಟ್ಟಿ ಮೆಲ್ಲಿಸುವರೊ || ೪ ||

ವಾಸುದೇವನ ವಾಸರದಲ್ಲಿ ಉಂಬರ
ಹಾಸುಗಲ್ಲಿನಮೇಲೆ ಬೀಸಿ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಆ

ಕೇಶ ಪಿಡಿದು ಕೆಡಹಿ ಘಾಸಿಸಿ ಬಾಯೊಳು

ಸೀಸವಕಾಸಿ ಎರೆದು ಸಾಸುವೆ ತುಂಬಿ

ನಾಸಿಕ ಕೊಯ್ಸುವರೋ-ಕೀಸಿಸಿ ಗೂಟ

ಹೇಸದೆ ಬಡಿಸುವರೋ-ಹಂದಿಯಂತೆ

ಈ ಶರೀರ ಸುಡಿಸುವರೋ-ತಮಸಿನೊಳು

ಏಸುಜನ್ಮಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆನಿಸುವರೋ

|| ೫ ||

ಎಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸಂಚಮಹವಾತಕಿಯ

ಹಲ್ಲನ್ನು ಮುರಿದು ಗಂಟಲು ಶೀಳಿ ಅಂಗುಳಿಗೆ

ಮುಳ್ಳನ್ನು ತಂದೂರಿ ತಪ್ಪಲೋಹದಮೇಲೆ

ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೊಡಲಿಯೋಳ್ ಎಲ್ಲವನು ಕಡಿದು

ಕೊಲ್ಲಬಡಿದು ಅಂಬಿನಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ ರಕ್ತ

ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಒಗೆಯುವರೋ-ಉರಿಯುಕೊಂಡ

ದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಬಿಡುವರೋ-ಹೊತ್ತು ಒಯ್ದು

ಕಲ್ಲುಗಾಣಕೆ ಹಾಕೊರೋ-ಕುಂಭೀಪಾಕ

ದಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಬೇಯ್ಸಿ-ಬೆಂಡುಮಾಡುವರೋ

|| ೬ ||

ಒಂದು ನೋಡಿದರೊಂದು ಅಧಿಕ ಪಾಪಗಳವೇ

ನೆಂದು ಪೇಳಲಿ ಎನಗೊಂದಾದರಳವಲ್ಲ

ಹಿಂದಿನ ದುರ್ವಾರ್ತೆ ಮರೆದು ಮುಂದಾದರು

ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಸದ್ಯಕ್ತಿಯಲಿ ಆ-

ನಂದತೀರ್ಥರ ಪಾದಾನಂದದಿ ಭಜಿಸಿ ಪು

ರಂದರನನುಸರಿಸಿ-ವಿಜಯವಿಠಲ

ನ್ನೊಂದಿ ಪತಿಕರಿಸಿ-ಹರಿದು ಭವ

ಬಂಧವ ಪರಿಹರಿಸಿ-ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ

ವಿಂದು ಆಶ್ರಯಿಸೊ ಗೋವಿಂದನ ಸ್ತುತಿಸಿ

|| ೭ ||

॥ 'श्रीपतिर्मानदो नः' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಕನಕದಾಸರ ಗುಟ್ಟು

ಶ್ರೀಮದ್ವ್ಯಾಸರಾಯರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಪದ ಪದ್ಮಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ನಲಿದ ಕನಕದಾಸರವರು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಮತಗಳಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಂಡವರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಮಧ್ವಮತದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಷತ್ವವನ್ನೂ ಮನಗಂಡು, ಶ್ರೀಮದಾನಂದ-ತೀರ್ಥರು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸುಜನರ ಸಮೂಹವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು “ಮೂರೇಳು ಮತವನೆಲ್ಲ ಮುರಿದ ಧೀರ ಮಧ್ವರಾಯಗೆ | ಸಾರತತ್ವಗಳೆಲ್ಲ ಶೋಧಿಸಿ ಸೂರೆಮಾಡಿದಾತಗೆ || ಶರಣು ಶರಣು” ಎಂದೆಂದು ಅನಂದಿಸಿದರು.

ಮಾಧ್ವಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧರಾದ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿನ ಮರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು “ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಾಭ್ಯಾಂ ವೇದಂ ಸಮಪಬ್ಬಂಜಯೇತ್” ಎಂಬ ಆಚಾರ್ಯರ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೆ, ತರಬೇಕೆಂದೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ!

ಇದೊಂದು ಅವರ ಮಂಗಳ ಪದ—

ರಾಗ: ಮಧ್ಯಮಾವತಿ ಆಟತಾಳ

ಮಂಗಳಂ ಮಂಗಳಂ

॥ ಪ ॥

1ಅಂಧಕನನುಜನ 2ಕಂದನ 3ತಂದೆಯ

4ಕೊಂದನ 5ನಿಂದವನ

ಚಂದದಿ 6ಪಡೆದನ 7ನಂದನೆಯಳ ನಲ-

ವಿಂದ ಧರಿಸಿದ 8ಮುಕುಂದನಿಗೆ

॥ ರ ॥

1ರಥವನಡರಿ ಸುರಪಥದಿ ತಿರುಗುವನ

2ಸುತನಿಗೆ 3ಶಾಪವನಿತ್ತವನ

4ಖತಿಯನು 5ತಡೆದನ 6ಸತಿಯ 7ಜನನಿ 8ಸುತ-

ಸತಿಯರನಾಳಿದ 9ಚತುರನಿಗೆ

|| ೨ ||

1ಹಿರಿಯಮಗನ 2ಶಿರ ಶರಿದನ 3ತಂದೆಯ

4ಹಿರಿಯಮಗನ 5ತಮ್ಮನ 6ಪಿತನ

ಭರದಿ 7ಭುಜಿಸಿದನ ಶಿರದಲಿ ನಟಿಸಿದ

ವರನೆಲೆಯಾದಿಕೇಶವಗೆ

|| ೩ ||

ಅರ್ಥ :— 1 ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡನಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರರಾಜನ ತಮ್ಮನಾದ ಪಾಂಡು ರಾಜರ 2 ಧರ್ಮರಾಜನ 3 ಯಮದೇವನನ್ನು 4 ಮಹೇಶ್ವರನ 5 ಚಂದ್ರನನ್ನು 6 ಸಮುದ್ರರಾಜನ 7 ಮಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು 8 ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ (ಮಂಗಳವು.)

|| ೧ ||

1 ರಥವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸೂರ್ಯನ 2 ಕರ್ಣನಿಗೆ 3 ಪರಶುರಾಮದೇವರ 4 ಹೊಡೆತವನ್ನು 5 ರಾಮದೇವರು 6 ಸೀತೆಯ 7 ಭೂದೇವಿಯ 8 ನರಕಾಸುರ 9 ನಿಪುಣನಾದ ಕೃಷ್ಣ

|| ೨ ||

1 ಹರಿ ಎಂದರೆ ಸೂರ್ಯ ಅವನ ಮಗ ಕರ್ಣ 2 ಅರ್ಜುನನ 3 ಪಾಂಡು ರಾಯನ 4 ದೊಡ್ಡ ಮಗನಾದ ಭರ್ಮರಾಜನ 5 ಭೀಮಸೇನದೇವರ 6 ತಂದೆ ಯಾದ ವಾಯು 7 ಭಕ್ತಕನಾದ ಕಾಳಿಂಗ ಸರ್ಪದ.

|| ೩ ||

ವಿ. ಸೂ. 1. ೨ನೇ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮದೇವರಿಗೂ ರಾಮದೇವರಿಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಜಗಳವಾದಂತೆ ಕಂಡರೂ ತತ್ಪಾರ್ಥವೇನೆಂದು ತಿಳಿಯದಿರಬಾರದು. 'ಅತುಲ' ನೆಂಬ ಅಸುರನೆಂಬುದು ಪರಶುರಾಮದೇವರ ಜ್ವಯದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ನಾದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮದೇವರು ಆತನನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಾಣದಿಂದ ಕೊಂದರು. ಹೀಗೆಲ್ಲದೆ ಪರಶುರಾಮದೇವರಿಗೂ ರಾಮದೇವರಿಗೂ ಜಗಳವಾಯಿ ತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅವೆರಡು ರೂಪಕ್ಕೂ ಅಭೇದ.

2. ೩ನೇ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ೩ನೇ ಅಂಕಿಯಲ್ಲಿನ ವಾಯು ಪದಕ್ಕೆ 'ಗಾಳಿ' ಎಂದ ಶಬ್ದ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ದಾಸರು ಆ ಪದವನ್ನು ಹಿಡಿದುದಲ್ಲದೆ 'ಮುಖ್ಯ ವಾಯು'

ವೇದಾಂತದರ್ಶನ

ಅಂಕ—೩

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಲೇಖಕರು:— ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್,

ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್, ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಅವಿರೋಧಾಧ್ಯಾಯದ ಸಾರ

ಹಿಂದಿನ ಸಮಸ್ತಯಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರವರು ಶ್ರೀ
ನಾರಾಯಣನಲ್ಲಿ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣತ್ವವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ, ಗುಣ
ಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದಾದ, ಯುಕ್ತಾ
ವಿಗಳ ವಿರೋಧವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸುವುದಾದ್ದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ “ಅವಿರೋ
ಧಾಧ್ಯಾಯ” ಎಂದು ಹೆಸರು. ಪಾಶುವತ್ವಾದಿ ಆಗಮಗಳು, ಶಿವಾದಿಗಳಿಗೆ,
ಜಗತ್ಪ್ರಾಣತ್ವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುವು. ಅವೂ ಸಹ ದೇವತಾಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ
ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಣೀತವಾದುವು. ಅಪ್ರಮಾಣವೆನ್ನಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ,
ಅಂತಹ ಆಗಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ, ವಿಶ್ವವಿಗೆ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣತ್ವವು
ಸಿದ್ಧಿಸಲಾರದು, ಆ ವಿಷ್ಣುವಾಕ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು, ಪ್ರಯೋಜನ
ರಹಿತವಾದುದು ಎಂಬ ಆಕ್ಷೇಪ ಬಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನ:—
ರುದ್ರಾದಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅನಂತಾನಂತ ಕೋಟ್ಯಂತದಿಂದ ಸರ್ವಜ್ಞತಮರಾದ
ವಿಷ್ಣುವಾದಿಗಳಿಂದನಿರ್ಮಿತವಾದ ಪಂಚರಾತ್ರಾದ್ಯಾಗಮಗಳಿರುವುವು (ಉಪ
ಲಕ್ಷಣಯಾ, ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತ, ಮೂಲ ರಾಮಾಯಣ) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ,
ಶ್ರೀ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವೇ ಜಗಜ್ಜನ್ಮಾದಿಕರ್ತನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ
ಬಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಶ್ರುತಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಾದುದು.

ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಬಲ ಬಾಧವಿರೋಧದಿಂದ ಪಾಶುಪತಾದಿಗಳೇ ಅಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ಸ್ತೂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಫಲಗಳೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಂದಲೂ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ, ವೇದಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ತದನುಸಾರ ಸ್ತೂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದರೂ, ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲವು ಆಗದಿರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೇದವೂ ಅಪ್ರಮಾಣವಾಗಬಾರದೇಕೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ವೇದವು ನಿತ್ಯವಾದುದು, ಅನಾದಿಯಾದುದು, ಅನೌಪಮೀಯವಾದುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ದೋಷ ಶಂಕೆಗೆ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಫಲವೇಕೆ ಕಾಣಬರಲಿಲ್ಲ? ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಲೋಪವಂದಿರುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಔಷಧಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸಿ, ಅಂಗೈಯಲ್ಲೇ ಬೀಜ, ಅಂಕುರ, ವೃಕ್ಷ, ಪುಷ್ಪ, ಫಲಗಳನ್ನು, ಮಹಾವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಇದು ಸುಮಧ್ವ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತ)

ವೇದದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಭವೀತ್ "ಆಪೋಽಯುರ್ವೇ" ಎಂದರೆ, ಮಣ್ಣು ಮಾತಾಡಿತು. ನೀರು ಹೇಳಿತು. ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು. ಇದು ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಿರುದ್ಧ ಏಕೆಂದರೆ—ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ 'ಮಣ್ಣು' ಮಾತಾಡುವುದುಂಟೆ? 'ನೀರು' ಹೇಳುವುದುಂಟೆ? (ಜಡವಾದುದರಿಂದ) ಎಂದರೆ—ಇಲ್ಲಿ ತದಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳು ಮಾತಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಡ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ದೇವತೆಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಮಾತಾಡಿದರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೇದವು ಪ್ರಮಾಣವೇ ಹೊರತು, ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದೆ, ಅಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತನಾದ ಜೀವನು ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾಗುವನೆಂದು, ಆಪಾತತಃ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ (ಪರೇ ಅನ್ಯಯೇ ಸರ್ವೇ

ಹೇಗೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಏಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಐಕ್ಯವು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಇರುವ ಅವುಗಳ ಏಕೀ ಭಾವವಂತೆ ಗೊಣವು. ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ನೀರಿಗೆ ಒಳಗೆ ಭೇದವು ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಈ ಅಂಶವು ನೀರು ಹೆಚ್ಚುವುದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಮುಕ್ತ ಜೀವನು, ಸೇರಿ ಸುಖವನ್ನು ಭೋಗಿಸುತ್ತಾನೆಂದು, ದ್ರುತಿಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನ ಜಗತ್ಕರ್ತೃತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ.

ವೇವರು, ಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಮದಾದಿಗಳಂತೆ ಬಹು ಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಕ್ಷಿಸಿ, ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದವೇ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಪರತಂತ್ರನಾದವನು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಅವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವತಂತ್ರನಾದವನಿಗೇಕೆ ಇತರ ಸಹಾಯ? ಅವನು ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನಗಳಿಗೂ ಸಾಧನತ್ವಶಕ್ತಿ ಪ್ರದಾತ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸತ್ತಾ ಪ್ರತೀತಿ ಪ್ರಕೃತಿಗಳು ಆತನ ಅಧೀನ. ಬೇರೆ ಸಾಧನೆಗಳು ಸತ್ಯವಾದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಐಕ್ಯಯೋಗ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಆಸಕ್ತನೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. “ವಿಶ್ವಂ ಸತ್ಯಂ” (ಮು- ೨-೨೪-೧೨) “ಕವಿಃ ಮನಿಸೀ...ಯಾಥಾತಥ್ಯತೋರ್ಥಾನ್” (ಈಶ- ವಾಸ್ಯ ೮) ಇತ್ಯಾದಿ ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಕ್ತಮಾನವಾದ ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. (ಬಹುಚಿತ್ರಜಗತ್ ಬಹುಧಾಕರಣಾತ್ ಪರಶಕ್ತಿರನಂತಗುಣಃಪರಮಃ) ಈ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ ಅಜಿಂತ್ಯಾದ್ಭುತಮಹಿಮನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳೋಣ.

ಜೀವನು ಜಗತ್ಕರ್ತೃವಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನು ಮುಖವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುಖವನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೊಂದಬೇಕಾಗುವುದು. ಈಶ್ವರನು ಜಗತ್ಕರ್ತೃವಾದರೆ ಶ್ರಮಚಿಂತಾದೋಷಪ್ರಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ—ಸ್ವಾಮಿಯು ಅನಂತಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇತ. ಅವನಿಂದಲೇ ಜೀವನು ಕರ್ತೃವೆಂದರೆ ಬರುವ ದೋಷಗಳು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬರಲಾರವು.

ಓಂ ನ ಪ್ರಯೋಜನವತ್ವಾತ್ ಓಂ

ಓಂ ಲೋಕವತ್ತು ಲೀಲಾ ಕೈವಲ್ಯಂ ಓಂ

ಸ್ವಾಮಿಯು ಪ್ರಯೋಜನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ. "ದೇವಸ್ಯೇಷಸ್ವಭಾವೋಯಂ ಆಪ್ತಕಾಮಸ್ಯ ಕಾ ಸ್ವಹಾ" ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿಗಳು ಅವನ ಸ್ವಭಾವ. "ಯಥಾ ಮತ್ತಸ್ಯ ನರ್ತನಂ" ಮತ್ತನಾದವನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೇನೇ ನೃತ್ಯಗೀತಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತನಾಗುವನೋ ತದ್ವತ್ ಸ್ವಾಮಿಯು ಆನಂದೋದ್ರೇಕದಿಂದ ಕಾಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಿಂದ ಏನೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಅನಾದಿಯಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಜೀವರಿಗೆ ಸುಖದುಃಖವನ್ನು ಕೊಡುವನು. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ವೈಷಮ್ಯ ನಿರ್ದಯತ್ವಗಳ ಪ್ರಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. "ಓಂ ವೈಷಮ್ಯನೈರ್ಭ್ರಾಣೈನ ಸಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾತ್ ತಥಾ ಹಿ ದರ್ಶಯತಿ ಓಂ" ಅನಾದಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಧೀನನೆಂದಲ್ಲ, ಅಸ್ವತಂತ್ರನೆಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ಆ ಅನಾದಿಕರ್ಮದ ಸತ್ತೆಯೂ ಅವನ ಅಧೀನ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ವೈಷಮ್ಯ, ನಿರ್ದಯತ್ವ ಮೊದಲಾದ ದೋಷಗಳು ಕೂಡಲಾರವು.

ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮತಗಳಿರುವುವು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಈಶ್ವರನಿಗೆ ಜಗತ್ಪಾರಣತ್ವ ವಿರೋಧಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುವುಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಶ್ವರಸಾಂಖ್ಯ ಮತವು, ಪ್ರಧಾನವೇ ಜಗತ್ಪಾರಣವೆನ್ನುವುದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಧಾನವೆಂದರೆ—ಪ್ರಕೃತಿಯು. ಅದು ಜಡವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚೇತನಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಚೇತನವು ಅಲುಗಾಡಲಾರದು. ಹಾಲು ಮೊಸರಾಗುವುದೂ, ನೀರು ಹರಿಯುವುದೂ ಈಶ್ವರಾಧೀನ. ಅಯಸ್ಕಾಂತದ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಧೀನ "ನ ಮತೇ ತ್ವತ್ಕ್ರಿಯತೇ ಕಿಂಚನಾರಿ" (ಋ ೮-೬-೧೭) ಎಂಬುವ

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪುಟ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ನಿಜವೈಶಾಖ

ಸಂಚಿಕೆ

೧೯೫೩—೧೯೫೪

ಪಾಠ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸರತ್ನಂ ಗೋಪಾಲದಾಸರು

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ಜಾನುರಾಜವೇಟೆ

ಬೆಂಗಳೂರು 2

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ದಯನಾಥಿ ಸಲಹೆಯ್ಯ
ಶ್ರೀಯಾದನಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ
— ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು	
ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾನ್ವತ
— ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು	
ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವವೈಭವ
— ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್	
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಮಧ್ವನಾಮ
ಸಂಪಾದಕೀಯ

‘ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮನದೊ ನಃ’

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾಚಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ |
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತುತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ||

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ನಿಜವೈಶಾಖ	ಸಂಚಿಕೆ
೩	೧೯೫೩—ಜೂನ್	೮

ದಯಮಾಡಿ ಸಲಹಯ್ಯ

ರಾಗ: ಮುಖಾರಿ: ರುಂಪಿತಾಳ

ದಯಮಾಡಿ ಸಲಹಯ್ಯ ಭಯನಿವಾರಣನೆ || ೮ ||

ಹಯವದನ ನಿನ್ನ ಚರಣ ನಂಬಿದನೊ ಜೀಯ || ಅ. ಶ. ||

ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕೆ ನಾ ಮಾಡಿದಂಥ ಪಾಪಗಳನ್ನು

ಎಣಿಸಲಳವಲ್ಲ ಅಸ್ವಿಷ್ಟಯೆಂದು

ಘಟಶಾಯಿ ನೀನೆನ್ನ ಅವಗುಣಗಳೆಣಿಸದೆ

ನೆನಹಿನಾತುರಕೊಟ್ಟು ದಾಸನೆಂದೆನಿಸಯ್ಯ || ೧ ||

ಕಂಡ ಕಂಡ ಕಡೆ ಪೋಪ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸು

ಪಿಂಡ ತಿಂಬುವಲ್ಲಿ ಬಹುನಿಷ್ಠ ನಾನು

ಭಂಡಾಟದವನೆಂದು ಬಯಲಿಗೆ ತಾರದೆ

ಕೊಂಡಾಡುವಂತೆ ಭಕ್ತುತಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಯ್ಯ || ೨ ||

ಜಾತಿಧರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟು ಅಜನಿಗಳನು ಇರುತ್ತಿರಲು

ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲಿ ಮುಕುತಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆ

ಖ್ಯಾತಿಯನು ಕೇಳಿ ನಾ ಮರೆಚೊಕ್ಕೆ ಸಲಹಯ್ಯ

ವಾತಜನಪರಿಪಾಲ ಶ್ರೀರಂಗವಿಠಲ || ೩ ||

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ವಾರ್ಧಿಕೆ

ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರನ್ನು ಕಂಡು ಹೋಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಹೊನ್ನಾಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆಯು ನಡೆದಿತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ:—ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಇದ್ದಿತು. ಆ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಶುವು ೪-೫ ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನ ಅವಸ್ಥಾಸಹಜವಾದ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅದು ಜನಮುದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಒಂದು ದಿನ ಭೋಜನೋತ್ತರ ವಾಮಕುಕ್ಷಿಗಳಾಗಿ “ಮಗೂ!! ಅಗೋ ಆ ಮಾಡದಲ್ಲಿ ‘ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯ’ ಪುಸ್ತಕವಿದೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಕ್ಷಣವೇ ಅಂಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿ ನದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದು ಆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಟೊಂಕದಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ತೀರ್ಥರ ಮುಂದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಜಾರಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಶಿಶುವನ್ನು ಇಳಿಸಿದಂತೆ ಇಳಿಸಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯಭರಿತರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಅಮ್ಮ!!! ಇದೇನು, ಸ್ನಾನವೇಕೆ ಮಾಡಿದೆ? ಎಂದು ಕೇಳಲು “ಅಮ್ಮ!! ಆ ಮಾಡದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರಲು ಹೋದೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಕೈಯಿಡಲು ಹೋದರೆ ಒಂದು ಗಂಡು ಕೂಸು ಕೂತುಕೊಂಡಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೋ ಎಂದು ಕರೆಯಿತು. ಮಡಿಯಿಂದ ಇದ್ದ ಆ ಶಿಶುವನ್ನು ಮೈಲಿಗೆಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಶುದ್ಧಳಾಗಿ ಕರತಂದು ನಿಮ್ಮ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದೆ.

ಕೋಮಲವಾದ ಆ ಕೂಸಿಗೆ ಪೆಟ್ಟುಗಬಾರದೆಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಈಗಲೂ ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೋ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು ಆ ಬಾಲೆ.

ಮಗಳಮೇಲೆ ಮೊದಲೇ ಬಹು ಪ್ರೇಮ—ಈ ಘಟನೆಯಾದೊಡನೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದಿಂದ ಹಗಲಿರಳು ಆ ಮಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡೇ ಇರುವುದು ಆಚಾರ್ಯರ ಕಾರ್ಯ. ಅಂತಹ ಈ ಕೂಸಿಗೆ ಜ್ವರಬಂದು ಹಾಸಿಗೆಹಿಡಿದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆ ಬಾಲೆಗೆ ಅವಸಾನ ಕಾಲವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂರು ದಿನ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾಡ್ಯರು ವಯಸ್ಸಾಡಿಸಿದರು. ಗ್ರಾಮಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಯಾದವಾಡ್ಯರಿಗೆ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವು ತಿಳಿಯಿತು. ಗ್ರಾಮದ ಜನರಾರೂ ಎದ್ದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅರುಣೋದಯ ಕಾಲ, ಗ್ರಾಮೋಪಕಂಠದಲ್ಲಿ ಯಮದೂತರು ದೂರದಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಯಾದವಾಡ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ “ನಮಗೆ ಅನ್ಯರಿಂದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ನಾವು ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ಮುಂದೆ ದೂರಿ ಅವರಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ. ಭಗವದ್ಭಕ್ತರೇ ಕೂತು ನಮಗೆ ಕಾರ್ಯ ಭಂಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ದೂರುವುದಾರಲ್ಲಿ?” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾವು ಏಕಾಯೇಕಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರಿಷ್ಟ ಖೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡ ತಕ್ಷಣವೇ ಎಷ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ್ಗೆ ಶಿರುವನ್ನು ಕೆಳಗಿರಿಸಿಯೇ ಬರಬೇಕಷ್ಟೆ? ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ; ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಗಳನ್ನು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಯಾದವಾಡ್ಯರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಈರ್ವರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ದೋಡತಕ್ಷಣವೇ ಶಿರುವು ಅಸ್ತಂಗತವಾಯಿತು.

ಜರಿಗಿದ ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರು ಆ ಮಗಳ ವಿಯೋಗವನ್ನು. ಆಗ ಶ್ರೀಯಾದವಾಡ್ಯರು

ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರನ್ನು ಸಂತೈಸಿ “ನೀವು ನ್ಯಾಯಾಮೃತಕ್ಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಬರೆಯಿರಿ ; ಅದನ್ನು ತಂದು ನಮಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಯಕ್ಕುಂಡಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೯೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು. ಧೃಡಕಾಯರಾಗಿಯೂ ತೇಜಸ್ಸುಂಪನ್ನರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ವರ್ಷದೊಳಗೇ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಯಕ್ಕುಂಡಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ರಚಿಸಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಮೃತ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಅಸದೃಶವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಪ್ರಮಾದವಶಾತ್ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ಈಗಿರುವುದು ದ್ವಿತೀಯಾವರ್ತಿ ರಚಿಸಿದುದು. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ನೋಡಲು ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ಅತಿವಾರ್ಧಕ್ಯ ನಿಮಿತ್ತ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವೇ ಓದಿ ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸಿರಿಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸ!! ಹೋದ ವರ್ಷ ತೀರಿಕೊಂಡ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಮತ್ತು ಈಗ ಈ ಟಿಪ್ಪಣೀ ರೂಪದಿಂದ ಅವತರಿಸಿರುವಳು. ಈ ಬಾಲೆಯು ನ್ಯಾಯಾಮೃತವನ್ನೇ ಸೇವಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಾಳೆಂದು ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು.

ಒಟ್ಟಾಗಿ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ೧೦೫ ವರುಷಗಳಿದ್ದರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇದೆ. ಕೊನೆಯವರಿಗೂ ದೇವತಾರ್ಚನೆ, ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಚನೆ, ವಿವಿಧಮಂತ್ರಜಪಾನುಷ್ಠಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಜೋಲು ಬಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ರೆಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರ ನೈಕುಂಠ ಯಾತ್ರೆ

ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನೈಕನಿರತರಾದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾದವಾಚಾರ್ಯರವರು ಒಂದುನೂರನೆಯವರುಷಗಳು ಪಾರ್ಥಿವಶರೀರದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಇರುತ್ತಿರಲು ದೇವದೂತರು ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರ

ಯಾತ್ರಾಸಮಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದರು. ಆಗ ತಮ್ಮ ಪಾರ್ಥಿವದೇಹ ವನ್ನು ಕಾಲನಾಮಕ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಯೋಗವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಸುಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ಭಕ್ತವೃಂದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ಸರ್ವಸಜ್ಜನರಿಂದಲೂ ಝಗಝಗಾಯಮಾನರಾಗುತ್ತ ಮಾಮೂಲಿ ಸಂತೆ ತಮ್ಮ ತಪಸ್ಸಿನ ವೇದಿಕೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು.

“ಕಾಲೋಯಮೀರಸುತಶಾಸ್ತ್ರವಿಚಾರಹೀನಃ |

ಹೀನೋಚ್ಛ್ರಯಗ್ರಸಿತಸಾಧುಗುಣೋದಯಶ್ಚ ||

ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಮತ್ರಮರುದಾತ್ಮಕದಿವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ -

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮೇವ ಸತತಂ ಕುರುಮಾತ್ಮಜೈತತ್ ||”

ಇತ್ಯಾದಿ ಸದುಪದೇಶಗೈದು ಯಾತ್ರಾ ಮಾಡಿದರು.

ಶೂರವಲಯದಲ್ಲಿ ನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾತೋತ್ತೀಯವರಿಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಶ್ರೀಪಾಂಡುರಂಗೀಕೇಶವಾಚಾರ್ಯರು ಎಂತಹ ಧನ್ಯರೋ ನೋಡಿದಿರಾ! ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದ ನಾಯಿತು. ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ವಿಮಾನ ದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರೆಗಿ ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ ರೋದಿಸಿದರು. ಮಾತೋತ್ತೀಯವರಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲು “ಕುಮಾರ!! ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ವಿಯೋಗವು ದುಃಸಹ ತೀವ್ರ ವೇದನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದೆಂದಮೇಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥಾದಿ ತದನುಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ ನಾನರಿಯೆ. ತಕ್ಷಣವೇ ನೀನು ಯಕ್ಕುಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಕೊನೆಯ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತರು. ಆಗಿಂದಾಗಲೇ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸಿ ಮೂರನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು, ತಮಗೆ ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಣಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯಾಚಿಸಿದರು. ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ

ರಜತ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿರಿಸಿ ಕ್ಷೀರಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿ ಸರ್ವ ಶುಭೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೂ ಅವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡರೆ ತನ್ನ ದೇಹವು ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರ್ಣ ಸೀಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಅಸ್ತಿಗಳು ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೊನೆಯಸಾರಿ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ “ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತವು ಅಸ್ತಿಗತವಾಗಿದೆ” ಎಂದು ನುಡಿದು ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಂಗವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೊಯ್ಯಿಮೇಲಿರಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಸ್ವರ್ಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ ಅಸ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಚಕ್ರಾಂಕಿತಗಳಾಗಿದ್ದವು. ತರುವಾಯ ಎಲ್ಲರೂ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ “ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಕಟ್ಟೆ” ಎಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಸಂತತ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಪ್ರಣೇತಶಾಸ್ತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾನಸಂಜಾತಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವಾರ್ಯರು ಪ್ರಾಕೃತದೃಷ್ಟ್ಯಾದೃಶದ್ವೇಷಧಿಕಾಂತರ್ದರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಭಕ್ತಹೃದ್ವೇದಿಕಾಧಿಷ್ಟಿತರಾಗಿಯೂ ವಿರಾಜ ಮಾನರಾಗುತ್ತಿರುವರು.

“ವೇದೇಶಮುನಿಸತ್ವಾದ ಸೇವಾಸಂಪ್ರಾಪ್ತವೈಭವಾ ||
ಯಾದವಾರ್ಯಾನ್ವರಸುಧಾ ಟೀಕಾಕಾರಾನ್ವಯಂ ನುಮಃ ||”

ಶ್ರೀಮದ್ವೇವಗುರೌ ಕುಳೀರಕಗತೇ ಹೃದ್ವೈಷ್ಣಯಾಖ್ಯೇ ರವೌ |
ಕನ್ಯಾಸ್ಥೇ ಚ ನಭಸ್ಯಮಾಸಿನಿಕರಾನ್ವಕ್ಷೇರವೌ ಸಂಸ್ಥಿತೇ ||
ರೇವತ್ಯಾಂಶಶಿನಿಸ್ಥಿತೇ ಹರಿಪರಾಃಸತ್ವಾರ್ಣಮಾಸ್ತ್ಯಾಂಯಯುಃ |
ಮಧ್ಯಾನ್ವೇ ಶಶಿವಾಸರೇ ಯದುವರಾಚಾರ್ಯಾ ಹರೇರ್ದಂದಿರಂ ||”

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಗುರುರಾಜೋವಿಜಯತೇ ||

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾಮೃತ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಸಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ವಿದ್ವತ್ಪುಲಾಂಬುಧಿಚಂದ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯ ಪ್ರಿಯ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ತಮ್ಮ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾದ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರ ಕರ್ಣಾನಂದಕರನಾದ ವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬದಲವಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಅದೇಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತರಾದ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಹರಿಗುರುಭಕ್ತಿಭರಿತರಾದ ಸದ್ವೈಷ್ಣವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಸಹಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಸತ್ಪುರುಷರ ಮನೋರಥವು ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದು. ಉನ್ನತವಾದ ಕುದುರೆಯಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕಂಡು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಾದಿಗುಣಭೂಷಿತರಾದ ಸುವಾಸಿನಿಯವರು ಶಮದಮಾದಿಗುಣಾನ್ವಿತರಾದ ಸತ್ಪುರುಷರು ಸುಕುಮಾರಾಂಗನಾಗಿ ದಿವ್ಯ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಈ ಬಾಲಕನು ಯಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರು “ಸತ್ಯಂ ವದ” ಎಂಬ ವೇದವಿಧಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಿಸುವ ಸ್ವಭಾವ ಸಂಪನ್ನರಾದ್ದರಿಂದ ಬಾಲಕನು ತಮ್ಮ ಪುತ್ರನಾದುದರಿಂದಲೂ ಸ್ವಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹದೇವರ ಅಮೋಘನಾದ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಮಗನೆಂದು

ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ದೇವಮನ್ಯಾದಿ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಸಂಪನ್ನವಾದ ಅಶ್ವದಿಂದಲೂ ಇತರಾಪರಿಹಾರ್ಯರಾದ ಸದ್ಭಕ್ತಿಜಾಲವೆಂಬ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಾಣಗಣದಿಂದಲೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಹೃದಯವೆಂಬ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಸರ್ವದಾ ತಮ್ಮಿಂದ ಉಪಾಸ್ಯಮಾನನಾದ ಸದ್ಗುಣಸಾಂದ್ರನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹವೆಂಬ ಕಠಿಣವಾದ ಕಂಚುಕದಿಂದಲೂ ನಿಜಮುಖಾರವಿಂದ ನಿರ್ಗತನಾದ, ವಾಗ್ವೈಖರಿಯೆಂಬ ಧನುಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಸಂಶೋಭಿತರಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ರಣಧೀರನಾದ ಅರ್ಜೇಯ ವೀರಾಗ್ರೇಸರನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಅತ್ಯುಜ್ವಲ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ಶ್ರೀಪ್ರಿಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಪಾದವದ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಗುರುಭಕ್ತಿಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣಮಾಡಿ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಉಪವಿಷ್ಠರಾದರು.

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು, “ರಾಮಶರ್ಮಾ ಅಹಂ ಭೋ ಅಭಿವಾದಯೇ” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಾಮನಿರ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ದಂಡಪ್ರಣಾಮವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ವಿನಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ರಾಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ನಾಮವೂ, ನಿನ್ನ ನಾಮವೇ ಆಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಉಭಯತರ ಮಾತೃಶ್ರೀಯವರ ನಾಮವೂ, ಅರಳಿಬಾಯಿಯಂತಲೇ ಆಗಿದೆ. ಎರಡು ವಂಶವೂ ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯವೇ ಇರುವುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಇತರ ಸಕಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಾಮ್ಯವುಂಟಾಗಲಿ, ಎಂದು ಸುಜನ ಸಮುದಯಪ್ರಿಯರಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯರು ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ರಮಣೀಯವಾದ ಮಸ್ತಕ (ಶಿರಸ್ಸಿ)ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಮೃತಹಸ್ತವನ್ನು ಅರ್ಪಣಮಾಡಿ ಪರಮಾಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು,

ಗುರುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಪಾಪಕ್ಷಮಾರ್ಥಿಗಳಾದ
ನಡೆಸಿದರು. ಗುರುರಾಜರ ಸಂದರ್ಶನ ಲಾಭದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀರಾಮನಿಗ
ವರ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ನಿರ್ಗತನಾದ ಅನ್ಯತ ಕಲ್ಪನಾದ ವಾಣೀ
ಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ ಪಿತಾಪುತ್ರರು ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪೊಂದಿದರು.
ದಾರುಣವಾದ ಕಾಷರಾಶಿಯನ್ನು ವಿವಾರಣ ಮಾಡುವ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು
ಧಾರಣವನ್ನು ಗುರುಗಳ ಪ್ರಶಸ್ತ ಪಸ್ತದಿಂದ ಪಡೆದರು. ಶ್ರೀಯುಕ್ತ
ದರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮುನೀಶ್ವರರು
ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ದಿವ್ಯ ಪುಂಶೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.
ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಗೆ ಗುರುಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ
ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಸ್ತ್ರ ಶ್ರವಣದಿಂದಲೂ, ಶ್ರೀರಾಮನಿಗವಶ್ಯಕವಾದುದಾದ
ವೈಭವಾಲೋಕನದಿಂದಲೂ, ಗುರುಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಸೂರ್ಯರ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವಿಚಾರ ಪರಿಷ್ಕಾರದಿಂದಲೂ
ದ್ವಾದಶಾಬ್ದೋಪವಾಸ ಫಲಪ್ರದಾನ ಮಾಡುವ ಭಗವತ್ತೀರ್ಥ ಪ್ರಾರಸ
ದಿಂದಲೂ ಬಹುಯಜ್ಞಫಲಸಂಪಾದಕನಾದ ಶ್ರೀದತ್ತಪಾದಸ್ವೀಕಾರ
ದಿಂದಲೂ ಪಿತಾಪುತ್ರರು ಅಮಿತಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಗುರುಗಳ
ನಿರವಧಿಕ ಪ್ರೇಮ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

[ಮುಂದಿನವಿಷಯವು]

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ.ಎ.(ಆನರ್ಸ್)

ಬೆಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ಕೃತಿಗಳು ಮೃದು, ಮಧುರವಾದವುಗಳು; ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ವಮತದ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಅನುಪಮವಾಗಿ, ಸುಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮೇಯದೀಪಿಕೆಯೆಂದು ಕರೆದರೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಇವರ ರಚನೆಯು ವೇದಾಂತಗರ್ಭಿತವಾಗಿ, ಕೇವಲ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನ್ನಣೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹನೀಯರ ಕೀರ್ತನೆಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪಾಮರರೂ ಉದ್ಧಾರಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ದಾಸರ ಕೃತಿಗಳು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವುಗಳು. ಲಲಿತವಾದ ಶೈಲಿ; ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಾ ಯುತಕವಿತಾಪ್ರಾಡಿಮೆ, ಗತಿವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಬ್ದಗಳ ಜೋಡಣೆ, ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತತ್ತ್ವಬೋಧೆ, ಟೆಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಸುಂದರಉಪಮಾನಗಳು, ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಬೋಧಕ ಭಗವತ್ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ದಾಸರ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನೂ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ, ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಇವರಿಗೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಯಥಾರಕ್ತಿ, ಯಥಾಮತಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಧ್ವಮತದ ಪರಮಪ್ರಮೇಯ ಸಾರವನ್ನೂ, ಅಸಾಧಾರಣಕವಿತಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಮುಂದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಹಂಸಕ್ಷೀರನ್ಯಾಯದಂತೆ ಗುಣಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

శ్రీమన్మహానుజుడ బదుముఖ్య ప్రమేయవేందరి “శ్రీహరి కర్పూరైత్తమ, వాయు జీవోత్తమ”నంటుడు; మేరూది సజ్జాత్తు గళే ఇదక్కే ప్రమాణ. శ్రీహరియు సర్వస్వకర్త, సర్వనియూ మక, సర్వలొకవిలక్షణ, సర్వేశ, జగజ్జన్మాదికారణ, గుణ పూర్ణ, త్రిగుణాతీత, సర్వదోషవివర్జిత; ఈ జగత్తిన ఒళగే, హొరగే, మేలీ, కళగే, ఎల్లెల్లియూ వ్యాపిసికొండిరువదరింద సర్వవ్యాపి. ఆదుదరిందలే బృహదారణ్యకదల్లి “అయం చ లోకః పరస్థ లోకః సర్వాణి భూతాని దేవాశ్చ దివ్యాని చ లోకాశ్చ లోకేశినస్థ అలోకాశ్చ అలోకేశినస్థ విష్ణువేవోతాశ్చ శ్రోతాశ్చ భవంతి” ఎందు ఠేళిరువుదు. ఇహలోక, పరలోక, సమస్త భూతగళు, దేవతగళు, సర్వ లోకగళు, సర్వ పదార్థగళు ఇవుగళెల్లదరల్లియూ శ్రీహరియు ఓతప్రోతనాగిద్దానే; తదాత్మయ నాగి, తత్త్వేరకనాగి, తద్వాఙ్మనాగి, ఆదరూ తద్విష్ణునాగిద్దానే. ఇహన మహిమూతిరయవన్న సాకల్యేన తిళివవరే ఇల్ల. ఆదుద రిందలే “విష సర్వః విష సర్వగతః విష సర్వోద్భవః విషోఽపిచ్యో విష పరమః”

విజయదాసరు ఇదే విషయవన్న నిర్భయవాగి, ముక్త కంఠదింద నుడిదిద్దారే.

కూగేలొ మనుజ కూగేలొ

సాగర తయననే జగకే ద్వేవవేందు

అజ్యతానంత గొవింద మాధవ కృష్ణ

సజ్జిదానంద్యైక సర్వోత్తమ

సజ్జరిత రంగ నారాయణ....|నెందు.

శ్రీమన్మహారాయణునన్న బిట్టర, మత్తెబ్బ సాగర తయనెల్లి, శ్రీహరియల్లి కణువ మత్తెందు

ವಿಲಕ್ಷಣ ಗುಣವೆಂದರೆ ಅವನು ಪದ್ಮನಾಭ. ಈ ಗುಣ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಎಲ್ಲ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ. ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕ; ಅವನಿಗೆ ನಿಯಾಮಕರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನು ಸರ್ವೇಶ; ಇತರರೆಲ್ಲರೂ ಅವನ ದಾಸರು, ಅವನ ಆಜ್ಞಾಬದ್ಧರು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆ ಹರಿಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ವ ಜಗತ್ತನ್ನೂ ತನ್ನದರದೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವನು ಅವನೊಬ್ಬನೇ. ದಾಸರು

“ಎಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀತ್ ನಾನಾ

ಲೋಕ ಸೃಷ್ಟಿಪ ಧಾತನಾಸೀತ್ ಜಗ

ದೇ ತಾರಕ ಉಪದೇಶೀ-ಅಹ

ನೀ ಕೇಳಿ ನಿಗಮಾರ್ಥ ನೀ ಕರಿಸು ಸಂಶಯ

ಏಕಮೇವ ದ್ವಿತೀಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಂಘ್ರಿಯ”

ಧ್ಯಾನಿಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಹರಿ ಯಲ್ಲದೆ ಪರದೈವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ.

ದಕ್ಷಿಣಮುಖನಾಗಿ ಉರುಗನ ಮೇಲ್ ಮಲಗಿಪ್ಪಮೂಜಗದಪ್ಪ

ನಕ್ಷತ್ರೇಶ ಸರೋವರತಟಪುನ್ನಾಗವೃಕ್ಷದಲ್ಲಹದಕ್ಷ

ಅಕ್ಷಯಮೂರುತಿ ಅಪ್ರಾಕೃತಶರೀರಧೃತಮಂದಾರ

ಪಕ್ಷಿನಾಹನ ಸಮ್ಮವಿಜಯವಿಠಲ ರಾಜರಾಜಾಧಿರಾಜ ಹೋಹೋ”

ಎಂದು ಸಿಂಹಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂಬುವುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವೇನೆಂದರೆ-ಅಣ್ಣ ರೇಣುತೃಣಕಾಷ್ಟವೂ ಅವನ ಅಧೀನವೆಂದು ದಾಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಸದ್ವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷೆಯ ಕುರುಹು.

ಜೀವನಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರಲೇಶವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರುತ್ತಾ,

“ಹರಿಯೆ ನಿನ್ನಾಧೀನ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು

ಹರಿಯೆ ನಿನ್ನಾಧೀನ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ-ಸಿಂಹಪುರಾಣ

ಹರಿಯೆ ನಿನನ್ನಧೀನ ಪಂಜ ಭೂತಾತ್ಮಗನು
ಹರಿಯೆ ನಿನನ್ನಧೀನ ಮನಚಿತ್ತಾದಿಗನು
ಹರಿಯೆ ನಿನನ್ನಧೀನ ಸಕಲ ಜೀವನವು
ಹರಿಯೆ ನಿನನ್ನಧೀನ ಸಕಲ ಜೀವ್ಯಗಳು
ಹರಿಯೆ ನೀ ನೇಮಿಸಿದ ಕಾರಣ ಎನ್ನ ಕ-
ರಾರದೊಳಗೆ ಭರಿತವಾಗಿವೆ ಹೊರಗಿವೆ
ಸರಕು ಬೆಲೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಈ
ಸರಕು ಧನವಿತ್ತು ತುಂಬಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನ
ಮರೆದು ಬಿಡುವುದಲ್ಲ ಬಿರುದುಳ್ಳ ದೈವವೆ
ಕುಣಿಸಿದರೆ ಕುಣಿವೆ ನಗಿಸಿದರೆ ನಗುವೆ
ಮಣಿಸಿದರೆ ಮಣಿವೆ ತಳಿಸಿದರೆ ತಳುವೆ
ಉಣಿಸಿದರೆ ಉಣುವೆ ಉಡಿಸಿದರೆ ಉಡುವೆ
ಮನುಜವೇಳನು ನಿರ್ಮಲವನು ನಿನಗೆ
ದಣಿಸಿದರೆ ದಣುವೆ ನಿನಗಿಷ್ಟವೆ

ಎನು ಡೈವ್ಯಭಾವ ! ಶ್ರೀಹರಿಮಾಳ್ವ ಎಂತಾ ಕಾಡು
ಗಲೆನ್ನೇ ಜಗನ್ನಾಥ ವಾಸರು "ವಾಸೋ-
ಗಲೆಂದ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುದು. ಕೂಡುವುದು
ಪುರಂದರವಾಸರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ಭೀತ, ನಿರ್ಭೀತರು ಭಯವಿ-
ದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬೇಕು.

“ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಹರಿಯೇ ಶರಣ
ವಿಪ್ಲವಮಯಂ ಜಗತ್” | ಹರಿಯಲ್ಲವಷ್ಟೆಲ್ಲ ದೈವಗಳಿಲ್ಲ
ಪೆಡೆಯನ್ನು ನಿಡಿದು ಬೀರುವೆನಂದೆನ್ನ ಕೂಡ
ವಾಸರಾಯರ ಸಚ್ಚಿಹ್ನೆಯಾದ ನಿಜವಾದ ಸರ್ವಜ್ಞ
ತೀರನಾದುದು. ಅಂತೂ ರೂಪವಾಗಿ ಶ್ರೀ ವಿ-
ನಯಾಮಕ, ಸವನೋದಕ, ನಿರಾಕಾರ

ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮೀರುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದಾಸರು ಈ ಪ್ರಮೇಯ ಭಾಗವನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ವಾಣಿಯಿಂದ ಸೊಗಸಾಗಿ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ.

ಹರಿ ಮಾಡ್ವ ಮರ್ಯಾದೆ ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು

ಸರಸಿಜಭವಾದ್ಯರಿಗೆ ಬಿಡದು

|| ಪ ||

ವರಕಲ್ಪಕಲ್ಪದಲಿ ಮಾರಿದವರುಂಟೆ ನಿಂ-

ದಿರದಾವ ಜನುಮವಾಗೆ ಪ್ರಾಣೆ ||

ಆವಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು

ಸಾವು ಸಾಕಲ್ಯದಿ ಮರೆಯದೆಲೆ

ದೇವದೇವನು ಕ್ಲುಪ್ತ ಮಾಡಿಪ್ಪನೋ ಅದನು

ಆವನಾದರು ಮೀರಲೊಲವೆ ಪ್ರಾಣೆ ||

ಉಣಬೇಕು ಉಣಬೇಕು ಮತ್ತೆ ಉಣಲೀಬೇಕು

ತ್ರಿಗುಣಕಾರ್ಯದ ಭವಣೆ ಮನುಜ

ತೃಣಜನ್ಮ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕು ತ್ರೈತಾಪಗಳು

ಅಣುಮಾತ್ರವೂ ತಪ್ಪದೋ ಪ್ರಾಣೆ ||

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಮತ್ತೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉದಕ ಇ-

ನ್ನೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಜಾಗರಣೆಯೋ

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನಿಡುವ ಪರಿಮಿತಿಯುಂಟೋ

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೊಯ್ಯುವುದೋ ಬಿಡದೆ ಪ್ರಾಣೆ ||

ಧಿಕ್ಕಾರ ಸತ್ಕಾರ ನಿಂದೆ ವಂದನೆಗಳು

ರೊಕ್ಕ ಸುಖ ದುಃಖ ಕಾರಣಗಳು

ಉಕ್ಕೇರಿಬಂದಂತೆ ಬರುತಿಹುದೋ ನಮ್ಮ ದೇ-

ವಕ್ಕಿಕಂದನ ಅಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣೆ ||

ಆವಾವ ಕಾಲ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಾವ ಹರಿ ತಾನು
ಸಾವಕಾಲ ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಸನೋ
ಕಾವ ಕೊಲ್ಲುವ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾಲನಾಮಕ ಪುರುಷ |
ಜೀವಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಕಾಣೋ ಪ್ರಾಣ ||

ಭಗವತ್ಸ್ವತಂತ್ರವನು ತಿಳಿಯದೆ ಮರುಳಾಗಿ
ಜಗದೊಳಗೆ ಚರಿಸದಿರೋ ಮಾನವ
ಅಘ ದೂರನಾಗೋ ನಾನಾ ಬಗೆಯಿಂದಲ-
ನ್ಯಗರ ಚಿಂತೆಗಳೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣ ||

ಹಲವು ಮಾತೇನಿನ್ನು ದಾಸ ಭಾವವ ಹೊಸಿ
ಕಲಿಯುಗದೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸೆಲೋ
ಬಲವಂತ ವಿಜಯ ಕಿಲವನ ಸಾಪಾಂವು
ನಲಿಸಿ ವಲಿಸಿಕೋ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ

“ಭಗವತ್ಸ್ವತಂತ್ರವನು ತಿಳಿಯದೆ ಮರುಳಾಗಿ” ಎಂಬ
ತಲವಕಾರೋಪನಿಷತ್ತನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಕ್ಷು-
ಮರುಳಾಗುವವರು, ದೇವತೆಗಳೂ ಸಹ ಕೆಲವುಮೇಲೆ ಅಪರಾಧೇಶ-
ದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಾರತಮ್ಯೋಪೇತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮೆಚೆಯುತ್ತಾ-
ದುಂಟು. ನಾನೇ ಮಾಡುವವನು. ನಾನೇ ರಕ್ಷೆ, ಎಂಬ ಮಹತ್ವ
ಮಾನದಿಂದ ಯಾವಾಗ ಬೇಕನು ತನ್ನನ್ನು ಮೆಲೆಯೂತ್ತವೆಂದೂ,
ಅಗಲೇ ತನ್ನ ಅಧೀಪತನಕ್ಕೆ ತಡೆಹರಿದುಳ್ಳ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವವನು
ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವನು ಎಂಬ ಮಹತ್ವವನ್ನು
ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಚ್ಯುತಿಯಲ್ಲದೆಯೇ ಪೂಜಿಸಿ ಮೆಲೆಯೂತ್ತವನು
ಅದುದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಮದಾಹಾರ್ಯಗುರುಗಳು

ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ಹರಿಂದಂತು ತಪಾನ್ಯ ಚ್ಯು-
ಹರಿಃ ಪರಮಸ್ವತಂತ್ರಃ || ಪೂಜಾಂಶ್ಚೈವಾಹು-
ಸಾವಿತ್ಯೇವ ವೇದವಚನಾನಿ ಪರೋತ್ತಮಶ್ಚ ||

ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನು; ಅವನ ಆಜ್ಞಾಬದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಸಕಲಚರಾಚರಗಳೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದು; ಅವನೇ ಪರಮ ಸ್ವತಂತ್ರ; ಪರಿಪೂರ್ಣ, ನಾಶರಹಿತ ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿ ಗುಣನಿಧಿ. ಹೀಗೆಂಬುವುದು ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಿಂದ ವೇದ್ಯವು. ಇದೇ ಪ್ರಮೇಯ ಸಾರ. ಈ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ತಿಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪುರುಷಾರ್ಥರೂಪಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೇ ಮೆಟ್ಟಲು ದಾಸಭಾವ, ಶ್ರೀ ಹರಿ ಪಾದಾಂಬುಜದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಮನಸ್ಸು. ಇದನ್ನೇ ದಾಸರು “ದಾಸ ಭಾವವ ವಹಿಸಿ ಬಲವಂತ ವಿಜಯ ವಿಠಲನ ಪಾದಾಂಬುಜವ ನಿಲಿಸಿ ವಲಸಿಕೋ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಗೀತಾವಚನ ಪ್ರಮಾಣ.

ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ |

ಅಹಂ ತ್ವಾ ಸರ್ವಸಾಪೇಭ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾ ಶುಚಃ ||

ನೀನು ಸರ್ವ ಕಾಮ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಶರಣುಹೊಂದು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನರಕಾದಿ ಅನರ್ಥಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದಾವೆಂಬ ದುಃಖವೇ ನಿನಗೆ ಬೇಡವೆಂಬುದೇ ಇದರ ಅರ್ಥ.. ಅದಲ್ಲದೆ, ಭಗವದ್-ದ್ವೇಶಪೂರ್ಣವಾದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಪೂಜ್ಯ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು (ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

“ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವವಿಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಂ ತತ್ರ ಮನಃ ಸದಾ | ಸರ್ವಾಧಿಕಪ್ರೇಮಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಸ್ಯಾತ್ರ ಸಮರ್ಪಣಂ | ಅಖಂಡಾ ತ್ರಿವಿಧಾ ಪೂಜಾ ತದ್ರತ್ನೈವ ಸ್ವಭಾವತಃ ರಕ್ಷತೀತ್ಯೇವ ವಿಶ್ವಾಸಸ್ತದೀಯೋಽಹಮಿತಿ ಸ್ಮೃತಿಃ ಶರಣಾಗತಿರೇಷಾಸ್ಯಾದ್ವಿಷ್ಣೋ ಮೋಕ್ಷಫಲಪ್ರದಾ || (ಮಹಾವಿಷ್ಣುಪು.) ಇತಿ ತದ್ವಾ ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ಪರಿತ್ಯಜ್ಯೇತಿ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಫಲಾನಿ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ ಅನ್ಯಥಾ ಯುಧ್ಧವಿಧಿವಿರೋಧಃ

ಸ್ಯಾತ್ ಯದ್ವ್ಯಾಪ್ಯೈಷ್ಠವಸರ್ವಧರ್ಮಾಸ್ವತ್ಯಜೈಶ್ಚಾರ್ಥಾಃ" ಎಷ್ಟೆನಿಸ್ತೆ
ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ ಇಷ್ಟು; ಪ್ರತಿಫಲರಹಿತಭಗವತ್ತ್ವದಾತ್ಮಕಸ್ವರೂಪ
ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಬರಬೇಕು. ಅನ್ಯಥಾ ಯಾರ ಶರಣಾ-
ಗತಿಯ ಬವಣೆಗೂ ಹೋಗದೆ ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯನಾದ ಅವನೊಬ್ಬ
ನಲ್ಲಿಯೇ ಶರಣು ಹೊಂದಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಅರ್ಥವೂ ದಾಸರ ಮೇಲಿಷ್ಟ
ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಸಾಧನದ ಸಾರವನ್ನೇ ಜನರಿಗೆ ಮುಲಿಖವಾಗಿ
ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಗಳೆರಡೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅರ್ಥಿನ. ಕಣ್ಣೆವೆ ಇದುವುದಕ್ಕೂ
ಜೀವರು ಸ್ವತಂತ್ರರಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಅಚಿಂತ್ಯದ್ವೈತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ
ಅನಾಯಾಸದಿಂದ, ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರದಿಂದ ಮಾಡಲು ರಕ್ಷಿಸು. ಕೂಡುವವನು
ಪಾಣಿಯಾದ ಮುಕುಂದನು ಬಲು ವಿಚಿತ್ರ ಸಮರ್ಥ. ಹೀಗೆಂದು
ಮನೋಧರ್ಮ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಮನಃ
ಪರಿಸಾಕ ಬೇಕು; ಅವನ ದಯೆ ಬೇಕು ಯಾ ಕೇಂದ್ರ

ವಾಙ್ಮನೋಗೋಚರ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಇವು
ರಾಗ ತೊರೆಯದವಗೆ ಮನಸಿಗೆ ಹತ್ತಲು
ಹೀಗೆ ಹಾಗೆಂದು ವಿತಂಡ ಮಾಡಿಸಿದರೆ
ಅಗುವುದೇನಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಫಲಿತಾರ್ಥ
ಭಾಗೀರಥೀಜನಕ ಪುಣ್ಯ ಸಾಪಕೆ ಕರ್ತ
ನಾಗಿ ಇಪ್ಪನು ನಿತ್ಯಸರ್ವಜ್ಞ ತಿಖಾಮಣಿ
ಆಗಮ ಸ್ಮೃತಿಯಲಿ ಬರೆದೊರೆದು ಪೇಳಿದೆ
ಭೋಗಿಸಬೇಕೋ ಜೀವ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಭ್ರಮಿಸುವವನು
ಜಾಗುವೊಡದೆ ತಿಳಿ ಶರವೂತ್ಪಾ ಸಾಧನ
ಭೋಗೋಪದೊಳಿರದೆ ನಿವರಿಸಿ ಕೊಡುವ
ಸಾಗಿಸಾಗದೆ ಬುಟ್ಟಿ ಮುಳುಗಿಸ
ಪೇಗವಲಿ ಅನಿತು ಪೋದೆ ಕೃಪಾಪಾಪಿ

ಯೋಗೇಶ್ವರ ಹರಿ ಒಳಗಿದ್ದು ನುಡಿದ ಹೀಗೆ
ಹಾಗೆ ಎನ್ನಸಲ್ಲ ವೈದಿಕ ಲೌಕಿಕ ಸರ್ವ-
ಥಾ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೋ
ನಾಗವೈರಿವಾಹನ ವಿಜಯವಿಠಲ ಸುಮ್ಮ
ನಾಗಗೊಡನು ಸುಮ್ಮನಿಡುವನು ಇಚ್ಛೆ ಬೆರೆಸಿ

ಅನೇಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸರು ಅಡಗಿ
ಸಿದ್ಧರೆ, ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಕರ್ಮ ಸವೆಯ
ಬೇಕು, ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಹರಿಯ ಪ್ರಸಾದವಾಗಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಹರಿ
ನಿತ್ಯಸರ್ವಜ್ಞತಿಖಾಮಣಿ; ಅವನೇ ಪಾಪಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ತ. “ಅವಶ್ಯ-
ಮನುಭೋಕ್ತವ್ಯಂ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಶುಭಾಶುಭಂ” ಎನ್ನುವಹಾಗೆ
ಜೀವರು ಕರ್ಮಫಲವನ್ನನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮಪಾಪದೂರ.
ಸರ್ವಗುಣಪೂರ್ಣ. ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿದವನೂ ಅವನೇ.
ದಾಸರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ನುಡಿಸಿ, ನುಡಿದವನೂ ಅವನೇ. ಅಂತೂ
ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯನ್ನುಮೀರುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದಲೇ
ದಾಸರು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ “ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದುದನು ಮಾಡು
ಸರ್ವೇಶ, ಎನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಲವಮಾತ್ರ ಉಂಟೇ ಸ್ವಾಮಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ
ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವುಂಟು.

ಬೊಮ್ಮ ನೊದಲು ಮನುಜೋತ್ತಮರು ಕಡೆಯಾಗಿ

ನಿಮ್ಮ ದಾಸರು ಅವರ ಸಮ್ಮಂಥಿಗಳ ಪಾದ

ನಮ್ಮಿ ಕೊಂಡಿಷ್ಟಂಥಾಧಮ್ಮನು ನಾ, ಸರ್ವೋ-

ತ್ತುಮ್ಮನೇಕ ಗುಣಮಹಿಮ್ಮವಿಭೂಷಿತ

ರಮ್ಮಧರಣಿ ಬೇವಿ ಇಮ್ಮಹಿಷೇರ ಕೂಡಿ

ಸಮ್ಮುಲಿನಾಗುತ ಗಮ್ಮನೆ ಬಾಬಾ

ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿದೆ ಸಿರಿವಿಜಯವಿಠಲ ಅನು-

ಪಮ್ಮಮಹಿಮ ಪರಬೊಮ್ಮ ತಿರುಮಲೇಶ

ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಕಲ ಜೀವರೂ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಅಧೀನರು. ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ ಪರಬೊಮ್ಮ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಗೂ, ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯೋ ಅಂದರೆ, ಜಗಜ್ಜನನಿಯಾದ ಇಂದಿರಾದೇವಿಯು ಮಹಾ ಮಹಿಮಳೇನೋ ದಿಟ. ಆ ಮಹಾತಾಯಿಯು “ಚಿತ್ರಕೃತಿ ನಿತ್ಯ ಜಡ ಪ್ರಕೃತಿಗಭಿಮಾನಿ”, “ಸೃಷ್ಟ್ಯಾಧ್ಯಷ್ಟಕರ್ತೃ”, “ಗುಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯಗಳ ಅರಿತವುಳ್ಳ ಲಕ್ಷಣವಂತೆ.” ಶ್ರೀ ಹರಿಗೆ ಕಾಲತಃ ದೇಶತಃ ಸಮಳು. ಅಂದರೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ, ಯಾವಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೂ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀ ಹರಿಗೂ, ಸಿರಿ ದೇವಿಗೂ ಏಕೋಗವೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅಕೆ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀ ಹರಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಸಮತ್ವ. ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ವಾದಧರ್ಮದ ಒಂದು ಕಣದಲ್ಲಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟೀನ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ, ಇಂದಿಗೂ ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಿರತಳಾಗಿವಾಳೆ. ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಆಜ್ಞಾಬದ್ಧಳಾಗಿಯೇ ಸಕಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದರೂ ರಮಾದೇವಿಯು ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣಳು ಮಾತ್ರ.

ಮಯಾಧ್ಯಕ್ಷೇಣ ಪ್ರಕೃತಿಃ ಸೂಯತೇ ಸಚರಾಚರಂ |

ಹೇತುನಾನೇನ ಕೌಂತೇಯ ಜಗದ್ವಿಪರಿವರ್ತತೇ || ೬-೧೦ ||

ಇದು ಕೃಷ್ಣನ ವಾಕ್ಯ. ಸರ್ವಸ್ವಾಮಿಯಾದ ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆ ಜಡಪ್ರಕೃತ್ಯಭಿಮಾನಿಯಾದ ಶ್ರೀ ರಮಾದೇವಿಯು ಚರಾಚರ ಸಹಿತವಾದ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವನ ಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆಯೇ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮನು; ಅಸ್ಥಗುಣತರೂ ಉತ್ತಮನು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಸಕಲ ಜಗತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಯನೂ ಅವನೇ. ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಗೀತಾವಾಕ್ಯವೇ ಪ್ರಮಾಣ.

ಮತ್ತಃ ಪರತರಂ ನಾನ್ಯತ್ಕಿಂಚಿದಸ್ತಿ ಧನಂಜಯ

ಮಯ ಸರ್ವಮಿದಂ ಪ್ರೋತಂ ಸೂತ್ರೇ ಮಣಿಗಣಾ ಇವ ||೨-೨||

ನನಗಿಂತಲೂ ಅನ್ಯಭಿನ್ನವಾದ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಸ್ತುವು ಒಂದಾದರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತೂ, ರತ್ನಗಳ ಸಮುದಾಯವೂ ಒಂದು ದಾರವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಪಾಲಕನೂ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಲೋಕವಿಲಕ್ಷಣನಾದ

“ ಶ್ರೀಪತಿ ನಾಮವೊಂದೆ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರದಲಿ ನೆನೆವ

ಔಪಾಸನವ ಕೊಡು ರುದ್ರಾದಿಗಳ ವರದೆ

ತಾಪಸಜನ ಪ್ರಿಯವಿಜಯವಿಠಲನ್ನ

ಶ್ರೀವಾದಾರ್ಚನೆ ಮಾಳ್ವ ಶ್ರೀ ಭೂದುರ್ಗಾವರಣತ್ರಯೆ ”

ಎಂದು ದಾಸರು ರಮಾದೇವಿಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಗುಣಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುವುದರಲ್ಲಿ ದಾಸರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಚಿಂತ್ಯಾದ್ಭುತ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಪಿವರಿಸುವಾಗ ದಾಸರು ಹರಿಭಕ್ತರ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಭಕ್ತಿಸುಧೆಯ ಬುಗ್ಗೆ ಚಿಮ್ಮುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣವೂ ಅರ್ಥತೋಪಿ, ಶಬ್ದತೋಪಿ, ಸರ್ವತೋಪಿ ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ, ಸರ್ವಜೀವ ನಿಯಾಮಕ, ಸರ್ವಜೀವಾಧಾರಕ, ಸರ್ವಜೀವೇಶ್ವರ ಪರಮ ಕರುಣಾಸಿಂಧು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಗುಣಗಾನವನ್ನು ದಾಸರ ಅವ್ಯುತ ವಾಣಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಳೋಣ.

ಗುಣಗಣಾಂಬುಧಿ ನಿತ್ಯನಿರ್ದೋಷ ಪ್ರಬಲ ಲ

ಕ್ಷಣಪೂರ್ಣವಿಜ್ಞಾನ ನಿರ್ವಿಕಾರ

ಅನಿಮಿತ್ತ ಬಾಂಧವ ಸರ್ವವ್ಯಾಪ್ತ

ಜನನಮರಣರಹಿತ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ

ಚಿನ್ಮುಮಯಮೂರುತಿ ಚೇತನಾಚೇತನಸ್ವಾಮಿ ||

...and the ...

W. H. R. 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2

ಸಿದ್ಧಾಂತಮಿತ ಭದ್ರಾಶಮಾನ ಸಿರಿಕಾಲ

ಚಿದ್ವೈದ ಸರ್ವಕಾಲ ಸುಂದರಸಾರ

ಪದ್ಧತಿಸಂಭವ ಬಲಿಷ್ಠ ಕ್ಷಾಳಿತವಾದ

ಹೃದ್ರೋಗನಾಶ ವೈಕುಂಠವಾಸ

ವಿದ್ಯಾತಿತ ವಿಶ್ವನಾಟಕ ನಾರಾಯಣ

ವಿದ್ಯಾ ಉದ್ಧಾರಕ ಉದಧಿಸದನ

అద్వైతకాయ మాయారమణ రాజీవనేత్ర

ಅದ್ವಯ ಅನಾದಿಪುರುಷ

ಬುಧ್ಧಿ, ಪಿಶಾಚಿಮುಖಮ, ಪಾಪಹಾರಿ

ಸಿದ್ಧಾಂತಾರ್ಥ ಸಕಲವ್ಯಾಪ್ತ ಅಕಾಲ ಮುಖಿತ

સાલ ૨૦૧૬ થી ૨૦૧૭ સુધીના અંકો

ಕರ್ತೃ ನುಮುನಿಸುಗು ವಿಜಯವರ್ಮ ಕುಂಟ

ಸಿದ್ಧೋಷ ಕರುಣಾಬ್ಧಿ ಸಂತರೋದ್ಧಾರಿ

2

ನಿತ್ಯತ್ವ ಸರ್ವಸಾರಭೋಕ್ತ ಪುರು-

జోత్తను అచింత్యమపిమ భక్తవత్సల

ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ ಹರಿ

ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣದ ಸೊಬಗನ್ನೂ ವೈಖರಿಯನ್ನೂ ಶುಷ್ಕ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಮಾತು ಒಂದೊಂದು ಮುಕ್ತಾಂಶ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣವೂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸಮುದಾಯದ ರಸಭಟ್ಟಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ "ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು" ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು "ಗಾಂಧೀ" ಎಂಬ ಮಾತು ಇತ್ತು.

ಅಸೀದುದಾರಗುಣವಾರಿಧಿರಪ್ರಮೇಯೋ | ನಾರಾಯಣಃ ಪರತಮಃ
ಪರಮಾತ್ಮನಕಃ || ಸಂ ಶಾಂ ತ ಸಂ ವಿ ದ ಖಿ ಲಂ ಜ ತ ರೇ ನಿ ಧಾ ಯ
ಲಕ್ಷ್ಮೀಭುಜಾಂತರಗತಃ ಸ್ವರತೋಽಪಿಚಾಗ್ರೇ || ೧ ||

ಎಂದೀದಿವ್ಯಶ್ಲೋಕವು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆಬರುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಣಯದ ಮಂಗಳ
ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ “ನಾರಾಯಣಾಯಪರಿಪೂರ್ಣಗುಣಾರ್ಣವಾಯ” ಎಂದು
ಮೊದಲುಮಾಡಿ, ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಎರಡನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀಹರಿಯು ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿ ಅನೇಕ ಅಪ್ರಾಕೃತ ಗುಣಪೂರ್ಣನೆಂದು
ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತ ಪ್ರಪಂಚನಿಯಾಮಕನೆಂದೂ, ಸ್ವರಮಣನಾದರೂ ರಮಾ
ಕಾಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆಂದೂ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಾಸರು
ಆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಈ ಒಂದು ಬಗೆಯ
ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವವನ್ನು ಉಪಾಸನೆ
ಮಾಡಿ “ಗುಣಗಣಾಂಬುಧಿ” ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಉಪಯೋಗಿ
ಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅವರು ನಿಘಂಟನ್ನು ನೋಡಿ ಹಲವಾರು ಅಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು
ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೊಸೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.
ಮಹನೀಯರು ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಸುಖಪೂರ್ಣ, ಚಿನ್ಮಯ,
ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಪೂರ್ಣ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರ ಮುಂದೆ ಸಾಕಾರನಾಗಿ
ಸುಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ದಾಸರು ತಾವು ನೋಡಿದ ಭಗವನ್ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ
ಪ್ರತಿಸಾದಿತವಾಗಿದ್ದ ಗುಣಸಮುದಾಯವನ್ನು ಶಕ್ತರಾದ್ದರಿಂದ ಮಾತು
ಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

(ಮುಂಮವರಿಯುವುಮ)

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ನಿಜವೈಶಾಖ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಮುಘ್ನನಾಮ

[ಈಗಾಗಲೇ ೧೯೫೬ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ (ಜೈತ್ರೆ) ತರೀಖೆ
“ಬಾಯಿಸಾರ”ದಲ್ಲಿ ಈ ಮುಘ್ನನಾಮವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿತ್ತು
ತಾಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಸಕ್ಕೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ
ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಶುದ್ಧ ಪ್ರತಿಯು ದೊರೆತದ್ದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಯ
ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ಪಾಠಮಾಡಲು ಬಿನ್ನೈವಿಸುತ್ತೇನೆ.

—ಸಂ. |

ರಾಗ : ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಝಂಘ ತಾಳ

ಜಯ ಜಯ ಜಗತ್ತಾಣ | ಜಗದೊಳಗೆ ಸುರರೊಳ
ಅಖಿಲಗುಣ ಸದ್ಭಾಮ | ಮುಘ್ನನಾಮಾ

ಆವ ಕಚ್ಚಪರೂಪದಿಂದಲಂಕೇದಕದಿ
ಓವಿ ಧರಿಸಿದ ಶೇಷಮೂರುತಿಮೂನಿ
ಆವವನ ಬಳಿವಿದಿದು ಹರಿದು ಸುರರೈವನು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು
ಆವವನು ದೇಹದಿರೆ ಹರಿಯು ತಾ ಸುರರೊಳ
ಆವವನು ತೊಲಗೆ ಹರಿ ತಾ ತೊಲಗುಳ
ಆವವನು ದೇಹದೊಳಹೊರಗೆ ನಿಲಿದಾನು
ಆ ವಾಯು ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು
ಕರುಣಾಭಿಮಾನಿ ದಿವಿಜರು ದೇವತಾಪು
ಕುರುಡ ಕಿವುಡನು ಮೂಕನೊಬ್ಬನು
ಪರಮಮುಖ್ಯಸ್ಥಾಣ ತೊಲಗಲಂಕೇಶವನು
ಅರಿತು ವೆಣನೊಂದು ಸೇವರು ಮುಘ್ನನು
ಸುರರೊಳಗೆ ಸುರರೊಳಗೆ ಸರ್ವಭೂತಾಳು
ಪರತರನೆನಿಸಿ ನೇಮದಿ ನೆಲೆಸಿದ ||

ಹರಿಯನಲ್ಲದೆ ಬಗೆಯ ಅನ್ಯರನು ಲೋಕದೊಳು |

ಗುರುಕುಲತಿಲಕ ಮುಖ್ಯ ಪವನಾನನು

|| ೪ ||

ಶ್ರೀ ನಾಯುದೇವರ ಪ್ರಥಮಾವತಾರರಾದ

ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತದೇವರ ವರ್ಣನೆ

ಶ್ರೀತೆಯಲಿ ರಘುಪತಿಯ ಸೇನೆ ಮಾಡುವೆನೆಂದು |

ವಾತಸುತ ಹನುಮಂತನೆಂದೆನಿಸಿದ ||

ಪೋತಭಾವದಿ ತರಣಿಬಿಂಬಕ್ಕೆ ಲಂಘಿಸಿದ

ಈತಗಣೆ ಯಾರು ಮೂರ್ಛೋಕದೊಳಗೆ

|| ೫ ||

ತರಣಿಗಭಿಮುಖನಾಗಿ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರವ ಪಠಿಸಿ |

ಉರವಣಿಸಿ ಹಿಂದೆ ಮುಂದಾಗಿ ನಡೆದ ||

ಸರಸುಕವಮಾನಸುತ ಉದಯಾಸ್ತಶೈಲಗಳ |

ಭರದಿ ಐದಿದ ಈತಗುಪಮೆಯುಂಟೆ

|| ೬ ||

ಅಖಿಲವೇದಗಳ ಸಾರವ ಧರಿಸಿ ಮುನ್ನ ತಾ |

ನಿಖಿಲವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರವನು ಪೇಳೆ ||

ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿದಪಶಬ್ದ ಇವಗಿಲ್ಲೆಂದು |

ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನನು ರಾನನನುಕರಿಸಿದ

|| ೭ ||

ತರಣಿಸುತನನು ಕಾಯ್ದು ಶರಧಿಯನು ನೆರೆದಾಟೆ |

ಧರಣಿಸುತೆಯಳ ಕಂಡು ದನುಜರೊಡನೆ ||

ಭರದಿ ರಣವನು ಮಾಡಿ ಗೆಲಿದು ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳ |

ಉರಹಿ ಲಂಕೆಯ ಬಂದ ಹನುಮಂತನು

|| ೮ ||

ಹರಿಗೆ ಚೂಡಾರತ್ನವಿತ್ತು ಹರಿಗಳ ಕೂಡಿ |

ಶರಧಿಯನು ಕಟ್ಟಿ ಬಹುರಕ್ತಸರನು ||

ಒರಸಿ ರಣದಲ್ಲಿ ದಶತಿರನ ಹುಡಿಗುಟ್ಟಿ ತಾ |

ಮೆರೆದ ಹನುಮಂತ ಬಲವಂತ ಧೀರ

|| ೯ ||

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಸಿಜವೈಶಾಖ

ಉರಗಬಂಧಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಕಪಿವರರು ವೈ ಮುಕೆಯೆ
ತರಣಿಕುಲತಿಲಕನಾಜ್ಞೆಯ ತಾಳಿ ತಾ ||
ಗಿರಿಸಹಿತ ಸಂಜೀವನವ ಕಿತ್ತಿ ತಂದಿತ್ತು |
ಸುರಸರರೊಳ್ ಸರಿಯುಂಟೆ ಹನುಮಂತಗೆ || ೧೦
ವಿಜಯರಘುನತಿಯೊಲಿಸಿ ಧರಣಿಸುತೆಯನ್ನೀತ |
ಭಜಿಸಿ ಮೌಕ್ತಿಕವ ಹಾರವನು ಪಡೆವ ||
ಅಜಪದವಿಯನು ರಾಮ ಕೊಡಬರಲು ಹನುಮಂತ
ನಿಜಭಕುತಿಯನೆ ಬೇಡಿ ವರವ ಪಡೆದ || ೧೧

ಶ್ರೀ ನಾಯುದೇವರ ದ್ವಿತೀಯಾಪತನಾರ್ಪಣ
ಶ್ರೀ ಭೀಮಸೇನದೇವರ ವರ್ಣನೆ

ಆ ಮಾರುತನೆ ಭೀಮನೆಸಿಸಿ ಹೃದ್ರಾಪರಯುಗಂ
ಸೋಮಕುಲವಲಿ ಜನಿಸಿ ಪಾರ್ಥರೋಷನೆ
ಭೀಮವಿಕ್ರಮ ರಕ್ತಕರನು ಮೊಯಿಕ್ಕಿದ
ಆ ಮಹಿಮ ನಮ್ಮ ಕುಲಗುರುರಾಯನು
ಕರವಿಂಕ ತಿರುಳು ವನಾವ
ಗಿರಿಯೊಡೆದು ರತ್ನಂಗಳೊಡಗೊಳಿಸಿ
ಹರಿಗಳನು ಹರಿಗಳಿಂ ಕೂಗೊಳಿಸಿ ಬೊಗೊ
ಅರೆದ ಖೇರನಗೆ ಸುರಸರರು ಮುರಿದು
ಕುರುಸ ಗರಳವನ್ನಕ್ಕೆ ಬೆರೆಯೊಳು ಅಗುಲಿದ
ಉರಗಗಳ ಮೇಲ್ಬಿಡಲು ಅಪಸ್ತಂಭಿಸಿದ ||
ಅರಗಿನರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುಳ್ಳ ಭೀಮ
ಧರಿಸಿ ಜಾಡ್ಡವಿಗೊಯ್ಯ ಶಸ್ತ್ರ ಭೂಷರ
ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಕ ಹಿಡಂಬಕರೊಬ್ಬ ರಕ್ತ ಕವ
ನಿಲ್ಲದೊರೆಸಿದ ಲೋಕ ಕಂಟಕವನು ||

ಬಲ್ಲೆದಸುರರ ಗೆಲಿದು ದ್ರೌಪತಿಯ ಕರವಿಡಿದು |
ಎಲ್ಲ ಸುಜನರಿಗೆ ಹರುಷವ ಬೀರಿದ || ೧೫ ||

ರಾಜಕುಲವಜ್ರನೆನಿಸಿದ ಮಾಗಧನ ಸೀಳಿ |
ರಾಜಸೂಯಾಗವನು ಮಾಡಿಸಿದನು ||
ಅಜಿಯಲಿ ಕೌರವನ ಬಲವ ಸವರುವೆನೆಂದು |
ಮೂಜಗವರಿಯೆ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿದ || ೧೬ ||

ಮಾನನಿಧಿದ್ರೌಪತಿಯ ಮನದಿಂಗಿತವನರಿದು |
ದಾನವರ ಸವರಬೇಕೆಂದು ಬೇಗ ||
ಕಾನನವ ಪೊಕ್ಕು ಕಿರ್ಮಿರಾದಿಗಳ ತರಿದು |
ಮಾನಿನಿಗೆ ಪೌಗಂಧಿಕವನು ಇತ್ತು || ೧೭ ||

ದುರಳ ಕೀಚಕನು ದ್ರೌಪದಿದೇವಿ ಚೆಲ್ವಿಕೆಗೆ |
ಮರುಳಾಗಿ ಕರಕರೆಯ ಮಾಡಲವನ ||
ಗರಡಿ ಮನೆಯೊಳು ಬರೆಸಿ ಒರಿಸಿ ಅವನನುಜರ |
ಕುರುಪನಟ್ಟಿದ ಮಲ್ಲಕುಲನ ಸದೆದ || ೧೮ ||

ವೈರಿದುಶ್ಯಾಸನನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಡ್ಡಗಿಡಹಿ |
ವೀರ ನರಹರಿಯ ಲೀಲೆಯ ತೋರಿದ ||
ಕೌರವರ ಬಲ ಸವರಿ ವೈರಿಗಳ ನೆಗ್ಗೊತ್ತಿ |
ಓರಂತೆ ಕೌರವರನೆಲ್ಲ ತರಿದ || ೧೯ ||

ಗುರುಸುತನ ಸಂಗರದಿ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರ ಬಿಡೆ |
ಉರವಣಿಸಿ ಬರಲು ಶಸ್ತ್ರವ ಬಿಸುಟಿದೆ ||
ಹರಿಯ ಕೃಪೆಪಡೆದಿದ್ದ ಭೀಮ ಹುಂಕಾರದಲಿ |
ಎರಗದಲೆ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರ ನೆರೆ ಅಟ್ಟಿದ || ೨೦ ||

ಹ೦ದ ವಿಕ್ರಮನು ಗಜೆಗೊಂಡು ರಣದೊಳಗೆ ಭೂ |
ಮಂಡಲದೊಳುದ್ವವಿಸಿದಪಿಳಿ ಖಳರ ||
ಹಿಂಡಿ ಬಿಸುಟಿದ ವೃಕೋದರನ ಪ್ರತಾಪವನು |
ಕಂಡು ನಿಲ್ಲುವರಾರು ತ್ರಿಭುವನದೊಳು

|| ೨೧ ||

ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರ ತೃತೀಯಾವತಾರರಾದ
ಶ್ರೀಮನ್ನೃಧ್ವಾಚಾರ್ಯವರ್ಯರ ವರ್ಣನೆ

ದಾನವರು ಕಲಿಯುಗದೊಳವತರಿಸಿ ಸುಜನಂಗೆ |
ನೇನನ ಕುಮತವ ಬೋಧಿಪ್ರದನರಿತು ||
ಜ್ಞಾನಿ ತಾ ಪವಮಾನ ಭೂತಳದೊಳವತರಿಸಿ |
ಮಾನನಿಧಿ ಮಧ್ವಾಖ್ಯನೇಂದೆನಿಸಿದ

|| ೨೨ ||

ಅರ್ಭಕತನವನೀಗಿ ಬದರಿಯಲಿ ಮಧ್ವಮುನಿ |
ನಿರ್ಭಯದಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಪರಿಸಿ |
ಉರ್ಬಿಯೊಳು ಆಮ್ನಾಯತತ್ವಮಾರ್ಗವನು |
ಸರ್ಬಸುಜನರಿಗೆ ಅರುಹಿದ ಮೋದದಿ

|| ೨೩ ||

ಸರ್ವೇಶ ಹರಿ, ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ಪುಸಿಯಂಬ |
ದುವಾರದಿಗಳ ಮತವ ನೆರೆ ಖಂಡಿಸಿ ||
ಸರ್ವೇಶಹರಿ ವಿಶ್ವಸತ್ಯವೆಂದರುಹಿದ |
ಶರ್ವಾದಿ ಗಿರ್ವಾಣಸಂತತಿಯಲಿ

|| ೨೪ ||

ಏಕವಿಂಶತಿ ಕುಭಾಷ್ಯಗಳ ಬೇರನು ತರಿದು |
ಶ್ರೀಕರಾರ್ಚಿತನೊಲುಮೆಶಾಸ್ತ್ರ ರಚಿಸಿ ||
ಲೋಕತ್ರಯದೊಳಿದ್ದ ಸುರರು ಅಲಿಸುವಂತೆ |
ಆ ಕಮಲನಾಭ ಯತಿನಿಕರಕೊರೆದ

|| ೨೫ ||

ಬದರಿಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪುನರಪಿ ವೋಗಿ ವ್ಯಾಸಮುನಿ |
ಪದಕೆರಗಿ ಸಕಲ ವೇದಾರ್ಥಗಳನು ||

ಪದುಮನಾಭನ ಮುಖದಿ ತಿಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವೈ |
ದಿದ ಮಧ್ವಮುನಿರಾಯಗಭಿನಮಿಪೆನು || ೨೬ ||

ಜಯ ಜಯತು ದುರ್ವಾದಿನುತತಿಮಿರಮಾರ್ತಾಂಡ |
ಜಯ ಜಯತು ನಾದಿಗಜಪಂಚಾನನ ||
ಜಯ ಜಯತು ಚಾರ್ವಾಕಗರ್ವಪರ್ವತಕುಲಿಶ |
ಜಯ ಜಯತು ಜಗನ್ನಾಥ ಮಧ್ವನಾಥ || ೨೭ ||

ತುಂಗಕುಲಗುರುವರನ ಹೃತ್ಕಮಲದೊಳು ನೆಲೆಸಿ |
ಭಂಗವಿಲ್ಲದ ಸುಖವ ಸುಜನಕೆಲ್ಲ ||
ಹಿಂಗದೆ ಕೊಡುವ ಗುರುಮಧ್ವಾಂತರಾತ್ಮಕ |
ರಂಗವಿಠಲನೆಂದು ನೆರೆನಂಬಿರೋ || ೨೮ ||

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಫಲಶ್ರುತಿ

ಸೋಮ ಸೂರ್ಯೋಪರಾಗದಿ ಗೋಸಹಸ್ರಗಳ |
ಭೂಮಿದೇವರಿಗೆ ಸುರನದಿಯ ತಟದಿ ||
ಶ್ರೀಮುಕುಂದಾರ್ಪಣವೆನುತ ಕೊಟ್ಟುಫಲವು |
ಈ ಮಧ್ವನಾಮ ಬರೆದೋದಿದನಗೆ || ೨೯ ||

ಪುತ್ರರಿಲ್ಲದವರು ಸತ್ಪುತ್ರರೈದುವರು ಸ-
ರ್ವತ್ರದಲಿ ದಿಗ್ವಿಜಯವಾಡುದು ಸದಾ ||
ಶತ್ರುಗಳು ಬೀಳ್ಪರವಮೃತ್ಯು ಬರಲಂಜುವದು |
ಸೂತ್ರನಾಮಕನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರದಿ || ೩೦ ||

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರುಸುರಿದ ಮಧ್ವನಾಮ ಸಂ-
ತಾಪವನು ಕಳೆದು ಸೌಖ್ಯವನೀವುದು ||
ಶ್ರೀಪತಿಜಗನ್ನಾಥವಿಠಲನ ತೋರಿ ಭವ-
ಕೂಪಾರದಿಂದ ಕಡೆಹಾಯಿಸುವದು || ೩೧ ||

॥ 'अष्टाविंशति' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ವಿಜಯಾಂಕ

ವಿಜಯಾಂಕವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಾಸರುಗಳ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಂಕಿತ ವೇನೆಂಬದು, ಜಾಗರ ಪದ್ಧತಿ, ದೇವರನಾಮಗಳು, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹರಿ ದಾಸಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗದಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಶ್ರೀಹರಿದಾಸರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರಮೀಯಾದ ಅಚ್ಚುತನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸುಯೋಗವಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು.

“ವಸುಮತಿಯಮೇಲಿನ್ನು ಅಸುರಜನರೇ ಬಹಳ ವಶವಲ್ಲ ಕಲಿಯಬಾಧೆ” ಎಂದು ಅಂದೇ ಅಂದ ಶ್ರೀಭಾಗಣ್ಣ (ಗೋಪಾಲದಾಸರು) ದಾಸರ ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಬೇಗಬೇಗ ಹಿರಿಯರ ವಾಕ್ಯ ವ್ಯಂದವನ್ನು ಸುಜನರ ಮುಂದಿಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲಿಯದು? ಇಷ್ಟಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಧೈರ್ಯದ ಬೀಜಮಾತ್ರ ನಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನಾದರೂ ಶ್ರೀದಾಸರು ದಯಮಾಡಿ ಉಳಿಸಿರಲೆಂದು ಹರಿಭಕ್ತರು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ವಿಜಯಾಂಕದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಶಃ ನಮ್ಮ ಹರಿದಾಸಭಾರತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲಮಂದಿ ಮಿತ್ರರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಪೂರ್ವ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೃದಯವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿದಾಸರು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಿದ ತಮ್ಮ ನುಡಿಗಲಿಂದ ಸಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ-ಅವರುಗಳ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ-ನಾವು ಕಾರ್ಯಾಧಿಕಾರದ ಎಷ್ಟು ಫಲವೇನು? ಅದುದರಿಂದ ಧೈರ್ಯಗಡದೆ ನಮ್ಮ ಅತಿ

ಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದೇ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದುದರ ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು “ವಿಜಯಾಂಕ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪುಟಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕೊಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಾಹಕರು ಅದನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಚಂದಾಹಣವನ್ನಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತ ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದರೂ ಉಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಆಶೆ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಹಣ ಕೊಡದವರು, ೨ ವರ್ಷದ ಹಣ ಕೊಡದವರು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದ ಹಣವನ್ನೂ ೩ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೭ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಕಳಿಸದವರು ಮತ್ತು ನಾಗ್ಡಾನಮಾಡಿ ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ “ಇತಿ ಶ್ರೀ” ಮಾಡಿದವರು ಸಹ ದಯಮಾಡಿ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿದಾಸರ ಮತ್ತು ಭಾರತೀದೇವಿಯರ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆದು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಧೈರ್ಯವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರೆಂದು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪೋಷಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿಮಾನಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಮೊದಲನೇ ಸಾರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಲೆಂದೂ ಕೇಳದೆ ಯತ್ನವಿಲ್ಲ.

ಇದುವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಮಹನೀಯರಿಂದಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಯು ನಡೆದುಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಧೃತ್ಯರ್ಪಣೆ ವಂದನೆಗಳು ಮೀಸಲಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಮುಂದೆಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟನ್ನೇ ನಡೆಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಅದು ಹೇಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪುಟಗಳನ್ನು ಏರಿಸುವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಹಕರು ಮಾಡಿರೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸುತ್ತೇವೆ.

೧. ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು, 'ಸಾಧನ'
 ನಾರ ಪತ್ರಿಕೆ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಇವರು ನಮ್ಮ ಹರಿದಾಸ
 ಭಾರತಿಯ ವಿಶೇಷಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೋರಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ
 5/- ರೂ. ಗಳಂತೆ ಒಂದುವರ್ಷ ಕೊಡುವುದಾಗಿ
 ನಾಗ್ಡಾನ ಮಾಡಿ 2 ತಿಂಗಳಿಂದ ಸಹಾಯಮಾಡು
 ತಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ನ್ಯಾಸರಾವ್, ಬಿ.ಎ., ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ರಾಯಲ್
 ಸೀಮಾ ಮಿಲ್ಸ್, ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಆದವಾನಿ, ಇವರು
 ಆಶ್ರಯದಾತೃವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ 25/- ರೂ.ಗಳನ್ನು
 ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಹನೀಯರುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯುಗಳು ಏಕೇಷ ಅನುಗ್ರಹ
 ಮಾಡಲೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ವಿ ನಂ ತಿ

ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ತಾರೀಖು ಸಕಲ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ
 ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಜನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ
 ಪ್ರತಿಗಳು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತಲುಪದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಜನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ
 ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಹಕರಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನೂವೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ನೂವೆಂಬರ್‌
 ವರೆಗೆ ೧ ಸಂಪುಟ.

॥ ॐ ॥

ಸರ್ವಜ್ಞಾಚಾರ್ಯ ಸೇನಾಸಂಘ

ದಾವಣಗೆರೆ

ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥ!

ಬೆಲೆ ಎಂಟಾಣಿ ಮಾತ್ರ!!

ಶ್ರೀ ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣ

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ಕೃತ

ಶ್ರೀ ಸಂಗ್ರಹರಾಮಾಯಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೂಲ ಸಹಿತ ಸರಳ ಕನ್ನಡ ಗದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ, ಮೊದಲಿಗೆ ಸರ್ದೇಷ್ಟದಾಯಕನಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಂದರಕಾಂಡ ಭಾಗವನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವನವಮಿ ವಿಜಯಮಹೋತ್ಸವದ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರತಿ ಕಾಂಡಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಕೊಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಪಾರಾಯಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಗ್ರಂಥ ಮೂಲಭಾಗ ಬೇರೆಯಾಗಿಯೂ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿಯೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಪೂರಾ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಯೂ ಬೈಂಡು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಸರ್ವರೂ ಈ ಅಮೂಲ್ಯ ಅಪೂರ್ವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೂ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶವಾದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ರಾಮಕಾರ್ಯಧರಂಧರಾಗ್ರಾಣಿಯಾದ ಶ್ರೀಮರುತ್ಸುತ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತನ ಅನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಎಫ್. ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.

ಹೆಚ್. ಶ್ಯಾಮರಾಯರು,

ಗೌ|| ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

"श्रीपतिमानदो नः"

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಖ್ಯೆ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಜ್ಯೇಷ್ಠ ೧೯೫೩—ಜುಲೈ	ಸಂಚಿಕೆ
೩		೯

ವಾಚನಿಕ ಚಂದಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸರತ್ನಂ ಗೋಪಾಲದಾಸರು

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ಚಾಮರಾಜನೇರಿ

ಬೆಂಗಳೂರು 2

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

೪.

ಪುಟ

ರಕ್ಷಿಸೋ ದೇವರ ದೇವ	೧
ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	೨
—ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು		
ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾವೃತ	೧೦
—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು		
ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವವೈಭವ	೧೨
—ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್		
ವೇದಾಂತದರ್ಶನ	೨೨
—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇರಾವ್		
ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ	೨೬
—ಶ್ರೀ ವರನಣಿ ರಾಮರಾವ್		
ಬಾಯಿಪಾಠ	೨೭
ಸಂಪಾದಕೀಯ	೨೮

ವಿ. ಸೂ.-- ತಪ್ಪದೆ ರಕ್ಷಾಪತ್ರದ ೩ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ.

‘ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮನದೊ ನಃ’

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ
ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾಕ್ಷಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಏವ ಚ ।
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥

ಸಂಪುಟ ೨	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಜೈಷ್ಠ ೧೯೫೩—ಜುಲೈ	ಸಂಚಿಕೆ ೯
------------	------------------------------	-------------

ರಕ್ಷಿಸೊ ದೇವರದೇವ

ರಾಗ : ಹುಸೇನಿ ಆದಿತಾಳ

ಎನ್ನ ರಕ್ಷಿಸೊ ನೀನು ದೇವರದೇವ || ೩ ||

ಎನ್ನ ರಕ್ಷಿಸೊ ನೀನು ಯಾದವಶಿರೋಮುನಿ
ಮುನ್ನ ದ್ರೌಪದಿಯಭಿಮಾನಕಾಯಿದ ಕೃಷ್ಣ || ಅ. ಸ. ||

ಬಾಲನ ಮೊರೆಯನು ಕೇಳಿ ಕೃಪೆಯಿಂದ
ಪಾಲಿಸಿದ್ದೋ ನರಸಿಂಹರೂಪದಿಂದ || ೧ ||

ಪಾಷಾಣವ ಚರಣದಿ ಯೋಷಿದ್ರೂಪವನಾದಿ
ದೋಷಸಂಹಾರ ನಿರೋಷಗುಣಪೂರ್ಣ || ೨ ||

ಇನಕುಲಾಂಬುಧಿಚಂದ್ರ ಘನಕುಳಗುಣಸಾಂದ್ರ
ಸನಕಾದಿಮುನಿವಂಶ್ಯ ಪುರಂದರನಿಲಯ

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯಸಂಪತ್ತು

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು: — ಇವರಿಗೆ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಅಖಿಳ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನ್ನೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಮತ್ತಂತ್ರಸಾರ ಪ್ರೋಕ್ತ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದುದಿನ ಇಚ್ಛೆಯಾಯಿತು. ಒಂದೊಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಉಪದೇಶಮಾಡುವುದು, ಅದು ಸಿದ್ಧಿಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪದೇಶಿಸುವುದು ಹೀಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಘವಮಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಯ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾಲವು ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಂದೊದಗಿತು.

ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಗುರುಕುಲವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಗುರುಗಳ ಆಕಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ಅಡವಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನು. ಅವನು ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಆಕಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏಳಲು ಅಸಮರ್ಥವಾದ ಪಶುವಿನಂತೆ ಊರ ಮುಂದೆ ಮಲಗಿತು. ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಶ್ರೀ ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಬಂದು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವುದರೊಳಗೆ ಆಕಳು ಅಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತ್ತು. ಇದು ಬಹಳ ಕಳ್ಳ ಆಕಳೆಂದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಪ್ರಹರಿಸಿದೊಡನೆ 'ಅಂಬಾ'ರವರಿಂದ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿ ಅಸ್ತಂಗತವಾಯಿತು. ಆ ಮುಹೂರ್ತದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೂ ಪತ್ಯಾಸಾತಕವು ತಗಲಿ ಎಡಬಿಡದೆ ಕಿವಿಗೆ ಅದೇ ಆಕಳ ಆರ್ತನಾದವು ಕೇಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಶಬ್ದವು

ಕೇಳಿದೊಡನೆ ವಿಪರೀತ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯಿಂದ ಈ ಪಾತಕನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆ ಮೇರೆಗೆ ರಾಮೇಶ್ವರಾಧ್ಯಾಖಿಕೀರ್ತಿಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿಬಂದರೂ ಭಯನಿವೃತ್ತಿಯಾಗದೆ ಕೃಶನಾಗಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಓಡುತ್ತಾಬಂದನು. ದೈವಾಧ್ಯಾಪಕರಿಂದ ಶ್ರೀತುಂಗ ಭವ್ರಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ನೋದಕವನ್ನು ತರಲು ಬಂದಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಆಪತ್ತನ್ನು ಆತನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರುಣಾ ಪರಿಪುರ್ಣತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಮಂತ್ರವನ್ನು ನುಡಿದರು. ಅಷ್ಟು ಅಭಿಮಂತ್ರಣಮಾತ್ರದಿಂದ ಆತನ ಅಂಜಾಂವನು ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಾದಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮತ್ತೊಂದಾವರ್ತಿ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಯನಿವೃತ್ತಿಯಾಯಿತು. ಆಗ್ಗೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾಲವಿಳಂಬವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರು ಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅವಕ್ಕೆ ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತಾ ಯಾವದ್ವೈತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಭವಭಯನಿವಾರಕವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಮಂತ್ರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಗೋದತ್ಯಾನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಲಾರದೇ ಹೋದಿರಿ. ಅದನ್ನು ಎರಡಾವರ್ತಿ ಪಠಿಸಬೇಕಾಯಿತೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಆಕಂಠ ಜಲನಿಮಗ್ನಗಾತ್ರರಾಗಿ ಜಪಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಪರಮ ಪವಿತ್ರತಮವಾದ ಶ್ರೀರಾಮಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಮಂತ್ರಸಿದ್ಧಿಯು ಮುರಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀತುಂಗಭವ್ರಾನದೀದಂಡೆಯ ಮೇಲೆಂದೇ ವಿರಾಜಿಸುವ ಹೊನ್ನಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಹೊನ್ನಾಳಿ + ಪಳ್ಳಿ = ಹೊನ್ನಾಳಿ ಎಂದಾಗಿ ಅದು ಸ್ವರ್ಣಪರ್ವತ ಎಂಬುದರ ವಿಗೃಹ ಭೂಪದೇಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಲರ ವಾಯು ಬಿಟ್ಟು ವೇಗವಾಗುವುದು. ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರ ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ವೈರಾಗ್ಯಗಳ ಅಕಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರು ಮತ್ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಪರಮರುಚಾಸ್ತದೀಕ್ಷಣನಪ್ರಭಾವಿಯೋ

ಎಂಬಂತಿರುವ ಈ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀ ಮೈಸೂರು ಅರಸರು ಹೊನ್ನಾಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಭೇಟಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದರು. ನದೀತೀರದಲ್ಲಿಯೇ ತಪೋನಿರತರಾಗಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರು ಅಲ್ಲಿಗೇ ತೆರಳಿದರು. ಸದ್ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವರಿಗೆ ದುರಭಿಮಾನ ಪಿಶಾಚಿಯು ಸೊಂಕುವುದೇ? ನಾನು ಪೃಥ್ವೀಪತಿ ಎಂಬ ಆವೇಶವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಆಚಾರ್ಯವರ್ಧರ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಥಾಯೋಗ್ಯಂ ಅವರಿಂದ ಸತ್ಕೃತರಾಗಿ “ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ! ತಮಗೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು” ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ “ಧೊರೆಗಳೇ! ದೇವತಾರ್ಚನೆಗೆಂದು ಶ್ರೀತುಳಸಿಯನ್ನು ತರಲು ನಾವು ಬಹುದೂರ ಹೋಗಿಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕಾಲವು ನಮಗೆ ಉಳಿದರೆ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಾಠಹೇಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ನದೀತೀರದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಶ್ರೀತುಳಸೀಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದೆಂದು” ನುಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರ ವಿರಕ್ತಿಗೆ ಚಕಿತರಾಗಿ, ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ತೆರಳಿದರು.

ಈ ವೃತ್ತಾಂತವು ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. “ಶಿಷ್ಯರೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಪಾಠಪ್ರವಚನಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವೂ ಜಪವೆಂದೆನಿಸುವುದು. ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ಯದಾವರ್ತನಮಾಡುವುದು ತಪವೆಂದೆನಿಸುವುದು. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಸ್ವಲ್ಪ ವಂಚಿತರಾದರು. ದೇವತಾರ್ಚನೆಗೆಂದು ತುಳಸಿಯನ್ನು ತರಲು ಶ್ರೀಮತ್ತುಂಗಭದ್ರಾತೀರ್ಥರ ದಂಡೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಯಾತ್ರಿಮಾಡುವಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮೀರಕುಮಾರಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಚಿಂತನರೂಪ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುವ ಲಾಭವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ನೋಡಿದಿರಾ! ಶ್ರೀಯಾದವಾರ್ಯರ ಅದೈನ್ಯವೃತ್ತಿಯನ್ನು! ಶ್ರೀತುಳಸೀ ಬೀಜವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವಷ್ಟು ಸಹ ದೈನ್ಯವಿರಕೊಡದೆಂದು

ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮತವೆಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಶ್ರೀ ತುಂಗಾಂಬುಜ ತರಂಗಸಂಸ್ಕೃಷ್ಟವಾತಪರಿವರ್ಧಿತ ಶ್ರೀಮತ್ತುಲಸೀಮಂಜರೀವನವಿಹಾರಿ ಶ್ರೀಮದಂಜನಾನಂದನಹೃತ್ಕಂಜಭಾನುವಾದ ಶ್ರೀ ಮ ದ್ವಾ ಶಿಷ್ಟ ಕೃಷ್ಣ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಸುಖವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮದ್ವಾದವಾಧ್ಯರ ವೈರಾಗ್ಯಭಾಗ್ಯವನ್ನು, ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ?

ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಾಲಯಪ್ರಭುಗಳು ಸಂಚಾರಕ್ರಮದಿಂದ, ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಧ್ಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರ ವಾಸಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬರಲು ಶ್ರೀಗಳವರಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಲೇಖನೋಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಸಿಯು ತೀರಿ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಅರಗಿನ ಮಸಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ದಿವ್ಯಮುಷಿಕಾ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಲು ಈ ಆಚಾರ್ಯರುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತರುವುದಾಗಿ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಯಾದವಾಧ್ಯರಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಾಂತ ವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಲು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಬಹಳ ಗೌರವದಿಂದ ಆದರಿಸಿ ಮಸಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಾದರೂ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಠಸ್ಥಾನಮಾಡಿ, ಧಾಬಳಿಯನ್ನು ಪರಿಧಾನಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ತೂಗುಹಾಕಿರುವ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಮಸಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾತ್ರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಶಿಷ್ಯರು ಇಬಿಲ್ಲಾ ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಶ್ರೀಯಾದವಾಧ್ಯರು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನಂತರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ತೀರ್ಥರನ್ನು ಕುರಿತು “ ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಮಸಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ನಾನವೇಕೆ ಮಾಡಿದಿರಿ ” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ, ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆವಾರ್ತಿ ಶ್ರೀತುಂಗಭದ್ರೆಗೆ ಭಾಗೀರಥೀಸನ್ನಿಧಾನಯುಕ್ತ ನದಿಯ ಉದಕವನ್ನು ತಂದು ಬಲಮುರಿ ಶಂಖದಿಂದ ಅಳತೆಮಾಡಿ ಮುಷಿಕೋಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಯಮಕಭಾರತ ಪಾರಾಯಣಮಾಡುತ್ತಾ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಸಿಯೆಂದು. ಈ ಮೀಸಲು ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆ ತೆಗೆದು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ

ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬೇಕಾಯಿತೆಂದರು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಯರ ಶಿಷ್ಯರು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಮಸಿಯನ್ನು ತಂದು ಜರುಗಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿದರು. “ಶ್ರೀಸರ್ವಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬದ್ಧಾದರ! ಲಿಖಿತ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಸನ್ನಿಧಾನ ತುಂಬಿಡಲು ಎಷ್ಟು ದೀಕ್ಷೆ! ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಅವರು ಟಿಪ್ಪಣೀಕರ್ತೃಗಳೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಹೋಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಅವಲೋಕನಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ” ಎಂದು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಮರುದಿನ ಶಿಷ್ಯರು ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಯರ ಅವಲೋಕನಾರ್ಥ ಕೊಡಲು ಬಿನ್ನವಿಸಲು ಸಂತೋಷಿಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ! (ಇವರೇ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರಾಗುವರು) ನೀನು ರಚಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಿದೆ. ನೀನೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಬರಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಶ್ರೀವಾದಂಗಳವರು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಅವಲೋಕಿಸಿ “ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಲೇಖನಕ್ರಮದಿಂದ ನಾನು ಪರಮ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸರ್ವಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ದೇವಾಲಯದಿಂದ ನಡುಮನೆಯವರಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದೆವು. ನೀವು ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯವು ಸನ್ಯಾಸಪ್ರಾಯವೆ. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಂಥರಚನಾಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗಿ ನಾನು ಕೊಡುವ ಪಾರಿತೋಷಿಕವೆಂದರೆ, ಇಗೋ ಇಜೇ ನೋಡಿ! ಎಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರೆಂದು ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀರಾಯರೇ ಲೇಖನ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀವು “ತೀರ್ಥ”ರೆಂಬ ಸನ್ಯಾಸಿಯೋಗ್ಯ ಬಿರುದಿನಿಂದ ಮೆರೆಯಿರೆಂದು ನುಡಿದು, ಸರ್ವಲೋಕಮಾನ್ಯರಾಗಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರೇ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು. ನಿಮ್ಮಂತಹ

ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಯಾದವನಾರ್ಯರೇನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುಣ್ಯ ಕಾಲಿಗಳೇ ಎಂದು ಬಹು ಭೂಷಣಮಾಡಿದರು.

ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊರಡಬಹುದೆಂದು ಗುರುಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಯಿತು. ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ್ಗೆ ವ್ರತವಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಾಸುವೆ ಹಾಕಿದ ಸಾರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂತ ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀರಾಯರು ತಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತೀರ್ಥರು, ಕಂಡು ಕಂಡು ಹೀಗೆ ನುಡಿದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಯರು ಎಲಾ, ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸಾರು ಬಡಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ನೀವು ವಿರೋಧಮಾಡಬಾರದಿತ್ತೆಂದು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಹೊರಡುವಾಗ್ಗೆ ನೋಡಲು “ಇದು ಶ್ರೀಯಾದವನಾರ್ಯರಿಗೆ” “ಇದು ನಿಮಗೆ” ಎಂದು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ ಕೊಡಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರ ಮುಖವ ಲೋಕನಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಏನೋ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ತೀರ್ಥರಿಗೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಅಕ್ಷತೆಯು ವಿವರ್ಣವಾಗಿರಲು ಎಲ್ಲಾ ವೃತ್ತಾಂತ ವನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾ ಸಾಸುವೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತೀರ್ಥರೆ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದಿರಿ. ನಮ್ಮ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಪ್ರಕಾರ ಈ ವ್ರತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಸುವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸ ಕೂಡದು. ಆದರೂ ದೊಡ್ಡವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೇಮನಿಮಿತ್ತಗಳ ಗೊಂದಲ ಎಚ್ಚಿಸಬಾರದು. ಪುನಃ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಯಮಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿ, ಅನುಗ್ರಹ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಅದೇರಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥರು ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಯರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಸರ್ವಲೋಕಪೂಜ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಂದಲೂ “ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ದಿವ್ಯದೇವಾಂಶ”ರೆಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆರೆದವರು ನಮ್ಮ ಯಾದವನಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಇವರೀವರನ್ನರಿಯದ ಪಂಡಿತರೇ

ಮಾಧ್ವಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಯಾಗಲಾರದು. ಶ್ರೀಮದ್ಭಾವನಾರೋಪದಿಷ್ಟಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ತೀರ್ಥರು ತಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕೆಂದು ದೇವದೂತರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದೊಡನೆಯೇ ಆ ದಿನ ಪರಮೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಹರಿ-ಮಾರುತತುಷ್ಪರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರವಚನ ಮಾಡಿ ಗುರುಚರಣಾರವಿಂದ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪರಲೋಕಯಾತ್ರಿ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಮುಹೂರ್ತಾದಿ ಸೂಚಕವಾದ-ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ತೀರ್ಥರ ಸ್ತೋತ್ರರೂಪಕತೀಪಯ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ತೋತ್ರ.

- (೧) ಉದಯೋದ್ಧೃತದುರ್ವಾದಧ್ವಾಂತೋದಸಿತ ಸತ್ಪಥಃ |
ಪಾಯಾದ್ವಿಷ್ಟುಪದಸ್ಥ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ರಭಾಕರಃ ||
- (೨) ರವಾರಮಮನೋರಾಮರಮಣೇತಿ ಮನೋರಮೇ |
ಮನೋಽಭಿರಮತೇಯಸ್ಯ ಗುರುಂ ತಂ ನೌಮಿ ಸಂವಿದೇ ||
- (೩) ವಾಗೀಶಾದಿಸಮಸ್ತದೇವವಿನುತಶ್ರೀಶಾಂಘ್ರಿಸೇವಾರತ |
ಪ್ರಾಣೇಶಸ್ಯ ವಚೋ ವಿಲಂಬಿವಿಮಲಂ ಟೀಕಾನಿಬಂಧಂ ಶುಭಂ |
ವ್ಯಾಚಕ್ರೇ ಮತಿಯಕ್ತ ಶಿಷ್ಯವಿನಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶಕ್ತಿಂಕರಃ |
ಶ್ರೀವ್ಯಾಸೋದಿತಗೌತಮೋಕ್ತ ಕಣಭುಕ್ಯಾಸ್ತಜ್ಞ
ಅಜ್ಞಾತಿಹ ||
- (೪) ಕವಿಕುಲತಿಲಕಾಖ್ಯಾ ಸರ್ವದುರ್ವಾದಿವೀರಾಃ |
ಭುವಿನಿಗಮಪದಾನ್ಯಾಯಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರೈರ್ವಿಜಿತೈಃ ||
ಪ್ರವಿತತಗುರುವದ್ಯಪ್ರೇಮಪಾತ್ರಾಯಿತೋ ಯಃ |
ಸುಮಿಮಲಚರಿತೋ ಭೂತ್ತೀರ್ಥಸೇವೀ ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಃ ||
- (೫) ಶ್ರೀಮದ್ಭಾವ ಭೂಸುರೇಂದ್ರ ಸುತರಾಂಭೋಜೇನ
ಜಾತಃಸುಧೀಃ |
ಮಾಯಾವಾದಿ ಕುವಾದಿಹಸ್ತಿದಳನಪ್ರಖ್ಯಾತಪಂಚಾನನಃ ||

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಜ್ಯೇಷ್ಠ

ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಕೃತಾಮಗೋಸ್ತಿನಿವೇದಿ. ಶ್ರೀರಾಂಘ್ರ,
ಭಕ್ತಿಪ್ರಭಾ.
ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯಸದಂಘ್ರಸೇವಕಗುರುರೂಪಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭಂ
ಭಾ. ಸದಾ

ಶ್ರೀನಿವಾಸತೀರ್ಥರು ಗತಿಸಿಹೋದ ತಿಥಿ--ಮುಂದುವರಿದಿ.

*ಅನಂದಾಬ್ದೇ ಸ್ವರ್ಣಸಾನ್ನಾಂ ಸುಪಚ್ಛಾಂ
ಕೃಷ್ಣೇಪಕ್ಷೇ ಭಾದ್ರಪದೇಮಾಸಿ ದ್ವಿತೀಯಾಂ
ಭಾನುವಾರೇ ಸುಲೋಕಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾಪ್ರಾಪ್ತಃ
ಶ್ರೀನಿವಾಸಾರ್ಯವರಾಃ.

* ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಂನಸ್ಸು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ.
ತಿದ್ದುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂಲ
ಬರೆದಿರುತ್ತೀವೆ.

[ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು]

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಗುರುರಾಜೋವಿಜಯತೇ ||

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾಮೃತ

ಲೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ನಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

(ಮುಂದುವರಿದುದು)

ತಮ್ಮ ಚಿರಂಜೀವಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಠದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಮಠ
ದೇವರಾಜಾರ್ಯರು, ಸುಖವಾಗಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳನ್ನು
ಕಳೆದರು. ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ
ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಆಲೋಚನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂಪಾ
ನೊಂದು ದಿನ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ತಂದೆಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಏಕಾಂತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಮನೋಗತವಾದ
ಉತ್ತಮಾಭಿಪ್ರಾಯವು ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸು
ವಂತೆ ಅಮೃತಮಯವಾದ ವಾಣಿಯಿಂದ ಬುಧನರ್ಯರಾದ ಯತಿನರರು
ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದರು. “ಎಲೌ ಆಚಾರ್ಯರೇ, ಪೂರ್ವ
ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅನುಷ್ಟಿತವಾದ ಭಗವತ್ಪೂಜಾರೂಪವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮ
ದಿಂದ ಸುಪ್ರೀತನಾದ ಶ್ರೀಕಾಂತನ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ನೀವು ಏಳು ಜನ
ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತೀರಿ. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಾದಿಗಳಾದ ಸುಜನರ
ಮುಖಕಮಲದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮಧುರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಾರ್ಹನಾದ
ನಿಮ್ಮ ಪುತ್ರನಾದ ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕು.
ಇದುವರೆಗೆ ಬರುವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪೋಷಿತನಾದ, ಸುಕುಮಾರಾಂಗನಾದ
ಈ ಕುಮಾರನನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆಯು
ಸ್ವಲ್ಪವೂ ನಿಮಗೆ ಬೇಡ. ಈ ಬಾಲಕನನ್ನು ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಪೋಷಣ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಚೈವ್ಯ

ಮಾಡಿ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ವಿಧ್ಯಾಪ್ತರಾದವರನ್ನೂ
ಮಾಡಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುಭಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯರಾದ ಶ್ರೀಮಂಕರ
ಮನೆಯ ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಮಹಾತಾಪಿಗಳಿಗೆಗವ ಸೀತ
ಪರಮಾನಂದ ಪಡುವಂತೆ ಈತನಿಗೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.
ನಿಮ್ಮ ತನುಜನಾದ ಈ ರಾಮಾಚಾರ್ಯನು ವೀರ್ಭಾರವುಂಟಾದ್ದೋ
ಗ್ಯಾದಿ ಭಾಗ್ಯ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಈ ಮಹೀಮಂಡಲವನ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಮಗನು
ನಾಗುವಂತೆ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.” ಶ್ರೀರಾಮಂಕರನು ಈ
ತೀರನಾದ ಅಜ್ಞಾನವಾಕ್ಯವು ಅಪ್ಪತವ ಸವಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದನು. ಅಜ್ಞಾನ
“ಗುರೂಪದೇಶೋ ಬಲವಾನ್ಮತಸ್ತಾಪ್ತಬಲವತ್ತರಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. “ಕಾ
ಲಂಘಯೇತ್” ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರವಸಾಣಮುಣಿಮಾಘಾತುಕನಾಗಿ ಗುರುವನ್ನು
ಮಾಡುವ ಸತ್ಪುರುಷ ಮಂಡಲಿಂದಿಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮ
ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಅಜ್ಞಾನಾರ್ಯನು ಕೂಡ
ಕುಮಾರನ ಸುಕುಮಾರಾವಯವಸೂಪರಾಪ್ತ ಪ್ರವಾ
ವೀಯುವ ನಿಜ ನಂದಕನ ಸಂಘಾಪ್ತರಾಗಿರನ್ನು ಕಂಡು
ಅಶಕ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಂದವನ್ನೂ
ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಹೇಳದವನು
ಡೋಲಾಯಮಾಸದಾಗತಕ್ಕವನಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸುಮ್ಮನು
ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಪ್ರಾಪ್ತೋತ್ತರನಿತ್ಯ
ಇತಿಕರ್ತವ್ಯತಾಜ್ಞಾನವಿಹೀನರಾಗಿ ತಪ್ಪಿರಬಹುದೆ
ಕೊಂಡ ತಪ್ಪು ತಂದೆಯನ್ನು ಮು
ಪಾದರೇ, ಗುರುದಯಗರ ಸೇವೆಯನ್ನು
ಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಾಕವಗಾದ್ದೇನೆ. ನಿ
ಸ್ಸಲ್ಪಪ್ರಾ ಅಲೋಚಿಸದೆ ಭೃಷಗದಿಗೇ ಲೋಕ
ಕಾಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಭ್ರಮೆ ಇದ್ದಿಗೆ ಮದೇನಿ
ವ್ಯತಿಂಕ್ತವಾಗಿ ನಡೆವನ್ನು ಉಂಟೆ ಕರಣ
ನಾನು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಯೇ ಸುತೋಗವಿಂಟೆ ನಾ

ಹೇಳಿದರು. ಬಾಲಕನಾಡಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಬುದ್ಧರಾದ ವೃದ್ಧರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವ ವಿವೇಕಕ್ಷೂರಿತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಮಗನು ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಗುರ್ವಾಜ್ಞಾವಚನದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕನಿಗಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸವು ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧನಾಗಿಯೂ ವಯೋವೃದ್ಧನಾಗಿಯೂ ಇರುವ ನನಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಯಿತಲ್ಲ, ಎಂದು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಪುತ್ರನನ್ನು ಗುರುಗಳ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಗನಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುರಾರೋಗ್ಯಾದಿಗಳು ಲಭಿಸಲೆಂದು ಹರಸಿ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ರಾಯಚೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಸ್ವಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಪುತ್ರರಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಮಠದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿದರು. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದ ಬಾಲಕನನ್ನು ಬಹು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪೋಷಿಸಬೇಕಾಗಿ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದರು. “ಮನಸ್ವೇಕಂ ವಚಸ್ವೇಕಂ ಕರ್ಮಣ್ಯೇಕಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ” ಎಂದು ಮೂತ್ರಗೇ ಚಕ್ಷುಕಾರವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿದುದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಬಾಲಕನಿಗೆ ತತ್ತತ್ತಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಕಲೋಪಚಾರಗಳೂ ತಪ್ಪದೆ ನಡೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುಗಳು ಬಹು ಜನ ಸೇವಕರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು. ಸೇವಕ ವರ್ಗದವರು “ವಿನಾ ಗೋರಸಂ ಕೋ ರಸೋ ಮಾನವಾನಾಂ” ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ದಧಿಕ್ಷೀರಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ದಿವ್ಯಾನ್ನಗಳಿಂದ ಬಾಲಕನಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ದೇಹ ಪುಷ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಪರಿಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಆಹಾರವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಸಕ್ತರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಾಮ್ಯವು ಮೇಧಾವಿಯಾದ ಈ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬಾರದೆಂದು ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವು ಲಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಜ್ಞ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಯತಿವರ್ಯರು ಇಚ್ಛಾಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವೇದಾಂತ ಪ್ರಕರಣಪಾಠ ಪ್ರಾರಂಭವು.

ಅಗಾಧಬೋಧರಾದ ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಬೋಧಭಗವತ್ಪಾದರ ಅಗಾಧ ಭಾವಭೂಷಿತವಾದ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರವೇ ಮೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ನಿಗಮಾಗಮ ನಿರ್ಣಿತವಾದ ಪ್ರಮೇಯವು, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ದೇವರ ದಿವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನ ದಿಂದ ಪರಮಪಾವನವಾದ ವೇಂಕಟಗಿರಿ ಶಿಖರದಂತೆ ಮಹಾನ್ನತ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವದು. ಕಠಿಲತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಾಂಜ್ಞಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೋವಿಂದ ನಾಮಸಂಸ್ಕರಣ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಗಿರಿಯನ್ನು ಆರೋಹಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಘಾಳಿಗೋಪುರದ ಸುಂದರಸೋಪಾನಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆಸಕ್ತಕಗಳಾಗಿರುವವೋ ತದ್ವತ್ ಸರ್ವಜ್ಞಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರ ಮಹಾಚಲದ ಶಿಖರಾರೋಹಣಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸೋಪಾನ ಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಸೋಪಾನ ಪರಂಪರೆ ಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಮಚ್ಚರಣರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಪ್ರಮಾಣ ಪದ್ಧತಿಯೆಂಬ ಪ್ರಕರಣ ಗ್ರಂಥವು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವೆಂದು ಸಕಲಸಂಪ್ರತಿ ಪನ್ನವಾಗಿರುವುದು. ಅಂತಹ 'ಪ್ರಮಾಣ ಪದ್ಧತಿ' ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪದವಾಕ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಪಾರಾನಂದಸಾರೀಣರಾದ ಪಾರಿಕಾಂಕ್ಷಿಪ್ರವರರು ಶ್ರೀರಾಮಾ ಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರು.

ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಾದಿಸಲ್ಪಡುವ ಗುರುಮಹಾತ್ಮ್ಯವು
ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದುದೆಂದು ನಿರೂಪಣೆಯು.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಗೆ ಈ ಲೇಖನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಲೇಖನ ವಿಸ್ತಾರಾರ್ಥನೆಂತಾಗಲಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ನಿಬುತ್ತವೇ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಔಪಚಾರಿಕಗಳೇ ಹಾಗಲಿ ಭಾವಿಕವಾಗಿರಬೇಂದು ಮಹಿಮಾಮೃತಪಾನದಲ್ಲಿ ಚಾತಕ ಕಲ್ಪರಾದ ವಾಚಕರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮಹನೀಯರಾದ

ಗುರು ವರ್ಯ ರ ವೇದಾಂತಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಪರಿಪಾಲನಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ
ವಿಖ್ಯಾತವಾದ ತದೀಯವೈದ್ಯವ್ಯಾಸಗೃಹ್ಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಾನು
ಸಂಧಾನದಿಂದ ಅನಂದಿತಹೃದಯರಾದ ಸಹೃದಯ ಮಹನೀಯರು
ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ
ಪೂಜಕರತ್ನವಿದು.

“ಯಃ ಕ್ಷಾಂತೌ ಭವತಿ ಸ್ವಯಂಭವತಿ ಭೂಭೂಜಾನಿಸಂಸೇವನೇ
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇಂಬುಧಯತ್ಯಘೌಘಹರಣೇ ಗಂಗಾತಿ, ಧೀಶೋಧನೇ ||
ಶೀಷತ್ಯರ್ಥವಿವೇಚನೇ ಗುರವತಿ ಶ್ರೀರಾಮತಿ ಪ್ರಾಭವೇ,
ತಂ ನಂದೇ ಮದಭೀಷ್ಟಸಂತತಿಕರಂ, ಸತ್ಯಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಂ ಗುರುಂ ||”

ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಂತರದ ಪಾಠವು.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಪ್ರಿಯಶಿಷ್ಯರಾದ ರಾಮಾ
ಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವ್ಯಾಕರಣಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಮೇಯ ವಿಶೇಷ ಪರಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥವಾಗಿ
ಪಾಣಿನಿಸೂತ್ರವ್ಯಾಖ್ಯಾನರೂಪವಾದ “ಸಿದ್ಧಾಂತಕೌಮುದೀ” ಗ್ರಂಥವನ್ನು
ಪಾಠಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಥಮತಃ ಪಾಠಹೇಳಿದ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಕರಣವು,
“ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಕೌಮುದೀ” ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಶ್ರೀಮದುತ್ತರಾದಿ ಮಠದ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗಾರ್ಥ-
ವಾಗಿ ಮಿಲಿತರಾದ ಪರಶತ ಶಿಷ್ಯವೃಂದದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಪ್ರಥಮಸ್ಥಾನವು.

ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಿಲಿತರಾದ ಬಹುಜನ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್
ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೇವಲ ಬಾಲಕರಾಗಿದ್ದರೂ ಬುದ್ಧಿ
ಯಿಂದ ವೃದ್ಧರಾದುದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಬಾಲತ್ವ ವೃದ್ಧತ್ವ
ಗಳೆರಡೂ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಚಾರ

ವಿಚಕ್ಷಣರಾದ ಜನರು ಗಾಢಾರ್ಥಾನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಬಿನ್ನೇ ದಿನೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿ ಸಂಪನ್ನರಾಗಿಯೂ ಕ್ಷಣಕಾಲವನ್ನೂ ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೆ ಗುರೂಪದಿಷ್ಟಶಾಸ್ತ್ರಚಿಂತನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ನಿರತರಾಗಿಯೂ “ಆಚಾರಃ ಪ್ರಥಮೋ ಧರ್ಮಃ” ಎಂದು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಹಿತವಾದ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾಗಿಯೂ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿಯತಿವರ್ಯರು ಅತಿಮೋದವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಅಶ್ರಿತಾಭೀಷ್ಟವಿಶರಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವು.

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ನಿಜಪಾದಪದ್ಮವನ್ನು ಅರ್ರಮನಿವ ಪಿಳ್ವಜ್ಜನರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವರ್ಗದವರು, ಸೇವಕ ಮಂದಲಿಯವರು, ಮುಂತಾದ ಅಶ್ರಿತಜನ ಸ್ತೋಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಮೋಘ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅಭೀಷ್ಟ ಪ್ರಭಾವಮಾಣ ವೀಷಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಕಲ್ಪ(ಸಮಾನ)ರಾಗಿದ್ದರು.

ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಗುರುಗಳು ನೂತನ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದುದು.

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಂತರೀಯ ವಸ್ತ್ರದ್ವಯವನ್ನೂ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರೀಯ ವಸ್ತ್ರಯುಗವನ್ನೂ ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಸುವರ್ಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಜಪತಪೋವಿದ್ಯಾವಿರಕ್ತಾದಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಶಂಸೆಯು.

ಶ್ರೀಪಾದಶ್ರೀಮತೀಭಾ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ತೋರಿಸುತ್ತಮೋಹಿತ ಗಳಾದ ಪರೀಯಪ್ರಣವಾದಿಗಳನ್ನಂತ್ರಸಂತತ ಜಪಾಧ್ಯಾಸನಾಭಯಾಣ

ರಾಗಿ ದೈನಂದಿನ ಶ್ರೀರಾಮ ನೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಪೂಜಾಧುರಂಧರರಾಗಿ ಸಂತತಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಚನನಿರತರಾಗಿ ಸರ್ವಸುಜನವೃಂದಕ್ಕೆ ಆನಂದ ದಾಯಕರಾಗಿ ಜೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಗುರುವರ್ಯರ ಕೀರ್ತಿಯು ಶರತ್ಕಾಲೀನ ಚಂದ್ರ ನಂತೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಅತ್ಯಂತಭಾಸ್ವರವಾಗಿ ದಿಗಂತವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಪದಪದ್ಮಯುಗವನ್ನು ಸಂಸೇವನಮಾಡಿ ಧ್ಯಾನರಾಗ ಬೇಕೆಂಬ ಪರಮೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪೂರ್ವದೇಶ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ರಾಜಾಧಿ ರಾಜರು, ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ, ಕೃಷ್ಣಾಗರು, ಕಸ್ತೂರಿ, ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ, ರಾಂಕವ ವಸ್ತ್ರ (ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶಾಲು) ಮೊದಲಾದ ಭವ್ಯಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಡನೆ ನೂರಾರು ವಿಜ್ಞಾನನಾಸತ್ರ (ಬಿನ್ನ ವತ್ತಳೆ) ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ಶಿಷ್ಯವತ್ಸಲರಾದ ಯತಿಶಿರೋಮಣಿಗಳು ಪೂರ್ವದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜ ವಾದ “ಗಂಡುಮೆಟ್ಟುಕಲ್ಲು” ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡುವ ರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಯಿತು.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ.ಎ. (ಅನರ್ಸ್)

ಬೆಂಗಳೂರು

(ಮುಂದುವರಿದು)

ದಾಸರು ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ “ಪುರುಷೋತ್ತಮ” ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಒಂದು ಮಾತಿಗೆ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ೧೬, ೧೭, ೧೮, ೧೯ ನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾಗುವ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದ್ವಾವಿಮೌ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ಸ್ವರೂಪಃ |
ಕ್ಷರಃ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಕೂಟಿಸ್ಥೋಽಕ್ಷರಃ ಪುನಃ ||
ಉತ್ತಮಃ ಪುರುಷಸ್ತ್ವನ್ಯಃ ಪರಮಾತ್ಮೈಶ್ವರಾತ್ ||
ಯೋ ಲೋಕತ್ರಯಮಾವಿಧ್ಯ ವಿಭಕ್ತ್ಯಾ ವ್ಯಮಂ ||
ಯಸ್ಮಾತ್ಕ್ಷುರಮತೀತೋಽಹಮಕ್ಷರಾದಪಿ ಚೋತ್ತಮಃ |
ಅತೋಽಸ್ಮಿ ಲೋಕೇ ವೇದೇ ಚ ಪ್ರಥಿತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ || ೧೬ ||
ಯೋ ಮಾಮೇವಮಸಂಮೂಢೋ ಜಾನಾತಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ ||
ಸ ಸರ್ವವಿದ್ಭಜತಿ ಮಾಂ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಭಾರತ ||

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷರ, ಅಕ್ಷರ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಮಾಣವಿಧವಾಗ ಜೀತನರುಂಟು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸಕಲ ಜೀವರಿಗೆ “ಪುರುಷೋತ್ತಮ” ಸೇವಕ. ಅವರು ದೇಹನಾರವುಳ್ಳವರು. “ಅಕ್ಷರ” ಎಂದು ಸರ್ವ ಭಾವದಿಂದ ನಾರಹಿತದೇಹವುಳ್ಳ ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮದೇವಿಗೆ ಹೆಸರು.

ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನಾದವನು ಪರ ಮಾ ತ್ಮನು. ಅವನೇ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಮಾಡಿರುವನು. ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತ್ಯಾದಿಗಳು ಪ್ರಮಾಣ. ಯಾವನು ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅವನೇ ನಾರದರಿತನು, ನಾಶವಿಲ್ಲದ ಸರ್ವವಾ ಅಪ್ರಮೇಯನಾಗಿರಲು ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಹರಿಯು, ಕ್ಷರಾಕ್ಷರಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ, ವೇದಾದಿ ಅಸೌಕರ್ಷ್ಯ, ಪೌರುಷೇಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಕಿಂಚಿತ್ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕ್ಷರಾಕ್ಷರರುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮನಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆಂದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೋ ಅವನು ಸರ್ವಕಾರ್ತಜ್ಞನು. ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಿಂದಲೂ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಭಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಗುಣೋಪೇತನಾದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ನಾನೇ ಎಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜೀವಭಿನ್ನತ್ವ, ಶ್ರೀಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ, ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಅಷ್ಟಕರ್ತೃತ್ವ, ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕತ್ವ, ರಕ್ಷಕತ್ವ, ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವ, ಪುರುಷೋತ್ತಮತ್ವ, ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದೇ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಗುಪ್ತತಮ ಪ್ರಮೇಯ. ಸರ್ವಸಜ್ಜನ ಸಮೃತ್ತವಾದುದು ; ಪರ ಮಾ ತ್ಮನಿಗೆ ಪ್ರಿಯಕರವಾದುದು. ಒಬ್ಬ ಪಾಪರಸಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಭಾಸವಾದಲ್ಲಿ, ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ “ಪುರುಷೋತ್ತಮ” ನೆನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಶ್ರೋತೃಗಳೇ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈಗ “ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪ” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಈ ದಿವ್ಯವಾದ ಪದಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಎನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಯಾವುದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾದೀತು? ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳಾಗುವುದು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಾನುಸಾರವಾಗಿ. ಅಷ್ಟೇನು, ಒಂದು ಸೌರ

ವ್ಯೂಹವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಸಹಸ್ರಾರು ಗ್ರಹಗಳು ನಿಯಮಬದ್ಧವಾಗಿ
ತಮ್ಮ ನಿಯಮಿತಪಥದಲ್ಲಿ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ
ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ. ಸರಸ್ವರ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಅಪಾರ
ಅನಾಹುತವೇ ಆದೀತು. ಜಗದಾದಿಯಿಂದಲೂ. ಇಂದ್ರಿಯದಿಂದಲೂ.
ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆಯಲ್ಲದೆ, ಅಥವಾ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೂ
ಚಂದ್ರರ ಉದಯಾಸ್ತಮಾನಗಳಲ್ಲದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಎಂದಾದರೂ ಭೂಮಿಯ
ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪನ ಅಘಟಿತಘಟನಾಶಕ್ತಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ
ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳ ನಿದರ್ಶನವೆಂದರೆ. ಭೂಮಿಯ
ಭಕ್ತವರ್ಯ ಪ್ರಹಲ್ಲಾದನ ಕೂಗಿಗೆ ಮಾರಗನಿಕೊಟ್ಟ
ಅವಿಭೂತನಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸೃಷ್ಟಿಸಿಂಹರೂಪದಿಂದ
ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶ್ರೀಸೃಷ್ಟಿಸಿಂಹನಾಗಿ ಬರುವ ಮಾರ್ಗವೇ.

ಸತ್ಯಂ ವಿಧಾತುಂ ಸಜಙ್ಘತ್ಯಭಾಷಿತಂ
ವಾಸ್ತವಂ ಚ ಭೂತೀವ್ಯವೇದಂ
ಅದೃಶ್ಯತಾತ್ಮದ್ವೈತರೂಪಮ್. ಸೃಷ್ಟಿಃ
ಪ್ರಂಭೇ ಸಭಯಾಂ ನ ಮೃಗಂ ನ ಮಾನುಷಂ

ಶ್ರೀ ಮನ್ಮಥಸಿಂಹಾವತಾರ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು.
ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವನ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಮತ್ಸ್ಯ
ಸಕಲಗುಣ ಪ್ರತಿಪಾದಕವಾದುದು. ಜೀವನವಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ
ಆಜೀನವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರನು-ತ್ಪನ್ನಂ ಪುನಃ
ವಾದುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶುಕ್ಲಪೂರ್ವರೂಪವಾದುದು.
ಸತಾರಮೂಡತಕ್ಕವನೆಂಬುದನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿ
ರಶ್ಮಿಪ್ರಕೃತ್ಯೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುದು. ಮಿಂದು ಸ್ವಭಾವವಾಗಿ
ಮಂದಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿದನು ಎಂದೆ
ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ; ಅವನ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕವೇ ಅದಕ್ಕೆ
ದನ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

ಭೃತ್ಯರಾದ ಜಯವಿಜಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ. ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ವಿಚಿತ್ರವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ. ಹೀಗೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ.

ದಾಸರು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿಶೇಷಣಗಳು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು—

ಸರ್ವನಾಮಕ ಸರ್ವಚೇಷ್ಟಕ ಸರ್ವೇಶ
ಸರ್ವಮಂಗಳ ಸರ್ವಸಾರ ಭೋಕ್ತ
ಸರ್ವಾಧಾರಕ ಸರ್ವ ಗುಣಗಣಪರಿಪೂರ್ಣ
ಸರ್ವಮೂಲಾಧಾರ ಕಲ್ಪಿಮೂರುತಿ

|| ೧ ||

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಪುಂಡರೀಕ-
ವರದ ಅಪಾರ ಸದ್ಗುಣನಿಲಯ
ಮುರಮರ್ದನ ಮಂಜುಭಾಷಣ ಕೇಶವ
ನಿರ್ಮಲದೇವ ಭೂವರಾಹಮೂರುತಿ

|| ೨ ||

ನಿಗಮವಂದಿತ ವಾರಿಜನಾಭ ಅನಿರುದ್ಧ
ಅಘನಾ ಪ್ರಾಕೃತಶರೀರ
ಸಗುಣ ಸಾಕಾರ ಜಗದಿತ್ಯಂತಭಿನ್ನ
ಅಗುಣರಹಿತ ನರವ್ಯಗರೂಪ

|| ೩ ||

ಹೃದ್ಯಕೇಶ ಪರಮಾತ್ಮ ಮುಕ್ತಾ ಮುಕ್ತಾಶ್ರಯ
ಅಸುರಭಂಜನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮ ಕಪಿಲ
ಕುಸುಮಶರನಯ್ಯ ಶಾರ್ಙ್ಗಧರಚಕ್ರಿ
ವಿಷಹರ ಧನ್ವಂತ್ರಿ ಬೌದ್ಧಮೂರುತಿ

|| ೪ ||

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಜ್ಯೇಷ್ಠ

ಯತಿಗಳ ಶಿರೋರತುನ ಸತಿಯ ಅವಿಯೋಗಿ
ರತಿಪತಿಜನಕ ಸ್ವರತ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಕ
ಅತೀತಾದ್ಭುತಮಹಿಮ ಪತಿತಪಾಸನನಾಮ
ನತಜನಾಶ್ರಯಧೇನು ದಿತಿಜತಿಮಿರಭಾಸು
ಅತಿದೂರಾದ್ಧೂರ ಸಂತತ ಚಯಾಪಾರಾಪಾರ
ಚತುರಾಸನ ಸಿರಿಪತಿ ಕಮಲಾಕರಾ
ಚತಪಾದ ಸುಂದರ ದೀನಜನಮಂದಾರ
ಪ್ರತರ್ಧನನಾಮ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಕಲ ಪದ್ಮ-
ವತಿಸುತ ಜಗದೊಳು ಪ್ರತಿಮಿಲ್ಲದಾತ

ಜ್ಞಾನಮಯಕಾಯ, ಜಾನಮಯೈಶ್ವರಮಃ
ಜ್ಞಾನಮಯಾನಂದ, ಜ್ಞಾನಮಯವರ್ಣ
ಜ್ಞಾನಮಯತೇಜ, ಜ್ಞಾನಮಯರಕ್ತ
ಜ್ಞಾನಮಯಬುದ್ಧಿ, ಜ್ಞಾನಮಯಪಾಣಿ
ಗಾನವಿಲೋಲ ನಾಮ ವಿಜಯ ವಿಠಲರೋಮ
ನೀನೆ ನಿನಗೆ ಸಮ ಮೌನಿಪ್ರಕೃತ್ಯತನ

ಒಂದೊಂದು ವಿಶೇಷಣಗಳೂ ಬಹು ಸುಖಕರವಾಗಿ
ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುಭವದಿಂದ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದವನು
ಮೊಂದರ್ಥಸಾರಾಸುಭವದಿಂದ ಸುಖವುಂಟು
ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಾರ್ಥವು
ಅನಂತ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಭಕ್ತರ
ಹರಿಯೇ ಸಪೋಷಿತ್ತಮನಂಬಿ ಸ್ವರೂಪ
ದಿಂದಲೂ ಮೂರನಾಗಬಂತೆ ಸಾಧ್ಯವೆ

(ಮುಂದೆ ಮುಂದು)

ವೇದಾಂತದರ್ಶನ

ಲೇಖಾಂಕ ೪

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್, ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್,
ಗೌ|| ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯ (೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮನಗಂಡವನು ಮುಂದೇನುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅಂತಹ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾಧನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯದ ಆರಂಭ. ಇದಕ್ಕೆ, ಮೊದಲು ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ವೈರಾಗ್ಯವೆಂದರೆ—ವಿಷಯಾಲಂಬುದ್ಧಿ. ಅದು ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಯತಾ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ದುಃಖ, ಮಾನಾಪಮಾನ, ಲಾಭಾಲಾಭ, ರಾಗದ್ವೇಷ, ಸಾಯುವುದು, ಬದುಕುವುದು, ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದು, ಮುಂತಾದ ಇವೆಲ್ಲದರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯು. “ಬಯಸದಿರಹಿಕ ಸುಖಗಳನು ನಿರ್ಭಯದಿ ಭಜಿಸೋ ಹರಿಯ” ಎಂಬ ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರಾಯರ ದೇವರ ನಾನುದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ “ನಾರಾಯಣನ ಪಾದಾರವಿಂದಯುಗಳ ಒಂದೇ ತಾರಿಸುವುದು ಭವಸಾಗರ, ಸುಖ ತೋರುವುದೋ ಮುಂದೆ. “ವಿಜ್ಞಾನ ಜಾತ ವೈರಾಗ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಪಾದೈಕ ಸಂಶ್ರಯಃ (ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯ). ಎರಡನೇದು ಭಕ್ತಿ—ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಪೂರ್ವಸ್ತು ಸುದೃಢಃ ಸರ್ವತೋಧಿಕಃ ಸ್ನೇಹೋಭಕ್ತಿರಿತಿಪ್ರೋಕ್ತಃ ತಯಾ ಮುಕ್ತೀರ್ನ ಚಾನ್ಯಥಾ” “ಭಕ್ತುತಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅವರ ಹೊರತು ಮುಕ್ತುತಿ ಇಲ್ಲವೋ” ಎಂಬಂತೆ, ದೇವರ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನರಿತು, ಅವನಲ್ಲಿ ಸುದೃಢ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. “ಭಕ್ತೃರ್ಥಂ ಭಗವನ್ಮಹಿಮೋಕ್ತಃ (ಭಾಷ್ಯ ಅಧ್ಯಾಯ, ೨. ಪಾದ ೨) ದೇವರಲ್ಲಿ

ಸುದೃಢವಾದ ಭಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಭಗವದ್ಗುಹ್ಯಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಸ್ವಾಮಿಯು ಸರ್ವಾಪವ್ಯಾಪ್ತೇರಕನು. ಏಕಾಗ್ರತ್ವವರ್ತಕ, ಸ್ವಾಷ್ಟಜನಕ, ಸುಷುಪ್ತಿಕಾರಕ, ಇತ್ಯಾದ್ಯನೇಕ ಅಪಾರಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳವನು, ಸರ್ವೋತ್ತಮ, ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಎತ್ತರವಾರ್ಧಕವಸ್ಥೆಯೊಳಿರುವವನು, ನಿರ್ದಯತನು, ಚಿಂತಾಸಂತಾಪಾವಿ ಮೋಕ್ಷರಹಿತನಾದವನು. ಸರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ, ಆ ಅಪಾರಮಹಿಮನ ಸ್ತುತಿಯು.

ಇನ್ನು ಮೂರನೇದು 'ಉಪಾಸನಾ' ಇದು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇರಾಗ್ಯ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರವಣಮಾಡುವುದು. ಮುಕ್ತ ಸ್ವಯೋಗ್ಯ ಧ್ಯಾನವಿಷಯವಾದ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳವನು. ಉಪಾಸನಾ ಕೊಂಡು ಅವರೊಳಗೆ ಜಿಹಾನಂದಮಯನಾದ ಶ್ರೀ. ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

“ಕೇಚಿತ್ ಕ್ವದೇವಾಂತರ್ಯಗಮಾವಾಃ

ಪ್ರಾಪ್ಯದೇವಮಿಹಂ ಕ್ವದೇವಂ

ಚತುರ್ಭುಜಂ, ಶಂಖಚಕ್ರಂ

ಗದಾಧರಂ ಪಾರಣಮಗಂ ಪುರಂ ||

ಪ್ರಸನ್ನವಕ್ತ್ರಂ ನಳಿನಾಯತೇಕ್ಷಣಂ

ಕದಂಬಕಿಂಜಲ್ಕುಸಿತಂಗವಾಸನಂ

ಲಸನ್ಮಹಾದಾರ, ಹರಣ್ಮಹೋಗದಂ

ಸ್ಫುರನ್ ಮಹಾರತ್ನ ಕಿರೀಟಂ

ಉನ್ನಿದ್ರದೃಷ್ಟಂಕಬಕರಗಾಂಧರ್ವಂ

ಯೋಗೇಶ್ವರಸ್ಥಾ ಪಿತಾಮಹಪ್ಪಯಂ

ಶ್ರೀಲಕ್ಷಣಂ ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನಂ ಪರಂ

ಅಮೃತನಲಕ್ಷ್ಮೀಪ್ರಪಣಮಗಮೋವತಿಂ

ವಿಭೂಷಿತಂ ಮೇಖಲಯಾಂಗುಲಾಯುಕ್ತಂ

ಮಹಾಧನ್ಯೈಃ ನೂಪುರಕಂಕಣಾಬಧಿಃ

ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಮಲೈಃ ಕುಂಚಿತನೀಲಕುಂತಲೈಃ
ವಿರೋಚಮಾನಾನನಕಾಸವೇಶಲಂ || ೪ ||

ಅಧೀನಲೀಲಾಹಸಿತೇಕ್ಷಣೋಲ್ಲಸತ್-
ಭ್ರೂಭಂಗ ಸಂಸೂಚಿತಭೂರ್ಯನುಗ್ರಹಂ ||
ಈಕ್ಷೇತ ಚಿಂತಾಮಯಮೇನಮೀಶ್ವರಂ |
ಯಾವನ್ಮನೋಧಾರಣಯಾವ ತಿಷ್ಠತೇ || ೫ ||

ಏಕೈಕಶೋಽಗಾಢಿ ಧಿಯಾ ವಿಭಾವಯೇತ್
ಪಾದಾದಿ ಯಾವದ್ಧಸಿತಂ ಗದಾಭೃತಃ
ಜಿತಂ ಜಿತಂ ಸ್ಥಾನಮಪೋಹ್ಯಧಾರಯೇತ್
ಪರಂಪರಂ ಶುದ್ಧಶ್ರೀ ಧೀರ್ಯಥಾ ಯಥಾ || ೬ ||

ಇದರ ಅರ್ಥ (ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸತಕ್ಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪ)

ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರು ತಮ್ಮ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಚೋಟುದ್ದ
ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳ, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದಾಪದ್ಮಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ, ಚತು
ರ್ಭುಜಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ಶ್ರೀಹರಿಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ||೧||

ಸ್ವಾಮಿಯು, ಪ್ರಸನ್ನವದನಾಂಭೋಜ. ಕಮಲದಂತೆ ವಿಸ್ತೃತ
ವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವನು. ಕದಂಬಪುಷ್ಪದ ಕೇಸರ ಬಣ್ಣವನ್ನು
ಹೋಲುವ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದಿವ್ಯ ವೈಜಯಂತೀ
ಮಾಲೆಯಿಂದ ಶೋಭಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಭಂಗಾರದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ,
ದಿವ್ಯ ಬಾಹುಶೃಂಗಿಕೆಂದಲೂ, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ದಿವ್ಯರತ್ನಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತ
ವಾದ ಕಿರೀಟಕುಂಡಲಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ. || ೨ ||

ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತರಾದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ, ಅರಳಿದ ಹೃತ್ಕಮ
ಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕೋಮಲವಾದ ಸಾದಗಳನ್ನೂ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
ಧರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನುಳ್ಳ, ದಿವ್ಯ ಕೌಸ್ತುಭ ರತ್ನದಿಂದೊಪ್ಪುವ
ಕಂಠವುಳ್ಳ, ಎಂಬೆಂದಿಗೂ ಬಾಡದಿರುವ ಚಿಗರು ತುಳಸೀ ಪುಷ್ಪಗಳ
ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ. || ೩ ||

ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ವಡ್ಡಾಣ, ಕೈ ಉಂಗುರಗಳು, ಕಾಲುಂಗುರಗಳು, ಕೈ ಕಡಗಗಳು, ಇವುಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಅವಯವಗಳುಳ್ಳ ಮೃದು ವಾಗಿಯೂ, ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ, ಇರುವ ಕೇಶರಾಶಿಗಳುಳ್ಳ, ಮಂದಪಾಸಯುಕ್ತವಾದ ಮುಖದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ದಿವ್ಯ ಮಂಗಳ ವಿಗ್ರಹನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ. || ೪ ||

ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಕರುಣಾಪೂರ್ಣದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಹುಬ್ಬಿನ ಚಲನೆ
ಯಿಂದ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಮೇಲೆ ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹಕಾರಕನೂ, ಅವರವರ
ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವನೂ, ಸರ್ವೋತ್ತ
ಮನೂ ಆದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಈ ರೂಪವನ್ನು ಮನಸ್ಸು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ
ನಿಲ್ಲಿಸುವವರಿಗೂ, ನಿರಂತರ ಹೀಗೆಯೇ ಉಪಾಸನಾ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ||

ಸ್ವಾಮಿಯ ಪಾದದಿಂದ ನೋಡಲುಮಾಡಿ ಮುಖದವರೆಗಿನ ಶ್ರೀ
 ಚರೆಯ ಮಂಗಳವಾದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ
 ಪುನಃ ಪುನಃ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿ, ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
 ಮನಸ್ಸು, ಆ ಅವಯವವನ್ನು ಧಾರಣೆಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಆ ಅವಯವ
 ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಉಪಾಸನಾಬಲದಿಂದ ಸ್ಥಿರಮಾಡಿ
 ಕೊಂಡು, ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂರ್ಣರೂಪವನ್ನು, ಬೆಳಗಿನ
 ಝಾನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಮನಸ್ಸು ಇರುವುದರಿಂದಲೂ, ವಾತಾವರಣವು ಪ್ರಶಾಂತ
 ವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ
 ಬೇಕು. ಶ್ರೀಸರಿಯ ದಿವ್ಯರೂಪವು, ಭಕ್ತನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕರ
 ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರೂಪವಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ, ಆ ಭಕ್ತನ,
 ಹೃದಯದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಪನಾಂಧಕಾರವು ಹೋಗುತ್ತಾ ಬುದಿಬುದಿ
 ಕಾಣಿಸುತ್ತಾ ಅಂದರೆ ಆರೋಪವು ಹೋಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ.

[illegible]

॥ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೋ ವಿಜಯತೇ ॥

ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ವರವಣಿ ರಾಮರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೈಸೂರು ಗೌ|| ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಜಗನ್ನೋಹನರೂಪಿಯಾದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ ಲೀಲಾವಿನೋದಗಳಿಂದ ಮುಗ್ಧರಾದ ಗೋಕುಲದ ಮುಗ್ಧಿಯರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು “ ಬಾರೋ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ”, “ ಯಾದವ ನೀ ಬಾ ಯದುಕುಲನಂದನ” ಇತ್ಯಾದಿ ಆದರದ ನುಡಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ತಲೆ ಮೈಗಳನ್ನು ನೇವರಿಸಿ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮನದಣಿಯ ಮುದ್ದಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಷ್ಟೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕೃಷ್ಣನ ಬರುವಿಕೆಯು ಗೋಪಿಕಾಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಹಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಬರಬರುತ್ತ ಕೃಷ್ಣನ ಚೇಷ್ಟೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಹಿಸಲಸ-
ದಳವಾಗುತ್ತ ಬಂದುವು. ಮೊದಲು ಕರೆದತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನು ಬರಬರುತ್ತ, ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರೊಡನೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಗೋಪಿಯರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಹಾಲು ಮೊಸರುಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕುಡಿದು, ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೆದ್ದು ದಧಿಭಂಡಗಳನ್ನು ಒಡೆದು, ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ದಾಂಧಲೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದುದು ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಅಸಹನೀಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಅವರು ಯಶೋದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ವಿಧವಿಧವಾದ ದೂರು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಗೋಪಿಯೊಡನೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ದೂರಿದಳು :—

ರಾಗ : ಆನಂದ ಭೈರವಿ ತ್ರಿಪುಟತಾಳ

ಎನ ಪೇಳಲೆ ಗೋಪಿ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಜಾಲ

ಮಾನ ತಪ್ಪಿಸಿ ಬಂದ ಮನೆಯೊಳಗೆ || ಪ ||

ಕೊಡಹಾಲು ಕುಡಿದನೆ | ಗಡಿಗೆಯ ಒಡೆದನೆ
ಅಡಗಿದ್ದನೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡದೊಳಗೆ ||
ಹುಡುಗ ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂದು ಹೊಡೆಯಲನ ಹೋದರೆ
ಬಡವರ ಮಗನೇನೇ ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ || ೧ ||

ಈ ದೂರನ್ನು ಗೋಪಿಯು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಣ್ಣು ಬಾಲಕ
ನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ಕೊಡ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದು ಸಂಭವವೇ? ತನ್ನ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹಾಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷ್ಣನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ
ತೊಟ್ಟಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಜೀಷ್ಠಮಾಡಿ ಬಂದ ಭಾವವೇ
ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನ ನಿಸ್ಕಳಂಕನಾದ ಮುಖಮುದ್ರೆಯನ್ನು
ನೋಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ದೊರುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದೀತು? ಆದುದ
ರಿಂದ ಯಶೋದೆಯು, ದೂರು ಹೇಳಿದ ಗೊಲ್ಲಸ್ತ್ರೀಗೆ ಮೃದುನುಡಿಯಿಂದಲೇ
ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು :—

ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಿಟ್ಟೀಕೆ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲಿನ್ನು
ಹುಟ್ಟಿಸಬೇಡಿರೆ ಅನ್ಯಾಯವ ||
ಸೃಷ್ಟಿಗೊಡೆಯ ನಮ್ಮ ಪುರಂದರ ವಿಠಲನ
ದೃಷ್ಟಿಸಿನೋಡಿರೇ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗೆ || - ||

ಈ ರೀತಿ ಮಗನನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮುತಸಾರಿವ ಯಶೋದೆಯನ್ನು
ಕುರಿತು ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಗೋಪಿಯು ಹೀಗಂದಳು :—

ನಿನ್ನ ಮಗನ ಲೂಟಿ ಘನವಮ್ಮ || ಪ ||
ಕರೆದು ರಂಗಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಪೇಳೆ ಗೋಪಮ್ಮ || ಅ ||
ಮೊಸರು ಕಡೆವಲ್ಲಿ ಇವನ ದಾಳಿ ಘನವಮ್ಮ
ಶಿಶುವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಉಳಿಗೊಡನಮ್ಮ
ಮೊಸರು ಮಾರುವರು ಮೊರೆಯಿಡುವರಮ್ಮ
ಶಶಿಮುಖಿಯರು ಹೀಗೆ ದೂರುವರಮ್ಮ ||
ಊರೊಳು ಬರಲೀಸ ಕೇರಿಯೊಳು ಸುಳಿಯಲೀಸ
ಈರೇಳು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಡೆಯತಾನಂತಿ
ಧೀರ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರ ವಿಠಲರಾಯನ
ಕೇರಿ ಬಸವನ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟ ಗೋಪಮ್ಮ ||

ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಬಹು ದಿಟ್ಟಳಾದ ಗೋಪಿಯು ಯಶೋದೆಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮೂದಲಿಸಿದಳು :—

ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ ನಿನ್ನ ಕಂದ—ಗೋಪಿ—ಗೋವಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಮುಕಂದ
ಉಳ್ಳ ಬೆಣ್ಣೆ ಯನೆಲ್ಲ ತಿಂದ—ಬಹುಕ್ಷುಲ್ಲಕನಲ್ಲೆ ಗೋವಿಂದ
ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಬೆದರಿಸಿ—ಮನೆಹೊಕ್ಕು ನಮ್ಮ ಹೊರಡಿಸಿ
ಅಕ್ಕ ಹಾಲಿನ ಗಡಿಗೆ ಇಳಿಸಿ—ಕುಡಿದು ಸಿಕ್ಕದೆ ಓಡುವ ಸರಸಿ ||
ದೊರೆಯ ಮಗನಾದರೇನು—ಬಹುದುರುಳ ಸಣ್ಣ ವನಾದರೇನು
ಮೊರೆಯನು ಕೇಳಿ ಗೋಪಮ್ಮ—ನಮ್ಮ ಸರಸವಾಡಿ ಪೋದನಮ್ಮ
ಊರಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವರಲ್ಲ
ಪುರಂದರ ವಿಠಲನ ದುಡುಕು ಒಂದೊಂದಲ್ಲ ||

ಈ ರೀತಿ ಗೋಕುಲದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಾಚಾಮಗೋಚರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ದೂರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಶೋದೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಛೇದಿಸಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಕೋಪದಿಂದ ಕೆರಳಿದವಳಾಗಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಝುಬರಿಸಿದಳು :—

ರಾಗ: ಕಲ್ಯಾಣ—ಆಟತಾಳ.

ಎಕೆ ದೂರುವಿರೇ ರಂಗಯ್ಯನ

ಎಕೆ ದೂರುವಿರೆ

|| ಪ ||

ದಟ್ಟಡಿಯಡಲರಿಯ—ಗೋವತ್ಸವ

ಬಿಟ್ಟು ಚಲಿಸಬಲ್ಲನೆ |

ಘಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ

ಕಟ್ಟಿನೊಳು ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಕರುಗಳ

ಬಿಟ್ಟನೇ ಈ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇ-

ಲೆಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚೆ ನಿಮಗೆ

|| ೧ ||

ಕೆನೆಹಾಲು ಬೆಣ್ಣೆಯನು—ಇತ್ತರೆ ಆ

ದಿನಪೊಲ್ಲನು ಊಟವ |

ಮನೆ ಮನೆ ಮನೆಗಳನು ಪೊಕ್ಕು

ಬೆಣ್ಣೆ ಪಾಲ್ಕೊಸರನ್ನು ತಿನ್ನುತ

ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದೇ

ಕಳೆದು ಹೋಗಿ ಪಾಪವೆನ್ನಿಸಿ

|| ೨ ||

ಪಾಲುವುದು ಬೆನ್ನಿನಿಂದ—ಕಲ್ಲು ನ

ಪ್ರಾಣಿಯದೊಳು ನೋಡಿರೆ |

ಹೇಳುವರೆ ಈ ಕೌಳಗಳ ಗೋ

ಪಾಲಬಾಲನ ನೋಡಿ ಸೈಸದೆ

ಬಾಳುವಿರ ಭವಜಲಧಿಯಿಂದಲಿ

ತೇಲಿಸುವನೇ ರಂಗವಿಠಲ

|| ೩ ||

ಹೀಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿರುಸಾಗಿಯೇ ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು
ಅವರನ್ನು ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ, ಯಶೋದೆಯು
ಮಗನನ್ನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು ಮುದ್ದಿಸುತ್ತಾ, ಹೀಗೆಂದು ಮುದ್ದಿವಾದ
ಹೇಳಿದಳು :—

ರಾಗ: ಪಂತುನರಾಳಿ ಅಟಿತಾಳ

ಮನೆಯೊಳಗಾಡೊ ಗೋವಿಂದ—ನೆರೆ

ಮನೆಗಳಿಗೇಕೆ ಪೋಗುವೆಯೊ ಮುಕುಂದ || ಪ ||

ನೊಸಲಿಗೆ ತಿಲಕವ ನಿಡುವೆ—ಅಚ್ಚ

ಹೊಸ ಬೆಣ್ಣೆಯನಿಟ್ಟು ಕಜ್ಜಾಯವ ಕೊಡುವೆ |

ಹೊಸ ಬೆಲ್ಲ ತಂದು ನಾ ಕೊಡುವೆ—ಹೊನ್ನ

ಮಿಸುಣಿ ನಿನ್ನನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವೆ || ೧ ||

ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಬಲರಾಮ ಸಹಿತ—ನೀ

ನಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಬಾಹೊದೆ ವಿಹಿತ |

ಹೆಣ್ಣುಗಳ್ಯಾಕೊ ಸಂಗಾತ—ಎನ್ನ

ಬಿನ್ನ ಪವನು ಪರಿಪಾಲಿಸೊ ತಾತ || ೨ ||

ಜೋರನೆನಿಸಿ ಕೊಳಲೇಕೆ—ಪ್ರೀಮ

ನಕ್ಕರಾಯಣನಿಗೆ ದೂರುಗಳೇಕೆ

ಪಾಲಬಾಲನ ಕೊಟಲೇಕೆ—ಪ್ರೇಮ

ದರವಿಠಲನಾಳು ಕೇಳಿಟ್ಟುಕೆ || ೩ ||

ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯ ಬುದ್ಧಿವಾದದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮನ
ಗೊಟ್ಟವನಂತೆ ನಟಿಸಿದರೂ, ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರನೂ ಸರ್ವತ್ರವ್ಯಾಪ್ತನೂ
ಆದ ಕೃಷ್ಣನು, ತಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆಯೇ ಯಶೋದೆಯು ಭಾವಿಸು
ತ್ತಿರಲು, ತಾನಾಗಲೇ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಗೋಪಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು
ತನ್ನ ಅದ್ಭುತ ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ಹಸುಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ಹಾಲುಕಾಸುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ,
ಮೊಸರ ಕಡೆಯುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೃಷ್ಣ, ಮುಂದೆ
ನೋಡಿದರೆ ಕೃಷ್ಣ, ಹೀಗೆ ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಗೋಕುಲದ
ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿದನು. ಅವರು ಕೃಷ್ಣನು ಸಾಮಾನ್ಯ
ಶಿಶುವಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಯಶೋದೆಯ ಬಳಿ ಬಂದು: “ಯಶೋದೆ,
ನಿನ್ನ ಕಂದಗೆ ಏನು ರೂಪವೆ! ಶಿಶುವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮಗ ಕೃಷ್ಣ ಜಗತ್ಪತಿಯೆ;

ಹಸುಗಳ ಕರೆವಲ್ಲಿ ಹಲವುರೂಪ ತೋರುವ
ಬಿಸಿಯ ಹಾಲಿಡುವಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇರುವ
ಮೊಸರ ಕಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ತಾ ನಿಂದಿರುವ
ಹಸನಾಗಿ ಮೋಸಮಾಡಿ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೆಲುವ ||
ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ತಾನಿರುವ
ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಕದ್ದು ಮೆಲುವ
ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರತಿಕ್ರೇಡೆಯಾಡುತ್ತಿರುವ
ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟಚಂಡನಾಡುವ ||
ಹಿಂದೆ ತಾನಿಂದಿರುವ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ
ಇಂದು ಮುಖಿಯರ ಕೂಡೆ ಸರಸವಾಡುವ
ಬಂದು ನೋಡೆ ಯಶೋದೆ ಬಣ್ಣದ ಮಾತಲ್ಲ
ನಂದಗೋಪನ ಕಂದ ಪುರಂದರವಿಠಲ ||

ಹೀಗೆ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕೃಪಾವಿಶೇಷದಿಂದ ಸಕೃತ್
ಅವನ ಮಹಿಮೆಯ ಅನುಭವವುಂಟಾದರೂ, ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕೃಷ್ಣನ
ದುರತ್ಯಯವಾದ ಮಾಯಾಮೋಹದಿಂದ ಬದ್ಧರಾದ ಅವರು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು
ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಭಾವಿಸಿ, ಅವನ ಚೋರತ್ವ, ಜಾರತ್ವ ಮುಂತಾದ

ಉಪಟಳದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದು, ದಿನಂಪ್ರತಿ ಯಶೋದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಪುಂಖಾಸುಪುಂಬವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ದೋಷಾರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಈ ಚಾಡಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಯಶೋದೆಗೆ ಬಹು ಬೇಸರವೂ ಸಂತಾಪವೂ ಉಂಟಾದುವು. ಒಂದು ದಿನವ ಬೆಳಗಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಯು ಮಲಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನ ತಲೆಯನ್ನೂ ಮೈಯನ್ನೂ ನೇವರಿಸುತ್ತಾ, ಪರಿತಾಪ ಭರಿತವಾದ ಮನದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ವಿಲಪಿಸಿದಳು:—

ರಾಗ: ಶಹನ ಝಂಪತಾಳ

ಏನಮಾಡಲೊ ಮಗನೆ ಏಕೆ ಬೆಳಗಾಯಿತೋ
ಏನಮಾಡಲೋ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ || ಪ ||
ಏನಮಾಡಲಿ ಇನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಯರು ಎನ್ನ
ಮಾನವ ಕಳೆವರೊ ರಂಗಯ್ಯ || ೪ ||
ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆ ಕದ್ದನೆಂಬರೊ
ಮೇಲಿನಕೆನೆಗಳ ಮೆದ್ದನೆಂಬರೋ |
ಬಾಲಕರೆಲ್ಲರ ಬಡಿದನೆಂಬರೊ ಎಂಥ
ಕಾಳ ಹೆಂಗಸು ಇವನ ಹಡೆದಳೆಂಬವರೊ || ೧ ||
ಕಟ್ಟೆದ್ದ ಕರುಗಳ ಬಿಟ್ಟನೆಂತೆಂಬರೊ
ಮೆಟ್ಟಿ ಸರ್ವನ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದನೆಂಬವರೋ |
ಪುಟ್ಟಬಾಲೆಯರ ಮೋಹಿಸಿದನೆಂಬರೋ—ಎಂಥ
ದುಷ್ಟಹೆಂಗಸು ಇವನ ಹಡೆದಳೆಂಬರೊ || ||
ಗಂಗಾಜನಕ ನಿನ್ನ ಪಾರನೆಂತೆಂಬರೊ
ಶೃಂಗಾರ ಮುಖ ನಿನ್ನ ಬಲಿದ ಮೂರುವರೊ
ಮಂಗಳ ಮಹಿಮ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರವಿಠಲ
ಹಿಂಗದೆ ಎಮ್ಮನು ಸಲಹೆಂತೆಂಬರೋ || ೩ ||

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಬಾಯಿಸಾರ

ಶ್ರೀ ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸತ್ಯಭಾಮಾವಿಲಾಸ

ಶ್ರೀರಾಗ ಅಟತಾಳ

ಕಂಜನೇತ್ರ ಶುಭ ಮಂಜುಳಗಾತ್ರೇ |

ಕುಂಜರದಂತೆ ಗಮನೇ ರಂಜಿತಾಂಗಿ, ನಿರಂಜನಾಂಗಿ

|| ಪ ||

ಧರೆಯಮೇಲೆ ಹಿರಿಯಳು ನಾ |

ನಿರಲು ಲಜ್ಜೆ ತೊರೆದು ನೀನು |

ಸರಸವಾಡೋರೆ ಮುರಹರನ |

ಕರೆದು ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ

|| ೧ ||

ಪತಿಯ ಸ್ತ್ರೀತಿ ಎನ್ನಮೇಲೆ |

ಅತಿಶಯ ಇರಲು ಜ್ಯೇಷ್ಠ |

ಸತಿಯಳೇನೇ ನೀನೇ ನೋಡು |

ಮತಿಯ ರುಕ್ಮಿಣಿ - ಸುಪದ್ಮಗಂಧಿನಿ

|| ೨ ||

ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾಸಿ |

ಯಿಂದ ಪತಿಯು ಸರಸವಾಡಲು |

ಬಂದಳೇನೇ ಅರಸಿ ಸಮ |

ಳೆಂದು ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ

|| ೩ ||

ದಾಸಿ ಸಮಳೇನೆ ನಾನು |

ದೋಷ ಮಾತನಾಡಬೇಡ |

ಶ್ರೀಶನ ದಯರಾಶಿ ಇರಲು |

ದಾಸಿಯೆ ರುಕ್ಮಿಣಿ - ಸುಪದ್ಮಗಂಧಿನಿ

|| ೪ ||

ಸಾರೆ ಕೃತ್ಯವಾರೆ ಮಾಡಿ |

ದ್ವಾರವತಿಯಿಂದ ಎನ್ನ |

ಸಾರಿ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀತಿಯು ಅ |

ವಾರ ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ

|| ೫ ||

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಜೈಷ್ಠ

ಕಡಲಶಾಯಿ ತಡೆದರಿನ್ನು
 ದಿಡುಗು ದೇಹ ಬಿಡುವೆನೆಂಬ |
 ನುಡಿಯ ಕೇಳಿ ಪಿಡಿದನೆ
 ಬಿಡದೆ ರುಗ್ಮಿಣಿ .. ಸುಸದ್ಮಗಂಧಿನಿ
 ಮಂದರಧರನು ಪ್ರೀತಿ
 ಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಪಡೆದನೇನೆ |
 ಒಂದು ಮಣಿಯ ಕಾರಣದಿ
 ಬಂದೆ ಭಾಮಿನಿ -- ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ
 ಸುಮ್ಮನೆ ಬಂದವಳಿಗು |
 ಪ್ರಹ್ಮಲಗ್ನದಿ ಬಂದೆನಗು
 ಸಾವ್ಯವೇನೆ ಏಕೆ ನಿನ್ನ
 ಹೆಮ್ಮೆ ರುಗ್ಮಿಣಿ -- ಸುಸದ್ಮಗಂಧಿನಿ
 ಮಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣು
 ದಾಸ ಲೋಕದೊಳಗುಂಟು |
 ಏನು ನಿನ್ನ ತಾತ ರೊಟ್ಟಿ |
 ವೀನ ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ
 ಎನ್ನ ಹಂಗದೆಂದು ಪ್ರ
 ಸನ್ನ ಕೇಳಿ ಶತಧನ್ವನ |
 ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಕೊಂದನೆ ನೀ |
 ಚನ್ನ ರುಕ್ಮಿಣಿ - ಸುಸದ್ಮಗಂಧಿನಿ
 ವೀರರ ಸ್ವಭಾವವದು |
 ಚೋರರ ಕೊಲ್ಲುವುದು |
 ಸಾರ ಪ್ರೀತಿಯದರಿಂದ |
 ತೋರೆ ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ
 ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೊಳು
 ಸಾಂದ್ರ ಯುದ್ಧವನ್ನ ಮಾಡಿ |

ವಿಂದ್ರ ಎನಗೆ ಪಾರಿಜಾತ |
 ತಂದ ರುಗ್ಮಿಣಿ - ಸುಪದ್ಮಗಂಧಿನಿ || ೧೨
 ವರದ ರಂಗನೆನ್ನ ಕರದಿ |
 ಸುರಪುಷ್ಪವಿರಲು ನಿನ್ನ |
 ಪರಿಕ್ಷೇರ ನೋಡಿ ತಂದ |
 ತರುವ ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ || ೧೩ ||
 ನಿಜಸತಿಯೆಂದು ಎನ್ನ |
 ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಯಲಿ ತನ್ನ |
 ಭುಜಗಳಿಂದಾಲಿಂಗಿಸಿದ |
 ಸುಜನಿ ರುಗ್ಮಿಣಿ - ಸುಪದ್ಮಗಂಧಿನಿ || ೧೪ ||
 ಅರಸರ ಸ್ವಭಾವ ತಮ್ಮ |
 ಅರಸೇರ ಮನೆಯೊಳಿಟ್ಟು |
 ಸರಸ ದಾಸೇಹಿಂದೊಡ್ಡೋಗೋದು |
 ಸ್ಮರಿಸೆ ಭಾಮಿನಿ - ಸುಗುಣಕಾಮಿನಿ || ೧೫ ||
 ಸಾರ ವಚನ ಕೇಳಿ ಭಾಮೆ |
 ಮೋರೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು |
 ಸಾರಿ ರುಗ್ಮಿಣಿ ಭಾಮೆಯರನ್ನು |
 ವೀರ ಕರೆದನು - ತಾ - ಸೇರಿ ಮೆರೆದನು || ೧೬ ||
 ಮಂಗಳ ಮಹಿಮ ಕೇಶವಾ
 ಲಿಂಗಿಸಿದ ಭೈಷ್ಮಿಯನ್ನು |
 ತುಂಗಗುಣ ಗೋಪಿನಾಥ |
 ರಂಗವಿಠಲನು - ಅನಂಗಜನಕನು || ೧೭ ||

॥ 'ಶ್ರೀಪತಿಮನಿದೋ ನಃ' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು

ಚೈತ್ಯ ಮಾಸ ಬಂತೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಕಾಂತರಾಜರವರ ದಿನದಾದಷ್ಟರಣೆ ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸ್ಮರಣೆ ಬಂತೆಂದರೆ ಸಾಕು ; ಸೋಗಸಾದ ಸಿಹಿ ಊಟ ಅಂದು ಸಿದ್ಧ. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರು, ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಳಾದಿ ಯಲ್ಲಿ ಅಡಿರುವ ಸವಿ ಮಾತುಗಳು ಮನಃ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನೂ, ಇವರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸದೇ ಇರುವನು ನರಪಶುವೆಂಬ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಒತ್ತಿ ತೋರಿಸು ತ್ತವೆ. ಆ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ “ಇವರ ಪ್ರಸಾದವಾದರೆ ವ್ಯಾಸಮುನಿರಾಯ ಕವಿರಾಯ ಪುರಂದರದಾಸರಾಯರ ಕರುಣ ತಾನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿವುದು” “ದ್ವಿಪಾದ ಪಶುಕರ್ಣೇ ಈ ಮುನಿಯ ನಂದವ” ಇತ್ಯಾದಿಗಳು. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಿಜಯದಾಸರವರು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ‘ಗುರುಮಧ್ವತಿ’ ಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಹ ಶ್ರೀ ರಾಜರನ್ನು ಸಂತ್ಸೋಹದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುವಾಗ ಅಂದು ಹಿಗ್ಗಿದವು. ಅವುಗಳನ್ನೇ ಆದರೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಳಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ ರಾಜರ ಸ್ತಂಭವನ ಜಿಮರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನುತ್ತಾ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತೆ.

ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಸಮಾಖ್ಯೆಯೇ ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಕಾಲದ ಸೋಮನಾಥ ಕವಿಯು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಗುಣಕಥನ ಮಾಡುವ ವಾಕ್ಯ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ “ಪ್ರತಿವಿಬುಧವಿಟಿಸಿಪಾಟನಕ್ರೀಡನಕರ್ತೋರ-ಕುಲಾರಧಾರಾಯಮಾಣನಾಗ್ನಂಭಂ” ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ನಾದಿಗಳಾದ ಸಂಡಿತರೆಂಬ ಮಹಾ ವೃಕ್ಷಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ಅಟದಲ್ಲಿ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೀಳುವ ಕತ್ತಿಯ ಹೊಡೆತದಂತೆವುಳ್ಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ನಾತುಗಳುಳ್ಳವರು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಂತೆ! “ನಿಕ್ಷೇಪಭಾಜನಮಿವ ಮಧ್ವ-ಮುನಿರಹಸ್ಯಸ್ಯ” ಎಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ತನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಧನವು ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮತ ರಹಸ್ಯಗಳೆಂಬ ಧನವನ್ನು ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರಲ್ಲಿ

ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು! ಎಂದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತಿ! ಇಂತಹ ಗುಣನಿಧಿ ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರನ್ನು ನಂಬಿ ಹರಿಪದಭಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಮರೆತವನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೀನು? ಅದುದರಿಂದ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೇಷ್ಠರ ಗುಣ ಗಾನವು ಜ್ಞಾನಜ್ಯೇಷ್ಠರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೇನೇ ಚಂದ. ಅದನ್ನು ನಡೆದವನಿಗೇ ದೊರೆಯುವುದು ಆನಂದ.

ಪ್ರಕೃತ “ಶ್ರೀಪಾದರಾಯ ಗುರುವೆ” ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವುಳ್ಳ ಸುಳಾದಿ (ಶ್ರೀ ವಿಜಯರಾಯರ ಕೃತಿ)ಯನ್ನು ಓದಿನೋಡುವಾಗ ಶ್ರೀರಾಜರ ಒಂದೊಂದು ಗುಣವೂ ರಮಾರಮಣಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಿಯವೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇರದು.

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರ ಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬರೆದು-ಓದಿ-ಆನಂದಿಸೋಣ. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶುದ್ಧಚತುರ್ದಶೀದಿನ ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ರರ ಪುಣ್ಯ ದಿನ. ಅಂದಾದರೂ ಅವರನ್ನು ನೆನೆಸಿದವನು ಧನ್ಯ.

ಶ್ರೀಪಾದರಾಜರು ಮಾಡಿದ ಕೃತಿ ಇದು ಅವರ ಮಧುರಸ್ಮರಣೆಗಾಗಿ

ಇಲ್ಲಿ:—

ಉಗಾಭೋಗ

೧. ಬಲ್ಲವನು ಎಲ್ಲವನು ಹರಿಯಿರಲು ಭಜಿಸದೆ |
ಪ್ಪಲ್ಲದೇವರ ಬೇಡಿ ಸುಖವ ಬಯಸುವೆ ನೀನು |
ಕಲ್ಲುಗೋವಿನ ಪಾಲ ಕರುವು ಬಯಸಿದಂತೆ
ಹಲ್ಲು ಹೋಹದನರಿಯ ಅಕ್ಕಟಕಟ
ಬಲ್ಲಿದ ದೈವ ಶ್ರೀರಂಗ ವಿಠಲನು ಕೈ-
ವಲ್ಯವನೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಂತ್ಯಸುವನು ಭಜಿಸೋ ||

ಎಂದ ಅವರ ಹಿತೋಪದೇಶವನ್ನು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು—

೨. “ಕಲಿಕಾಲಕೆ ಸಮಯುಗವಿಲ್ಲವಯ್ಯ |

ಕಲಷಹರಿಸಿ ಕೈವಲ್ಯವೀವುದಯ್ಯ
ಸಲೆ ನಾನು ಕೀರ್ತನೆ ಸ್ಮರಣೆ ಸಾಕಯ್ಯ
ಸ್ಮರಿಸಲು ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದವೀವುದಯ್ಯ

ಬಲವಂತ ಶ್ರೀರಂಗವಿಠಲನ ನೆನೆದರೆ ಕಲಿಯುಗವೇ ಕೃತಯುಗವಾಗುವುದಯ್ಯ.”

ಎಂದು ಅಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಭೈರವದಿಂದ ಬಾಳೋಣ.

ಚಂದಾ ಕಳಿಸದಿರುವ ಗ್ರಾಹಕ ಮಹಾಶಯರೇ

ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಡೆಯೂ ತಮ್ಮ ಚಂದಾ ಕಳಿಸಬಿಡಿ. ಈ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಬಾರದೆಂದು ಅಶೆ. ಅಂಜೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪ್ರೇಸ್‌ಬ್, ಜಾರ್ಜ್ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಧ್ವಾರೆ ಎಂಬ ರಸ್ತೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ನೋಡಿ ಹಣ ಬರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಕಡೆಸುವ ರೂ. 3-12-0 ಯ ಐ. ಪಿ. ಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಬಿಟ್ಟು ವರ್ಷದ ಅಂಜೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರಿ ನಮಗಾಗುವ 4 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿ. ಇಂಥಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರಬೇಡಿ. ಸತ್ಯಾಂಶ ಬರದಿದ್ದರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ.

ಪಂಚಾಂಗ.

ಮಹಾಪೋಷಕವರ್ಗಕ್ಕೆ :—

ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರ

ಬಾಗ್‌ಲಿಂಗಂಪಲ್ಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್.

ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ 50/- ರೂಗಳನ್ನು ಸಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ಕನ್ನಡ ಸಂಘದಿಂದ ದೊರೆತುದೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಇದೇ ಮೊದಲು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ (ಹಿಂದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ) ಮೀಸಲಾದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಘಗಳು ನೆರವಾಗಲೆಂದು ಅಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈಗ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ.

"ಶ್ರೀಮತಿಮಾನವೋ ನಮಃ"

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ, ಹುಟ್ಟು, ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೫೫
ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನಚಾರ್ಯ, ಹುಟ್ಟು, ೧೯೫೫

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಪಾದ
೩	೧೯೫೫—೧೯೫೬

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸರತ್ನಂ ಗೋವಿಂದಪ್ಪ
ರಾಘವೇಂದ್ರ ಚಾರ್ಯರು, ಕುಟುಂಬ
ಬೆಂಗಳೂರು

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

			ಪುಟ
ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	೧
ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	೨
—ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು			
ದಂದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ	೬
—ಶ್ರೀ ಪರಪಟೆ ರಾಮರಾವ್			
ದೇವಾಂತರ್ದರ್ಶನ	೧೦
—ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇರಾವ್			
ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವವೈಭವ	೧೭
—ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್			
ನೋಡಿದನು ಸುಯತ್ತೀಂದ್ರರ	೨೪
ಜಾಯಸಾತ	೩೦
ಸಂಪಾದಕೀಯ	೩೨

ಐ.ಸೂ.— “ ಸತ್ಯಬೋಧಚರಿತಾಮೃತ ” ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರೆದ
ಕವಿಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಸಲ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿ

‘ಶ್ರೀಪತಿಮನಿದೊ ನ:’

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾ ರ ತೀ

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹರಿಭಕ್ತರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ

ಪ್ರಥಮಿ ಹಸ್ತಮಾಲಾ ದ್ವಿತೀಯಿ ಬೀಜ ಮಾ

ಪೂರ್ಣಪ್ರಸ್ತುತಿಯಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

ಸಂಪುಟ

೨

ಶ್ರೀ ವಿಜಯಂ - ಅನಂತ

ರವಿವರ - ಅನಂತ

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ: ಪಂಶುಮಲಾರಿ ಅಲೆಕಾರ

ರಂಗನಾಥನ ಸೋಮವ ಬನ್ನಿವೈ ಶ್ರೀ

ರಂಗನ ದಿವ್ಯ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿಯ

ಕಮನೀಯಗಾತ್ರನ ಕರುಣಾಂತರಂಗನ

ಕಾಮಿತಾರ್ಥನ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನ

ಕಮಲದಳನೇತ್ರನ ಕಸ್ತೂರಿರಂಗನ

ಕಾಮಧೇಯ ಕಾವೇರಿ ರಂಗನ

ವಾಸುಕಿರಯನನ ವಾರಿಧಿನಿಲಯನ

ವಾಸುದೇವನ ವಾರಿಜನಾರ್ಥನ

ವಾಸವಾದಿಭಕ್ತಪೈರೆಯಾಂಬರದಲ್ಲಿ

ವಾಸವಾಗಿರುವ ವಸುದೇವಸುತನ

ಮಂಗಳಗಾತ್ರನ ಮಂಜುಳಭಾಸನ

ಗಂಗಾಜನಕನ ಅಜಹಿತನ

ಸಂಗೀತಲೋಲನ ಸಾಧುಸಂಪದನ

ರಂಗವಿಕ್ರಮ ರಾಜೀವನೇತ್ರನ

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯಸಂಪತ್ತು

ಗೂರ್ಜರಿ ಅಚಾರ್ಯರು

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀಮಟ್ಟೇಕಾಚಾರ್ಯರ ಒಲೆಮೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರೇ. ಈ ಗೂರ್ಜರಿಅಚಾರ್ಯರಿಗೆ ೬೦೦ ಪತ್ರ ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಧ್ಯಮಸುಧಾ ಕಂಠಸಾಠ ಬರುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಒಮ್ಮೆ ತಂಜಾವೂರು ಪತ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಧ್ಯಮಸುಧೆಯನ್ನು ಖಂಡನ ಮಾಡಿದುದಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಖಂಡನವನ್ನು ತಾವು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆಂತಲೂ ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದುದಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಆ ದಿನ ದಿನದಲ್ಲೇ ಗೂರ್ಜರಿ ಅಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಶ್ರೀ ಪರ್ವಾಪುರ (ಮಳಬೇಡ)ಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಂದು ಸಪ್ತಕ ಪರ್ಯಂತರ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಧಾ ಸಾರಾಯಣದಿಂದ ಶ್ರೀ ಟೀಕಾರಾಯರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕಾದ್ಯನೇಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಪರ್ಯಂತರವಾಗಿಯೂ, ಸ್ವಪ್ನಾದಿಗಳೇನೂ ಆಗದೆ ಇರಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆನ್ನರಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

“ನಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಯರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವು ನಮ್ಮಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮಗೇನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯವು. ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಪ್ರಬಲನಿರುವನೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ದಿಗ್ವಿವಿಧಾರ್ಥ ಹೊರಡುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಪ್ರಯಾಣಕಾಲಿನದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ನಂತರ ವಾದಿವಿಷಯಕ ಚಿಂತೆ” ಎಂದವರಿ

ಶ್ರೀ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ವೃಂದಾವನದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಶ್ರೀಮತ್ಸುಭಾಮಂಡನಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಬಂದಿಗಾಗಿ ಸ್ವರ್ಣದೇವರ ಬೇಕೆಂದು ನುಡಿಮೊದಲನೆಯೇ ವೃಂದಾವನದೊಳಗಿನಿಂದ ಬಂದು ಬೊಗಗೆ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯು ಭಲಾ ಎಂದು ಸೂಸಿದುದು. ಅದು ಫಲಜನಕ ಅಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮೈಯುಬ್ಬಿ ಅನಂಪಭಾರ್ಯ, ಅಂತಹ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವ ಚಾಪ್ಲೇಷ ಸದ್ಭಕ್ತ ಲಕ್ಷಣಗಳು ತೋರಿಸುವು. ಅದನ್ನು ಮಗ್ನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಯಾದವಪಾದ್ಯಾರ ಪುನಃ ಸಮೀಪ ಲಭಿಸಿತು. ನಾವೇ ಧನ್ಯರೆಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಅದ್ವೈತವಾದ ಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಂಡು ಶಿರಸಾ ಧರಿಸಿ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀ ಸುಧಾ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅದ್ವೈತ ಎರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಸರ್ವವೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ವಾದವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕುಳಿಂಟು ದಿನಗಳಾದರೂ ವಾದವು ಸಮ ಸಮಾಸಂಗಿಯೇ ಜರುಗಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನಾಪರರಾಗಿ ಮಲಗಿರಲು ತಕ್ಷಣವೇ ಸ್ವಪ್ನವೃತ್ತಿ ಟೀಕಾ ಕೃತ್ವಾದರು ದರ್ಶನವಿತ್ತು “ಆಚಾರ್ಯರೇ! ನೀವು ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರಾದರೂ ಇರುವುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ—ಅದು ಸಮಾಜಸಮೀಪವು. ಅದರ ವಿಷಯ ಆದಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯರ ತಂಕಾಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪಾಪು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಪ್ಪಾಪು ವಿಷಯ ನೋಡಿ” ಎಂದು ತೋರಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಾಪು ಪರಮೋತ್ಸವದಿಂದ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿ “ಚಕ್ರಕಾಪತ್ತಿ” ಎಂಬ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಯಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಲು ನಿರುತ್ತರನಾಗಿ ಅದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದನು. ರಾಜಮನ್ನಣೆಯೂ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣ ರಾತ್ರಿ ಕಳೆದು ರೆಲ್ಲರೂ ಮಿಳಿತರಾಗಿ ಮಧ್ಯಮತದ ಮಿಲಿತರೇ ಹೇಳಿ ಮಧ್ಯಮತ ಬಿಂಡನ ಎಂಬ ಗಾಂಧೀಯ ಸೂಚನಾ ಅಚಾರ್ಯರನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು.

ಯಾದವಾಚ್ಯರು ಕಾಶೀಗೆ ತೆರಳಿದವರು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನ
ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಗೂರ್ಜರೀ ಆಚಾರ್ಯರೇ
ಪ್ರಮುಖರಾಗಿ ಕಾವು ಮಧ್ಯಮತವನ್ನು ಮಂಡನ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ
ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಜರುಗಿತು ಸಭೆ; ಆಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವಾದ
ಮಾಡುವವರು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಮತಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಿರೀಟಿ ವೆಂಕಟಾ
ಚಾರ್ಯರೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು.

ಈ ಉಭಯ ಗಜಯುಧದಲ್ಲಿ ಜಯಪಜಯ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಲು
ಬಂಗಾಲಾದೇಶದ ಭವದೀಯಮಿಶ್ರರೆಂಬವರನ್ನು ಕರೆಸಲಾಯಿತು.
ಉದಯಕ್ಕೆ ಸಭೆಯಾಗಿ ಭೋಜನ ವೇಳೆಯವರೆಗೂ ವಾದ ವಿನಾದವು
ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಜಯಾಶಾಕಿರಣವೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂ
ದಿನಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ "ಆಚಾರ್ಯ! ನಿಮ್ಮ
ಪ್ರತಿನಾದಿಯು ಸೂರ್ಯೋಪಾಸಕನಿದ್ದಾನೆಂದು" ಸೂಚನೆಯಾಯಿತು.
ಏಟ್ಟನೆ ಆಚಾರ್ಯರು ರಾಜಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಗುರುಸಾರ್ವ
ಭೌಮರಾದ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ನೈವೇದ್ಯ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ಇಟ್ಟು
ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಉದಯಕಾಲ ಸಭೆಯನ್ನು ಭೋಜನೋತ್ತರಯಿಡಬೇ
ಕೆಂದು ಪ್ರೇರಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಾದವು
ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯತೇಜಸ್ಸು ಇಳಿಮುಖವಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿ
ನಾದಿಯ ರಶ್ಮಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಅನಿಷಿದ್ಧವಾದ
ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರೌಢಿ ಮೆ
ಯಿಂದಲೂ ಶ್ರೀ ಗೂರ್ಜರೀಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವಿಜಯವಾಯಿತು.
"ಮಾಧ್ವಾನಾಂ ಜಯಃ" ಎಂದು ಶ್ರೀಮಂತರಿಂದಲೂ, ಪ್ರತಿನಾದಿ
ಗಳಿಂದಲೂ, ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಉದ್ಘೋಷಿಸಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಾಯಸುಧಾ
ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯೂ ಜಯಘೋಷವೂ
ನಮಗೆ ಪಾರಿತೋಷಿಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ದಾನಶೌಂಡರಾದ
ಪೇಷ್ವೆಯವರು ಧನಕನಕವಸ್ತ್ರವಾಹನಾದಿಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸಿದರು.

ಪೈಸೂರಿನ ಪೂರ್ಣಯ್ಯನವರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಂತಿದ್ದ ರಾಜಾರಘೋತ್ತಮರಾಯರು ಇವರು ಸಹ ಶ್ರೀ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಈ ಯಾವ ದ್ವೈತ್ತಾಂತವನ್ನೂ ಶಿಷ್ಯರವ್ವಾರಾ ಕೇಳಿ ಅನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗೂರ್ವರೀ ಆಚಾರ್ಯರು ಎಕ್ಕುಂಡಿಗೆ ಬಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಯಾವತ್ತು ಬಹುಮಾನವನ್ನೂ, ಶ್ರೀ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಗುರುಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು ವಂದಿಸಿದರು. ಪರಮಾನಂದ ಭರಿತರಾಗಿ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಯಾವದ್ವೈತ್ತಮಾನವನ್ನೂ ತಿರುಗಿ ಗೂರ್ವರೀ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಾದವಿಷಯ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದರು. ಆ ಸೈಕಿ “ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಪುರಾಣಾದಿ ವಾಕ್ಯಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲೆಂದು ಬಂದ ಪೂರ್ವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆಚಾರ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ, “ಬ್ರಹ್ಮ ಸೂತ್ರಗಳು ಹರಿದು ಹಂಚಿದ ಕೌದಿಯಂತೆ ಇವೆ. ಈ ಕಂಠಾಯಿತ ಗ್ರಂಥವು ಪ್ರಮಾಣವಲ್ಲ” ಎಂಬ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಲೇಖನೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಸೈಕಿ ಮೊದಲಿನ ಗ್ರಂಥವು ನಮಗೆ ಮೊರಕಿಲ್ಲ. ದ್ವಿತೀಯ ಗ್ರಂಥವು “ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಂಕಂಠಾಯಿತತ್ವನಿರಸನಂ” ಎಂಬ ನಾಮದಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿ 4" x 12" ಪ್ರಮಾಣದ ಪತ್ರಗಳಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಪತ್ರ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃತ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸ ಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯಸ್ವಾಮೀಶ (108) ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀಮದುತ್ತರಾದಿ ಮಹಾಧೀಶ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಸತ್ಯ ಪ್ರಮೋದ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀ ಗೂರ್ವರೀ ಆಚಾರ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಯಾವಜ್ಜೀವಿತ ಕಾಲವೂ ಶ್ರೀಮದ್ವಾದನಾಚಾರ್ಯಪದಸಂಕೇಜಮಧುಪರಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

॥ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೋ ವಿಜಯತೇ ॥

ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ವರವಣಿ ರಾಮರಾವ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಮೈಸೂರು ಗೌ|| ಕನ್ನಡ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ತಂಡೋಪತಂಡವಾಗಿ ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಶೋದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಚಾಡಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಯಶೋದೆಗೆ ತುಂಬ ಬೇಸರವಾಗಿ ದ್ದಿತು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೇನು? ಏನೂ ಅರಿಯದ ಮುಖಭಾವದಿಂದ ಮುದ್ದು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ಮೌನವಾಗಿ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಸುಳೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, “ಏಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವನಮೇಲೆ ದೂರುವಿರೇ, ಈ ಕುಸರ ಆ ಕಾರ್ಯಮಾಪ್ತನೇನಿರೇ” ಎಂದು ಎಷ್ಟುಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಿದರ್ಶನ ತೋರಿಸಿ ಜಬರಿಸಿದರೇನು? ಆ ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರ ದೂರಂತೂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನು ಕಲ್ಪನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ? ತಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ, ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಂತೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಶೋದೆಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವ ಬಗೆಯೆಂತು? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯು ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು: ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ನನ್ನ ಕಂಡನಮೇಲೆ ದೂರು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಕೇಳುವವಳಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಅವನ ಸಹಿತ ನೀವು ಬಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡಬಹುದು, ಎಂದು. ಆಗಲಿ ಎನ್ನುತ್ತ ಗೋಪಿಯರೂ

ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟರು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಯಶೋದೆಯು ಕಳೆದ ನಿಮಿಷಗಳೇ ಸುಖ ನಿಮಿಷಗಳು. ಮಾರನೆಯದಿನ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ಯಶೋದೆಗೆ ಯೋಚನೆ, ದುಃಖ, ಕಳವಳ, ಗೋಪಿಯರು ದೂರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವದೆಂದು. ಇದೇ ಅವಳ ಬ್ರಹ್ಮಹ್ಯಮುಹೂರ್ತದ ಜಪವಾಯಿತು. ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ, “ಏನ ಮಾಡಲೋ ಮಗನೇ ಏಕೆ ಬೆಳಗಾಯಿತೋ ಏನ ಮಾಡಲೋ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ” ಎಂಬುದೇ ಅವಳ ಉದಯದಾಗವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮುಂದೆ ಬಂದೊದಗುವ ಗೋಪಿಯರ ದೂರಿನ ದಾಳಿಯನ್ನೇ ಕುರಿತು ಪರಿತಾಪಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಶೋದೆಯ ಬಳಿಗೆ ಗೋಪಿಯರು ಬಂದೇ ಬಂದರು. ಒಬ್ಬಳಲ್ಲ, ಇಬ್ಬರಲ್ಲ, ಗೋಪಿಯರೆಲ್ಲರು ನೆರೆದು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನ ಸೆರಗನ್ನು ಪಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಭರದಿಂದ ಬಂದು ಯಶೋದೆಗೆ ಚಾಡಿಯ ಸರುಹಿಪರತಿವೇಗದಿ. ಯಶೋದೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇನಾಗಿರಬೇಕು! ಆದರೂ ಅವಳು ಚಿತ್ತವನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು “ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗಲಾಟೆಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ನೀವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಹೇಳಿ. ಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಪಾದನೆಗೆ ಅವನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೋ ಅವನನ್ನೇ ಕೇಳೋಣ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಲು ಆದರೂ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಗೋಪಿಯು ಹೀಗೆಂದಳು :—

“ಏನು ಕಳ್ಳ ನಿನ್ನ ಮಗ ಗೋಪಮ್ಮ ಕೇಳಿ

ದೂರು ಕರೆಯುತ್ತಿರಲು |

ತೂಲಿಗೆ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆಯ ಹಾಕದೆ ಸುರಿದನು

ನೆಲವಿನ ಪಾಲ್ಕೊಪರ”

ಯಶೋದೆಯು ಕೃಷ್ಣನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ, “ಏನೋ ಕೃಷ್ಣ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುವಿಯೋ” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಅದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆಲಿಸಿ :—

“ಅಮ್ಮಯ್ಯ ಇಲ್ಲಕಾಣೆ ಇವಳು ಎನ್ನ

ಸುಮ್ಮನೆ ದೂರುವಳೆ,

ಹಮ್ಮಿಂದ ನಾನವಳ ಅಟ್ಟಕ್ಕೆ ನೆಗೆವರೆ
ಬೊಮ್ಮ ಜಟ್ಟಿಗನೇನೆ”||

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಗೋಪಿಯು ಈ ರೀತಿ ದೂರಿದಳು :—

“ ಮತ್ತೋರ್ವಳಂತೆಂದಳು ನಿನ್ನೀ ಮಗ
ಹತ್ತಿ ಗವಾಕ್ಷಿಯಿಂದ
ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬೆಣ್ಣೆಯನೆಲ್ಲವ ಮೆದ್ದನು
ಮಕ್ಕಳಿಗಿಲ್ಲದಂತೆ”||

ಯಶೋದೆಯು ಕೃಷ್ಣನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಕೃಷ್ಣನು ಕೊಟ್ಟ
ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ ಅಚ್ಚರಿಪಡಿದ :—

“ ಗಡಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮೆಲ್ಲರೆ ಎನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ
ಕೆರೆಬಾವಿಯೇನೆ ಅಮ್ಮ
ಹುಡಿಗರಿಗೆಂದು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಬೆಣ್ಣೆಯನೆಲ್ಲ
ಹೊಡೆದರವರ ಮಕ್ಕಳು”

ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನು ಒಂದೊಂದು ಆಪಾದನೆಗೆ ಒಂದೊಂದು
ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೋಪಿಯರನ್ನು ನಿರುತ್ತರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು
ತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ಗೋಪಿಯು, ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಆಪಾದನೆ
ಗಳಿಗೆ ಚಿಣ್ಣ ಕೃಷ್ಣನು ಸಗ್ಗುವನಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಗುರುತರವಾದ
ಒಂದು ಆಪಾದನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿದಳು. ಅವಳ ದೂರನ್ನು ಕೇಳಿ :—

“ ಮಲಗೋ ಮಂಚದಮೇಲೆ ನಾ ಮಲಗಿರೆ
ಮೊರೆವ ಹಾವನೆ ಪಿಡಿದು
ಅರಿಯದಂತೆ ಬಂದು ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು
ಸರಸರ ಪೋದನಮ್ಮಾ”

ದೂರು ಪ್ರಬಲವಾದದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನು ಏನುತರ ಕೊಟ್ಟಾನು ಎಂದು
ಗೋಪಿಯು ಧೈರ್ಯ. ಯಶೋದೆಗಾದರೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂದೇಹ. ಆದರೂ
ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಯಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಕಪಟನಾಟಕ ಸೂ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಆಷಾಢ

ಧಾರಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ ಸಕುಲಬಾಹುರವನ್ನು ಈ ಮಹಿಮೆಯ
ಬೆಟ್ಟಡಿ :—

“ ಹರನಡರುವ ಹಾವನು ನಾ ಪಡಿನೆ

ತರಳನು ತಡೆಕಾರನೆ |

ಹರಕೆಯ ಹೊತ್ತುದ ನೊಪ್ಪಿಸದಿದ್ದರೆ

ಗುರುತು ತೋರಲಿ ಬಂತೇನೊ ||

ಅನೀಕ್ಷಿತವಾದ ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣನು ಅನೀಷಿತ
ವಿಚಾರಣೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾದುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ
ಅತ್ಯಂತ ಧೈರ್ಯ ಬಂತು. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರು
ಬಿಟ್ಟಳು :—

“ ಮಕ್ಕಳ ಪಡೆದವರು ಇಲ್ಲವ ಕಳವ

ನಿಕ್ಕಬಹುದೆ ಕೃಷ್ಣಗೆ |

ಸಿಕ್ಕಿದ ತಪ್ಪು ಸಹಿತ ಹಿಡಿತಂದರೆ

ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಪೇಳುವೆ ||

ಗೋಪಿಯರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಇವನು

ಶಿಶುವಲ್ಲವೆಂದು. ಆಗ ಹೀಗೆಂದು ಉಕ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು

“ ಅಣುಘನರೂಪ ಕಾಣೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಗ

ಚಿನುಮಯರೂಪ ಕಾಣೇ |

ಘನಮಹಿಮನು ಸಿರಿ ಕಾಗಿನೆಲೆಯಾದಿ

ಕೇಶವರಾಯ ಕಾಣೇ ||”

—ಶ್ರೀಕನಕದಾಸರು

[ಮೇಲೆ ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಕೃಷ್ಣಗೋಪಿಯರ ಭಂವಾದರೂಪವಾಗಿ
ಈ ದೇವರನಾಮವು ಶ್ರೀಕನಕದಾಸರ ಯುಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರು
ಕನಕದಾಸರ ಉಕ್ತಿಗಳೆಂದರೆ ಕನಕಾಭರಣಗಳು]

[ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ]

ವೇದಾಂತದರ್ಶನ

ಲೇಖಾಂಕ ೫

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್, ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್,
ಗೌ|| ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಫಲಾಘ್ಯಾಯದಸಾರ (೪ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)
(ಫಲ—ಮೋಕ್ಷ)

ಇದು ನಾಲ್ಕು ಬಗೆ— (೧) ಕರ್ಮಕ್ಷಯ, (೨) ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ, (೩) ಮಾರ್ಗ, (೪) ಭೋಗ, ಎಂಬುದಾಗಿ. ಪ್ರಥಮ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಕ್ಷಯವೆಂಬ ಫಲವನ್ನು ನಿರೂಪಣಮಾಡುತ್ತಾರೆ. “ನಿತ್ಯಶಃಕಾರ್ಯಂ ಸರ್ವಥಾ ಭಾಷ್ಯಂ” (ಅಧ್ಯಾಯ ೪. ಪಾದ ೧) ಎಷ್ಟೇ ವಿಘ್ನಗಳು ಬಂದರೂ, ನಾವು ಸ್ವವರ್ಣ, ಸ್ವಾಶ್ರಮೋಚಿತ, ಸ್ವಯೋಗ್ಯ ಶುಭ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕು, “ಬಿಡರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಧರ್ಮಗಳೇನೂ ಬಂದರೂ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸಾಧ್ಯರು ಅಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮಗಳು ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗುತ್ತವೆ, ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮಗಳ ಲೇಖನವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಾನಂತರ.

ಸ್ವಾರಘ್ಯ ಕರ್ಮವು ಮಾತ್ರ “ಭೋಗಾದೇವ ಪರಿಕ್ಷಯಃ” ಅನುಭವವೇ ತೀರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕರುಣಾಸಮುದ್ರನಾದ್ದರಿಂದ “ಹಿಂ ಉಪಮರ್ಶಂ ಚ” ಎಂಬ ಸೂತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು-ಆತ್ಮ ನಮ್ಮಸ್ವಾಮಿ, ಅವನೇ ಇತರರಿಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಉಪದೇಶದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಾವೂ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಉಪದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. “ಮಮಸ್ವಾಮಿ ಸರ್ವ ಸ್ವಾಮಿ ಸತತ ಘಣೀಂದ್ರಶೈಲಾಗಾರ, ಸೌಂದರ್ಯಸಾರ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಸಾಧ

ಶ್ರೀ ಗುರುಗೋಪಾಲದಾಸರಾಯರು. ಎರಡನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ (ಅಂತ್ಯ ೧೩) ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವು ಸ್ವೋತ್ತಮರ ಪ್ರವೇಶವಾದುದು ದೇವತೆಯು ಇತರರಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನಾಡೀ ದ್ವಾರಾ—ದೇವದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತೆ.

ಮೂರನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ (ಮಾರ್ಗ) ಬ್ರಹ್ಮನಾಡೀ ದ್ವಾರಾ—ದೇವದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಣವೆಂದಾದ ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಗಮ್ಯಸ್ವರೂಪ ಸೋಮನ ಅರ್ಚಿರಾದಿ ಭೂಮಾದಿ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಅವರುಗಳು ಸೇರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ (ಭೋಗ) ಶ್ರೀ ಚಾರಣ ಪತಿಗಳಾದ ಚತುರ್ಮುಖಬ್ರಹ್ಮದೇವರ ಸಂಗದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಹೊಂದುವವರಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಭೋಗ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಭಗವದ್ವರ್ತನು ಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಲೋಕ್ಯ, ಗಾಂಧೀ ಸಾಯುಜ್ಯವೆಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳು. ಮೊದಲನೆಯ (ಅತ್ಮಾ-ಅಂತ ಏಕಗುಣೋಪಾಸಕರು) ಭಗವದ್ವರ್ತನು ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಯಥೇಷ್ಟ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವವರು ಭಗವದ್ವರ್ತನದಿಂದಲೇ ಅನಂದಪಡುವರು, ಇದು ಮೊದಲ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ಕ್ರಮಣವೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದೇ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಕ್ತರಾದರೂ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇಷ್ಟರೇ. ಕೆಲವರು ಅಂತರಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಪುನರಾವೇಶದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಜನೋಲೋಕದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹುಗುಣೋಪಾಸಕರು (ಅಪ್ರತೀಕಾಲಂಬದರು) ಶ್ರೀ ಶರಣರೇ ಹೋಗಿ, ಭಗವದ್ವರ್ತನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅನಂದಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ:—ಕೇಚಿದಿತ್ಯೈವ ಮುಚ್ಯತೇ ಸೋಮನುಷ್ಯ ಕದಾಚನ | ಅತ್ಯೈವ ಜ ಸ್ಥಿತಿಶ್ಚೇತಾಂ ಅಂತರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗೇ ಮಹರ್ಯೋಕೇ ಜನೇ ತದಸಿ ಜಾನಕಿ |
ಶ್ರೀನಾ ಗಜ್ಯಂತಿ ಶ್ರೀರಸಾಗರಂ || ಭಾಗ

ಸಾಮೀಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಭಾಗಗಳು:— ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭಗವಂತನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಥೇಷ್ಟ ಭೋಗವನ್ನನುಭವಿಸುವರು. ಇವರೇ ಮುಷ್ಯಾದಿಗಳು. (ಪ್ರಮಾಣ) ತತ್ರಾಪಿಕ್ರಮಯೋಗೇನ ಜ್ಞಾನಾಧಿಕ್ಯಾತ್ಸಮೀಪಗಾಃ || (ಭಾಷ್ಯ ೪-೪) ಅಲ್ಲಿಯೂ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದಲೂ ಜ್ಞಾನಾಧಿಕ್ಯದಿಂದಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಫಲಗಳಿಂದ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಭಾಗಗಳು:— ಸರ್ವೇ ಚ ತು ಬಾರ್ಹವಃ ಉನ್ಮಿಷನ್ಮಣಿ ಪ್ರವೇಕ ನಿಷ್ಕಾರ್ಭರಣಾಃ ಸುಪೇಶಶಃ | (ಭಾಗವತ-ಗೀತಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ-ನ್ಯಾಯದೀಪಿಕಾ). ಈ ಮುಕ್ತರು, ಶಂಖ, ಚಕ್ರ ಗದಾ ಪದ್ಮ ಆಯುಧಗಳಿಂದ, ಚತುರ್ಭುಜಯುಕ್ತರಾಗಿ, ನವರತ್ನಖಚಿತಗಳಾದ ಭಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ದಿವ್ಯದೇಹ ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಭೋಗವನ್ನನುಭವಿಸುವರು. ಜಯ, ವಿಜಯ, ನಂದ, ಸುನಂದ, ಬಲ, ಪ್ರಬಲ ಮೊದಲಾದ ವೈಕುಂಠದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು. ಇವರು ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. (ಭಾಗವತ-ದ್ವಿತೀಯಸ್ಕಂಧ)

ಸಾಯುಜ್ಯ ಮುಕ್ತಿಭಾಗಗಳು:— ಇಮಾಮಾರಭ್ಯ ಸರ್ವತ್ರ ಯಾವತ್ತು ಕ್ಷೀರಸಾಗರೇ | ಪುರುಷೋನಂತಶಯನಃ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಃ || ಇತ್ಯಾದಿ (ಭಾಷ್ಯ ೪-೪)

ಈ ಭೂಲೋಕ ಮೊದಲು ಅನಂತಶಯನನಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇರುವ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದವರೆಗೂ, ಸರ್ವತ್ರ ವಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಭೇದದಿಂದ ಮನುಷ್ಯರೂ, ರಾಜರುಗಳೂ, ಮನುಷ್ಯ ಗಂಧರ್ವರೂ, ದೇವತೆಗಳೂ, ಪಿತೃದೇವತೆಗಳೂ, ಚಿರರೆಂಬ ದೇವತೆಗಳೂ, ಅಜಾನಜ ದೇವತೆಗಳೂ, ಕರ್ಮಜದೇವತೆಗಳೂ, ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೂ, ಇಂದ್ರ ದೇವರೂ, ರುದ್ರದೇವರೂ, ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರೂ, ಕ್ರಮವಾಗಿ, “ನಿತ್ಯಾನಂದೇ ಚ ಭೋಗೇ ಚ ಜ್ಞಾನೈಶ್ವರ್ಯ

ಗುಣೇಷು ಚ | ಸರ್ವೇ ರತಗುಣೋದ್ರಿಕ್ತಾಃ | ಪೂರ್ವಾ ಸಾಧ್ಯಾಃ ಸ್ವರೋತ್ತರಂ ||
(ಭಾಷ್ಯ ೪-೪). ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆಲ್ಲರೂ, ಸತ್ಯಾನಂದದಲ್ಲಿಯೂ, ಭೋಗ
ದಲ್ಲಿಯೂ, ಜ್ಞಾನೈಸ್ವರ್ಯಗುಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದವರಿಗಿಂತಲೂ
ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದವರು ನೂರು ಗುಣಗಳಿಂದ ಅಧಿಕರು. ಪೂಜ್ಯಂತೇ
ಚಾವರೈಸ್ತೇ ತು ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಶ್ಚತುರ್ಮುಖಃ || ಇವರುಗಳು ತಮಗಿಂತ
ಅಧಮರಾದವರಿಂದ ಪೂಜಾಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವ ರಿ ಗೂ
ಪೂಜ್ಯರು ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮರು. ಸ್ವೋತ್ತಮರಿಗೆ ಸ್ವಾವರರ ಮೇಲೆ
ನಿಯಮನಾಥಿ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಟು. “ಸ ಯುಜಃ ಪರಮಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ
ಚ ಬಹಿರ್ಗತಾಃ | ಆದತ್ತೇ ಹರಿಹಸ್ತೇನ ಹರಿದೃಷ್ಟೈವ ಪಥತಿ || ಗಚ್ಛೇಚ್ಚ
ಹರಿನಾ ದೇನ ಮುಕ್ತಸ್ಯೈವಾ ಸ್ಥಿತಿರ್ಭವೇತ್”

ಸಾಯುಜ್ಯಮುಕ್ತರು ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರು,
ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುವರು. ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಪಾದದಿಂದಲೇ
ನಡೆಯುವರು, ಈ ವಿಧ ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಭೋಗವನ್ನು
ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಆನಂದಕ್ಕೂ, ಈ ಮುಕ್ತಜೀವರ
ಆನಂದಕ್ಕೂ ಏಕೈಕವೆಂಬ ಶಂಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತ
ಜೀವರು ಪರಮಾತ್ಮನ ದೇಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಆನಂದಾದಿ
ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಸ್ವರೂಪಾನಂದವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುವರು.

ತಮಗೆ ಇಚ್ಛೆಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಪರಮಾತ್ಮನ ದೇಹದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು
“ಚಿದ್ರೂಪಾಃ ಸ್ರಾಕ್ಯತಾಂತ್ವಾಪಿ ವಿನಾ ಭೋಗಾಂಸ್ತು ಕಾಂಕ್ಷತು” ಜ್ಞಾನ
ರೂಪನಾದ, ಅಥವಾ ಅಪ್ರಾಕೃತವಾದ ಬೇಡಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಕೇವಲ
ಸ್ವೋತ್ತಮ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು “ಭಂಜತೇ ಮುಕ್ತಂ” ಮೋಕ್ಷ
ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮುಕ್ತರು, ಸಂಸಾರ ಪ್ರಯುಕ್ತ
ನಾದ ಸಂಸಾರ ಅಥವಾ ಚಿಂತಾಸಂತಾಪಾದಿ ಲೇಪವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದೇ
ಪ್ರಸರಾಪರ್ತಿರಹಿತರಾಗಿ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವರು.

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.
೧೨೨ರ ಮಂಗಳ ರೂಪವಾಗಿ—

“ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿಭಿಃ ಸರ್ವೈಃ ಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಾಯ ವಿಷ್ಣು ವೇ |
ನಮೋಸ್ತು ಗುರುವೇ ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಥಾತಿಪ್ರಿಯಾಯ ಮೇ ||

ಅರ್ಥ:— ಜ್ಞಾನಾನಂದಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೋಸ್ಕರ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸ್ವಾಮೀ ನೀನು, ನನಗೆ ಗುರುವು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ನಮಸ್ಕಾರ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನೀನು ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯತಮನು, ಹಿತಚಿಂತಕನು ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮಸ್ಕಾರವೆಂದು ಅದರದಿಂದ ನಮನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಾಡದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ—“ಯಸ್ಯ ಶ್ರೀಣ್ಯದಿತಾನಿ” ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ, ತಾವು ಶ್ರೀ ವಾಯು ದೇವರು ಭಗವದಾಜ್ಞಾಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಹನುಮ, ಭೀಮ, ಮಧ್ವಾವತಾರ ಮಾಡಿ, ಶ್ರೀರಾಮ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಭಗವಂತನ ಸೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಯಸ್ಯ ಸರ್ವಗುಣಸಂಪೂರ್ಣಃ ಸರ್ವದೋಷವಿವರ್ಜಿತಃ
ಪ್ರೀಯತಾಂ ಪ್ರೀತ ಏವಾಲಂ ವಿಷ್ಣು ಮೇ ಪರಮಂ ಸುಹೃತ್
ನಿತ್ಯಾನಂದೋ ಹರಿಃ ಪೂರ್ಣಃ ನಿತ್ಯದಃ ಪ್ರೀಯತಾಂ ಮಮ |
ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಚ ವಿಷ್ಣು ವೇ ||

ಸರ್ವದಾ ಅನಂದರೂಪನಾದ, ಪಾಪನಾಶಕನಾದ, ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಈ ಗ್ರಂಥರೂಪಸೇವಾದಿಂದ ನೀನು ಪ್ರೀತನಾಗು. ನಿನಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು ಇರಲಿ.

“ದುರ್ಲಭಂ ಮಾನುಷಂ ಮನ್ಯೇ.....|
ತತ್ರಾಪಿ ವೈಕುಂಠ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಮ್ ||”
ಮಾನವಜನ್ಮ ದೊಡ್ಡದು ವ್ಯರ್ಥ || ಪ ||
ಹಾನಿ ಮಾಡಲು ಬೇಡಿ ಹುಚ್ಚುಪ್ಪಗಳಿರಾ || ಅ ||

—(ಪುರಂದರದಾಸರು)

“ನರಜನ್ಮ ಬರುವುದೇ ಕಷ್ಟ
ಅವನರಿತು ನೋಡಲು ವಿಪ್ರತ್ವವು ಶ್ರೇಷ್ಠ
ತಿರುಗಿ ಬಾಹೋದೇ ಉತ್ಪತ್ಯ | ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯ
ಮತವ ಪೊಂದುವುದೇ ದುರ್ಘಟ | ಕೇಳಿಲೆವೋ ಮರ್ಕಟ”

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀ ವಿಜಯವಾಸಾಧ್ಯರು.

ವೈಷ್ಣವ ಜನ್ಮವು ಬಂದಾಗ್ಯೂ, ವೈಕುಂಠ ಪ್ರಯದರ್ಶನಂ, ಎಂದರೆ-
ವೈಕುಂಠ=ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನಿಗೆ ಪ್ರಿಯ=ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಶ್ರೀ
ವಾಯುದೇವರ, ಅರ್ಥಾತ್, ಶ್ರೀಮಹಾಚಾರ್ಯರ, ದರ್ಶನಂ=ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ
ಅಭ್ಯಾಸವು ಬಹುಜನ್ಮಾರ್ಜಿತವಾದ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲ್ಲದೇ ಲಭಿಸದು.
ಆದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿಳಂಬವಾದದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಗುರುಮುಖೇನ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ
ಲಭಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಭಕ್ತಿ, ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನ, ಅನಂತರ ಪಕ್ಷಭಕ್ತಿ,
ಭಗವತ್ಪ್ರಸಾದ, ಅನಂತರ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. “ಯಸ್ಯ
ಪ್ರಸಾದಾತ್ ಪರಮಾರ್ತಿರೂಪಾತ್ ಅಸ್ಮಾತ್ ಸಂಸಾರಾತ್ ಮುಚ್ಯತೇ
ನಾಪರೇಣ” ನಾರಾಯಣೋಸೌ ಪರಮೋ ವಿಚಿಂತ್ಯಂ ಮುಮುಕ್ಷುಃ
ಕರ್ಮಸಾರಾದಮುಷ್ಮಾತ್ (ವೈಂಗಿ ಶ್ಲೋಕ)

ಯಾವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪರಮಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬಹುದುಃಖಜನಕ
ಯಾದ ಬಂಧನಾರಾತ್ಮಕ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆಯೋ
ಅವನು. ಈ ಬಂಧನವು ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ
ಮಾರ್ಗವಾರ್ತೆಯೇ ಅಂಥಾ, ಅನಂತ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ
ಪ್ರಯೋಗವೇ ಸೇವಕವಾದದ್ದು, ಶ್ರೀವಾಯುದೇವರೇ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಷ್ಠಾ
ವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದನೂ, ಮುಕ್ತನಾದಂ ಪರಮಾಗತಿ (ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮ)
ಮುಕ್ತರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಆಶ್ರಯನೂ, “ಸಕಲಸಿಗಮಗೇಯಂ, ಸರ್ವಶಬ್ದಾಭಿ
ಧೇಯಂ” (ನ್ಯಾಯಾಮೃತ). ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಮುಖ್ಯತಯಾ ಪ್ರತಿ
ಪಾಡ್ಯನೂ ವೇದೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ ಅಹಮೇವವೇದ್ಯಃ (ಗೀತಾ) “ಮುಖ್ಯತಃ
ಸರ್ವಶಬ್ದೈಶ್ಚ ವಾಚ್ಯ ಏಕೋ ಜನಾರ್ದನಃ” (ಅಣುಭಾಷ್ಯ). ಸರ್ವಶಬ್ದ

ವಾಚ್ಯನೂ, ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದ ಗಮ್ಯನೂ ಆದ ನಾರಾಯಣಾಖ್ಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು, ಈ ಕರ್ಮಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಮುಕ್ಷುಗಳಿಂದ ಸರ್ವದಾ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವನಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ನಾವು ದೇವರಲ್ಲಿ ಮೊರೆ ಯಿಟ್ಟರೆ “ಬಂಧಕೋ ಭವಪಾಶೇನ ಭವಪಾಶಾಶ್ಚ ಮೋಚಕಃ” ನಮ್ಮನ್ನು ಭವಪಾಶದಿಂದ ಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಭವಪಾಶದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವನು. ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಂಬಿ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಸಾಧನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ವೈಷ್ಣವ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದು ಪರಮ ಲಾಭ. “ಎಂದಿಗಾದರೂ ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೇ ಬಾಹೋದೇ ಸತ್ಯ ಇಂದೇ ಮುಂದಕೆ ಕರೆಯೋ ಗೋಪಾಲ ವಿಠಲ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲದಾಸರು. ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು, ಸತ್ವಧವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಮೋಕ್ಷಾಖ್ಯ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕು.

ಈ ಮಹೀಮಂಡಲದೊಳಿಹ ಗುರು |

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ಮತಾನುಗ-

ರಾ ಮಹಾವೈಷ್ಣವರ ವಿಷ್ಣುಪದಾಬ್ಜ ಮಧುಕರರ ||

ಸ್ತೋಮಕಾನಮಿಸುವೆನವರನರ |

ನಾಮಗಳನೇಂ ವೇಳ್ವೆ ಬಹುವಿಧ |

ಯಾನು ಯಾನುಂಗಳಲಿ ಬೋಧಿಸಲೆನಗೆ ಸನ್ಮತಿಯ ||

—(ಶ್ರೀಹರಿಕಥಾವ್ಯಾಸಸಾರ)

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ

ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ.ಎ (ಕಲಾಭಿ)
ಬೆಂಗಳೂರು

(ಮುಂದುವರಿದು)

ವಿಜಯದಾಸರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಣಾಳಿಗಳು
ಕಾಣುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳಿಂದ

ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾಗಿ
ಅನುಮಾನಿಸಿದ ತ್ರಿಜಗದೊಡನೆ ಸತ್ಯ
ಸಮವಿಲ್ಲ ನಿನಗೆಲ್ಲ ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರನಿ
ಅನಿತಾಸಂತಕಲ್ಯಾಣಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣನಿ
ಅನುಲಮೂರುತಿ ಅಶುಕಜೋಷಗಂಭೀರನಿ
ಕ್ರಮದಿಂದ ಮುಕ್ತರನು ಮೊರೆವ ಅಪ್ರತಿಭಾವನಿ
ನಮಿಸುವೆ ನಾನಾಪರಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ
ಕಪಟಪಟಿಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಗತಿಗೆ ಕ್ಷಣವಿಡಿದು
ನಿಮಿಷ ಮೊದಲುನಾಡಿ ಬದ್ಧನಾದೊಡನು
ಸಮಜ್ಞಾನಾನಂದರೂಪ ನಿನ್ನನುನಿನ್ನ
ಶ್ರಮವ ಡರಿಸಿ ನಿನ್ನ ದಾಸನಿನ್ನನು

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ,

ಕೇಶವ ಭೀಮಶಂಕರನು ಕೂಡ
ವಾಣೀಶಾಸ್ತ್ರರು ವಿನಯಪೂರ್ವಕ
ವಾಸುಕೀಶಯನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ವಿಜಯದಾಸರು
ಭೀಮಶಂಕರನು ಭೀಮಶಂಕರನು

ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ನೀನು,

ಎಂಥ ದಯವಂತ, ಎಂಥ ಬಲವಂತ |
 ಎಂಥ ಗುಣವಂತ, ಎಂಥ ಕೀರ್ತಿವಂತ |
 ಎಂಥ ನಿಜವಂತ, ಎಂಥ ಸ್ವತಂತ್ರ |
 ಎಂಥ ಸ್ವರೂಪವು, ಎಂಥ ಮೋಹನವು |
 ಎಂಥವರೊಳಗಿದ್ದ ಎಂಥ ಪುರುಷನು |
 ಘಂಡಗಾಢ ನಿನ್ನ ಪಂಥ ಬಲ್ಲವರಾರು |
 ನಂತರೂಪ ಸಿರಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ಶೌರಿ ||
 ಪಿಡಿದೆ ನಿನ್ನ ಚರಣಾ ಪೀಡಿಸುವಾ ಕರ್ಮಾ |
 ಕಡಿದು ಪಾಲಿಸುವುದು ನಿಧಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ಕರ್ತ ||

ಮೇಲಿನ ಮಾತುಗಳ ಅತ್ಯಯತೆ, ಅನುಭವ ಎಂತಹದೆಂಬುವುದನ್ನು
 ಸಪ್ತರೇ ಊಹಿಸಬಹುದು. ದಾಸರು ಇಷ್ಟು ಮೊಗಲುವ ಗುಣಪೂರ್ಣ
 ಪಾಲಿಸಲಿ—

ವಿಶ್ವಮಂಗಳನೀತ ವಿಶ್ವಕಾಯನೀತ |
 ವಿಶ್ವಕುಟುಂಬ ಪಾಲಕನೀತ ಪ್ರಭುವೀತ |
 ವಿಶ್ವಾಧಾರಕನೀತ ವಿಶ್ವವಿಶ್ವನೀತ |
 ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನೀತ ವಿಶ್ವಸುಗುಣನೀತ |
 ವಿಶ್ವನಾಟಕನೀತ ವಿಶ್ವಪ್ರೇರಕನೀತ |
 ವಿಶ್ವಕರ್ಮನೀತ ವಿಶ್ವಕಾಲನೀತ |
 ವಿಶ್ವಪ್ರವೃತ್ತನೀತ ವಿಶ್ವನೀತ |
 ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತನೀತ ವಿಶ್ವಭಿನ್ನನೀತ |
 ವಿಶ್ವಮೂರುತಿ ಈತ ವಿಲಕ್ಷಣನೀತ |
 ವಿಶ್ವಾಂಬರದೊಳಗೆ ವಿಶ್ವಾಸದಲಿ ಪ್ರೇ-
 ತತ್ವನ್ನ ಮಿತ್ರನ್ನ ಸುಸ್ವರದಲಿ ಪಾಡಿ |
 ಈಶ್ವರ ನಾನೆಂಬ ನಶ್ವರಮತಿಬಿಟ್ಟು |
 ಭಾಸ್ವರಸಂಪೂರ್ಣವಿಶ್ವಯನಾಗೋ |

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಷಾಢೆ

ವಿಶ್ವಗಿರಿವಾಸ ವಿಜಯವಿಠಲ ವೆಂಕ-|

ಟೀಶ್ವರ ಭಕ್ತರ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ಕಳೆವ ||

ಈ ವಿಜಯವಿಠಲ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ,

ನಿರಾಧಾರ ನಿಷ್ಪಂಗ ನಿರಮಲಾಂಗ |

ನಿರಾಮಯ ನಿರ್ದೋಷ ನಿರಾದರ್ಶನ

ನಿರಂಜನ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರಾವರಣ |

ನೀರಜರಮಣ ನಿರಾಪ್ರಯನಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ |

ನಿರ್ವಿಕಾರ ವಿಜಯವಿಠಲ |

ತಿರುಮಂಗಲೇಶ ತಿರುಪತಿವಾಸ ||

ಈ ತಿರುಪತಿವಾಸ,

ಜ್ಞಾನವಂತ ಗುಣಾನಂತ | ಧ್ಯಾನವಂತ ಮನ

ಮುನಾನಂತ ಮೌನಾನಂತ | ಅಭಂತಾನಂತಾಪ

ಅನಂತವರ್ಣ ವಿಜಯವಿಠಲ | ಅಭವ ಎನ್ನ

ಆದ್ದರಿಂದ,

ನಮೋ ನಮೋ ಅನಂತನ

ಗಮನಾಲ ವಿಜಯವಿಠಲನಂತನ

ಶ್ರೀಹರಿರು ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಸನ್ನನ

ವಾಸರು ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಕ್ಷಯ ಕವಿ

ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಿ, ಮಾತಾಡಿ, ಕೊನೆಯಾಗಿ

ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಟ ಉದ್ಗಾರಗಳು. ಶ್ರೀಮದ್

ಶ್ರೀರಮಣಿ ಕೂಡ ವಿಕಾಂತಮಾನವ |

ಸಾರಸುಂದರವಾದ ವೇದವಚನ |

ಚಾರುಶೋಭಿತ ದಂತಪಂಜ್ಜು ಎಸೆತ ವಚನ

ಕಾರುಣ್ಯದಲಿ ಮೋನೆಗರೆತ ವದನ |

ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿ ಕಾಮಿಕಾಂತ ವಿಜಯವಿಠಲ |

ಪೌರಿಯ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ವನನ ||

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸುಂದರ ಅರವಿಂದ ನೇತ್ರಗಳೋ—

ಚಂದ್ರಮಂದಲ ಪ್ರೋಲುವ ಇಂದಿರಾ ಮೊಗವನು |

ಚಂದದಿಂದಲಿ ಬಿಡದೆ ನಿಷ್ಪಿಸುವ ಲೋಚನ |

ಮಂದಹಾಸ ಶೀತಳವಾಗಿ ಪಾದವನು |

ಪೊಂದಿದ ಭಕ್ತರನ ನೋಡುವ ಲೋಚನ |

ನಂದಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ಒಂದೇ ಭಕುತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವನ ನಂಬಲು |

ನಂದದಿಂದಲಿ ಸುಧಾ ಬಿಂದುಗರೆವ ಲೋಚನ |

ಕಂದರ್ಪಹಿತ ಸಮ್ಮತಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ನಿನ್ನ |

ಪ್ಲಂಪ್ಪಾಕಾಂತ ಪ್ರೋಳಿವ ಸುಲೋಚನ ||

ಶರಮಾತ್ಮನ ಉದರವೋ—

ಕಮಲಾ ಕಮಲಾಸನದಿಂದೊಪ್ಪುವ ಪ್ರೊಕ್ಕಳಮಲವಾಗಿ |

ಮೆರೆವ ಬಲುಕಾಂತಿಯಾದ ಉದರ |

ಶಮದಮವಾನಂತ ಗುಣಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ |

ಪ್ರಮೆಗಳು ತುಂಬಿದ ಕಲುಷಹರ ಉದರ |

ಅನಂತಜಾಂಡದೊಳಗೆ ಬದುಕುಮಾಡುವ ಉದರ |

ಅನಂತ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ ಉದರ ||

ಭಗವಂತನ ಹಸ್ತವೋ—

ವೈಕುಂಠವೆಂದು ತೋರುವ ಹಸ್ತ |

ಲೋಕಪಾಲಿಪ ಲಾವಣ್ಯ ಹಸ್ತ |

ಸಾಕಾರವಾದ ಸ್ವತಂತ್ರಹಸ್ತ |

ಏಕಮಯನಹಸ್ತ ಆ ಕಟಿಕರಹಸ್ತ |

ಶ್ರೀಕರ ವಿಜಯವಿಠಲ ಸನಕಾದಿಗಳ ಪಾಲಿಪ ಹಸ್ತ |

ದುಷ್ಕರ್ಮದಹಸ್ತ ಶಿಷ್ಯಪಾಲಕಹಸ್ತ

ಸೃಷ್ಟೀಶ ವಿಜಯವಿಠಲ ತಿಮ್ಮನ ಹಸ್ತ ||

ಅರುಣನು ಹೇಳುವನೋ:-

ಅರುಣ ಅರುಣಕಿರಣದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶನು ಚರಣ |
ತರಣಿವರಿಣಾಂಕರನು ಧರಣಮಾಡುವ ಚರಣ ||

ಪ್ರಸುತ್ರನು ಹೇಳುವನೋ:-

ಇಂದಿರಾದೇವಿ ಗುಣಿಸಿ ಎಣಿಸುವೇನೆಂದು |
ಒಂದುಸಾರಿ ನೋಡಲು ಬೆರಗುತೋರಿದ ನಲು |
ಏಕಸಿತ ಕೆಂದಳಕೆ ಸದೃಶವಾದ ನಲು |
ಅರ್ಚಕರ ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಮಿಸುಗುವ ನಲು |
ಅರ್ಚಿತ ಬಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ ನಲು ||

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹಾಡವೋ:-

ಪ್ರಸನ್ನಾಂಗವುಂಟು ಬಂಕಜ ಮಂಕುಳುಂಟು |
ಕೊಂಬುಂಟು ಸ್ವಪ್ನಾ ಕೃಷಿಕರೂತವಾದ |
ಪ್ರಸಾದೋಪದ್ರವದ ಪ್ರಸಾದಂಟು ಕಾದ |
ಪರಪೂರ್ಣ ಮೂರುತಿಯ ಅರುಣವರುಣವಾದ |
ಗುಣಗುಣನಿಲಮು ನಿರ್ಗುಣ ವಿಜಯವಿಠಲ |
ಅಜೋರಣಿಮೂರ್ತಿ ಎಂದನಿಪನ್ನ ಕಾದ ||

ಇಂತಹ:-

ಸುಂದರರಾಜಾ ರಾಜತೇಜ |
ಇಂದಿರಾನಾಥಾ ಪಾವನ ಪಥ ||

ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ ಸುಂದರ ರೂಪವೋ:-

ಚರಣತಳದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು-ಶುದ್ಧ
ಅರವಿಂದ ಧ್ವಜವು ಸೊಂಪು-ಸ್ತುತಿ
ಪರಿಗೆ ಸುರಭೂಪ ತಂಪು-ನೋಡ
ಬರಹ ಕಾಣಬೋ ಪೇದಗುಂಪು | ಆಹ
ಪರಹಿಂಬಳಿ ಸಾತ್ವಿಕೈವರ ಮೇಲೆ
ಸುರುಚಿರರೇಖೆ ಚಂದ್ರಮನ ಸೋಲಿಪನಲು || ೧ ||

ರನ್ನ ಪವಳ ಸರ ಥಳಕು-ಜೋಡ
 ಕನ್ನಡಿಹಾಕಿದ ಮಲಕು-ನೋಡು
 ಅನ್ನಂತಸೂರ್ಯರ ಝಳಕು-ಲೋಕ
 ಚನ್ನಾಗಿ ತುಂಬಿದ ಬೆಳಕು,
 ರನ್ನ ತ್ರಿವಳಿ ಹೇಮಸಣ್ಣ ಮುತ್ತಿನ್ನ ಮೋ
 ಹನ್ನ ಎಕಾನಳಿ ಚಿನ್ನದ ಸರಗಳು || ೨ ||

ಸಿರಿವತ್ಸ ಕೌಸ್ತುಭಹಾರ-ಪೊಪ್ಪೆ
 ಉರ ವೈಜಯಂತಿ ಮಂದಾರ-ಮೇಲೆ
 ತರುಣ ತುಲಸಿ ಜನಿವಾರ-ಇಟ್ಟು
 ವರಭುಜಕೀರ್ತಿ ಕುಂಜರ, ಆಹ
 ಕರದಂತೆರಡು ತೋಳು ಎರಡೊಂದಾರು ಸಾ
 ಎರ ರೂಪನಾಗಿ ಶರೀರದೊಳಿವ್ವನ || ೩ ||

ಸಕ್ಕರೆ ತುಟಿ ಕೂರ್ಮ ಕದವು-ಕಣ್ಣಿ
 ಗಿಕ್ಕಿದ ಸೊಬಗಿನ ಕಪ್ಪು-ತಲೆ
 ಹಿಕ್ಕಿಬಾಚಿದ ಕೇಶ ಥಳವು-ಸರ್ವ
 ದಿಕ್ಕು ಮೋಹಿಸುನಂಥ ವಲವು-ಆಹ
 ಲಕ್ಕುಮಿದೇವಿಯ ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಮಗನ
 ಮೊಕ್ಕುಳಿಂದಲಿ ಪೆತ್ತ ಅಕ್ಕಜದಬಲೆಯ || ೪ ||

ರೂಪುನಿಜಭಕ್ತ ಮಧ್ವಮುನೀಶ ತನ್ನ ಹೃತ್ಕಮಲದೊಳಗೆ ಸದಾ
 ಅಪರೋಕ್ಷೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸುಜನರಿಗೊಲಿವ ಸುಂದರತಮ ರೂಪು.

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆಂಬುದು ಸರ್ವವೇದ ಪುರಾಣೇತಿ
 ಹಾಸಗಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಮತ್ತು ಪರಮ ಮುಖ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯ.
 ನಂತರ ಅವು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ ವಾ ಯು ದೇ ವ ರು
 ಜೀವೋತ್ತಮರೆಂಬುವದನ್ನು. ಛಾಂದೋಗ್ಯಾದಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವ
 ರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ ಜ್ಯೇಷ್ಠರೂ ಎಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ನೋಡಿದೆನು ಸುಯತೀಂದ್ರರ

[ಶ್ರೀ ಪ್ರೇಮದಾಸರು ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಭಗವದಪರೋಕ್ಷ ಪಡೆದವರು. ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುಗಳು ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಕ್ತ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರಂತೆ. ಆ ಗುರುಗಳ ನೈಮಾತಿಕಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರೇಮದಾಸರೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂತಂತೆ. ಇವರ ಅಂಕಿತ "ಅಭಿನವಜನಾರ್ದನವಿಠಲ" ಎಂದು. ಒಮ್ಮೆ ಇವರು ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದಾಗ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವಾದುದನ್ನು ನಮ್ಮಗಳ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಿರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ರಾಯರ ಭಕ್ತರು ಪಡೆದ ಅವರ ವಿಶೇಷ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆಯಲೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.]

—ಸಂಪಾದಕ.

ರಾಗ : ಭೈರವಿ ತ್ರಿಪುಟತಾಳ

ನೋಡಿದೆ ಗುರುಗಳ ನೋಡಿದೆ

|| ಪ ||

ನೋಡಿದೆನು ಗುರುರಾಘವೇಂದ್ರರ

ನೋಡಿದೆನು ಸುಖಸಾಂದ್ರರಾಯರ

ನೋಡಿದೆನು ಧರಣೀಸುರೇಂದ್ರರ

ನೋಡಿದೆನು ಸುಯತೀಂದ್ರರ

|| ಅ ||

ಉರ್ವಿಯೊಳಗೀಡ್ಡಳ ಬಲುತ್ತುಮ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಹಲ್ಲದನು
ಗರ್ವಮಮಕಾರಗಳ ತೃಜಿಸಿ ಅಪೂರ್ವಯಾಗವ ಮಾಡಿದ
ಸರ್ವಜ್ಞರಾಯರ ಮತಪ್ರವರ್ತಕನೋರ್ವ ಈ ಮಹಮುನಿವರ
ಪೂರ್ವೋತ್ತರವನು ತಿಳಿದು ನೆಲೆಸಿದುದುರ್ವಿಯೊಳು ನಾ ಕೇಳಿದೆ

ಭಕ್ತರು. "ಅಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆಹಳಮಾನ್ವ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ಹೊರಡಿ" ಎಂದು ಅಜ್ಜಿ ಮಾಡುವರು.

ಎಬೆ ಝಲ್ಲೆವಿತು ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ. ಶ್ರೀರಾಯರ ಪರಮಾನುಗ್ರಹ ಪಾತ್ರಕನ್ನು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕುತ್ತಿತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೊರದೂಡಿದೆವು. ಇದು ಅಕೆಯ ದ್ರೋಹಮಾತ್ರವೆಂದಲ್ಲ; ಶ್ರೀರಾಯರ ದ್ರೋಹವೇ ಸರಿ ಎಂದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರ ಸೊಸೆಯ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಯರು "ತಮ್ಮ ನೀನು ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರು. ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ತಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಕದ್ರೋಹವಾಗಿ ಅನುಭವವೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮೇಲಿನವನ್ನು ಮೊದಲ ಪೂರ್ವಕದ್ರೋಹವೇ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಶ್ರೀ ರಾಯರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಿ ಮುಚ್ಚಿ ಬಂದರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿಡು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿರುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಹೇಗೆ ನನ್ನಿಂದ ನೆರವೇರಲು? ಎಂದಳು ಆ ಸಾಧಿತ್ಯ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಳವರು—ನಿನ್ನ ಅತ್ತಿಮಾನಂದಿರು ನಿನ್ನನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿವಾಗ ನಿನ್ನ ಎಲೆಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಪ್ಪವನ್ನೇ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೀಪಹಚ್ಚಿಟ್ಟು ಅದು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಕಾಣಬಾರದೆಂದು ಒಂದು ಒಡಕು ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲವೆ? ಆ ಮುಚ್ಚಳದ ಮುಚ್ಚದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಇದೆ; ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮತ್ತಿಮಾನಂದಿರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆಯಂತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತ ಬಾರಮ್ಮ ಸಾಕು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅದರಂತೆ ಮುಗಿಯಿತು ಅವರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಂತು. ನಂತರ ಸೊಸೆಯನ್ನು ಪರವೇಶನದಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಕಂಡಿರ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ! ಇದಾದನಂತರ ಈಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುವ ಮುಗಿಯಿತು ಬಂದ. ಛಾವನೆ ರೂಪದ ಕಡೆಗೆ ನಿಂತ ಕೆಲವು ಅತ್ತಿಗೆ ಸಾಧಿತ್ಯರಂತಹ ಈಕೆಯ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ! ಇಂತಹ ಮುಗಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟ ಸಾಣೆ. ಭಕ್ತನೊಂದುಕೊಂಡಿವಲಾರನೆ ಆ ಗಂಡ! ಇದು ಶ್ರೀರಾಯರು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತಿರುವ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ರೀತಿ. ಅದುದರಿಂದಲೇ—

“ ಕರುಣಿಗಳೊಳಗೆ ಎಣೆಗಾಣೆನೊ ನಿನಗೆ ಸದ್ಗುರುವರ ರಾಘವೇಂದ್ರ ”

“ ಶುಭಗುಣನಿಧಿ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರು ”

“ ಸರ್ವವಿಘ್ನಹರಿಸುತೆನ್ನೆಕೆ ರಾಘವೇಂದ್ರೋ ಮಹಾಯಶಃ ”

ಇತ್ಯಾದಿ ಹರಿವಾಸರುಗಳ ಮಾತು ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮಂತಹವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು. ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನಿಗಳಂದಮಾತುಗಳಂತೆಯೇ ಶ್ರೀ ಆನಂದದಾಸರ ಮಾತೂ ಅನುಭವದ ಮಾತಲ್ಲವೆ? ಇಂತಹ ಕರುಣಿಗಳಾದ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊರೆಬಿದ್ದವರಿಗೆ ಕಲಿಯ ಭಯವೇಕೆ?

ಶ್ರೀ
ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಗುರು

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಆಷಾಢ

ಧರ್ಮಿಗಳೆ ಮಂತ್ರಾಲಯವೆಂದನ್ನಿಸಿ ತರಿಸಿಕೊಂಬುದು
ಪರಾಹತನಯಳ ತೀರ ಯಾವವನಿಗೆ ಉತ್ತರಧಾನ್ಯ
ಇರುತಿಹುದು ಉಪೇಂದ್ರನಾಯಕ ವರಕುಸರವಾದೀಂದ್ರರಾ
ಯರು ಇವರನನುಸರಿಸಿ ಇರುವುದು ತ್ವರಿತದಲಿ ನಾಕೇಶವೆ

ಈ ಮಹಾನುಹಿಮೆಯನು ತಿಳಿದು ಸ್ವಗ್ರಾಮದಿಂದಲಿ ತೆರಳುತ
ಯಾನುಯಾಮಕೆ ರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಗೋವಿಂದ ಎನ್ನುತ
ನಾ ಮರೆಯದಲಿ ಪುಣಕ್ಷಣಕೆ ಬಹುಪ್ರೇಮದಲಿ ನೆಲೆಪಲಯುವ
ಈ ಮುನಿಯು ಶೋಭಿಸುತಲಿಪ್ಪ ಸುಗ್ರಾಮ ದೊರವಿ ನೋಡಿದೆ

ಅಲ್ಲಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಲಿ ನಮಿಸುತ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬಯ್ಯತ
ಬಿಲ್ಲದಲಿ ಪಾಪಕಾರವನೆ ಬಲದಲಿ ಪುನಶ್ಚಿತ್ತ
ಬಿಲ್ಲಿದಾಯೋಗೀಂದ್ರಮುನಿ ಕರಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗಿ
ಚೆಲ್ಲು ಹನುಮನ ಕಾಣುತಲೆ ಮನದಲ್ಲೆ ಮಂದಗ

ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ವತ್ಸರಕೆ ವ್ರತವಾಡ್ವಿತೀಯ ಕೃಷ್ಣ ಶನಿ
ಕ್ಷಿತಿಯಮೇಲೆ ದಿಗಂತ ವಿಶ್ರಾಂತತುಳಕೀರ್ತಿಯ ಕೇವಲ
ಅತಿಶಯದ ಅಸೇತು ಹಿಮಪರ್ವತವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿತವನು
ತತಿಗಳತಿಶಯದಿಂದ ಬರುನಾಡ್ಭುತವ ಕಣ್ಣಿನಲಿ ನೋಡಿದೆ

ಹಿಂಗದಲಿ ಊರೊಳಗಣಿಂದ ಸತ್ಸಂಗದಿಂದಲಿ ಸ್ನಾನವ
ಅಂಗ ಪರಿಸುದ್ದಾಗಿ ಪೋಗಿ ತುಂಗಭದ್ರಾನದಿಯೊಳು
ತುಂಗಸಂಕಲ್ಪವನು ಪರಿಸುತ ಗಂಗೆ ಪೊದಲಾಗೀಸಲಾಗಿ
ಮಂಗಳನುಸಂಧಾನದಲಿ ಅರ್ಘ್ಯಂಗಳನು ಸಾ ನೀಡಿದೆ

ಕೋಲದಂವುಡಿ ಸಂಭವಿಸಿ ಶ್ರೀಶೈಲಗಾಮುನಿಯೊಳಿ
ಶೀಲೆಯನ್ನನು ಶುದ್ಧನೆನ್ನಿಸಿ ಪಾಲಿಸುತಲಿ ಮುನಿ
ಮೇಲೆಸ್ಥಾನವ ಮಾಡಿ ಪುಂಜದ ಲೋಲಮಗ್ನದಲಿ
ಆಲಸವ ಮಾಡದಲಿ ಜಪಗಳ ಕಾಲದಲಿ ನಾ ಮುನಿ

ಮುಕ್ತರೊಡೆಯನ ಪೂಜಿಸುತ ಆಪತ್ತಿಯಲಿ ಅಪ್ಪಣಾರ್ಯರಿಂ-
ದುಕ್ತ ನೋತ್ರ ಪದನದಿ ಪರಿಸುತ ಉಕ್ತಿಯಿಂದಲಿ ಪೊಗಳುತ
ವ್ಯಕ್ತ ಮಹಿಮದ ನೋಡಿ ನಾ ಬಿಲಿರಿಕ್ತ ದಯಮಾಡೆನ್ನತ
ಶಕ್ತಿಯದ್ವನಿತರೊಳು ಧ್ಯಾನಸುಭಕ್ತಿಯಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ ೮

ಪೋಗಿ ಸಾಷ್ಟಾಂಗದಲಿ ನಮಿಸುತ ಬಾಗಿ ವಿನಯದಿ ನೋಡುತ
ಯೋಗಿವರಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯನನುರಾಗದಿಂದಲಿ ಮಾಡುತ
ಕೈಗಳಿಂದಲಿ ಫಲವ ಮುಂದಿಟ್ಟುಗ ವರಪಂಚಾವೃತ
ಭಾಗಿರಥಿಯಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಳ್ವದು ಬೇಗ ನಯನದಿ ನೋಡಿದೆ ೯

ಅಂಗದಲಿ ಧ್ಯಾನರೂಪಿಧತಿ ನಾಮಂಗಳು ಶ್ರೀಮುದ್ರೆಯು
ದ್ಯುಂಗದಿ ಗಂಧಂಕ್ಷತೆಯು ಪುಷ್ಪಂಗಳಸರ ವಲಿಯಲು
ಮಂಗಳದಿ ನೈವೇದ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಜನಂಗಳತಿಸುಪವಾರ್ಥವ
ಹಿಂಗದಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸೆ ನಂತರ ಮಂಗಳಾರುತಿ ನೋಡಿದೆ ೧೦

ಮೊದಲು ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವಿನರಸಿಯ ಉದರದಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ
ಅದರ ತದುವಾಯದಲಿ ಬಾಹ್ಯಕ ಅಧಿಪನೆಂತೆಂದೆನಿಸಿದ
ಮುದದಿ ಸುಖಕರ ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ರಚಿಸಿದನು ಈತ ವಿಜಯೇಂದ್ರಜಾ-
ಸುಧೀಂದ್ರರಾಕರಕಮಲಸಂಭವರೆನಿಸಿದವರನು ನೋಡಿದೆ ೧೧

ಅಂದಲಿ ಪ್ರಾಕಾರವೇ ಸುರಮಂದಿರವು ಗುರುಗಳ ಪದ-
ಪ್ಪಂಚಮಾಲವು ಬಾಹು ಶಾಖೆಯು ಮಂದಿ ದ್ವಿಜರಿದೊಪ್ಪಿದ
ನಂದಕಾಮಿತತರುವು ವದನದ ಮಂದಹಾಸವೆ ಕುಸುಮವು
ಸುಂದರ ಪರಿಮಳದ ಫಲಗಳು ಇಂದು ಕೊಡುವುದ ನೋಡಿದೆ ೧೨

ಕಾಮಿಸುವರಿಗೆ ಕಾಮಧೀನು ಮಹಾನುಹಿಮೆಗಳನುದಿನ
ನೇಮದಲಿ ಚಿಂತಿಸುವರಿಗೆ ಚಿಂತಾಮಣಿಯೆಂದೆನಿಸುವ
ಭೂಮಿಯೊಳಗುಳ್ಳಖಿಳ ಜನರು-ಇದು ಮಹಾಸ್ಥಳವೆನುತಲಿ ನಿ-
ಸ್ಸೀಮತನದಲಿ ಮುಂಜಿ ಮದುವೆಗಳಾ ಮಹೋತ್ಸವ ಮಾಳ್ವರು ೧೩

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಡಾಧ

ಮಧ್ಯಮನಿಶ್ಯತ ಗ್ರಂಥಮಂ ಪು
ಕೃದ್ಧಕಾಮನ ಗೆದ್ದ ಜ್ಞಾನೈಕದ್ವಿತೀಯಪ್ರಸತ್ತ
ಈ ಧರಿಯ ಸಜ್ಜನರು ತೀವ್ರವಲ್ಲದ್ದು ವ್ಯಾಳನ
ಶುದ್ಧನಾಕ್ಷರಸರಿತು ಭಕುತರ ಉದ್ಧರಸರಿಯಾ

ಮರಳಿ ಪೂರ್ವೋತ್ತರಮಿಮಾಂಸಾ ಪದ
ಚರಿಸುವ ಪರವಂಸರುಳ್ಳುದು ಸುರಕ್ಷಿತ
ದಂಪದಾಂಬುಜಮಗ್ನ ನೆನಪುತು ಮಹಿಮೆ ದೀ
ಸರಿತು ಭಕುತರ ಪುರಮಲೆಭೂತ ಮಹಿಮೆ

ಜೀವ ಈರಗೆ ಭೇದ ತರತಮಭಾವ ಜಗತು ಸುಸೃಷ್ಟ
ಈ ವಿಧದ ಗುಣಪೇಳಪ ದುರ್ಜೀವರೂಪನಿಂ
ಕೇವಲತೀರಯ ಯುಕ್ತಯೇ ನೂತನ-ಗುಣ ಅಗತ
ಗ್ಧೇವತಚಿಂತಿಯು ಪಾವನಮಾರ್ಗವಿಲಂಬಿತನಾ

ಶ್ರೀಮದಾಜಾರ್ಸುರೆ ಪೊದಲು ದುರದೂರಗಿಟ್ಟ
ನೇಮದಲಿ ಹೇಳುತಲಿ ಕೇಳಿ ಧಾಮದಲಿ ಶುಂಭಿರು
ರಾಮನರಹರಿವ್ಯಾಸಕೃಷ್ಣರ ತಾಮರಸಪದ ಭೂತಾಪ
ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಹಿಮೆಗಳ ತಿಳಿದು ಶ್ರೀಮದಲಿ ಕೊಂಡಾ

ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಪಾಠವು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡೆ ಪುರಾಣ
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಸ್ತೋತ್ರ ಜಪಗಳು ಎಲ್ಲ ಪೂಜಾ
ಬಲ್ಲಿದರ-ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಗತಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ನಲಿವರು
ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುತು ನಿಲ್ಲದರೆ

ಗಂಡು ಅರತಿ ಶಿರದಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತರುಗುವ
ದಿಂಡು ಉರುಳಿಕೆ ಉರುಳುವರು ಭೂತಾಪವಿಡ
ಮಂಡೆಬಾಗಿ ಸುಮತೆಮೊದಲಿ ಮಿಂದು ಪ್ರಾಪ್ತ
ತಂಡತಂಡದಿ ಸಮನಮಾಳ್ಳುವ ಕಂಡು ನಾ ಕೊಂಡ

ಈ ಪರಿಯ ಸಂಭ್ರಮವ ನೋಡುತ ಶ್ರೀ ಪಸಾಬ್ಬದ ತೀರಥ
ಪಾಪಸಂದರವೆನುತಕೊಂಡು ಸವಿವಾಪವಾದೀಂದ್ರ್ಯತಿಗಳ
ಖ್ಯಾಜಿಖ್ಯಾಜಿಗೆ ನಮಿಸಿ ಮನದಲಿ ಧೂಪ ದೀಪ ನೈವೇದ್ಯವ
ನಾ ಫಲವ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನಮಿಸಿ ಬಹೂಪರಿಯ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ ೨೦

ಹಾಸುಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ ಭೂಸುರರ ಸಮುದಾಯವು
ಲೇಸು ಪಲಿಪಲಿ ಭಕ್ಷ್ಯಪರಮಾನುಸೂತಗಳತಿಶಯ
ಮೂಕಲನ್ನುವು ಭೈತಸುತಕ್ರವಿಲೇಷದಿಗೆಯ ಪದಾರ್ಥವು
ಈ ಸುಜನರೊಡಗೂಡಿ ಉಂಡು ಅಲೇಷ ಜನರನು ನೋಡಿದೆ ೨೧

ಮೇಲೆ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯು ಸಾಯಂಕಾಲ ನದಿಯಲಿ ಮಾಡುತ
ಶೀಲಗುರುಸನ್ನಿಧಿಲಿ ಗೀತವ ಕೇಳುತ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ
ಸಾಲುದೀಪಗಲ್ಲಜ್ಜಿ ಕರದಲಿ ತಾಳ ಜಾಗಟೆ ವಾದ್ಯದಿ
ಮಾಲಿಕಾನುಗಳದ ಆರುತಿ ಹರುಷದಿಂದಲಿ ನೋಡಿದೆ ೨೨

ಇಂತು ಈಪರಿತಂತುಗಳ ಆದ್ಯಂತ ನೋಡುತ ಎದುರಲಿ
ನಿಂತು ಆರತಿ ಬೆಳಗಿ ತುತಿಸುತ ಮಂತರಾಕ್ಷತಿ ಕೊಳ್ಳುತ
ಸಂತ ಗುರುವಾದೀಂದ್ರರಾಯರ ನಂತರದಿ ಸೇವಿಸುತಲಿ
ಕಂತು ಇನ್ನು ದಯಾಸ್ತ ಪರಿಯಂತರದಲೀಪರಿ ನೋಡಿದೆ ೨೩

ಮೂರನೇದಿನಹಾರುಮಂಗಳ ತೇರಿನುತ್ಸಹ ನೋಡಲು
ಶ್ರೀರಮಣಪೇಂಕಟ್ಟಿನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಹಾರಮಾಳ್ವನು ಎನಿವುದು
ಮಾರುವಂಕಡಿ ಸಾಲುನನದೊಳಪಾರಜನ ಫಲಸಹಿತವು
ಭೀರಶ್ರೀಗುರುವರ್ಯಾಪ್ರಾಕಾರವಲಿ ನಾ ನೋಡಿದೆ ೨೪

ಯತಿಶಿರೋಮಣಿ ರಥವನೇರಿ ಸುಪಥದಿ ಬರುವಾಕಾಲದಿ
ಕ್ಷಿತಿಮರರು ಶ್ರೀ ಭಾಗವತಪುರಾಣ ಸೂತ್ರ ಸುಭಾಷ್ಯವ
ಅತಿಹರುಷದಲಿ ಉಪನಿಷತು ಗುರುಸ್ತುತಿಯ ಮಾಡುವ ಸುಜನರ
ತತಿಗಳತಿಶಯದಿಂದ ನುತಿಸಾದ್ಭುತವ ಕಣ್ಣಲಿ ನೋಡಿದೆ ೨೫

ತೇರಿನೊಳು ಕೃಂಗಾರ ಪರಿಪರಿಹಾರ ಪರಿಮಳವಾರವು
ನಾರಿಕೇಳವು ಕದಳಿಫಲ ಖರ್ಜೂರಗಳನು ಮಾಡುವ
ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳಿಟ್ಟಾರತಿಗಳನು ಮಾಡುವ
ಭೂಂಜನರನು ಕಂಡು ಹರುಷವಾರದಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ

೨೬

ತಾಳ ತಂಬೂರಿಗಳು ತಮ್ಮಟೆ ವ್ಯಾಳದಲಿ ಹರಿಹಾಸರು
ಮೇಲುಕ್ಕರದಲಿ ಗಾಸಮಾಮತ ಭರದಿ ಕುಣಿಕುಣಿದಾಡುತ
ಮಾರಗದ ಮುರುಮರು ಭೇರಿ ಕವಲೆ ತಮ್ಮಟೆ ಭಜಂತ್ರಿಮು
ಮಾಡದೆ

ಮಂದು ಕೃಂಕಾಪನ್ನಪೇರಿನಿ ಸಿಂದಮೇಲೆ ಯತೀಂದ್ರನು
ಮುಂದಿಗಳು ದೋಯೆಂದು ಜಪ್ಪಾಳಿಂದ ಗೋವಿಂದನಂತಲಿ
ಅಂದದಲಿ ಆರತಿಯನೆತ್ತುವಚಂದವಿನ್ನೇನೆಂಬೆನು
ಮಂದಮತಿ ವರ್ಣಿಸಲು ಅಳವಲ್ಲೆಂದು ನಾ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ

೨೭

ಎಷ್ಟು ಪೇಳಲಿ ಇವರ ಮಹಿಮೆಯ ಹುಟ್ಟುಬಂಜೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು
ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹುವ ಕುಸ್ಥರೋಗವಿಶಿಷ್ಟನಾಶನಮಾಡುವ
ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಿಹರಿಸಿ ಬೇಡಿದ ಇಷ್ಟಕಾಮ್ಯವ ಸಲಿಸುವ
ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳು ಈ ಚರ್ಯ ಬಲು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವನು ಕೊಂಡಾಡಿದೆ

೨೮

ಕುರುಡ ಕುಂಟನು ಕಿವುಡ ಮೂಕನು ಪರಿಪರಿಯ ಗ್ರಹಪೀಡಿತ
ನರರು ಬಂದು ಸೇವಿಸಲು ಅಘಪರಿಹರಿಸಿ ಫಲವೀವುದು
ತ್ವರಿತದಿಂದಲಿ ಸೇವಿಸಿ ನಾ ಮರೆಯಲೆ ಇಹಪರಮಲು
ಕರುಣಿಸೆಮ್ಮನು ಪೊರೆಯಲೆನುತಲಿ ಗುರುಗಳನು ಕೊಂಡಾಡಿದೆ

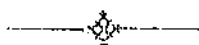
೨೯

ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರದಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಬಂಜೊದಗಿವರನು
ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲಿ ನೋಡಿ ನಾ ಬಲು ಭನ್ಯನೆಂದೆನಿಸಿದೆ
ಸನ್ನುತಿಸಿ ಸೇವಿಸುವ ನರ ಸಂಪನ್ನ ಭಾಗ್ಯನೆಂದೆನಿಸಿದೆ
ಮುನ್ನ ಸಂತಾನಾದಿಫಲ ಕೊಟ್ಟಿನ್ನು ಪೊರೆವುದ ನೋಡಿದೆ

೩೦

ಇಷ್ಟತುಂಗಾಸ್ನಾನ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟಗುರುಗಳ ದರುಶನ
 ಶಿಷ್ಟಜನಸಹವಾಸ ಬಲುಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಘನಸುಖಭೋಜನ
 ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗೀಸೌಖ್ಯನಾನಿನ್ನೆಷ್ಟು ಪುಡುಕಲು ಕಾಣೆನೋ
 ಮುಟ್ಟಿ ಭಜಿಸುವ ನರರಫಲ ಸರ್ವೇಷ್ಟಹರಿ ತಾ ಬಲ್ಲನು ೩೧

ಜನರು ಈಪರಿ ನೆನೆದು ಪಾಡಲು ಅನಘ ಶ್ರೀಅಭಿನವಜನಾ-
 ದರ್ಶನವಿಠಲ ಭವವನಧಿ ದಾಟಿಸಿ ಅನುದಿನದಿ ಫಲವೀವನು
 ಮುನಿವರನ ಕಣ್ಣಿಡಿಯ ನೋಡುತ ಘನಮಂತ್ರಾಕ್ಷತಿ ಫಲಗಳ
 ವಿನಯದಿಂದಲಿ ಕೊಂಡು ಹರುಷದಿ ಪುನಃ ಗ್ರಾಮವ ಸೇರಿದೆ ೩೨

ಬಾಯಿಪಾಠ

ರಾಗ ತೋಡಿ ಅದಿತಾಳ

ಕ್ಷೀರವಾರಧಿಕನ್ನಿಕೆ-ಮಾರಜನಕೆ
 ಈರೇಳುಲೋಕನಾಯಿಕೆ || ಪ ||

ಪಾರವಾರಕೆ ನಿನ್ನಾರಾಧಿಪುದಕೆ
 ಚಾರು ಮನಸುಕೊಡು ದೂರ ನೋಡದಲೆ || ಅ ಪ ||

ಶ್ರೀಧರಾದುರ್ಗಾ ಅಂಭ್ರಣಿ, ನಿತ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಿ
 ವೇದವತಿಯೆ ರುಗ್ಮಿಣಿ
 ವೇದವೇದಾಂತದಭಿಮಾನಿ ವಾರಿಜಪಾಣಿ
 ಅದಿಮಧ್ಯಾಂತಗುಣಶ್ರೇಣಿ
 ಸಾಧುಜನರ ಹೃದಯಾಬ್ಜವಿರಾಜಿತೆ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಅಪಾದ

ಖೇದಗೊಳಿಸ ಕಾಮಕ್ರೋಧಗೋಚರ
ನೀದಯದಲಿ ಮೇಲಾದ ಗತಿಗೆ ಪಂಚ-
ಭೇದಮತಿಯಕೊಡು ಮಾಧವಪ್ರಿಯಕೆ

ಶ್ರೀ ಮಾಯಾಜಯಾಕೃತಿಶಾಂತಿ-ದೇವಿಜಯ

ನಾಮದಲ್ಲಿಷ್ಟ ಜಯಪಂತಿ

ಕೋಮಲವಾದ ವೈಜಯಂತಿ, ಧರಿಸಿದ ಕಾಂತಿ

ಸೋಮಾರ್ಕಕೋಟಿಮಿಗೆ ಕಾಂತಿ

ತಾಮರಸಾಂಬಿಕೆ ರಾಮೆ ಲಕುಮಿ ಸತ್ಯ-

ಭಾಮೆ ಭವಾರಣ್ಯಧೂಮಕೇತಳೆ

ಯಾಮಯಾನುಕೆ ಹರಿನಾಮವ ನಡೆದು

ತ್ತೂ ಮರೊಡನೆ ವರಿಣಾಮವ ನೀವುದು

ನಾನಾಭರಣಭೂಷಿತೆ ಧಾರುಣಿಜಾತೆ

ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮನಃಪ್ರೀತೆ

ಅನಾದಿಯಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತೆ ಆದಿದೇವತೆ

ಗಾನವಿಲೋಲೆ ಸುರಗೀತೆ

ನೀನೇಗತಿ ಎನಗಾರೊಬ್ಬರ ಕಾಣೆ

ದಾನಿ ಇಂದಿರಾದೇವಿ ನಾನಾಪರಿಯಲಿ

ಶ್ರೀನಿಧಿ ವಿಜಯವಿಠಲನ ಮೂರುಕಿರಣ

ಧ್ಯಾನದೊಳಿಡುವಂತೆ ಜ್ಞಾನಧರಣಿವಿಳಗ

॥ 'श्रीपतिर्मानदो नः' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

“ಶರಣರಸುರಭೂಜ ಗುರುರಾಜ”

“ಕಮಲೇಶವಿಠಲಾಂಕಿತ”ದಿಂದ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಾಡಿ ಸುಖಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಸುರಪುರದ ಆನಂದದಾಸರಂದ ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಅದೆಷ್ಟು ಅನುಭವದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ಕೆಳಗಿನ ಪುಟ್ಟದಾದ ಒಂದು ಸಡೆದ ಕಥೆಯಿಂದ ನಮಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದಿರದು. ಶ್ರೀಮದ್ರಾತ್ರಾಲಯ ಗುರುವರರ ಆರಾಧನೆಯ ಮಾಸ ಶ್ರಾವಣಮಾಸ. ಶ್ರಾವಣ ಬಹುಳ ದ್ವಿತೀಯಾ ದಿನ, ಶ್ರೀಮಧ್ವ ಪುತಾನುಯಾಯಿಗಳ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಗುರುರಾಜರ ಭಕ್ತರಾದ ಇತರರ ಆನಂದದ ದಿನ. ಅಂದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಂಡು ಪಾಮರರನ್ನು ಸಹ ಶ್ರೀಗುರುಗಳು ಕೈಹಿಡಿದು ರಕ್ಷಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಸುಖಿಸೋಣವೆಂದು ಈ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಡಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಗುರುಗಳವರ ಅನುಗ್ರಹವಿಶರಣರೂಪವಾದ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅರಿತವರಿಗೆ ಬರೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟು; ಹೇಳಲು ಆಯಸ್ಸು ಕಾಲದಷ್ಟು. ಮುದ್ರಿತವಾದದ್ದನ್ನು ಓದಲೂ ನಾಲಕ್ಕಾರು ತಿಂಗಳುಗಳು ಬೇಕು. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ “ಅಳಿಲುಭಕ್ತಿ ಮಳಲುಸೇವೆ” ಎಂದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು.

ಆನಂದದಾಸರ ಸಮಾಪದ ಒಂದು ಊರು. ಅಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಾದ ದಂಪತಿಗಳು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಅವರು ಸುಖಿಗಳು. ಸುಂದರನಾದ ಗಂಡುಮಗ. ವಿದ್ಯಾವಂತನೂ ಅಹುದು.

ಆ ಊರ ಸಮಾಪದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಡುಬಡವರಾದ ದಂಪತಿಗಳು; ಗಂಡುಮಕ್ಕಳೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಆ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರ ಮನೆಯವರು ಈ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರಂತೆ; ಕನ್ಯೆಯು

ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಳಾದರೂ ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಗನಿಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದಾಯಿತು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಆ ಊರಿಗೆಬಂದ ಆ ಧನಿಕರನ್ನು ಕಂಡ ಈ ಬಡ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ. ಆದರೆ ಆತ. ಈಶಪ್ರೇರಣೆಯಂತೆ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ಇಷ್ಟು ಬಡವನ ಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದೆಗೆದರೂ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಬಯಸಿ, ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟರು. ಲಗ್ನವತ್ರಿಕೆಯಾಯ್ತು. ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಹುಡುಗಿಯು ಮೊರೆತಳೆಂದನು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ಗೃಹಸ್ಥ.

ವಿವರವು ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮಹಿಳೆಯಾದಿಸಿ ಕೈಹಿಡಿಯುವಂತಹ ಆ ಕಾಲ; ವಿವಾಹವೂ ನಡೆಯಿತು. ಮಹಿಳೆಯು ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪತಿಭಕ್ತಿಯುತಳಾದ ಆಕೆಯು ಅತ್ತೆಮಾವಂದಿ ರಲ್ಲಿಗೂ ಭಕ್ತಿಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ನಾದಿನಿ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇವರುಗಳು ಬಡವನ ಮಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ ಸುಖವೇಕೆಂದು ಮತ್ತರಿಸಿ ಬದುಕುವಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಳಸಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೋ ಅಥವಾ ತಾವು ತಿಂದು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿಗೂ ಈಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಗಂಡನಿಗೂ ಈಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಮತೆ ಬೆಳೆದರು.

ಆದರೂ ಶ್ರೀಮನ್ಮಂತ್ರಾಲಯ ಪ್ರಭುಗಳವರ ಭಕ್ತಚಾರ್ಯನಾದ ಈಕೆ ಸದಾ ಕಷ್ಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಶ್ರೀರಾಮರು ಮಂದಾವನ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ಗುಂ ಪರ್ವಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಈಕೆಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಆಕೆ ಎದೆಗುಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧ್ವಿಯನ್ನು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರದೂಡಿ ಆ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಹೊತ್ತು ಅನ್ನಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ತನ್ನ ಹಿರಿಯರ

ಅನುಗ್ರಹ ತನಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರೆಂದು ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಮೊರೆಯಿಡುವುದನ್ನು ಆಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀರಾಯರು ಧೈರ್ಯದಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಪತಿವ್ರತೆಯನ್ನು ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಅತ್ತೆ ಮಾವಂದಿರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಂತಾಯಿತು. ಪರೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರು. ಅದು ಪರೆಯಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಗುಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದೆ ಕುರುಡದಂಪತಿಗಳು ಶ್ರೀರಾಯರಲ್ಲಿ ಸೇವೆಮಾಡಲು ಮಂತ್ರಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಇವರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಅವರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಬಂದು ಸೇರಿದರು. ಸೇವೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಾಲ್ವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಶ್ರೀರಾಯರು ಏನೂ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕುರುಡದಂಪತಿಗಳು ನಿರಾಶರಾದರು.

ಇತ್ತ ಕಡೆ ಇವರ ಸೊಸೆ ಇವರ ಕಡೆಯವರಿಂದ ಕೊಡುವ ಕದನ್ನು ದಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುತ್ತಾ ಯಿದ್ದವಳು ಅನ್ನವಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಕಾಣದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೀಡಾದಳು. ಆದರೂ ರಾಯರನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದುದಿನ ಶ್ರೀರಾಯರು ಈ ದಂಪತಿಗಳ ಸ್ವಸ್ಥದಲ್ಲಿ “ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರಿ? ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸೇವೆತಿಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಆ ವೈದ್ಯರನ್ನು ನೀವು ಕ್ಲೇಶಪಡಿಸಿದ ಪಾಪಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಕಣ್ಣಿನ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರಾದವರನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ನಾವು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವವರಲ್ಲ” ಎಂದರಂತೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಯಾರಿಗಾಗಬೇಕು! ವೈದ್ಯರಾರೋ, ಔಷಧಿಯಾವುದೋ, ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಈ ದಂಪತಿಗಳು ಪುನಃ ಶ್ರೀರಾಯರನ್ನು ಮೊರೆಬಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ರೀರಾಯರು “ನಿಮ್ಮ ಸೊಸೆ ನಮ್ಮ

ಸಾಧರ ಸ್ವೀಕಾರ

‘ಪ್ರಕಾಶಿನೀ’ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

ಸಂಪಾದಕರು: ಶ್ರೀ ಟಿ. ಶ್ರೀಪತಿ, ಬಿ.ಎ.,

ಕೃಷ್ಣಾ ಪುರಮಠ

ಸುರತಕಲ್ ಪ್ರೊ.ಪ್ಲಾ. (ದ.ಕ.)

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ನಮ್ಮ ‘ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ’ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏಜೆಂಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರಾಳವಾದ ಕಮೀಷನ್ ಉಂಟು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಜಾಗೃತೆ ಬಿಡೆಯಿರಿ.

ಗೋಪಿಗೀತೆ

0-4-0 ಸ್ವಾಂಸ್ಥ ಕಳಿಸಿ ಬೇಗ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಕನ್ನಡ ಪದಕ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ತಾತ್ಪರ್ಯದೊಡಗೂಡಿದೆ.
ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯಶಿರೋಮಣಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರಿಂದ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದುದು.

ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ: —

ಸಂಪಾದಕ — ಹರಿದಾಸ ಭಾರತೀ

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-೨.

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ

ಚಂದಾ ವಿವರ

೧. ಮುಸಾಫೀಫಕ ವರ್ಗ	—	ಒಂದೇ ಬಾರಿ ರೂ. 50.
೨. ಆಶ್ರಯದಾತೃ ವರ್ಗ		ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ,, 25.
೩. ಪೋಷಕ ವರ್ಗ	—	,, ,, 10.
೪. ಅಭಿಮಾನಿ ವರ್ಗ	—	,, ,, 5.
೫. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಂದಾ	—	,, ,, 3.

ಸಂಪಾದಕ.

“ಶ್ರೀಗತಿಸಿದ್ಧಿಃ”

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾಷ್ಯ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಸುತ್ತು ಪರಿಚಯ
ಶ್ರೀ ಸುಧಾಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಜ್ಞಾಪೀಠಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಂಪುಟ	}	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಪ್ರಾಪಣ
೨		೧೯೫೩—ಸಪ್ಟೆಂಬರ್

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ

ಸಂಪಾದಕರು: ...

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸದತ್ತಂ ಗೋಸ್ವಾಮಿ

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಲೋನಿ,

ಬೆಂಗಳೂರು ೭

.....

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	೧
ಭಗವನ್ನಾಮ ಮಹಿಮೆ	೨
---ಶ್ರೀ ಡಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್			
ಸತ್ಯಜೋಭಸುಹಿಸುವ್ಯಾತ	೧೧
---ಶ್ರೀ ಮಹಿಮೆ ಪಾಲ್ವಿಕ ಗೋಕಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು			
ನಿಜಯವಾಸಕ ಪಶ್ಚಿಮಭವ	೨೦
---ಶ್ರೀ ಮಹಿ. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್			
ಪ್ರೇಮಾದನಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	೨೮
---ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು			
ನಾಮಸಾತ	೩೦
ಸಂಪಾದಕೀಯ	೩೧

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ೫ನೇ ತಾ| ಒಳಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆ ತಲುಪದಿದ್ದರೆ
ಜಂದಾದಾರರು ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

‘ಶ್ರೀಪತಿಮನಿಧಿ’

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಾರತಿ

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ದಂಭಕರ ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕ
ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಸಂಸ್ಥೆ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾಚಾಮ ದ್ವಿತೀಯೋ ಭೀಮ ಋಷಿ
ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಸ್ತೃತೀಯಸ್ತು ಭಗವತ್ಕಾರ್ಯಪ್ರಾಚಾರಃ ||

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ... ಶ್ರಾವಣ	ಸಂವತ್ಸರ
೨	೧೯೫೩—ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್	

ಮಂಗಳಾಚರಣೆ

ರಾಗ : ಕಮಾವತಿ ತಾಳ : ಪಲ್ಲವಿ

ವಿಗ್ರಹವನು ನಿಲಿಸಿದ ಪಂಚಮಿ ಗಣ
ನಾಗ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದು ಗಂಗೆಯ ಬಡೆದ ನಿನ್ನ
ರನ್ನದ ಮುಕುಟ ಸಮಾಧಾನ ಕೆಲಸ
ಜನ್ನಗಂದಸ್ಥಳದ ತೂಗಿ ಬಿಟ್ಟು ನಿನ್ನ
ಕೊರಳ ತ್ರಿರೇಖೆಯು ವರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವೆ
ಉರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತ್ನಿಧರಿಸಿ ಮೆರೆದು ನಿನ್ನ
ಕುತ್ತಿಯೊಳಗೆ ಅಕ್ಷರ ಲೋಕವೆರೆಗೊಳಿಸಿ
ಪೇಕ್ಷೆಯಿಂ ಸುಜನರ ರಕ್ಷಿಸುವ ನಿನ್ನ
ನಖದೊಳನಂತಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನದೊಳಿ
ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಂತೆ ಮರಳು ಮೂರುತಿ ನಿನ್ನ
ಉತ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿಲಯಕಾರಣಕರ್ತ, ಜ
ಗತ್ಪತಿ ವಿಜಯವಿಠಲ ವೆಂಕಟ ನಿನ್ನ

ಭಗವನ್ನಮ ಮಹಿಮೆ

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಭೀಮಸೇನರಾವ್, ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್,
ಗೌ|| ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

“ನಾಮೋಽಸ್ತಿ ಯಾವತೀ ಶಕ್ತಿಃ ಪಾಪನಿರ್ಹರಣೇ ಹರೇಃ |
ತಾವತ್ಕರ್ತುಂ ನ ಶಕ್ನೋತಿ ಪಾತಕಂ ಪಾತಕೇ ಜನಃ ||

(ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾವೃತಮಹಾರ್ಣವ)

ಸರನಾತ್ರನ ನಾಮವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಭಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಭಕ್ತಿ
ಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೆ, ಅದು ಎಷ್ಟು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡ
ಬಿಲ್ಲವೋ ಅಷ್ಟು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಹಾಪಾಪಿಯೂ ಅವನ ಆಯುಷ್ಯ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಾರನು. ಭಗವನ್ನಮಸ್ತುತಂ, ಸರ್ವಕಾಲ
ದಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ, ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಬಹುದು.
“ಸಂತತಂ ಚಿಂತಯೇನಂತಂ” | (ಶ್ರೀ ದ್ವಾದಶಸ್ತೋತ್ರ) “ಸ್ಮರಿಸು
ಸಂತತ ಹರಿಯ” (ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥಪಾಸರು) “ಮಲಗೆದ್ದು ಮೈಮುರಿ
ದೇಳುತಲೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣ ಎನಬಾರದೇ | ಕೃಷ್ಣ ಎಂದರೆ ಕಷ್ಟವು ಪರಿ
ಹಾರ ಕೃಷ್ಣ ಎನಬಾರದೆ |” (ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರು)

“ಮಕ್ಕಳಾಡಿಸುವಾಗ, ಮಡದಿಯೊ
ಳಕ್ಕರದಿ ನಲಿನಾಗ, ಹಯಪಲ್ಲಕ್ಕಿ
ಗಜಮೊದಲಾದ ವಾಹನವೇರಿ ಮೆರೆವಾಗ,
ಬಕ್ಕುವಾಗಾಕಳಿಸುತಲಿ, ದೇ-
ವಕ್ಕಿ ತನಯನ ನೆನೆಯುತ್ತಿಹ ನರ
ಸಿಕ್ಕನೆನುದೂತರಿಗೆ ಆವಾವಲ್ಲಿನೋಡಿವರು |”
“ಮಲಗುವಾಗಲಿ ಎಳುವಾಗಲಿ
ಕುಳಿತು ಮಾತಾಡುತಲಿ ಮನೆಯೊಳು
ಕೆಲಸಗಳಮಾಡುತಲಿ ಮೈದೊಳೆವಾಗ ಮೆಲುವಾಗ

ಕಲುಷದೂರನ ಸಕಲಶಾವಿರಿ

ತಿಳಿಯೆ ತತ್ತನ್ನಾ ಮರೂಪವ

ಬಳಿಯಲಿಪ್ಪನು ಒಂದರಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟಗಲನವರ" ||

(ಶ್ರೀ ಹರಿಕಥಾವ್ಯಾಸಸಾರ)

“ ಪುತ್ರಾದೀನಾಂ ಚುಂಬನೇ ಜೈನ ಕಾಮೇ ಸರ್ವೇಶ್ವರಃ
ಸಂಸ್ಕರೇತ್ ಕೃಷ್ಣಮೇವ | ಸುಸಂಗಕಾಲೇ ಸ್ವಪ್ನಿಯಾತ್ಮೈವ ಚೈವ ಗೋಪ
ಪ್ರೀಣಾಂ ಪೀನಪಯೋಧರಂ ಧೃತಂ || ಮಹಾಕವಿಃ ಕೂದಲ್ಯಾಸುಃ
ಶ್ರೀ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣಸನ್ನಿಧಿ, ವಾಮದೇವಾಪ್ತಯಾಪ್ತವಾನ್
ಗೋಪೀಜನಜಾರನನ್ನಾ ಸ್ಮರಿಸಜೇಕು. “ ಪುತ್ರಾದಿ... ಕೃಷ್ಣ ಮೇ
ಹಸ್ತಕೃಷ್ಣ ಚಿತ್ತಜನ ಕೇಳಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪಿಕಾವೃತ್ತ ಕವಿ ಚುಂಬನು
ಕಿತ ಎಳೆವಳಾಹಸ್ತಗೋಪೀಜನ ಜಾರಕೃಷ್ಣನೆನ್ನು” (ಶ್ರೀಮದಭಯವಾಚಿನ)

“ ಅಸೀನಃ ಸಂವಿರ್ತ ತಿಷ್ಠ ಭುಂಜಾನಃ ಪರಮಗೃಹಿಣಿರಾಸಿಂಹಃ | ಜನ
ಯಾನೋ ಹೃಷೀಕೇರಂ ಅಪದೃತ್ಸ್ಮಯಂ ಜಗತ್” (ಭಾಗವತ)

ಕೂತಾಗ, ಮಲಗುವಾಗ, ನಿಂತಾಗ, ಊಟವಾಗುವಾಗ, ಕೂಗು
ಮಾಡುವಾಗ, ಸಾನಮಾಡುವಾಗ, ಸರ್ವಕಾಲವ್ಯವಸ್ಥಾ
ಮಾತ್ಮನನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

“ ಪತಿತಃ ಸ್ವಲಿತೋ ಭಗ್ನಃ ಸಂವತ್ಸರಃ ಸತ್ತಃ
ಕರ್ತೇನಾಹ ಪುಮಾನಾ ಯೋಃ ಕ ಯಾವಧಿಃ
ಗಾಯಕ್ಕೆ ಎಟು ತಗುಲಿದಾಗ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಾಗ
ಜಿಹ್ವಾಗಲೂ ಸಹ, ಅಯ್ಯೋ ಅವಾಃ ! ಎನ್ನಕ್ಕೆ ಕೈಯೆ
ಕೃಷ್ಣಾ ಎಂದು ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಭ್ಯಾಸ
ಯಾತನೆಯೂ ಆಗಲಾರದು. ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿ, ಕುಮಾರಕ
ಶೈಲ, ಬೈಸಿಕಲ್, ಮೊದಲಾದ ವಾಹನಗಳನ್ನೂ
ಸಮಾನವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಮೆರೆಯದೆ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ನ್ನಾ ಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂಥವನು ” (ಸತ್ಯನಿವಾಸೋಪನಿಷತ್)

ಅವನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಗುಣವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಗುಣ ಗ್ರಾಹಿಗಳು ಅವನು ಮನಗಂಡು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟಿ ಅವರು ನಮಗೆ ನಮಿಸಿದಾಗ, ಅದು ನನಗೆ, ನಾನು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ, ಆ ನಮನವು ನನಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಮಾನವ ನರಕಭಾಜನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪರಂತು, ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದರೆ

“ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಪ್ರಕೃತಾಭಿವಾದನಂ |
ವಿಧೀಯತೇ ಸಾಧು ಮಿಥಃ ಸುಮಧ್ಯಮೇ |
ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪಃ ಪರಸ್ಮೈ ಪುರುಷಾಯ ಚೇತಸಾಂ |
ಗುಹಾಶಯಾಯೈವ ಸ ದೇಹಮಾನಿನೇ ” ||

ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಧಿಸಲು, ಪರಸ್ಪರ ಅಭ್ಯುತ್ಥಾನ, ನಮನ, ಆಲಿಂಗನ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಂದ ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಭಿವಾದನಾದಿಗಳು ಹೃದಯಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೇ ಹೊರತು ದೇಹಾಭಿಮಾನಿ ಜೀವನಿಗಳಲ್ಲಿ. ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವವನು ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಆಯಾಸವಿಲ್ಲದೆಯೇ ದಾಟುವನು. “ ಸಂಸಾರ ಸಿಂಧು-ಮತಿದುಸ್ತರಮುತ್ಪತೀರ್ಷೋ ನಾನ್ಯಃ ಸ್ಥವೋ ಭಗವತಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಸ್ಯ ಲೀಲಾಕಥಾರಸನಿಷೇವಣಮಂತರೇಣ ಪುಂಸೋ ಭವೇದ್ವಿವಿಧದುಃಖ-ದವಾಪ್ತತಸ್ಯ ” (ಭಾಗವತ ಏಕಾದಶಸ್ಕಂಧ)

“ ಅರ್ತಾ ವಿಷಣ್ಣಾ ಶಿಥಿಲಾಶ್ಚ ಭೀತಾಃ | ಘೋರೇಷು ಚ ವ್ಯಾಧಿಷು ವರ್ತಮಾನಾಃ | ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ನಾರಾಯಣಶಬ್ದಮಾತ್ರಂ | ವಿಮುಕ್ತ ದುಃಖಾಸ್ವಪಿನ್ನೋ ಭವಂತಿ | (ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೃತಮಹಾರ್ಣವ).

ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಬಾಧೆ ಪಡುತ್ತಿರುವವನೂ, ಭಯಗ್ರಸ್ತನೂ, ಲೋಗದಿಂದ ವಿರೋಧಿತನಾದವನೂ, ಮನೋರೋಗಿಯೂ, ವಿವಿಧಸಾಂಸಾರಿಕ ದುಃಖಗಳನ್ನನುಭವಿಸುವವನೂ, ಒಂದು ಬಾರಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ

ಗೋಮಂಥನ ಪರಮಮಂಗಲ ಸಾಮವನ್ನು ಚೈತ್ರವರ್ಷದ ಅದರ, ಏಕಲ ದೂವಿ
ಗಲವನ್ನು ಭಗವಂತನೊಂದು ಪೂಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಭಗವನ್ನಾ ಮಾನ್ಯತವು “ ಪವಿತ್ರಾಣಾಂ ಪವಿತ್ರಂ ಯೋ ಮಂಗಲಾ
ನಾಂ ಚ ಮಂಗಲಂ ” (ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಸಹಸ್ರನಾಮಸ್ತೋತ್ರ). “ ಪಾವನಕೆ
ಸಾವನ. ಮಂಗಲಕೆ ಮಂಗಲ ” “ ತಸ್ಮಾತ್ ಜ್ಞೇಯಂ ಪೂಜ್ಯಂ
ವಂದ್ಯೋ ಧೈಯಃ ಹರಿಃ ಸದಾ (ಶ್ರೀತಂತ್ರಸಾರ). ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು
ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಸದಾ ಜ್ಞೇಯನೂ, ಪೂಜ್ಯನೂ, ವಂದ್ಯನೂ, ಧೈಯನು.
“ ವಿಷ್ಣು ಸ್ತೃತಿವಿಹೀನಾ ತು ಪೂಜಾ ಸ್ಯಾದಾಸುರೀ ಸದಾ | ಗೃಹ್ಣಂತಿ
ದೇವತಾ ನೈತಾಂ ತತಸ್ಸ್ಯದ್ವೇಶವಿಷ್ಣು ವಃ | ವ್ಯಾಧಿಚೋರಾದಿಭಿಷ್ಠಾದಂತ
ಧೈರ್ಯೋ ಹರಿಃ ಸದಾ | ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತಿವಿಹೀನಸ್ಯ ಗತಿಸ್ಸ್ಯಾನ್ನ ಶುಭಾ
ಕ್ಷುತಿತ್ | ಸಂಸ್ಕೃತೋ ಭಗವಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಮಂಗಳಮಂಗಳಃ |
ಸಮಸ್ತಾಭೀಷ್ಟದಾಯೀ ಸ್ಯಾತ್ ತೇನ ಧೈರ್ಯೋಽಬಿಲೈರ್ಜಗತ್ಯಃ |
ಋತುರ್ದ್ವೈ ಭಕ್ತಾನಾಂ ಭಗವಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||

(ಶ್ರೀ ತಂತ್ರಸಾರ—೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

ಭಗವನ್ನಾಮಸ್ತರಣವಿರಹಿತವಾದ ಪೂಜೆಯು ಅಸುರ ಸಂಬಂಧಿ
ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
ಅಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಷೋಭೆ, ವ್ಯಾಧಿ ಪೀಡೆ, ಜೋರಭಯಾದಿ ಅನರ್ಥ
ಪರಂಪರೆಯೇ ಫಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೂ
“ ತದಂತಸ್ತಂತಯೇದ್ಧರಿಂ ” ಆ ದೇವತೆಯ ಅಂತರ್ಯಾಮಿ ಸಾರಾಯಣ
ನನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು.

ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತವಿಹೀನನಿಗೆ ಎಂಬೆಂದಿಗೂ ಸದ್ಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಭಗವನ್ನಾಮ
ಸ್ತರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಮಂಗಳವೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಸರ್ವಮಂಗಳವೂ ಒದಗು
ವುದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ದೇವರನ್ನು ಸತತ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.

“ ಅವಶೇನಾಪಿ ಯನ್ನಾ ಮ್ನಿ ಕೀರ್ತಿತೇ ಸರ್ವಪಾತಕೈಃ |

ಭಗವಾ ವಿಮುಚ್ಯತೇ ಸದ್ಯಃ ಸಿಂಧುತ್ರಸ್ತೈವ್ಯಗಗೈರಿವ ” ||

ಅವಶನಾಗಿ, ಭಗವನ್ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನಮಾಡಿದರೂ ಜಿಂಕೆಯು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಓಡಿಹೋಗುವಹಾಗೆ, ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ “ದುಷ್ಟಭಾವಪ್ರಮತ್ತೋವಾ ನಾಮಾದ್ಯುಚ್ಚಾರಕೋ ಹಿ ಯಃ | ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಸಾಪಾನಿ ದಹತೈವಂ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ ||”

“ಗೋದಾನ ಕನ್ಯಾದಾನಾದಿ ಪೃಥಿವೀರೇಣುಸಂಖ್ಯಯಾ | ದುರ್ಭಿಕ್ಷೇ ಜಾಹ್ನವೀತೀರೇ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಕೋಟಿಭೋಜನಂ | ತಸ್ಯಾನ್ನಾ ಮ-
ಸ್ತೃತಿಃ ಶ್ರದ್ಧಾ ಸುಲಭಾ ಪುರುಷಾರ್ಥದಾ” || (ಅದಿತ್ಯಪುರಾಣ)

ದುಷ್ಟಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದವನೇ ಆಗಲೀ, ಪ್ರಮತ್ತನಾದವನೇ ಆಗಲಿ, ಭಗವನ್ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಾತಕಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. (ಅಂದರೆ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ದುಷ್ಟ ಭಾವವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಿ, ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಕಲ ಪಾಪಗಳಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.)

ಭಗವನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಿಂದ, ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಗೋದಾನ, ಕನ್ಯಾದಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಕ್ಷಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾನದೀ ತೀರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕೋಟಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ಪುರಂದರದಾಸರಾಯರು “ನರಜನ್ಮ ಬಂದಾಗ ನಾಲಿಗೆ ಇರುವಾಗ ಕೃಷ್ಣಾ ಎನಬಾರದೆ” ಎಂದು ಅಂದದ್ದು.

ಯಮಧರ್ಮರಾಯರು ತಮ್ಮ ಭಟರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ—
“ತಾನಾನಯಧ್ವಮಸತೋವಿಮುಖಾನ್ಮುಕುಂದವಾದಾರವಿಂದಮಕರಂದ-
ರಸಾದಜಸ್ರಂ | ನಿಷ್ಕಿಂಚನೈಃ ಪರಮಹಂಸಕುಲೈರಸಂಜ್ಞೈಃ ಜುಷ್ವಾ-
ದ್ಭೃಹೇ ನಿರಯವತ್ಸನಿ ಬದ್ಧತೃಷ್ಣಾ” || (ಶ್ರೀಭಾಗವತ)

ಎಲೈ ಭಟರೇ ಸುಮನಸ್ಕರಾದ ಭಾಗವತರಿಂದ ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಸೇವಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪಾದಕಮಲಗಳ ಮಕರಂದರಸಾಸ್ವಾದನದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ

ಉಪಾಸಿಸಿದ ತಾಮಸಕರನ್ನು ಎಳೆದು ತನ್ನಿರಿ. ಉಚ್ಚ ನಾಡು ಸ್ಥಾನ. ಮೂರು
ಭಗವತ್ಪಕ್ಷರ ಗೋಚಗೆ ಹೋಗದಿರಿ.

ಜಿಹ್ವಾ ನ ವಕ್ತ್ರಿ ಭಗವದ್ಗುಣನಾಮಧೇಯಂ
ಜೇತಶ್ಚ ನ ಸ್ಮರತಿ ತಚ್ಚರಣಾರವಿಂದಂ |
ಕೃಷ್ಣಾಯ ನೋ ನಮತಿ ಯಚ್ಚಿರ ಏಕದಾಸಿ
ತಾನಾನಯಧ್ವನುಸತೋಽಕೃತವಿಷ್ಣು ಕೃತ್ಯಾನ್

(ಶ್ರೀಭಾಗವತ)

ಯಾರು ಭಗವದ್ಗುಣಜ್ಯಂಭಿತವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮವನ್ನು ತಮ್ಮ
ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಂಪಾವರ್ತಿಯಾದರೂ ಉಚ್ಚರಿ
ಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಸತ್ವಮಿಯ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ
ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಂದು
ನಾರಿಯಾದರೂ, ಯಾರ ಶಿರಸ್ಸು ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಹ
ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ತನ್ನಿರಿ.

“ಯಮಮಾರ್ಗಂ ಮಹಾಘೋರಂ
ನರಕಾಣಿ ಯಮಂ ತಥಾ |
ಸ್ವಪ್ನೇಽಸಿ ನೈವ ಪಶ್ಯೇತ
ಯಃ ಸ್ಮರೇದ್ಗರುಡಧ್ವಜಂ”

ಯಾವನು ಗರುಡವಾಹನನಾದ ಶ್ರೀನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವನೋ
ಅವನು ಮಹಾ ಭಯಂಕರವಾದ ಯಮಮಾರ್ಗವನ್ನೂ, ಘೋರ ನರಕ
ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಯಮದೇವನನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಸರ್ವ ದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಸಕಲ ಭಯಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವ ಭಗವಂತನ
ಸ್ಮರಣೆಯು ಸರ್ವದಾಕಾಂಕ್ಷಾ.

“ಹೃದಿ ರೂಪಂ ಮುಖೇ ನಾಮ ನೈವೇದ್ಯಮುದರೇ ಹರೇಃ
ಪಾದೋದಕಂ ಚ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಮುಕ್ತಕೇ ಯಸ್ಯ ಸೋಽಜ್ಞತಃ”

(ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾವೃತ ಮಹಾರಾಜ)

“ ಹೃದಯದಿ ರೂಪವು ವದನದಿ ನಾಮವು |
ಉದರದಿ ನೈವೇದ್ಯವು ಶಿರದಿ ಪದ ಜಲನಿರ್ಮಾಲ್ಯವಧರಿಸಿ ಕೋ
ವಿದರ ಸದನ ಹೆಗ್ಗದವ ಕಾಯುವುದೆ | ಫಲವಿಮ ಬಾಳ್ವದಕೆ
(ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು)

“ ಸಕೃನ್ನಾರಾಯಣೇತ್ಯುಕ್ತವ
ಪುರ್ಮಾ ಕಲ್ಪಶತತ್ರಯೇ
ಗಂಗಾದಿಸರ್ವತೀರ್ಥೇಷು
ಸ್ನಾತೋ ಭವತಿ ಪುತ್ರಕ ”

ಯಾವನು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಭಕ್ಯದ್ರೇಕದಿಂದ ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿ
ಸುತ್ತಾನೋ ಅತನಿಗೆ ಗಂಗಾದಿ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರು ಕಲ್ಪ
ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಫಲವು ಬರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಫಲವು ಬಂದೋ
ದಗುವುದು.

“ ಗೋಕೋಟಿದಾನಂ ಗ್ರಹಣಾದಿಕಾಲೇ
ಪ್ರಯಾಗಗಂಗಾಯುತಕಬ್ಬವಾಸಃ |
ಯಜ್ಞಾಯುತಂ ಮೇರುಸುವರ್ಣದಾನಂ
ಗೋವಿಂದಕೀರ್ತ್ಯಾ ನ ಸಮಂ ಶತಾಂಶೇ ”

ಕೋಟಿ ಗೋದಾನ ಮಾಡಿದರೂ, ಪುಣ್ಯಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳ
ಸಮೀಪವಾಸವನ್ನು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕಲ್ಪಮಾಡಿದರೂ ಹತ್ತುಸಾವಿರ
ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಮೇರು ಪರ್ವತದಷ್ಟು ಸುವರ್ಣದಾನ
ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ, ಒಂದು ಬಾರಿ ಭಕ್ತಿಭರದಿಂದ ನಂದನಕಂದನಾದ
ಶ್ರೀಗೋವಿಂದನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬರುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ನೂರ
ರಟ್ಟೊಂದು ಭಾಗವೂ ಸಮನಾಗಲಾರದು.

“ ಕ್ಷಣಂ ಚಿತ್ತಂ ಕ್ಷಣಂ ವಿತ್ತಂ
ಕ್ಷಣಂ ಜೀವಿತಮಾವಯೋಃ
ಯಮಸ್ಯ ಕರುಣಂ ನಾಸ್ತಿ
ಧರ್ಮಸ್ಯ ತ್ವರಿತಾ ಗತಿಃ

ನಮಗೆ ಸ್ಥಿರಮನಸ್ಸೋ ಬಹಳ ಕೊಂಚ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೂ ನಮಗೆ
ಗಳಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯವೂ ಸಶ್ವರವಾದದ್ದು. ನಮ್ಮ ಬದುಕುಬದುಕುಗಳೂ ಕ್ಷಣ
ಭಂಗುರವಾದದ್ದು. ಯಮದೇವರಿಗೆ ದುಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯೂ ಬೇರೂರೂ ಇಲ್ಲ.
ಅದ್ದರಿಂದ ಜೀವನು ಆಯುಸ್ಸನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಾಹ್ಯಶಕ್ತಿಯ
ಧರ್ಮಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯಸಂಪಾದನೆ ಶ್ರೀಹೃದಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು
ವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

“ಲಬ್ಧ್ವಾ ಸುಮರ್ಲಭಾಮಿಹಂ ಬಹುಭಾಗಂ
ಮಾನುಷ್ಯಮರ್ಥದಮನಿತ್ಯಮಪಿವ ಭೀತಂ
ತೂರ್ಣಂ ಯತೇತ ಸ ಪಡೇದಮನ್ಯತ್ಯ
ನ್ನಶ್ರೇಯಸಾಯ ವಿಷಯಃ ಪುನಃ ಪುನಃ”

ಶ್ವಾನಸೂಕರಾದಿ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬದುಕು
ಸಾಧ್ಯವಾದ ಈ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸುಖ
ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದೇಹವು ಅನಿತ್ಯವಾದುದು ಇದರಿಂದ
ಹೊಂದಬಹುದು. ಮರಣವು “ಯೋಷ್ಠಿ ಕರೋತಿ ನಾಶಂ”
ಈಗಲೋ ಕಾಯನಿತ್ಯ ವೆಂದು ಸ್ಥಿರವೆಂದು ನಂಬಬೇಕು.
‘ಶ್ವಾನ’

ಅದ್ದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಭಾಗವತಿ ಭಜನ
ಮಾಡಬೇಕು. “ಕೌಮಾರಾದಾಜರೇತ ಕ್ರಿಷ್ಣಾ ಭಾಗವತ
ವತಾನಿಹ” (ಶ್ರೀಭಾಗವತ)

ಈ ನಮ್ಮ ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿವಾಸನು ಈ ಮೂರು
ಶರೀರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮನ್ನೂ, ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಉಪಾಯ
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಪರ್ವಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಮಾಡುವ
ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರು, ಶಿಲಿಕೂಲವೆಂಬ ಗಿಡ
ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬುದ್ಧಿವಂತ
ಮಾಡಲೇಬಹುದಲ್ಲವೇ?

“ ಸಂಪನ್ನ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟ
 ಅದನರಿತು ನೋಡಲು ವಿಪ್ರತ್ವವು ಶ್ರೇಷ್ಠ
 ತಿರುಗಿ ಬಾ ಹೋದೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ
 ನಮ್ಮ ಮರುತನ ಮತವ ವೊಂದುವುದೇದುಘಟ
 ಕೇಳಲಿವೋ ಮರ್ಕಟ ||
 ಗೋವಿಪ್ರ ರವೀವೆ ಮೂಡೋ
 ಸೋಹಂಭಾವಾದಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು ದಾಸತ್ವಕೂಡೋ
 ಕೇವಲ ಪೈರಾಗ್ಯ ಮಾಡೋ
 ಎಂಬೊ ದ್ವಾವನಗಳಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹರಿಯ ಕೊಂಡಾಡೋ
 ಕ್ಷೇರಗಳ ನೀಡಾಡೋ ||

ಎಚ್ಚತ್ತು ಇರುಕಂಡು ಮನವೆ
 ಎಂದು ಪಡೆ ಪಡೆ ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು, ಶ್ರೀವಿಜಯರಾಯರು.

|| ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಗುರುರಾಜೋಽವತತಿ ||

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾಮೃತ

ಲೇಖಕರು :—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು,
ಶಿವಮೊಗ್ಗ.

(೯ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದುಂಟು)

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಗುರುರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು
ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಪಂಡಿತ ಶಿವಶಂಕರ
ವರ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕವು
ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆಯಷ್ಟು. ಈ
ವರಿಯದೇಕೆಂದು ಅನೇಕರು ಅಪ್ಪಣ್ಣಿಯಾಡುತ್ತ
ಬಿಲ್ಲೇಕೆವನನ್ನು ತದರ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಯಾರೂ ತಿಳಿದು

ಯಾ ಕ್ಷಾಂತೌ ಭವತಿ ಸ್ವಯಂಭವತಿ, ಭವತಿ
ಗಾಂಭೀರ್ಯೇಂಬುಧಯತ್ಯಘೌಘಪರೋ ಗಂಗಾ
ಕೇಷತ್ಯರ್ಥವಿವೇಚನೇ ಗುರವತಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ
ತಂ ವಂದೇ ಮದಭೀಷ್ಟಸಂತತಿಕರಂ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯಾಚಾರ್ಯಂ ಗುರುಂ

(ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಪದವಿಭಾಗವು)

ಯಃ, ಕ್ಷಾಂತೌ, ಭವತಿ, ಸ್ವಯಂಭವತಿ, ಭವತಿ,
ವನೇ, ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ, ಅಂಬುಧಯತಿ, ಘೌಘಪರೋ, ಗಂಗಾ
ಕೋಧನೇ, ಶೀಷತಿ, ಅರ್ಥವಿವೇಚನೇ, ಗುರವತಿ,
ತಂ, ವಂದೇ, ಮದಭೀಷ್ಟಸಂತತಿಕರಂ, ಸತ್ಯಪ್ರಿಯಾಚಾರ್ಯಂ
ರೀತಿ ಪದವಿಭಾಗವು.

(ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯು)

ಯಃ=ಯಾರು, ಕ್ಷಾಂತೌ=ಕ್ಷಮಾಗುಣದಲ್ಲಿ, ಭವತಿ= (ಭೂರಿವ
ಅಚರತಿಯಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ) ಭೂದೇವಿಯಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ,
ಭೂಭೂಜಾನಿಸಂಸೇವನೇ=[ಭುವಃ ಭವತೀತಿ, ಭೂಭೂಃ (ಸೀತಾ) ಸಾ,
ಜಾಯಾ, ಯಸ್ಯ ಸಃ ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ] ಭೂಭೂಜಾನಿ, ಸೀತಾ
ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರದೇವರ, ಸಂಸೇವನೇ, ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ
ಸೇವೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸ್ವಯಂಭವತಿ=(ಸ್ವಯಂಭೂರಿವ ಅಚರತಿ)
ಅಕುರ್ತುಮಿಲ್ಲದ್ದೇವರೆಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಗಾಂಭೀರ್ಯೇ=
ಗಂಭೀರಶೈಲಿ, ಅಂಬುಧಯತಿ (ಅಂಬುಧಿರಿವ ಅಚರತಿ) ಸಮುದ್ರರಾಜ
ನಂತೆ ಇರುವಂತಿರುತ್ತಾ, ಅಭ್ಯಾಭಾರಣೇ=ಪಾಪರಾಶಿಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ
ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ, ಗಂಗಾತಿ=ಭಾಗೀರಥಿಯಂತಿರುವರೋ, ಧೀ
ಶೋಧನೇ=ಮುಕ್ತಿ, ಮುಕ್ತಿಕರಣ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಶೇಷತಿ=ಅದಿಶೇಷನಂತಿರು
ವರೋ, ಅರ್ಥವಿವೇಚನೇ=ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಗುರವತಿ
=ದೇವಗುರುಗಳಾದ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಂತಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಪ್ರಾಭವೇ=
ಅಧಿಪತ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀರಾಮತಿ=ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಂತಿರುವರೋ,
ತಂ=ಅಂತಹ, ಮದಭೀಷ್ಟಸಂತತಿಕರಂ=ನನ್ನ ಸಕಲ ಮನೋರಥಗಳನ್ನೂ
ಸಿದ್ಧಿಮಾಡುವ, ಸತ್ಯಪ್ರಿಯಾಖ್ಯಂ=ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಗಳವ
ರೆಂಬ ನಾಮಧೇಯವುಳ್ಳ, ಗುರುಂ=ಗುರುಗಳನ್ನು, ವಂದೇ (ವದಿ ಅಭಿ
ವಾದನ ಸ್ತುತಿಯೇ) ಸ್ತುತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಈ
ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾದ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀಪಾದಗಳವರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ
ವಾಗಿ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿರುವವರಿಂದ ಕಾವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರು
ತ್ತಾರೆಂದು ಗುಣಗ್ರಾಹಿಗಳಾದ ಸುಜನರು ಸಂತೋಷಪಡತಕ್ಕದ್ದು)

೯ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವುದರ ಮುಂದಿನ ಭಾಗ

ಈ ವೃತ್ತಾಂತವು ಕರ್ಣಾಕರ್ಣಿಕೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರ
ತಂದೆಯಾದ ಶ್ರೀಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಕರ್ಣಕುಹರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಚರಂಚರವಿ
ಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ
ಉತ್ತರಾದಿಸುತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ
ಜೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ದಯಮಾಡಿಸಿದ ವಿದ್ವಜ್ಞನರಿಂದಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದ
ಭಕ್ತಜನಗಳಿಂದಲೂ ವಿವಿಧವಿದ್ಯಾವಿಭೂಷಿತರಾದ ಶಿಷ್ಯಜನಸಮೂಹ
ದಿಂದಲೂ ಇತರಸೇವಕನಿಕರದಿಂದಲೂ ಗುರುರಾಜರ ದಿವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನ
ಯುಕ್ತವಾದ ಮಠವು ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅತಿಶಯಾನಂದದಾಯಕ
ವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಂಬ ತಾರಾಗಣದ ಮಧ್ಯ
ದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಶೃಂಗಾರವಾಗುವವನು
ಇದ್ದನು. ಇವನು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಮಠವು ಸುಖಮಯವಾಗಿ
ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಂದಾಜು

ಶ್ರೀಪಾದಗಳವರು ಪುತ್ರ ದರ್ಶನದಿಂದ ವಿಚಿತ್ರಾನಂದವನ್ನು
ಹೊಂದಿದ ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದು,
ಹರ್ಯಾಚಾರ್ಯರೇ, ಶಿಷ್ಯಜನರಪ್ರಾರ್ಥನಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ
ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನವು ದಿಗ್ವಿಜಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಿಷ್ಯವೃಂದದ ಮನೋರಥ
ವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ನಾವು ತಿರುಗಿಬರುವ ಸರೈತ ನಿಮ್ಮ ಕುಸಾರನು
ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವನಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಲಿ.
ನಾವು ಸಂಚಾರಕ್ರಮದಿಂದ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ರಾಯಚೂರುನಗರಕ್ಕೆ ಬಿಜಯ
ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ತಾವತ್ವಯಂತ ನೀವು ನಿರಂತರ ಪುತ್ರನ ಮುಖೇಂದ್ರ
ವನ್ನು ಸಂಬರಿಸುತ್ತಾ ಆನಂದದಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿರಿ, ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆ
ಮಾಡಿ ಸಕಲವೈಭವಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ
ಶಿಷ್ಯಜನರು ಗುರುವರ್ಯರನ್ನು ಬಹುಮಾನಪುರಸ್ಕರಣವಾಗಿ ಶೃಂಗಾರ
ಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಮಾಡಿ ಸಾಧಪೂಜಾಭಿಷ್ಠಾನವೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣ

ಮಾಡಿ ತಪ್ಪುಮುಕ್ತಾಧಾರಣ, ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ, ಪರತತ್ವೋಪದೇಶ
ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ದಿಗ್ವಿಜಯ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅದ್ಭುತಮಹಿಮೆಯು

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು, ಪೂರ್ವದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೋಭ
ಮಾನವಾದ ನಗರ ಗ್ರಾಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತರಾದ ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಾಬ್ಧಿ
ಪಾರಗಾಮಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತರುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವಿಚಾರ
ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸ್ವಪ್ರತಿಭಾ
ಬಲದಿಂದ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಗಿಗಾಗಿ ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ಪ್ರತಿನಾದಿಸ್ತೀಮನವನ್ನು
ಜಯಿಸಿದರು. ದಿಗ್ವಿಜಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಅರ್ಜಿಸಿದ
ಶರಚ್ಚಂದ್ರಭಾಸುರನಾದ ಯಶೋರಾಶಿಯೂ ಶಿಷ್ಯಜನರಿಂದ ಅನಂದ
ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಧನರಾಶಿಯೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಮೀರಿಸು
ವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಚಾರ
ಮಾಡುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೂ, ಭಕ್ತಜನರಿಗೂ, ಶಿಷ್ಯ
ಸಮೂಹಕ್ಕೂ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಿಕರಕ್ಕೂ, ತತ್ವೋಪದೇಶದಿಂದಲೂ, ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ
ವಿಚಾರದಿಂದಲೂ, ಮಧುರಭಾಷಣದಿಂದಲೂ, ಮುಕ್ತಾಧಾರಣ,
ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದವಿನ್ನಿಯೋಗದಿಂದಲೂ, ಅಮಿತಾನಂದಪ್ರದಾಯಕರಾಗಿ
ರಾಯಚೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಸೂರ್ಯತ್ವೇನ ನಿರೂಪಣವು

ಶ್ರೀಹರಿಚರಣ ಪರಿಚರಣ ನಿಪುಣರಾದ ಕಾರಣ, ವಿಷ್ಣುಪದ
(ವಿಷ್ಣು ಪದ=ಆಕಾಶ)ದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗಾಢಾಂಧಕಾರ
ವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭಾಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳವರಾದುದ
ರಿಂದ ಭಾಸ್ವಾನ್ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳ
ವರೆಂಬ ಸೂರ್ಯನ ಸಂಪದಭೃದಯವೆಂಬ ಉದಯದಿಂದ, ರೂಪ
ಗಳೆಂಬ ಪುಷ್ಪರಸದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜನನಯನಗಳೆಂಬ ರೋಲಂಬ

(ಫ್ರಮರ)ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋದವನ್ನು ಬೀರುವ ಬಾಲಕನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಾ
ಚಾರ್ಯನೆಂಬ ನೂತನ ಕಮಲವು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

(ಗುರುಗಳು ಒಂದು ವಶ್ಯರ ಸಂಚಾರವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಐಯೋಗವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಯಾವಾಗ ತ್ರಿಗುರುಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ವಾರ್ತೆಯೊಂದು ಅವರ ಅಗಮನವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ನಾಯಕರಿಗೆ ದಯವಾಗಿರುವ ಗುರುವರ್ಯರನ್ನು ಭೇಟಿಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಸಂತೋಷವಾಹಿನಿಯು ಧಾವಿಸಿತು.)

ಹೊರಬಂದಾಗಲೇ ಹರಿದ್ವಾರದಿಂದ ಬಂದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಹಳೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ಅದೇ ಭೂಮಿ, ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿ, ಅದೇ ರಾಜಕೀಯ, ಅದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಅವನು ಅದೇ ದಿನಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದನು.

ಆ ಪಕ್ಷದುದೇಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೋತ್ತಮಾನವಾದ ಮಹಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಮಾನರಾದ ವಿದ್ವಚ್ಛಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ವಾದಿಗಳ ಸೃಂದವನ್ನು ವಾದದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಮಾಡಿ ಆಶ್ರಿತ ವಿದ್ವದ್ವಿಡ್ಯಾರ್ಥಿಸ್ತೃಜನನಿವಹಕ್ಕೆ ನಿತರಾಂ ಆನಂದದಾಯಕರಾಗಿ ಸವಣೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು.

ಸವಣೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ಪ್ರವಾಸವು

ಸಮಾಜರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಶೀಲೋಮಣಿಗಳಾದ ಹರಿಗುರುಭಕ್ತಿ
ಭಾಗ್ಯಭರಿತರಾದ ಸತ್ಪುರುಷರುಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತರು, ಉಚ್ಚತಾಂತ್ರಿಕ
ವರ್ಗದವರು ಪೊದಲಾಡೆ ಮಾನ್ಯಗೃಹಸ್ಥರುಗಳು ವಿರಾಜಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.
ಅವರುಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸಾನಾಪಿಧ
ಸೇವಾಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡುತ್ತಾ ಗುರುಗಳ ಸಂದರ್ಶನಾಪೇಕ್ಷೆ
ಯಿಂದಲೂ, ಗುರುಪದೇಶಗ್ರಹಣಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ನಿರಂತರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ
ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಪರತತ್ತ್ವೋಪದೇಶ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮೋ
ಪದೇಶ, ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರ, ಮಧುರಭಾಷಣಾದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಮೋದ

ಪ್ರದರಾಗಿ ಅಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಂತೆ ಮಸ್ತುರೀಂದ್ರರು (ಯತಿ ವರ್ಯರು) ಅತಿಮೋದದಿಂದ ಬಹುದಿನಗಳಪಕ್ಕಂತ ಅವಾಸಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ

ಶ್ರೀಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವಚನವು

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸೂತ್ರಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸದೇವರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಪರಮಪ್ರಿಯವಾದ, ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಾನದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಅನಂತಕಲ್ಯಾಣಗುಣಾಕರನೆಂದು ಶ್ರುತಿಸ್ತೃತಿಗಳ ಅಧಾರ ದಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವ, ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದರಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಾದಿಸದ್ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಪುರಸ್ಕರ ನಾಗಿ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಪಾಠಹೇಳುತ್ತಾ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಕಾಲರತ್ನ ವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಲಗ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗುರುಗಳ

ಮನೋಭಿಲಾಷೆಯು

ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುರುಗಳ ಸನ್ನಿಧಾನ ದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿ ಭಗವತ್ತೀತಿಕರವಾದ ಸ್ವವರ್ಣಾತ್ರಮೋಚಿತಸತ್ಯಮಾರ್ಗ ನುಷ್ಠಾನ, ಗುರುಸೇವಾ, ವೇದಾಂಗಭೂತವಾದ ವ್ಯಾಕರಣಾದಿಶಾಸ್ತ್ರಾ ಧ್ಯಯನ, ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ವೇದಾರ್ಥನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ವೇದಾಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನಾದಿಗಳಿಂದ ತರಣಮಾಡಿ (ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದು) ತಾರುಣ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪದವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಿದರು.

ವಿವಾಹಾನುರೂಪವಾದ ವಯೋವಿಭೂಷಿತರಾದ ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯ ರಿಗೆ ಶುಭಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಳಾದ ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ತಂದು ವಿವಾಹಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ವಿಮಲವಾದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿದರು.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೇಶವಿದೇಶಗಳಿಂದ ವಿದ್ವ ದ್ವೈದಿಕ ಜನರು ಲೌಕಿಕಗೃಹಸ್ಥಮಹಾಶಯರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಸಾಮಾನ್ಯ

ಶ್ರೀಪುರುಷರುಗಳು ಗುರ್ವನುಗ್ರಹಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸುಖ
ಬಂದಿದ್ದರು. ನಿರಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಮತದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಶಿಷ್ಯಜನರಿಗೆ
ತಪ್ತಮುದ್ರಾಧಾರಣ ಗುರುಗಳ ಮುಖದಿಂದ ಗುರುಮಂತ್ರವು ಗುರುಗಳ
ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮುಂತಾದ ಭಗವತ್ತೀತಿಕರವಾದ ಶ್ರೀಪುರುಷರುಗಳು
ಜರುಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕಲಾಸಗಳು ಮಹಾಸಿಂಹವದಿಂದ ಭರಿಸಿ
ಪ್ರೇಕ್ಷಕರುಗಳಿಗೆ ಅತಿಸಂಭ್ರಮವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರು
ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದಾನೊಂದುದಿವಸ ಶ್ರೀಪಾದಗಳ ಸಂಪ
ವಿನಯಾದಿಗುಣಾನ್ವಿತರಾಗಿಯೂ ಗುರುಗಳ ಕರುಣಾಕರವಾದ
ರಾಗಿಯೂ ಸುಂದರಾಂಗನಾಗಿಯೂ ಶುಭಲಕ್ಷಣವಾದ
ಇರುವ ನೂತನತಾರುಣ್ಯಾಲಂಕೃತರಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು
ನಗರನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಪಾಂಡುರವರು
ಅವಲೋಕನಮಾಡಿದರು. ಆ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಯಸಿದ
ವಯಸ್ಸಿನಿಂದೊಪ್ಪುವ ಸೌಂದರ್ಯಸೌಕುಮಾರ್ಯವಾದ
ಭೂಷಣಳಾದ ಕಾಂತಿಮತಿಯಾದ ಕನ್ಯಾರತ್ನವು ಸಿಕ್ಕಿ
ಆ ಗೃಹಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಪುತ್ರಿಗೆ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ವಿವಾಹವಾಗುವ
ವರನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆ ಮಹನೀಯರು ಶ್ರೀಗುರುಗಳ ಸನ್ನಿಧಿ
ಪ್ರಾಪ್ತರಾಗಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ ಸಾಷ್ಟಾಂಗಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ
ಶಿಷ್ಯರಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಸಾಲಂಕೃತಕನ್ಯಾ
ದಾನ ವಿಧಾನದಿಂದ ವಿವಾಹಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಹಾಮುನಿಗಳ
ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಪರಮಾನುಗ್ರಹಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು
ಅಂಜಲಿಬದ್ಧ ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಯತಿವರ್ಯರು ರಾಯರ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ
ಕೇಳಿ ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ಅವಲೋಕನಮಾಡಿ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು
ಅನುರೂಪಳಾದ ಕನ್ಯೆಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ
“ತಥಾಸ್ತು”ಯೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಂಗೀಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಗುಣಗಳ ಸಂಖ್ಯಾವದಾಯಕವಾದ ಶುಭವಚನವನ್ನು ಶ್ರವಣಮಾಡಿ ಕನ್ಯಾಪಿತೃಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿ ಎವಾ ಹಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತಗಳಾದ ಸಕಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಬಹುಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು. ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಶುಭಗ್ರಹಕಟಾಕ್ಷವೀಕ್ಷಿತವಾದ ಸುಮುದೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಸುವರ್ಣಾಭರಣಾಲಂಕೃತವಾದ ಕನ್ಯಾರತ್ನವನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಾಚಾರ್ಯ ರೆಂಬ ವರಾಂಗರೂಪೋಪೇತನಾದ, ಶ್ರೀಧರಸನ್ನಿಧಾನಪಾತ್ರತಮನಾದ ವರನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಿಧಿಯಿಂದ ಬಂಧುಸಂದೋಹಾನುಮೋದಿತರಾಗಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಕನ್ಯಾಪ್ರಾಣವಿಧಿಯು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುವದು: "ಕುಲಂ ಚ ನೀಲಂಬು ವಸ್ತ್ರವಯಸ್ತು ವಿದ್ಯಾಂ ಚ ವಿತ್ತಂ ಚ ಸನಾಥತಾಂ ಚ || ಏರ್ತಾ ಗುಣಾ ಸತ್ತ ಪರೀಕ್ಷ್ಯ ದೇಯಾ ಕನ್ಯಾ ಬುಧೈಃ ತೇಷಮಚಿಂತನೀಯಂ" ಎಂದು.

"ಕುಲಮಗ್ರೀ ಪರೀಕ್ಷೇತ" ಯಂದು ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ಕಾರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿತವಾದ ಏಳು ಗುಣಗಳೂ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತೀಭವಿಸಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಎಂತಹ ಸತ್ಪಾತ್ರತೆಯು ಇವರನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತೆಂಬುವದನ್ನು ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧ ವಿಜಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಕೇವಲ ಸ್ವಭಾವೋಕ್ತೃಲಂಕಾರ ದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

"ಪಾತ್ರಾಣಿ ಪಾತ್ರಪ್ರವರಾಯ ರಾಯೋ ವಾಸೋ
ವರಾಣ್ಯಾಭರಣೋತ್ತಮಾನಿ |
ವಾಹಂ ವಿನಾಹೇ ಸವರಂ ವರಾಯ ಪ್ರಾದತ್ತ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯ
ಸೇವಕಾಯ ||"

(ಈ ಶ್ಲೋಕದ ತಾತ್ಪರ್ಯ)

ಕನ್ಯಾಪ್ರಾಣಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಸತ್ಪಾತ್ರರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ಅಳಿಯಂದಿರಾದ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗು

ವಂತೆ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ದಿವ್ಯಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವನ್ನು ಪಾರಿತೋಷಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದರೂ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಪೋಷಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾಮಾಚಾರ್ಯರ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ಕರ್ಣಕಂಠಾಂಗುಲಿಕಚಿಕರಜರಣಾದ್ಯವಯವಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯೋಗ್ಯವಾದ ಉತ್ತಮ ಸ್ವರ್ಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾನರಾಗಿದ್ದರೋ ಅವರಂತೆ ವಿವರಿಸುವುದು ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಪೂರ್ಣಾಭರಣಗಳನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯಭರಣವೆರವರು ವಿವರಿಸುವರು. ದ್ವಿಗುಣಿತವಾದ ಕಾಂತಿಯು ಸುಖವನ್ನು ಪರಮಾನಂದವನ್ನು ಪ್ರದಾನಮಾಡುವರು.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

ಉ ಗಾ ಭೋ ೯ ಗೆ

ಬಾಂಧವನು ನೀನೆ ಭಕ್ತವೃದ್ಧವಯದೊಂದಿವನು

ಕುತಲವನು ಕೊಡುವನು

ನಿಂದವನು ನೀನೆ ಶೇಷಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಸುಖವನು

ಸುಂದರತಿರುವೆಗಳನಾಗಿ ವಂದಿಸುವುದು ಕೊಡುವನು

ಯಂದಮತಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಶೋಭಿಸುವುದು

ಕುತಲವನು

ವಂದಕೊಂದಾನಂತ ಅನಂತ ಒಂದನು

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾನ್, ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ಬೆಂಗಳೂರು

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಸದ್ವೈಷ್ಣವನಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವ, ವಾಯುಜೀವೋತ್ತಮತ್ವ ಹೇಗೆ ಮುಖ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ ತಾರತಮ್ಯ, ಭೇದಜ್ಞಾನವೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ತಾರತಮ್ಯಜ್ಞಾನವಿನ್ಮೂಲವೋತ್ಪತ್ತಿವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರು ಆರೋಹಣಗುಣ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡುಬಿಡುವ ಕೊನೆಗೆ—

ಎಂದರೆ ತಾರತಮ್ಯವೆ ತಿಳಿದರೆ ಗತಿಗೆ |

ಸರ್ವಭೂತ ಸಿದ್ಧಪ್ರೇ ವಿಜಯವಿಠಲ ಪೊಳೆವಾ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ—

ತೃಣ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಪರಮೇಷ್ಠಿ ಪರಿಯಂತ |

ಎಣಿಸಿ ಗುಣಿಸುವುದು ತಾರತಮ್ಯದಿ |

ಗಣನೆವುಂಟು ಕೇಳೋ ವೊಂದೊಂದು ಬೊಮ್ಮಾಂಡಕ್ಕೆ |

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇನ್ನೊಂದುಕಡೆ—

ಇವರಿಗಿವರುತ್ತ ಮರು ಇವರಿಗಿವರಧಮರು

ಇವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೆ ಶ್ರೀಭೂಮಿದುರ್ಗಾ

ಅವಳಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯುತಾನೆ ನಿಯಾಮಕನು

ವಿವರದಲಿ ತಿಳಿ ತಾರತಮ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭೇದ ಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಹೀಗೇ ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ—

ಜೀವರಿಂದತ್ಯಂತ ಭೇದ ಪ್ರತಿ-

ಜೀವಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೋದನಾಗಿ

ಮಾನವಗಲಿತರುತಿಹ ವೇದದಲ್ಲಿ
ಸೇಳುವುದು ಸತ್ಯಂಭಿಮಾ-ಅಹ

ಎಂದು ಹೇಳಿ “ಅನಾದಿಯಲಿ ಬಂದಜ್ಞಾನವ ನೋಡಿಸಿ, ಮಾನಸದಿ ಭೇದ
ಜ್ಞಾನವ ಕರುಣಿಸೆ”ದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಹರಿನಾಮಮಹಿಮೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತ ಹೋದರೆ
ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಂಥವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರಿಗೆ ಹರಿನಾಮವು
ಜೀವನದುಸಿರಾಗಿದ್ದಿತು. ಇವರು, ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕುಣಿಸಿದರೆ ಕುಣಿವೆನು,
ನಗಿಸಿದರೆ ನಗುವೆನು, ಮಣಿಸಿದರೆ ಮಣಿವೆನು, ಅಳಿಸಿದರೆ ಅಳುವೆನು,
ಉಣಿಸಿದರೆ ಉಣುವೆನು, ಉಡಿಸಿದರೆ ಉಡುವೆನೆಂದು ನಿರುತ ಹರಿಯ
ನಂಬಿ ಹರಿನಾಮವ ಹಾಡಿದವರು. ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ಹರಿನಾಮವೆ
ಗಿರಿಗಿರಿಯು ನಿರ್ಮಲ ವಿಜಯವಿಠಲನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡವರು.

ನಾಮವೆ ಕಾಯುವುದು ನಾಮವೆ ಉಳಿವುದು |
ನಾಮವೆ ಸಹಪಾತ್ರ ಮಾಡುವುದು |
ನಾಮವೆ ಘನದೂರಿತ ಸಂಪಾರ ಮಾಡುವುದು |
ನಾಮವೆ ನೆನೆವೆಗೆ ವಜ್ರಾಂಗಿಯಪ್ಪುದು |
ನಾಮವೆ ಸಕಲ ಭಕ್ತಸ್ತೋಮವ ಪಾಲಿವುದು |
ನಾಮವೆ ನಿಂತಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾಗ್ಯ |
ನಾಮವೊಂದು ನೆನೆಯೆ ವಿಜಯವಿಠಲನ |
ಧಾಮವೆ ಆಗುವುದು ತಡೆಯದೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ||

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ—

ಹರಿನಾಮ ಹರಿನಾಮ ದುರಿತರಾಶಿ ಭೀಮ |
ಹರಿನಾಮವೊಂದಕ್ಕೆ ಅನಂತಬಗೆ ಕರ್ಮ-
ಸರಿಬಾರವು ಕಾಣೋ ಇದಕೆ ಸಂಶಯ ಸಲ್ಲ |
ಹರಿನಾಮ ತೊರೆದು ಕರ್ಮಮಾಡಲು ದೋಷ |
ಕರಗದು ಕರಗದು ಒಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಪ್ರೋಗದು |

ಹರಿನಾಮದಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಟ್ಟು ಕರ್ಮವ |
ತೊರೆಯೆ ಪಾವವಿಲ್ಲ ಫಲವಕ್ಕು ಸುರ |
ಗುರು ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯನ ನಾಮ
ಸ್ಮರಿಸಿದ ಮನುಜಗೆ ಸ್ಥಿರವೆನ್ನಿ ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ||

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ—

ಹರಿನಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಿಕಾಣೋ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಜನರಿಗೆ |
ಹರಿನಾಮ ಪವನಕಾಣೋ ದುರಿತ ಘನಾವಳಿಗೆ |
ಹರಿನಾಮ ಸಂಜೀವನವೋ ಮೃತಪ್ರಾಯ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ |
ಹರಿಮೂರುತಿ ರಂಗ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ |
ಹರಿಯಿಂದ ಮನುಜಗೆ ಹರುಷಪ್ರವಾಹವೆನ್ನಿ ||

ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನೋಹರವಿಜಯವಿಠಲನ ನಾಮದ
ಬಲಕ್ಕೆಂತಲೂ ಅನ್ಯಬಲಗಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ ದಾಸಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರು ಅಪರೋಕ್ಷಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವೇ
ಇಲ್ಲ. ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಧನಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆ
ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಆನಂದವನ್ನು—

ಆನಂದ ಆನಂದ ಮತ್ತೆ ಪರಮಾನಂದ |
ಆನಂದಕಂದನೊಲಿಯೆ ಏನಂದದ್ದೆ ವೇದವೃಂದ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅಂತರಂಗದ ಕದ ತೆಗೆದ ರೀತಿಯನ್ನು
ನೋಡಿ—

ಅಂತರಂಗದ ಕದವು ತೆರೆಯಿತಿಂದು |
ಎಂತು ಪುಣ್ಯದ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ದೊರಕಿತೋ ಎನಗೆ ||
ಹರಿ ಕರುಣವೆಂಬಂಥ ಕೀಲಿ ಕೈದೊರಕಿತು |
ಗುರು ಕರುಣವೆಂಬಂಥ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ
ಪರಮ ಭಾಗವತರ ಸಹವಾಸದಲಿ ಪೋಗಿ
ಹರಿಸ್ಮರಣಿಯಿಂದಲ್ಲಿ ಬೀಗಮುದ್ರೆಯ ತೆಗೆದೆ || ೧ ||

ಸ್ವಮೂರ್ತಿಗಣ ಮಧ್ಯ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೈಕ
 ರಮೆಧರೆಯರಿಂದಲಾಲಿಂಗಿತ್ವದಿ
 ಕಮಲಜಾದಿಗಳಿಂದ ತುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ ಹೃದಯ
 ಕಮಲದೊಳಗಿರುವ ಶ್ರೀವಿಜಯವಿಠಲನ ಕಂಡೆ || ೨ ||

ತಿಳಿದವರಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಪೂಜೆ ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಉಪಾಸ
 ನೆಯ ಗುಟ್ಟನ್ನು ವಿಜಯದಾಸರು ಅನೇಕ ಸುಳಾದಿಗಳಲ್ಲೂ, ಪದಗಳಲ್ಲೂ
 ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಮಾನಸ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡು ಧ್ಯಾನಪೂರ್ವಕ
 ದಿಂದ | ಜ್ಞಾನಲೋಚನದಲ್ಲಿ ನೀ ನಡೆದು ನಡೆದು” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ—

ಕಷ್ಟ ಕಾರತವ್ಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ತಿಳಿದು
 ಗುಣರಕ್ಷೆ ಪಿತ್ತವಿಧಿ ನಡೆದು
 ಧ್ಯಾನ ಸ್ವಭಾವದ
 ಕುಶಲವಿತ್ತಮನಾಗಿ ಕುಶಲವಿತ್ತರವಲ್ಲ
 ಚಿತ್ತಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಜಪಿತ ನನ್ನ |
 ಸ್ತೋತ್ರವನೆಸಗುತ್ತ ಆತ್ಮನಿರ್ಮಲನಾಗು |
 ಸಾತ್ವಿಕದೈವವೆ ವಿಜಯವಿಠಲ ನ |
 ಪೋತ್ತಮನೆಂದು ಸಾರುತ್ತ ಸಂತತದಲ್ಲಿ ||

ಮತ್ತು—

ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪೇಳು ಅನಂದದಾನಿಯನ್ನು |
 ಶ್ರೀನಿಖಿಡಿದು ಸುಂದರಾನನ ಪರಿಯಂತ |
 ಮಾನಸದಲಿ ನೋಡಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡು ಒಂದೊಂದ |
 ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ದೃಢವನು ತಿಳಿದು ಖಚಿತದಲ್ಲಿ |
 ನೀ ನಡೆದು ಧ್ಯಾನನಾಗು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಗುಣವ |
 ಧ್ಯಾನ ಜ್ಞಾನ ಗಾನ ಸನ್ಮಾನ ಬಾಹ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ |
 ಏನೇನುಯಿದ್ವ ಪೂಜೆಯನು ಮಾಡು ಪ್ರೇಮಗೆ ನಲಿದು |
 ನಿಷ್ಕಾಮದಲಿ ಭಜಿಸಿ ನೀರೆರದು ಸುಖಪಡು |
 ನಿಷ್ಕಳಂಕರೂಪ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ ||

೩೦೦ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಸಂತತವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷವಾಗುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಮಹಾತ್ಮ್ಯಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕವಾದ ಸುದೃಢಸರ್ವತೋಧಿಕ ಸ್ನೇಹವೇ ಭಕ್ತಿ. ಇದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿ. ಶ್ರೀಟೀಕಾರಾಯರು ಭಕ್ತಿಯನ್ನು-

ಪರಮೇಶ್ವರಭಕ್ತಿನಾರ್ತಮ್ ನಿರವಧಿಕಾನಂತಾನವದ್ಯ-

ಕಲ್ಯಾಣಗುಣತ್ವಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಕಃ, ಸ್ವಾತ್ಮಾತ್ಮೀಯಸಮಸ್ತ-

ವಸ್ತುಭ್ಯೋಽನೇಕಗುಣಾಧಿಕೋಽಂತರಾಯಸಹಪ್ರೇಣಾಪ್ಯ-

ಪ್ರತಿಬದ್ಧೋ ನಿರಂತರಪ್ರೇಮಪ್ರವಾಹಃ ||

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಗೀತಾಚಾರ್ಯನಂತೂ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯ ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಸ್ವರೂಪ, ಭಕ್ತನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅನಂದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮೂಲವನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ದಾಸಾರ್ಯರು ಭಕ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಾವು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುವುದನ್ನು ಕೊಂಚ ನೋಡೋಣ. ಭಕ್ತಿಸುಳಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ—

ಭಕ್ತಿಯೈ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಚಿಂತೆಯಮಾಡು |

ಮುಕ್ತಿದಾಯಕ ದೇವ ವಿಜಯವಿಠಲ ವಲಿವ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿ, “ಭಕುತಿ ಸುಖವೋ ರಂಗ ಮುಕುತಿ ಸುಖವೋ” ಎಂದು ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಮಾಡುತ್ತಾ,

ಭಕುತಿಮುಕುತಿದಾತ ನಮ್ಮ

ಲಕುಮಿಯರಸ ವಿಜಯವಿಠಲ

ಶಕುತನೆನುತ ತಿಳಿದು ನಿತ್ಯ

ಭಕುತಿಯಿಂದ ಭಜನೆಮಾಡಿರೋ ||

ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹರಿಭಕ್ತರಿಂದತಾನೇ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಹಿಮೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುವುದು. ಇಂತಹ ಹರಿಭಕ್ತರ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಂತೂ ದಾಸರಿಗೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ.

ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಭಕ್ತರ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ

೧. ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ೨. ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ

ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿರುವ "ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ" ಎಂಬ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ

ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ

ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ || ೧ ||

ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ || ೨ ||

ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ

ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ
 ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ ಸುಪ್ರಸಂಗಮಃ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜಸುಖವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ
ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ವೀರವೈಷ್ಣವ ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರಿಗೆ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿಯೂ,
ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ಅತುಲವಾದ ಭಕ್ತಿ. ಈ ಮುತ್ತಿನಂತ
ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ.

ಶ್ರುತಿಗೆ ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಬಾರದಂತೆ ಮಧ್ವ-

ಮತಕೆ ನಿರೋಧವಾಗದಂತೆ

ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗೆ ಸುಜನರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಶ್ರೀ-

ಪತಿಯ ಸೇವಿಸಿ ಸುಗತಿಪಡೆಯೋ-ಪ್ರಾಣ

ಎಂದು ಹಿತವಚನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ,

“ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವಚನ ಮುದ್ದುಕೃಷ್ಣನ ದರಲನ

ಶುದ್ಧ ವಿಜಯವಿಠಲನನು ಮೊದ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡುವನೆ

ಅನಂದ ಅನಂದ ಮತ್ತೆ ಪರಮಾನಂದ”ವಂತೆ. ಶ್ರೀಮಧ್ವರಾಯ
ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಭಾವಪರವಶರಾಗಿ ಹಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೊಗ್ಗುಲ ಸ
ಯೂಟವನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ಸವಿಯಲೆಂದು ಆ ಪವನವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬಿಡಿಸಿ
ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಗ : ಕಾಂಬೋದಿ ರುಂಪಿತಾಳ

ಮಧ್ವರಾಯರ ಕರುಣ ಪಡೆಯದವ ಧರಿಯೊಳಗೆ || ಪ ||

ಇದ್ದರೇನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇನು || ಅ ||

ಮಧ್ವಮತವೇ ಮತವು ಸಕಲ ಶ್ರುತಿ ಸಮ್ಮತವು

ಮಧ್ವರಾಯರ ಧ್ಯಾನ ಅಮೃತಪಾನ

ಮಧ್ವರಾಯರ ಲೀಲೆ ನವರತನದಮಾಲೆ

ಮಧ್ವರಾಯರ ಸ್ಮರಣೆ ಕುಲಕೋಟಿ ಉದ್ಧರಣೆ || ೧ ||

೨೦೧೩

ಮಧ್ವರಾಯರ ಮೂಲ ಕೀರ್ತನು ಮುರಾರಿ
ಮಧ್ವರಾಯರ ಭಕ್ತುತಿ ಪರಾಡೆ ಭುಕ್ತುತಿ
ಮಧ್ವರಾಯರ ಸ್ತೋತ್ರ ಪೂಜಿಗನ ಪತ್ಯಾತ್ರ
ಮಧ್ವರಾಯರ ಭಜನೆ ದುಷ್ಕರ್ಮ ತ್ಯಜನೆ || ೨ ||
ಮಧ್ವರಾಯರ ದಾಸನಾದರೆ ನಿರ್ದೋಷ
ಮಧ್ವರಾಯರ ಭಂಟ ಜಗಕೆ ನೆಂಟ
ಮಧ್ವರಮಣ ವಿಜಯವಿಠಲನ ಕಿಂಕರರಾದ
ಮಧ್ವೇಶರ ಕರುಣಪಡೆದವನೆ ಹರಿಶರಣ || ೩ ||

[ಮುಂದುವರಿಯುವುದು]

೨

ಜತೆ

ಪ್ರಾಣಗತಿ ಬಂದರು ಮಧ್ವಮತ ಬಿಡದಿರಿ
ಪ್ರಾಣಧೃತು ನಾಮ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲಗರ್ವಿಸಿ
(ಶ್ರೀ ವಿಜಯರಾಯರು)

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಬರೆದವರು :

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ

ಶ್ರೀಮತ್ಪರಮಹಂಸಪರಿವ್ರಾಜಕಾಚಾರ್ಯತ್ವಾದ್ಯನೇಕ ಬಿರುದಾಂಕಿತರಾದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಸತ್ಯಜ್ಞಾನತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಂಚಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಾದವಾಚಾರ್ಯರ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸಂವರ್ತಿಸಲೋಸುಗ ಯಕ್ಕುಂಡಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ದಿಗ್ವಿಜಯಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ದೇಹಾರೋಗ್ಯವು ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಸೇವಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರಲು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತರು. ನಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ ಮನ್ಯಾ ಯಸು ಧಾ ಪಾ ಠ ವಾಗು ತ್ತ ಲೇ ಇದ್ದಿತು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಸತ್ಯಧ್ಯಾನಮುನಿವರ್ಮರಿಗೆ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮ, ಅವರೇ ಆಚಾರ್ಯರವರು, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಸತ್ಯಜ್ಞಾನತೀರ್ಥವರ್ಮರಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ “ಅನ್ಯಥಾ ಖ್ಯಾತಿನಾದ”ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವು ದುರ್ವೋಧವಾಗಿ ಉಳಿಯಲು, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರೂ ಮತ್ತು ಆಚಾರ್ಯರವರೂ ಉಭಯರೂ ಕಲಿತು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿಯೂ ಬಗೆಹರಿಯದೇ ಹಾಗೆಯೇ ನಿದ್ರೆಗೈದು ಅರುಣೋದಯಕ್ಕೆ ಉಭಯರೂ ಎದ್ದು ಮಲಾಪಹಾರೀ ನದೀತೀರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿನಿಮಿತ್ತ ಹೊರಟರು. ನದಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ತೊಂದರೆ ನಿಮಗೇಕೆ? ನೀವು ಮೇಲೆದಂಡೆಯಮೇಲೆಯಿರಬಹುದು. ನಾವು ನದಿಯಲ್ಲಿಳಿದು ಮುಖಪ್ರಕ್ಷಾಳನೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಆಚಾರ್ಯರವರನ್ನು ಮೇಲೆಯೇ ಇರಲು ತಿಳಿಸಿ ತಾವು ಇಳಿದರು. ಶುದ್ಧರಾಗಿ ಇನ್ನು ದಡವನ್ನು ಏರಲು ಹಿಂತಿರುಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೀರಿನೊಳಗಿನಿಂದಲೇ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಶ್ರೀಗಳವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿತು. ನೀವು ಯಾರು? ಎಂದು

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವುದೂ
ಇರಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಪರೋಕ್ಷಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುವಷ್ಟು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟ
ನಿಮಗಿದ್ದೂ ಅವರಿಗೂ ಈ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವು ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ
ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬ
ಬರೆದಿರುತ್ತೀವೆ, ನೋಡಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪ್ಯರ್ಯರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀಗಳವರು
ಭಯೋದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿ ಆಚಾರ್ಯರವರು ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರನ್ನು
ಬಾರದಷ್ಟು ಆನಂದಾಶ್ರುಕಂಠರಾಗಿ ಸ್ತಂಭಿತರಾಗಿ ಬಿಡುವರು
ಆಚಾರ್ಯರವರು ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ಉಪಹರಿಸಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಹಾರವನ್ನು
ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜವಾರ್ಯರ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನೂ ಅವರ ಮುಖ
ಶ್ರೀಆಚಾರ್ಯರವರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರೀತಿಯು ಶ್ಲಾಘನೀಯವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿ
ಉಭಯರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ನಗುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಾಗಿ
ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಭಕ್ತುತ್ವಾದಿಪಕ್ಷಗಳಿಂದ ಪರಾಜಯವು
ಪೂಜಾದಿ ಯಾವದ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿ ರಾತ್ರಿ ಪುನಃ ಕಾಠಕ್ಯ
ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜವಾರ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಮುಂದೆ
ಅವಲೋಕಿಸಿಬೊಡನೆಯೇ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು
ಶ್ರೀಸತ್ಯಜ್ಞಾನತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಯರವರು
ಪರಮಾನಂದಭರಿತರಾಗಿ ನಲಿದಾಡಿದರು.

ಹೀಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜವಾರ್ಯರು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ
ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ, ಪೃಥ್ವೀಪರಮಾತ್ಮನಾದ
ಮಾಡಿ ವೇದಿಕಾಪ್ರತೀಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿರುವಾಗಲೂ ತೋರುವ
ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ಯಥಾವತಿ ವರ್ಣಿಸಿದೆವು. ಇದರಿಂದ ಪೂಜಾರ್ಥವು
ಲೇಖನಮಾಡಿದ ನನಗೂ, ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನುಡಿಯಲಾಗದ ವಿಷಯ
ಅನುಕೂಲಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಪರಿವಾಸರತ್ನಂಗಳೂ, ಜಲಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಮಾಡಿ
ಓದಿದ ನಿಮಗೂ, ಶ್ರೀಮದ್ರಾಜವಾರ್ಯಂತರ್ಗತ ಭಾರತೀಯವರೂ
ಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀವೇದಪ್ರಾಸಾದವರೂ
ಫಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ಧರಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದು
ದೊಂದಿಗೆ ಉಪಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಮುಂದುವರಿದು)

ಬಾಯಿಪಾಠ

ರಾಗ : ಆನಂದಭೈರವಿ ಛಾಪುತಾಳ

ಬಂದುನಿಲ್ಲೊ, ಕಣ್ಣಾಮುಂದೆ ಬಂದುನಿಲ್ಲೊ || ಪ ||

ಬಂದುನಿಲ್ಲೊ ನಿನ್ನ ಪಾದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸೆ
ಇಂದಿರೆಯರಸ ಗೋವಿಂದ ಮುಕುಂದ ನೀ || ಅ ||

ಅರಳಿದ ವರಕೆಂದಾವರೆಯ ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ
ಚರಣಾರವಿಂದವ ನಿರುತ ತೋರಿಸುತಲಿ || ೧ ||

ನೀಲಾಲಕಭ್ರಮರ ಕುಂಡಲಮಂಡಿತ
ಮೇಲಾದ ರಾಕೇಂದುಮುಖವ ತೋರಿಸುತ || ೨ ||

ಪಯಮನೇತ್ರನೆ ನಿನ್ನ ಸದನವೆನ್ನುತ ಎನ್ನ
ಹೃದಯದೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಮುದದಿ ಭಜನೆಮಾಳ್ವೆ || ೩ ||

ಕರಿಯ ಮೂರೆಯ ಕೇಳಿ ಕರುಣದಿ ಬಂದಂತೆ
ಕರೆದಾಗ ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯಚರಣ ತೋರಿಸುತಲಿ || ೪ ||

ಅಜಭವಾದಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವ ತೋರುವಂತೆ
ಭಜಿಸ ಭಕ್ತರಿಗೊಲಿದು ವಿಜಯವಿಠಲ ರಂಗ || ೫ ||

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಲಿಂಗಸೂಗೂರಿ

ಶ್ರೀ ರಂಗವೊಲಿದಹಾಸರಾಯರ (ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರಮಾನುಗ್ರಹಪಡೆದ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರಾಯರ ಜನ್ಮಭೂಮಿ) ರಾಯಚೂರುಜಿಲ್ಲೆಯ ಲಿಂಗಸೂಗೂರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಈ ಗುರು ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರವರು ಜನ್ಮತಾಳಿದಂದಿನಿಂದ ಒಂದು ಯಾತ್ರಾಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹನೀಯರ ಸ್ಮರಣೆಯು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅದ್ವೈತಾರ್ಥವನ್ನು ಎಂದಮೇಲೆ ಇವರ ಗುರು ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥದಾಸರವರಿಗೆ ದಿವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನಪದಾತ್ಮಗಳಾದ ಶ್ರೀವರಗುರುವರರ ಸ್ಮರಣೆಯು ಅತಿಹಿತಕರವಾದುದಲ್ಲವೇ !

ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಕೇಳಿದ ಮಹಿಮಾದ್ವೈತಕ ಚರಿತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಚರಿತ್ರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರ. ಆದುದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರವರು ಇಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಮಾತ್ರ ಈ ಸುಖಾನುಭವಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದರಿದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ದಿವ್ಯಸಂದರ್ಶನಪಡೆಯುವ ಕುತೂಹಲ ಮೂಡಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪರಿಮಲಾಚ (ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳವರು) ರವರಿಂದ ಏಳನೇ ತಲೆಯವರಾದ ರಾಯರ ದಿವ್ಯಪೀಠದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದಿಕ್ಕಾರಿಗಳ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಉದ್ಘಾಟಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಯಶಸ್ವಿಯು. ಶ್ರೀಪರಿಮಲಾಚಂದ್ರ ಅಷ್ಟಕವಾದ ಉಚ್ಚಗಾತ್ರದ

ಸ್ವಪ್ನವಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾಥದಾಸರವರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಧ್ವಸಿದ್ಧಾಂತ
ನ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರದು. ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಬಹು
ಮಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವರದೇಂದ್ರಪಂಚರತ್ನವನ್ನು ಆಶುಕವಿತೆಯಾಗಿ
ಡಿ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರಿಗೆ, ತಮ್ಮನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ
ಬಲ ಹುಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಗುರುಶಿಷ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಕಟ
ಬಂಧದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೆ, ಶ್ರೀಗಳವರು ಸಂಚಾರಕ್ರಮದಿಂದ ಬರುತ್ತಾ “ನಮ್ಮ
ನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯನ (ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು) ಶಿಷ್ಯ ಯೋಗೀಂದ್ರ
ಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರು) ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸೂಗೂರಿನಲ್ಲಿ
ಇದ್ದನಂತೆ; ಅವನಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರದೇವರ ದರ್ಶನಮಾಡಿಸಿ
ಬಹುಂತ್ರಕ್ಷತೆ ಪ್ರಸಾದ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋಣ, ನಡೆಯಿರಿ” ಎಂದು
ರಮಾನುಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಲಿಂಗಸೂಗೂರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕರೆತಂದರಂತೆ.
ರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯರೂಪವನ್ನು ದೃವಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಆನಂದವಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ಊರಿನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಿಗೆ
ಹಿಡಿದು ಗುರುವರ್ಯರನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಉತ್ಸವದಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ದು ತಮ್ಮ
ಮನೆಯಲ್ಲಿಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಕುಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳಾದವು. “ನಿಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ
ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಯಾಯಿತು.
ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದೆವು” ಎಂದರಂತೆ ಶ್ರೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರು. “ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲಣ
ಶಾಸ್ತ್ರಗಂಗಾಪ್ರವಾಹವು ಪ್ರಶಿಷ್ಯನಮೇಲೂ ಹರಿದುದು ಶ್ರೀಶ್ರೀಗಳವರ
ರೂಪವಿತ್ತ ಕರುಣಿತ್ವಕ್ಕೆ ದ್ಯೋತಕ. ನಾನೂ ಮನದಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು
ಸಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ; ಸನ್ನಿಧಾನದ ಪರಮಕೃಪಾಳುತನವು ಮೂರ್ತಿ
ಮಂತನಾದಂತಾಯಿತು ಮಹಾಪ್ರಭೋ” ಎಂದು ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದ
ರಂತೆ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರವರು. ಇದೀಗ ಸಾಧುಸಮಾಗಮದ ಹರಿತನ.

ಗುರುಪೂಜಾಸ್ವೀಕಾರಾನಂತರ ಶ್ರೀಗಳವರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ
ದೇವರ ಪೂಜಾದಿಗಳು ಮುಗಿದವು. ಶ್ರೀಗಳವರು ಮತ್ತು ದಾಸರವರು

ಹರಿಚರಿತೆಯ ಕಥನಶ್ರವಣಸಂಚಾರತಾನಂವಸಾಗವ್ಯವಸ್ಥೆ
ಆಯಿತು.

ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ದಾಸರವರಿಂದ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು
ಅಡಿಗೆಯೇ ಬೇರೆ; ಶ್ರೀಗಳವರ ಅಂದಿನ ರಸಸ್ವೀಕಾರ
ಇಂದಿರಾಧವನು ಅಂದು ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮದ್ದು
ಆನಂದದ ವೈಖರಿಯೇ ಬೇರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸುಷ್ಣ
ರಸಜ್ಞರು. ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿದ ನಾರಾಧ್ಯಾಚಾರ್ಯ

ಮರುದಿನ ಪೂಜಾಕಾಲ. ಶ್ರೀಗಳವರ
ಇಂದು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ?

ದಾಸರು—ಬಡದಾಸನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ.

ಶ್ರೀಗಳವರು—ನಮ್ಮ ಪುತ್ರಿಗೆ ತಕ್ಕ
ಕೊಡಬೇಕು ನಮಗೆ?

ದಾಸರು—ನನ್ನಿಂದ ಶ್ರೀಗಳವರ ಸ್ವಲ್ಪ
ತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀಗಳವರು—ದಾಸರವರ ಸ್ವಲ್ಪ
ನಿಮ್ಮ ಹುಲ್ಲುವಾಸೆಯ (ಬಣ್ಣವೂ)

ದಾಸರು—ಇಷ್ಟೇ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ತಿಳಿದು
ಮಠವಾಗಲಿ.

ಶ್ರೀ—ಹುಲ್ಲುಬಣ್ಣವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ತಿಳಿದು
ನಮಗೇ ಬೇಕು.

ದಾಸರು—ಶ್ರೀಶನ ಇಚ್ಛೆ.

ಶ್ರೀ—ದಾನಪತ್ರವೇನೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಡ. ನಮಗೆ
ಹೇಳುತ್ತೀವೆ, ತಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ.

ಹಾಗೇ ಆಗಲೆಂದು ದಾಸರು ಒಪ್ಪಿದರು.
ವೈಭವ ಹೇಳಲಾಗದಷ್ಟು.

ನೂರು ಶ್ರೀಗಳವರು ಸಂಚಾರ ಹೊರಟರು. ಕೆಲಕಾಲ ಸಂಚಾರ ವಾಯ್ತು. ಪೂನಾನಗರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು ಶಿಷ್ಯಜನರನ್ನು ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರೀಪದೇಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ವಾನನಗೊಳಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು.

ಕಾಲನಾಸುಕಹರಿಯು ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಡಲು ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿದನೋ; ಶ್ರೀಗಳವರು ಪೂನಾದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾ.ಶ. ೧೭೦೭ನೇ ವರ್ಷವನು ಸಂ. ಆಶಾಢ ಶುದ್ಧ ಪಕ್ಷಿ ಮಂಗಳವಾರ ಉತ್ತರಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು. ಹರಿಯ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವುದು ಹರಿವಾಸರ ಮನಮೆಚ್ಚು. ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀಗಳವರ ಬೃಂದಾವನಪ್ರವೇಶವಾದ ಕೆಲಕಾಲದಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರಾಯರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರು “ದಾಸರೇ ನಮಗೆ ದಾನಮಾಡಿದ ಭೂಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ದಾ....—ಆಗಬಹುದು. ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ....—ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾವನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಧರಿಸಿದ ಪಾದುಕೆಯಿದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮೂಲಬೃಂದಾವನದ ಅರ್ಚಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೂ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ವಾಸವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣವಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಲಾರಂಭಮಾಡಿದರೂ ಅದೇಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ? ನಮ್ಮದೊಂದು ಬೃಂದಾವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪೂಜೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ದಾ....—ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಯಾವ ರೂಪದಿಂದ ಅಲ್ಲಿರುವುದಾಗಿದೆ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ....—ಹುಲ್ಲುಬಣವೆಗಳ ನಡುವೆ ನೋಡಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದ ತುಳಸಿಗಿಡ ಉಂಟು. ಅದೇ ನಮ್ಮ ರೂಪ. ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೀವು ಅಂದು ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೆವಲ್ಲವೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಚ್ಛರವಾಯ್ತು. ದಾಸರವರು ದೆಡಬದಲಾಗಿ ಒ ಸ್ಥಾನ ಬಿಡುವುದಾದರೂ ನೋಡಿದರೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ ನಿಜಕ್ಕೆ ಬಂದು ತೋರಿತು.

ಆನಂದವಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಗುಲಗಂಜಿಯ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಬೃಂದಾವನದ ರೂಪಗೊಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸುಮುಹೂರ್ತ ಸಿದ್ಧವಾದುದರಿಂದ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರ ಶ್ರೀಗಳವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಭುವನೇಂದ್ರಶ್ರೀಗಳವರಿಗೆ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಿಸಲು, “ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳಲು ಗುರುಗಳು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಮಗೆ ಆಶೆಯಿದೆ. ಇದೋ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನೃಸಿಂಹಸಾಲಿಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಮಾಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿಕಳಿಸಿ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯೊಡನೆ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮವನ್ನೂ ಕಳಿಸಿದರು. ನಂತರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆತುಲಿಸಿ ಗಿಡವನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಪ್ರಾಣೇಶದಾಸರವರು ಮೂಲಬೃಂದಾವನದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅರ್ಚಕರು ತಂದ ಪಾದುಕೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ಆನಂದಪಟ್ಟು ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಪೂಜಿಸಿ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅನುಗ್ರಹವಿಶೇಷವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇಂದಿಗೂ ರಥೋತ್ಸವವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆದಾಸರಾಯರ ಸಂತತಿಯವರೂ ಅವರ ಭಕ್ತರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಥದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಬರುವ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರರನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯು ತಮಗೆಲ್ಲ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲೆಂದೂ ಇಂದಿಗೂ ಸಂತಜನರ ಮನದ ಇಚ್ಛೆ ಪೂರೈಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀವರದೇಂದ್ರಶ್ರೀಗಳವರು ನಮಗೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶನಾಡಲೆಂದೂ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಗ್ರಾಹಕ ಮಹಾಶಯದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ

1. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಚಂದಾಕೂಪು ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ನಂತರ 4ನೇ ಸಂಪುಟದ ಪ್ರಾರಂಭ. ದಯಮಾಡಿ ಚಂದಾ ಬಾಕಿ ಇದ್ದವರು ತಕ್ಷಣ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಮುಂದಿನ ಸಂಪುಟದ ಮೂರು ರೂ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಂದಾ ಸಹ ಕಳಿಸಿದರೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕಾರವೇ.
2. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಬೇಡವಾದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಮ.ಆ. ಕೂಪನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಬೇಡವೆಂದು ಬರೆದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯಮವು ಕೆಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಭಿಮಾನಿ ವರ್ಗದೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹನೀಯರಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಪುಟದ ಉಪಕಾರಕ ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸದಿದ್ದವರು ಈ ಸಂಚಿಕೆ ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಕಳಿಸಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿ.ಸೂ. ಮೊದಲನೇ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಂಪುಟಗಳು ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರತಿಗಳೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ದ್ರವ್ಯ ಕಳಿಸಲಾಗದಿದ್ದವರು ಕಾದಿಡಲಾದರೂ ಬರೆಯಬೇಕು. ಮರೆಯಬಾರದು.

ಒಂದೊಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-4-0 ಯಂತೆ ಕಳಿಸಬೇಕು. (ಅಂಚೆ ಚೀಟಿಗಳ ಮೂಲಕವಾದರೂ ಸರಿ.)

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ

ಚಂದಾ ವಿನಯ

೧. ಮಹಾಪೋಷಕ ವರ್ಗ	—	ಒಂದೇ ಬಾರಿ ರೂ.	50.
೨. ಅಶ್ವಯುದ್ಧ ವರ್ಗ	—	ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ	,, 25.
೩. ಪೋಷಕ ವರ್ಗ	—	,,	,, 10.
೪. ಅಭಿನವಾನಿ ವರ್ಗ	—	,,	,, 5.
೫. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಂದಾ	—	,,	,, 3.

ಸಂಪಾದಕ.

ನಮ್ಮ 'ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಏಜೆಂಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರಾತವಾದ ಕಮೀಷನ್ ಉಂಟು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಜಾಗೃತೆ ಬರೆಯಿರಿ.

Edited and Published by *Haridasaratnam* Sri Gopaladas at Sri Raghavendra Colony, and Printed by D. S. Krishnachar at Prabha Printing House, 22-A, Nagasandra Road, Basavan-
gudi, Bangalore-4.

ಶ್ರೀಗೌರವಾರ್ಥಿ ಶ್ರೀಪತಿಮಾನದೊ ನ:

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಭಾರತಿ

ಶ್ರೀಹರಿದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಪುಕ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ
ಶ್ರೀ ಸಂಪುಕ್ತಸಾಹಿತ್ಯಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ

ಸಂಪುಕ್ತ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯಂ-ಭಾವ್ಯಸರ
೩	೦೪೫೩-ಅಕ್ಕರಾ ಲೇಖನ

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಂದ್ರಾ ಪಂಚಾಂಗ

೧೯೫೩

ಪಂಚಾಂಗ ಸಂಪುಕ್ತ

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸರತ್ನಂ ಸಂಪುಕ್ತಸಾಹಿತ್ಯ

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾರ್ತಿಕ

ಜಿಂಗಳೂರು

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

			ಪುಟ
ಮಂಗಳಾಚರಣೆ	೧
ಭಂಸಾದಕೀಯ	೨
ಶ್ರೀಯಾದನಾಚಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆ	೫
—ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇರೂರು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯರು			
ಹರಿಹಾಸರ. ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುವರ್ಣನೆ		೯
—ಶ್ರೀ ಪರಮಗಿ ರಾಮರಾವ್			
ಹಾಯಸಾಹ	೧೭
ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾನೃತ	೧೮
—ಶ್ರೀ ಮಹಿಮಿ ಪಾಲ್ವಿಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು			
ಶ್ರೀ ವಿಜಯನಾಸರ ತತ್ತ್ವವೈಭವ	೨೬
—ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್			

೧೬ನೇ ಪುಟದಲ್ಲ

“ ದ್ರುತಿತತಿಗಳಭಿಮಾನಿಲಕ್ಷ್ಮಿಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ, ಗೋಚರಿಸದಪ್ರತಿಹತ-
ಮುಹೈಶ್ವರ್ಯಾಭ್ಯವಿಳಸದ್ಗುಣಗಣಾಂಭೋಧಿ ” ಎಂದು ಪದವಿಭಾಗ.

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ ೫ನೇ ತಾ| ಒಳಗಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆ ತಲುಪದಿದ್ದರೆ
ಚಂದಾದಾರರು ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

‘ಶ್ರೀಪತಿಮಂದಿರ ಕುಃ’

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಟ್ಟ

ಶ್ರೀ ಹರಿ ದಾಸ ಭಟ್ಟ

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಪ್ರಭುಗಳ ಪರಮಾತ್ಮ

ಪ್ರಥಮೋ ಹನುಮಾಚಾರ್ಯ ಶ್ರೀಮದ್ವಿಠಲ
ಪುಣ್ಯಪ್ರಸಾದಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಸಾಧನಾರ್ಯ

ಸಂಪುಟ	ಶ್ರೀ ವಿಜಯೇಂದ್ರಪ್ರಭು
೨	೧೯೫೨ ಅ.ಶ. ೧೫

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

ಮಂಡಲಿಕಾ

॥ 'श्रीपतिमनिदो नः' ॥

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಕೃಷ್ಣಕೇಯ ಅರ್ಪಣೆ

ಸಂಗಡಿಗಿ ಬೇರಿಸಿ ಬರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ

ನೀವು ಗುರುಗಳ ಬರವುವುದು ಸ್ವಾಮಿ"

ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮಹಾನುಭಾವ
ಸಂಪಾದಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರು
ವುದರಿಂದ 'ಪರಿವಾಸಭಾರತಿ'ಯು ಪ್ರಚಾರ
ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಳಿಯಿತು. ಚಿರಕಾಲ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು
ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಸಂಭವಿಸದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಚಾರ ಹೊಂದಿ, ಶ್ರೀ
ಮದವಾಚಾರ್ಯರ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ದಿವ್ಯ ಗ್ರಂಥ
ಗಳ ಹೃದಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಮೃತವಾಣೀಸಮುದಾಯಗಳ ಮೂಲಕ
ಹೇಗೆ ಪಂಡಿತರಾದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿ,
ಸುಖವಾದ ಮುಖವಾಡವಾಗಲಿವೆಂದು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ. ಈ
ಧ್ಯೇಯವು ಸಿದ್ಧವಾದುದು ನಮ್ಮ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು
ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಸಹೃದಯರ
ಸಹಜ ದೇವತೆಯೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು.

ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರು
ಎಂದರೆ ದಾಸವ್ಯಾಸಗ್ರಂಥಗಳ ತಿಳಿವು ಯಿರುವವರು ಆದರದಿಂದ ಭಗವತ್ಸೇವೆ
ಯೆಂಬುದು ಉತ್ತಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ
ಧ್ಯೇಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಜೊಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶ
ಮಾಡುವೆನೆ ಅವರುಗಳು ಯಾರ್ಯಾರೆಂಬುದು ತಾನೇತಾನಾಗಿ ನಮ್ಮ
ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಚೆಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸುಖ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಭಾವ್ಯವನ

ಸಂವತ್ಸರಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು
ರಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರು
ತಪ್ಪದೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅನೇಕ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು. ತಾವು
ಗಳನ್ನು ತಾವು ಕಳಿಸಿದ ಸಂದೇಶಗಳ ಮೂಲಕ
ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಚಾರ ರೂಪ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ
ಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಪಾದಾಂಗಳವರು ಸಾಕಷ್ಟು
ಮಧುಮತದ ತತ್ವಗಳು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಸಮಗ್ರ
ಪಾದಪ್ರಮಾಣ ಮಾತ್ರವೇನು ಅದು ತಪ್ಪು.
ಸಂದೇಶಗಳಿಗೆ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಣ. ಅ
ವಿರೋಧವೇನು? ಅದೇನು? ಅದೇನು
ವಿರೋಧವು
ವಿರೋಧವು.

ಅದೇನು? ಅದೇನು?
ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವು. ಅದೇನು? ಅದೇನು?
ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು
ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಷ್ಟು
ಹೊರತರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಅದು
ಉಕ್ಕುಜೀವು ಕಲಿಯುವುದು
ಅದು ಅದು ನಮ್ಮ ದೈವ. ಅದೇನು? ಅದೇನು?
ಬೆಂಬಲನೀಡಿದವರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ
ನೀಯರನೇಕರು ತಪ್ಪು ಸಮಗ್ರ
ಭಾಂಧವದ, ಸಮಾಜವನ್ನು ಉಳಿಸಿ
ಕ್ಷೀಣ ಮತ್ತು ತಪ್ಪದೆ ಪುನರೇ
ಕ್ಷೀಣ. ಮುಂದಿನ ಸಂದೇಶವು.

ವೃದ್ಧರಿಂದ ಕಡೆಮಾಡದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವರ್ಗದವರು ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಸುಖಕ್ಕರವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇವರುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಭಾರವೆಂದು ಹೇಳದಿರಲಾರೆವು.

ಒಂದು ಅನಂದದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಒಂದನೇ ವರ್ಷ ರಕ್ತಾ ಚಂದ್ರನು ಸೇರಿ ೩೨ ಪುಟಗಳಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಎರಡನೇ ವರ್ಷ ೩೬ ಪುಟಗಳಾಗಿ, ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ ೪೦ ಪುಟಗಳಾಗಿ ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೦೩ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇನ್ನೂ ೪ ಪುಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕವಿಯ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಸಂತೋಷದನ್ನಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಪಾಠ್ಯದ ಮೂಲಕ ಆಗಲಿ ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಲ್ಲಿ ಅವು ಮುಖ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಸುಸ್ವಾಗತವುಂಟು. ವಾಸ್ತವವಾದ ಮಾತುಗಳು ಆ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದರಂತೂ ನಮ್ಮ ಅರಿಯಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಈ ಸಲದ ಕೊನೆಯ ಮಾತು.

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಜಯಗುರುವರರ ಅನುಗ್ರಹರೂಪ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಮುನ್ನಡೆಗೈ ನಡೆಸಿದ ಈ ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಆ ವಾಸ್ತವವಾದ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶ್ರೀ ಭಾರತೀರನುಣಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ಲೋಕಸತ್ಯವಸ್ತುವಿನು ಸುಸ್ಪ್ರೀತನಾಗಿ, ವೇಗದಿಂದ ತನ್ನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಸ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದ ಕಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲ ಹರಿ ಭಕ್ತರನ್ನೂ ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿರಲೆಂಬುದೊಂದೇ.

“ಕವನಾನ ಮತ ಪಿಡಿದು ನಿನ್ನ ಕ್ರನಣ ಮಾ-
ದುವರ ಸಂಗ ಪಾಲಿಸು ವಿಜಯವಿಠಲ ವಲಿದು”

॥ ‘ಶ್ರೀಪತಿಮನಿದೋ ನಃ’ ॥

ಇತ್ತ ಈ ಬಾಲಕನೂ ಮಳೆಗಾಳಿಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ತಡೆಯಲಾರದೇ ಕತ್ತಲಾದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವನ್ನರಿಯದೆ ಕಂಪಿತಹೃದಯ ನಾಗಿರಲು ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆ ಬಾಲಕನಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಬಾಲಕನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರ ವೇದಿಕೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ಋಷಿ ಪತ್ನಿಯರು ದಿಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಈ ಬಾಲಕನಿಗೆ ಉಪಚರಿಸಿದರು. ನಂತರ ತನ್ನನ್ನು ಈ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದ ಮಹನೀಯ ವೃದ್ಧರು “ಕುಮಾರ!! ಈ ದಿನ ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತಾಭಾಷ್ಯ ಮಂಗಳಮಹೋತ್ಸವವಿದೆ. ಆ ಮಂಗಳಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ದೇವರ್ಷಿಗಳು, ರಾಜರ್ಷಿಗಳು, ಋಷಿಪತ್ನಿಯರು, ದಿಕ್ಪಾಲಕರು ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಆಗಮಿಸಿರುವರು. ಭೋಜನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಭಯ ಪಡಬೇಡ” ಎಂದು ನುಡಿದು ವ್ಯಾಸ-ಪೀಠದ ಬೀಗ ತೆರಳಿ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ, ಟೀಕಾಚಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಅಭಿನಮಿಸಿ ಅಮರತರಂಗಿಣೀ (ಗಂಗಾ) ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಾನುವಾದ ಮಾಡಿದರು. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪುಷ್ಪ ವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆದರು. ದೇವತೆಗಳ ಶ್ಲಾಘನೆಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದುದೇ ಯಾತಕ್ಕೊಂದರೆ :—

ಗುಣವಾನಪಿ ನೋಪಯಾತಿ ಪೂಜಾಂ
ಪುರುಷಃ ಸತ್ಪುರುಷೈರಕಥ್ಯಮಾನಃ
ನ ಹಿ ಸಾರಮಣಿಃ ಸ್ವಭಾವಕಾಂತಿಂ
ರವಿಪಾದೈರನಧಿಷ್ಟಿತಃ ಕರೋತಿ ||

ಎಂಬ ಅಶ್ವೋತ್ತಿಯಂತೆ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯಕೃತ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯಾನುವಾದವನ್ನು ನಿಜವೆ ನಿಜವೆ ವ್ಯಂದವೂ ಕೇಳಿ ಜಯಜಯಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೆಂದರೆ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವಿರಬೇಕು! ಶ್ರೀಮದಾನಂದೋದ್ಧರ ಅಧಿಪ್ತಿಯವು ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರಿಗೆ ವೇದ್ಯ

ಮಗು; ನಿನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸಿದವರು ಯಾರು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು "ನನ್ನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದುದು ನಮ್ಮ ತಾತ (ಸ್ವಲ್ಪ ಎಣ್ಣೆಗಪ್ಪಗಿರುವವರನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ) ಈ ಏಣ್ಣ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಿಳಿಗಡ್ಡೆ ಏಣ್ಣ; ಹಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇದ್ದರು. ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ಚಂದಾಗಿತ್ತು ಅಮ್ಮ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು, ಆಗ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಹಲ್ಲುಗಳು ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯ ಮಂಗಳ ಎಂತ ಹೇಳಿದ ತಾತ. ಇನ್ನೂ ಯಾರ್ಯಾರೋ ಬಡಕ ಜನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರೆಲ್ಲ ತಾತ ಪುರಾಣ ಹೇಳುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿ ಸುತ್ತಾ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದರಮ್ಮ. ಆ ತಾತನೇ ನನಗೆ ನಿನ್ನೆ ಕುಟ್ಟಿದ ಕಡುವು ತಿನಿಸಿ ದಕ್ಷಿಣೇ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕರತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ" ನೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಆನಂದೋದ್ದೇಕದಿಂದ ಆಳಲಾರಂಭಿಸಿ ವನು. ಆ ಬಾಲಕನ ಮುಖದಿಂದ ಅಮೃತವನ್ನೇ ಪ್ರಾಶನ ಮಾಡಿ ದಂತಾಗಿ ಸರ್ವರೂ ಆನಂದಾಬ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತಾ ಬಾಲಕನೊಂದಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಈ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀ ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀ|| ಶ್ರೀ|| ಸತ್ಯಭವಗುರುಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಆ ದಕ್ಷಿಣೆಯ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಸ್ಕಾನದಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ತೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಬಾಲಕನ ಹೆಸರು ಅಸ್ತತ್ವನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ. ಅವರ ಪುತ್ರರ ಹೆಸರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು. ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ದಿಗ್ಧಂತಿ ಪಂಡಿತರಾಗಿ ಈ ಯಾದವಾರ್ಯರ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶ್ರೀ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರು ಇವರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯ ಅಥವಾ ಗೀತಾತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರೆಂತಲೂ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೃತಾರ್ಥರಾದರೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿರಕ್ತಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾವಾರ್ಯರ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಭಕ್ತಾಭಿಮಾನಿತ್ವವನ್ನೂ ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ನಮ್ಮಂತಹ ಮಂದ ಪ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಅಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರಿಯರಾದ ದೇವತೆಗಳೇ ವರ್ಣಿಸಲಿ!!

ಶ್ರೀ ಯಾದವಾರ್ಯರ ಚರಿತ್ರೆಯು ಮುಗಿದುದು. ಹರಿಃ ಓಂ.

|| ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣೋಪನಿಷತ್ ||
 ಹರಿದಾಸರ ಕೃತಿಗೆ
 ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತಾನುಸರಣ

ಶೇಖಕರು:—ಶ್ರೀ ಪದವತಿ ರಾಜೇಂದ್ರ
 ಮೈಸೂರು ಗೌ|| ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಾಶ
 (ಅಷಾಢ ಸಂಜೆಕೆಯಿಂದ ಮುಂತ)

ಗೋಪಿಯರು ಸಾಮಾನ್ಯರು
 ಕೃಷ್ಣನಮೇಲೆ ನಾನು ಬಹು ಮೆಚ್ಚು
 ನೆನಪಿರುವೆ ಮೂಲನೆ
 ನಾನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ
 ಮೆಚ್ಚುಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ
 ಕೃಷ್ಣನವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತು
 ಲುದು ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ
 ತದು ಪುನಃ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಡುವುದು
 ಪರ್ತನೆಯನ್ನು ತಿಪ್ಪುಪುನಃ ಬಿಡು
 ಮುದ್ದು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಮುದ್ದುಟ್ಟು ಅವನ
 ರೀತಿ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳುವರು :-

ಎನ್ನನೆ ಬೇಡ ಬೇಡಪ್ಪೋ

ಗೋಪ

ನಿನ್ನಯ ಬಿನ್ನಾಣ ಪೇಳತಕ್ಕ

ವರು

ಬನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿಡು ಗೋಪಿಯ
 ಯಲೋದೆಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ

ತನ್ನ ಏತೋಪದೇಶವನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ್ದರೆ ಕೃಷ್ಣನು ಅವಳ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಹೇಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ! ಆದರೆ ಯಶೋದೆಯು ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ತಾಯ್ತನದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ನುಯುತುವೆವಳು! 'ನೀನು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದೇ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಲೂ ಬಾಹ್ಯ ಕೃಷ್ಣನು ಆ ಖಂಡನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಮೌನವಹಿಸಿ ಬಾಹ್ಯವನೇ? ಗೋಪಿಕಾಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಮುಂದೆ ಉಪಾಸನದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವಳು ತಟಸ್ಥಳಾದಳು. ಆದರೂ ಈ ಸಂದಿಧದಲ್ಲಿ ಯಶೋದೆಗೂ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಸದಾ ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸು ಮೂಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರವರ ಉಪದೇಶವಿರುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂದಿಧವೆನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬರಿಸಿ :—

ಯಶೋದೆ :— ಗೋಪೇರ ಮನೆಗಳ ಪೊಕ್ಕು ನೀನೀಪರಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡು-
ಪರೆ ಕಂದ-ಗೋವಿಂದ-ಲೂಟಿ ಮಾಡುವರೆ ಕಂದ |

ಕೃಷ್ಣ :— ಕಪಟಶಿಖರ ಚಾಡಿಮಾತನ ಕೇಳಿ ಕೋಪಿಸಬೇಡವಮ್ಮ
ಗೋಪಮ್ಮ-ಕೋಪಿಸಬೇಡವಮ್ಮ ||

ಯಶೋದೆ :— ಮಲಗಿದ್ದ ತುರುಗಳೆಬ್ಬಿಸಿ ಕರುಗಳ ಬಿಚ್ಚಿ
ದುರುಳತನವ ಮಾಡೋರೇ-ಮುರಾರೇ
ದುರುಳತನವ ಮಾಡೋರೇ |

ಕೃಷ್ಣ :— ಮಲಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳೆದ್ದಳುವ ಗುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ತುರು ಕರು ಬೆದರಿ-
ತಮ್ಮ—ಗೋಪಮ್ಮ ತುರುಕರು ಬೆದರಿತಮ್ಮ ||

ಯಶೋದೆ :— ಬೆದಿರುಗ್ಧ ಭಾಂಡಗಳೊಡೆದು ಗೋಪೇರ ಕಂಡು
ಬೆದರಿಕೆ ಮಾಡುವರೇ—ಗೋಪಾಲ
ಬೆದರಿಕೆ ಮಾಡುವರೇ |

ಕೃಷ್ಣ :— ಉದಯದಿ ಗುದ್ದಾಡಿ ಮಾರ್ಜಾಲಂಗಳು ಬೀಳೆ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಭಾಷ್ಯಪದ

ದಧಿಭಾಂಡ ಒಡೆಯಕಮ್ಮ

ದಧಿಭಾಂಡ ಒಡೆಯಕಮ್ಮ

ಯಶೋದೆ :— ಬಸವನೊಳಾಟವೆ ತಿರುಗಿಲ್ಲವೆ

ಮಸಿಮಣ್ಣು ಮೈಯೊಡಕ್ಕೋ--

ಮಸಿ ಮಣ್ಣು ಮೈಯೊಡಕ್ಕೋ

ಕೃಷ್ಣ :— ಶಶಿಮುಖೆಯರು ಮನೆಯೊಳಗೆ

ಮಸಿಕ್ಕೊಡೆಯೊಡಕ್ಕೋ

ಮಸಿಕ್ಕೊಡೆಯೊ

ಯಶೋದೆ :— ಎನ್ನೊಡಕ್ಕೋ

ಎನ್ನೊಡಕ್ಕೋ

ಎನ್ನೊಡಕ್ಕೋ

ಕೃಷ್ಣ :— ಕಡ್ಡೋಡಕ್ಕೋ

ಕಡ್ಡೋಡಕ್ಕೋ

ಕಡ್ಡೋಡಕ್ಕೋ

ಯಶೋದೆ :— ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಅಣ್ಣಯ್ಯ

ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಅಣ್ಣಯ್ಯ

ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಅಣ್ಣಯ್ಯ

ಕೃಷ್ಣ :— ಅಂದಂತೆ ನಾನೊಡಕ್ಕೋ

ಅಂದಂತೆ ನಾನೊಡಕ್ಕೋ

ಅಂದಂತೆ ನಾನೊಡಕ್ಕೋ

ಕೃಷ್ಣನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಗಳಿಂದ ಯಶೋದೆಯ

ಚತುರೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವು

ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಡಲು

ಬಾರೋ ಮೋಹದ ಖಣಿಯೆ—ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಿಡಲು

ಉಳಿದವು ಯಾವುದೇ ಕಡೆವಳು ಬಿಗಿದಷ್ಟೆ

ಧೀರ ಹಯವದನನ್ನು—ಗೋಪೆಮ್ಮ,

ಧೀರ ಹಯವದನನ್ನು ||

ಒಂದು ದಿನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಣ್ಣನಾದ ಬಲರಾಮನೊಡನೆಯೂ ಇತರ ಗೋಪಾಲ ಬಾಲಕರೊಡನೆಯೂ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಜೊತೆ ಬಾಲಕರು ಯಶೋದೆಗೆ ಬಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ಯಶೋದೆಯು, ಪಿಡಿಬಂದು ಮಗನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು “ಎಲೋ ಬಾಬಿ ಕೃಷ್ಣ ಮಣ್ಣನ್ನೇ ತಿಂದೆ. ಬಾಯ ತೆರೆ ನೋಡೋಣ” ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಆಕಳಿಸುವವನಂತೆ ಬಾಯತೆರೆದು ತೋರಿಸಲು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದ ಮಹಾದೇವನು, “ಮನೋಹರವಿತ್ತಲರು ಈ ರೀತಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ :—

ಪನ್ನವರೊಳಾದುತಂಗಣದೊಳಗೆ ಬಾಯೊಳೆರೆ

ಮಣ್ಣು ತಿಂಬುವ ಕೃಷ್ಣನಂಕಂಡು ಗೋಪಿಯು

ಮಣ್ಣು ತಿಂಬುವರೆ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಜಠರಕೊಳಿತಲ್ಲ ತೆರೆ ವದನ

ಎನುತಲಿ |

ಚಿನ್ನನಂ ಪಿಡಿಯಲಾಕಳಿಸಿ, ಮೊಗಮಂ ತೆರೆದು

ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ನೋಡೆನಲ್ ಮೂಜಗಂ ತನ್ನನಂ

ಕಣ್ಣಾರೆಕಂಡು ಕಂಪಿಸಿ ಬಾಯಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚೈಯೆಂದು

ಬೆರಗಾದಳು ||

ಪನ್ನಮಂ ಕಂಡಿಸಂ ಮಗನಲ್ಲ ಪರವೈವ

ಮಣ್ಣು ಗಾಳೆನಾತ್ಮನೆಬಿಡುಹುದು ನೋಡಿದೊಡೆ

ನಿಜ್ಜಕರಿಸರಿಯಾಟೆ ವಿಸ್ಮಯಂ ತೋರಿಸುತ

ನೋಹಿಸುವನದರಿಂದಲಿ ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆ
ಅಧ್ಯಾಯ ೧೦ - ಅನಂತಶಯನ ಅಧ್ಯಾಯ ಬಗೆಯದು

ಮೂರ್ಧಾತ್ಮರಾವರಣ ||

ಒಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣನು ಬಿಣ್ಣೆಯ ಗಡಿಗೆಯನ್ನಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಕೃತನದಿಂದ
ಮೋಗುತ್ತಿರಲು ಒಬ್ಬಳು ಗೋಪಿಯು ನೋಡಿ ಅವನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಮೋಗಲು ಅವನು ನಗುತ್ತ ತನ್ನ ಮನಬಂದಂತೆ ಬಿಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸವಿಯತ್ತ
ಆ ಗೋಪಿಯನ್ನು ಕಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಯಶೋದೆೆಯು
ಕೇಳಿ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬರಲು ಅವನು ಅಂಜಿದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ
ಮನಮು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಲೀಲಾ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ
ವಿವರಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಪರ್ಣಿಸಿರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡ
ಬೇಕು. ಇದ್ದಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರವಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನಗಳಿವೆ
ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ :-

1 ನಕ್ಷತ್ರಸುತನನುಜ ನನನೀತ ಭಾಂಡಮಂ

2 ನಕ್ಷತ್ರದಿಂ ವಿಡಿದು ಕಡ್ಡಿಯ್ಯತಿರಲೋರ್ನ

3 ನಕ್ಷತ್ರರಾಜಮುಖಿ ಕಂಡು ಬೆನ್ನಿಟ್ಟಿಲವ ನೋಡಿ ನಸುನಗುತ

ತನ್ನ |

4 ನಕ್ಷತ್ರ ಬಂದಂತೆ ಬಿಣ್ಣೆಯಂ ಸವಿವುದಂ

5 ನಕ್ಷತ್ರದಿಂ ಕೇಳಿ ಗೋಪಿ ಬರಲಂಜುತಾ

6 ನಕ್ಷತ್ರ ಕೊಡಲಾರದೋಡಿ ನಿಜಮಂದಿರದ

7 ನಕ್ಷತ್ರದೋಳದಗದ ||

ಅರ್ಥ :- ನಕ್ಷತ್ರಸುತನನುಜ = ರೋಹಿಣಿ ಸುತನಾದ ಬಲ
ರಾಮನುಜ ತನ್ನನಿವ ಕೃಷ್ಣನು, ನನನೀತ ಭಾಂಡಮಂ = ಬಿಣ್ಣೆಯ ಗಡಿಗೆ

1) ರೋಹಿಣಿ 2) ಹಸ್ತ 3) ಚಂದ್ರ 4) ಚಿತ್ತ 5) ಪ್ರವಣ 6) ಬುಧ 7) ಮೂಲ.

ಯನ್ನು, ನಕ್ಷತ್ರದಿಂ ಪಿಡಿದು=ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ (ಕೈಯಲ್ಲಿ) ಹಿಡಿದು, ಕದ್ದೊಯ್ಯು
ತಿರಲು, ಓರ್ವ ನಕ್ಷತ್ರರಾಜಮುಖಿ = ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದ ಚಂದ್ರ
ನಂತೆ ಮುಖವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ಗೋಪಿಯು ಕಂಡು ಬೆನ್ನಟ್ಟಲು, ಅವನು
ನೋಡಿ, ನಸುನಗುತ ತನ್ನ ನಕ್ಷತ್ರ ಬಂದಂತೆ=ಚಿತ್ತ ಬಂದಂತೆ (ಮನಸ್ಸು
ಬಂದಂತೆ) ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಸವಿವುದಂ, ನಕ್ಷತ್ರದಿಂ=ಶ್ರವಣದಿಂ (ಕಿವಿಯಿಂದ)
ಕೇಳಿ ಯಶೋದೆ ಬರಲು, ಅಂಜುತ, ನಕ್ಷತ್ರ ಕೊಡಲಾರದೆ=ಉತ್ತರ
ಕೊಡಲಾರದೆ, ಓಡಿ, ನಿಜ ಮಂದಿರದ=ತನ್ನ ಮನೆಯ, ನಕ್ಷತ್ರದೋಳ್==
ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಡಗಿದ=ಅವಿತುಕೊಂಡನು.

ಒಂದು ದಿನ ಯಶೋದೆಯು ತಾನೇ ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆಯಬೇಕಾ
ಯಿತು. ಸೆರಗನ್ನು ಹಾಚಿನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು, ಉದಯರಾಗವನ್ನು
ಹಾಡುತ್ತಾ ರಭಸದಿಂದ ಮೊಸರನ್ನು ಕಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಆಗ
ಕೃಷ್ಣನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದು ಯಶೋದೆಯ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು
ಕೊಂಡು ಅವಳು ಕಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡುತ್ತ ತನಗೆ ಸ್ತನ್ಯ
ಪಾನಮಾಡಿಸುವಂತೆ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಯಶೋದೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ
ಕೊಡದೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ಉದ್ಯುಕ್ತಳಾಗಿರಲು, ಕೃಷ್ಣನು ಕಡೆ-
ಗೋಲನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಯಶೋದೆಯು
ಪ್ರೇಮ ಪೂರಿತವಾದ ಅನುನಯದ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ
ಮಾತನಾಡಿದಳು :—

ರಾಗ: ಬಿರಹಂ ಏಕತಾಳ

ಕಡೆಗೋಲ ತಾರೆನ್ನ ಚಿನ್ನಪೆ-ಮೊಸ || ಪ ||

ಕೊಡೆದರೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬಾರದು ಮುಮ್ಮ ಮಗುವೆ || ಅ ||

ಅಣ್ಣನ ಒಡಗೊಂಡು ಬಾರಯ್ಯ—ಸವಿ

ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮುದ್ದೆಯ ಮೆಲುನಿರಂತೆ |

ಬಣ್ಣದ ಸರವನ್ನು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವೆ

ಚಿಣ್ಣರೊಡನೆ ಆಡಕಳುಹುವೆ ರಂಗ || ೧ ||

ಕೇಳಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಲವ ಶಿಲ್ಪದೋಡಲು ತಾನು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಪೋಷ
ಭರಕೆ |

ಮೇಲುಬದಂಜಾರೆ ಕುಚ ನಡುಗೆ ಬಡನಡುಬಳ್ಳು—
ತಾಲತಾಂಗಂ ಬೆವರುತಲಿ ಗಮನದಿಂ ದಣಿದು
ಮೇಲೆ ಹುಂಕರಿಸಿ ಬಹಜನನಿಯ ಶ್ರಮಕಂಡು ತಾನೆ ಸಿಕ್ಕಿದ
ಕೈಯೊಳು ||

ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೊಡನೆಯೇ ಯಶೋದೆಯು
ತರಳ ನೀಂ ಸಿಕ್ಕಿದಿನ್ನೆಲ್ಲಿ ಪೋದಪೆ ನಿನ್ನ
ಚರಣಗಳ ಬಿಗಿ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟುವೆಂ ನೋಡೆನುತ
ಸರ ಹಗ್ಗಗಳ ಕಟ್ಟಲವುಸಾಲದಿರೆ ಮತ್ತೆ ತಂದಳಾಗನಿತು
ನೇಣು

ಕೊರತಾಗುತಂಫ್ರಗಮ ಸಾಲತಿದಿ ದಣಿ ದಣಿದು
ಬೆರಗಾದ ಮಾತೆಯಂ ಕಂಡು ಕರುವಿನ ಕಣ್ಣೆ
ಮುಳಿತರಲದರಿಂದ ಬರಲಿಗೆ ಬಿಗಿಪಡಿದು ನಗುತಿರ್ಪನಾ
ಮಹಿಮನು ||

[ಮುಂದುವರಿಯುವುದು]

“ಶ್ರುತಿತತಿಗಳಭಿಮಾನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಗೋಚರಿಸದ ಪ್ರತಿ—
ಹತಮಡೈಶ್ವರ್ಯಾದ್ಯವಿಳ ಸದ್ಗುಣಗಣಾಂಭೋಧಿ
ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ತನ್ನಂಫ್ರಿಸೇವಾರತಮಹಾತ್ಮರು ಮಾಡುತಿಹ ಸಂ-
ತಿಗೆ ವಶನಾಗುವನಿವನ ಕಾರುಣ್ಯಕೇನೆಂಬೆ”

— ಶ್ರೀ ಜಗನ್ನಾಥದಾಸರು.

ಬಾಯಿಪಾಠ

ರಾಗ : ಭಂಜನಿ ಅಡಿತಿ

ಹರೇ ವೇಂಕಟೇಶ್ವರವಲ್ಲಭ

ಪಾಲಿಸೋ ನೀನೇ

ದುರಿತದೂರನೀನಲ್ಲದೆ ಧರಿಯೆ

ಪೂರಿಸಲ ನಾ ಕಾಣೆ. ಭಕ್ತನು

ಇಂದಿರೇಶ ಅರಸಾದನು

ಅವ ತಾನು

ಹೊಂದಿದವನು ಭಕ್ತನು

ಮಂದರಾದ್ರಿಭರಣಿ, ಶ್ರೀಭಗವ

ಅರು ನಿನ್ನ ಮೂಲಕೆನ್ನ

ನೀರವು

ಘೋರದುರಿತಗಳ ದೂರವಾಗುವೆ

ಪಾಲ ಮಹಿಮೆ ಭೂದೇವಿ

ಮಂಗಳಾಂಗ ಪೂಜನೀಯೆ

ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಅಂಗಜಪಿತ ಅನಿರೂಪರವನು

ರಂಗವಿಠಲ ಭೂರಾಯೆ, ೧೫

ಶ್ರೀಸತ್ಯಬೋಧಮಹಿಮಾಮೃತ

ಜೀವಕರು :—ಶ್ರೀ ಮಹಿಷಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು,
ತಿವನೊಗ್ಗ.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿವಿಶೇಷ
ಪಾತ್ರವಾದ ಶಿಷ್ಯನ ವಿಯೋಗವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು.
ಅದೇಕೆಂದರೆ ಶಿಷ್ಯನ ಸನ್ಯಾಸಿಗನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡುವುದು ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ
ವಾದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಿಯಾಂತೇವಾಸಿಯ
ಮಾತನೊಡನೆ ಅನುರೋಧಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲಾ
ವಿವರವೂ, ಮುಖ್ಯಗೆ ಕೇವಲ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮರೀಯ
ಶಿಷ್ಯನ ಮರಣವನ್ನು ಪಾಪಪೂಜಾವ್ಯಾಜದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು.
ಗುರುಗಳಿಗೆ ಪಾದಪೂಜಾದಿ ಸೇವೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿದವು.
ತದ್ಗೃಹವರ್ತಿಗಳಾದ ಶಿಷ್ಯಮಂಡಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರು ಮುದ್ರಾಧಾರಣೆ
ಯನ್ನೂ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ವಿನಾಹ ಮಂದಿರದ
ಅವರೂದ್ಧೆಯೇ ಶಿಷ್ಯನ ವಸತಿಯು ಇರುವದರಿಂದ ಯತಿವರ್ಯರು
ಶ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾದ ದಾಮಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬರ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿನಾಹಮಹೋತ್ಸವ ವಿಷಯಕವಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು
ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಸುಪ್ರಸನ್ನಮಾನಸರಾದರು. ವಿವಾಹಕಾರ್ಯವು
ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತು.

ನೂತನ ದಂಪತಿಗಳ ನಗರಸಂಚಾರ ಸಮಾರಂಭವು

ವಧೂವರರ ಮೆರವಣಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ಪಟ್ಟಣದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗವೂ
ನೂತನ ರಂಭಾಸ್ತಂಭಗಳಿಂದಲೂ (ಬಾಳೆಯ ಮರ) ಇಕ್ಷುದಂಡ (ಕಬ್ಬಿನ
ಜಲ್ಲೆ) ಗಳಿಂದಲೂ, ರಸಾಲಪಲ್ಲವ (ಮಾವಿನ ತಳಿರು) ಗಳಿಂದಲೂ,

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಭಾವ್ರಪದ

ಪೂಗಪೋತ (ಅಡಿಕೆಯ ಸಸಿ) ಗಳಿಂದಲೂ,
ಸೇವಂತಿಗೆ, ಬಕುಳ, ಪುಣ್ಣಾಗ, ಸಾಗಸಂಬಿಗೆ
ಗಳ ಮನೋಹರ ಮಾಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಪಿರೈಕಾಡ
ನೂತನವಧೂವರರ ಸಗರಸಂಚಾರವು
ಅತ್ಯಂತ ವೈಭವದಿಂದ ನಡೆಯಿತು.
ರತ್ನಕಂಬಳಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸುಂದರ
ಆನೆಯಮೇಲೆ ರಮಣೀಯವಾದ ಅಂಶಾದಿ
ವರರು ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪುಸ್ತಕದಿಂದ
ಮಣಿಗಳು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದವರಮುಖ
ವೈಯಾಣಿ ಬಾಹ್ಯಾಕ್ಷರವು ಬಿಟ್ಟು
ಕರು, ಪೇಣುವಾದವುಗಳಿಂದಲೂ
ಸಾದನವಿಹಾರದಿಂದ ವೈಯಾಣಿ
ಪಾದಸಚಿಕುಲರಾದ ಅಂಶಾದಿಗಳು
ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸರ್ತನ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಸ್ವರವರ್ಣ
ಭರಣಭೂಷಿತರಾದ ವೈಯಾಣಿಗಳು
ಗಾನದಿಂದ ಗಂಧರ್ವ ವನಿತೆಯರನ್ನು
ದ್ದರು. ಸಗರದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ
ಸಂಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಂಶಾದಿಗಳು
ನಾರೀಮಣಿಯರ ಸಯನಗಳಿಗೆ ಸವವಧೂವರ
ಗೋಚರರಾದರು.

ನವವಧೂವರರ ಸಗರಸಂಚಾರದ
ವರು ಮಠದ ಪ್ರಾಸಾದವನ್ನು
ವೈಷ್ಣವಪ್ರಸಾರಮಾಡಿ ಅಂಶಾದಿಗಳ ಸುಖ
ಮಾಡುತ್ತಾ ಅತಿಶಯನಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಮಠವು ಸಮಾಪಗತವಾದ ಕೂಡಲೆ ಗುರುಗಳ ಅಸಾಧಾರಣ-
ಕರುಣಾಭಾಗ್ಯಭಂಜನರಾದ ಸುಜನಮಾನ್ಯರಾದ ಶಿಷ್ಯವರ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ
ರಾಮಾಚಾರ್ಯರು ಸೂತನವಧುವಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದರು.
ಗೃಹಸ್ಥಮೇವಮೇತನ್ಮನವು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತು. ಹರಿದ್ರಾ-
ಕುಂಕುಮಫಲಪಾಂಚುಲದಕ್ಷಿಣಾಲಡ್ಡುಕಾದಿಗಳವಿನಿಯೋಗದಿಂದ ಸಮಾ-
ಗತರಾದ ದ್ವಿಜವರ್ಯರು ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಸಹ ಸಮ್ಮಾನಿತರಾದರು.
ಅನಂತರ ಅಭಿಷೇಕವಧೂವರು ಪರಿವಾರಪರಿವೃತರಾಗಿ ಮಠಕ್ಕೆ
ತೆರಳಿದರು.

ಸಕಲರಾಷ್ಟ್ರಾಂಶುಧಿವಾರವೃತ್ತರಾದ ವಿಷ್ಣುದ್ವೈಂದದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವಾರ್ಧರಿಂದ ಪರಿಶೋಭಮಾನರಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪೀಠವನ್ನು
ಅಲಂಕರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯಕೃತ್ತಿಯತೀರ್ಥಯತಿವರ್ಯರನ್ನು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧಾ-
ನ್ವಿತರಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.—

ಶ್ರೀವಾದಂಗಳವರು ಅನಂದಸಿಂಧುನಿಮಗ್ನರಾಗಿ ದೀರ್ಘಾಯುರೋ-
ಗವ್ಯದಿ ನಿರೀಕಂಪದಗಳೂ ಲಭಿಸಲೆಂದು ಅಮೋಘಾನುಗ್ರಹವನ್ನು
ಮಾಡಿದರು.

ಶಿಷ್ಯಹಿತೈಷಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಶ್ರೀ ಹರಿಗುರು-
ಪರಾಕ್ರಮದಲಲಾದ ಸಾಧು ಜನರಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥ-
ಸಿದ್ಧಿಪ್ರತಿಬಂಧಕಗಳಾದ ವಿಘ್ನಾದಿ ಸಕಲದೋಷವನ್ನು ನಿಶ್ಚೇಷವಾಗಿ
ಕಳೆಯುವ ದಿವ್ಯೋಪಾಯವನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ವಿಮಲ
ಜಿತ್ತವಲ್ಲಿ ಅಶೋಚನ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತಿಮಾ ಲಾಭವು

ಜಂದಾನೊಂದು ದಿನ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ಶಿಷ್ಯ ಪರಿವಾರಸಮ್ಮೇಶ-
ನಾಗಿ ಸಮುದ್ರಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು. ಸಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ
ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸಿಂಧುವಿನ ತೀರದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಮೃತ್ಯಜಪಾನುಷ್ಠಾನಪರಾಯಣರಾಗಿ
ಪರಿತ್ರವಾನು ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಉಪವಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧಾನರ್ಘ್ಯ-

ವಸ್ತುರಾಶಿಗಳಿಂದ ಭರಿತವಾದ ಒಂದು ಮಹಾನೌಕೆ (ಬೊಡ್ಡ ಹಡಗು) ದ್ವಾರಕಾಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿ ಹಡಗು ಅಪಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿತು. ನಾವಿಕರು ಮತ್ತು ನೌಕೆಯ ಯಜಮಾನನು ಸಹ ಭಯಭರಿತರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯಮೂಢರಾದರು. ನೌಕಾಧಿಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಮಂತನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪಿಪ್ಪಲಿಪಾರಾಭಲಾಸೆಯಿಂದ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಮೂರ್ತುಗಳಂತೆ ದೇವೀಪ್ರವಾಹವಾದ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಭಕ್ತಿಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ದೂರದಿಂದಲೇ ಬುದ್ಧಾಂಜಲಿ ಮಾಡಿ ಅಭಿವಂದಿಸಿದನು. ಸದಯದ್ವಂದಯರಾದ ಪ್ರಸಾದತೀರ್ಥರು ಕೃಷ್ಣತಲಾಪಾಯವಸ್ತ್ರಾಂಜಲಿಕಾಲಸಮಾತ್ರದಿಂದ ಹಡಗು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಮುದ್ರತೀರವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು.

ನೌಕಾಧಿಪತಿಯು ನೌಕೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರ ದಿವ್ಯವಾದಾರವಿಂದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣಮಾಡಿದನು. ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಪಾದಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅರ್ಥಹಾಸಿ ಪ್ರಾಣಹಾಸಿ ಮುಂತಾದ ಮಹಾವಿಪತ್ತುಗಳು ಪರಿಹೃತವಾದುವು. ಈ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ಧನ ಕನಕಾದಿ ವಸ್ತು ರಾಶಿಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ.

ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅವೌಲ್ಯವಾದ ವಕ್ಷುನಿಚಯವನ್ನು ದಾಸನಾದ ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಲು ಅತಿ-ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿದನು. ಶ್ರೀ ಹರಿವಾಯುಗಳ ಅಪಾರಮಹಿಮಾಭಿಜ್ಞರಾಗಿ ತದೀಯಪದಾರವಿಂದಷಟ್ಪದಸಂಕಾಶರಾದ ವಾಚಕಮಹಾಶಯರೇ, ತಮ್ಮ ಶುದ್ಧಾಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ವರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿರಿ. ಇತರರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾದ ವಿವಿಧ ಸಂಪದಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಮುಕುಂದನೇ ದಯಪಾಲಿಸುವ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಕೈವಲ್ಯಾಪ್ತಿ

ಸ್ಥಿರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೂಡ “ವಿಷ್ಣುರ್ಹಿತಾತಾ ಮೋಕ್ಷಸ್ಯ ವಾಯುಶ್ಚ ತದನುಜ್ಞಯಾ” ಯಂಬ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಾವು ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾದ ಪ್ರಭಂಜನದೇವರಿಗೆ (ವಾಯುದೇವರಿಗೆ) ಕ್ಷಣಿಕ ವಾದ ತುಚ್ಛಲೌಕಿಕ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯುಂಟಾಗುವುದೇ ; ಆದುವರಿಂದ ಆ ಪ್ರಭಂಜನದೇವನ ತೃತೀಯಾವತಾರಭೂತರೆಂದು ವೇದವೇದ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ನೌಕಾಧಿಸತ್ವನಾದ ಧನಿಕನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ವಿರಕ್ತರಾಗಿ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಕೃತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ ದೊಡ್ಡ ದಾದ ಮೂರು ಗೋಪೀಚಂದನಖಂಡಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದರು.

ನೌಕಾಧಿಸತಿಯು ಪರಮಾದರದಿಂದ ಆಚಾರ್ಯರು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಮೂರು ಗೋಪೀಚಂದನಖಂಡಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಣ ಮಾಡಿದನು. ಭಗವತ್ಪಾದರು ಗೋಪೀಚಂದನದ ಖಂಡತ್ರಯವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿಂದ ಧಾರಣಮಾಡಿಸಿ ರಜತಪೀಠಪುರ (ಉಡುಪಿ) ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಮಾಡಿದರು. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಒಲರಾಮದೇವರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಪದಭಂಡೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ಗೋಪೀಚಂದನದ ಖಂಡವು ತುಂಡಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಭವ್ಯರೂಪಾಲಂಕೃತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರು ‘ದೇವಕೀನಂದನ ಸುಂದರರೂಪ, ರುಕ್ಮಿಣಿವಲ್ಲಭ ಪಾಂಡವಬಂಧೋ’ ಎಂದು ಆನಂದದಿಂದ ರೋಮಾಂಚಿತಗಾತ್ರರಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು.

ಉಡುಪಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ರತಿಷ್ಠಾಮಹೋತ್ಸವವು

ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದ ದಿವಸ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರತಿಮಾ ಲಾಭವಾಗುವುದೆಂದು ತ್ರಿಕಾಲದರ್ಶಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನರಾಗಿ “ವಂದೇವಂದ್ಯಂ ಸದಾನಂದಂ” ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಪಂಚಮಾಧ್ಯಾಯ

ಮಧ್ವಸರೋವರದ ವಿಮಲಜಲದಲ್ಲಿ ಶೋಧನಮಾಡಿದಾಗ ಹಗುರವಾಗಿದ್ದ ಆ ಕೃಷ್ಣವಿಗ್ರಹವು ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಪರಮಪಾವನವಾದ ಅಮೃತಕರಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಭಗವತ್ಸನ್ನಿಧಾನಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಮೂವತ್ತು ಜನ ತರುಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಂಘದಿಂದಲೂ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಭಾರಭೂತವಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಮಠಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪರಮವೈಭವದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ವಿವಿಧಪೂಜಾ ನೈವೇದ್ಯ ಮಂಗಳಾರ್ತಿಕೃಪಾಭೃತಿಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಾನಾ ಮಂಗಳವಾದ್ಯ ವೈಭವಗಳೊಡನೆ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಜರುಗಿದವು. ತದಾರಭ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದಲೂ, ಆ ಮಹನೀಯಪಾದರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅಷ್ಟ ಮಠಗಳ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಯತೀಶ್ವರರುಗಳಿಂದಲೂ ನವವಿಧವಾದ ದೈನಂದಿನಪೂಜಾ, ನೈವೇದ್ಯ, ಅಸಂಖ್ಯಾತಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳ ವೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನಾದಿಸುಖ್ಯವಸ್ಥಿತಕಾರ್ಯಪರಂಪರೆಯು ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರಮದಂತೆ ಅದ್ಯಾಪಿ ಅಷ್ಟಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಆಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ದಿವ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಯುತನಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗುತ್ತಿರುವದು.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರ ಉಡುಪಿ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರಾ

“ ದ್ವಾರಾವತೀಂ ಸಕಲಭಾಗ್ಯವತೀಮುಪೇಕ್ಷ್ಯ ಗೋಪಾಲಬಾಲ-
ಲಲನಾಕರಪೂಜನಂ ಚ |

ವಾರ್ಧಿಂ ವಧೂಗೃಹಮತೀತ್ಯ ಸ ಮಧ್ವನಾಥೋ ಯತ್ರಾಸ್ತಿ
ತದ್ರಜತಪೀಠಪುರಂ ಗರೀಯಃ || ”

ಎಂದು ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವರ್ಣನ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಸರ್ವಕ್ಷೇತ್ರತೀರೋಮಣಿಸ್ಥಾನೀಯವಾದುದು ರಜತಪೀಠಪುರಕ್ಷೇತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಪ್ರಿಯ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಹಾಮಹಿಮೋದ್ದೇಶವಾದ ರಜತ-ಪೀಠಪುರ (ಉಡುಪಿ) ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಜ್ಞನ ಶಿಷ್ಯಪರಿವಾರಸಂವೃತರಾಗಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾದ ವಾಡ್ಯ ವೈಭವಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳವರ ರಜತಪೀಠಪುರಪ್ರವೇಶಮಂಡೋದ್ಯಮವು

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಉಡುಪಿ ಸಟ್ಟಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪೂಜಾರ್ಥರಂಧರರಾದಕರ್ಮಂದೀಪ್ತರರು ಶ್ರೀರಜತಪೀಠಪುರವನ್ನು ಮಹಾ ವೈಭವದಿಂದ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಿಯತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಸಕಲ ಪರಿವಾರಾಸ್ಥಿತರಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಮೂರ್ತಿಯ ಪರಮಮಂಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಪುನಃ ನಂದ ಭರಿತರಾದರು.

“ಸುಹಯಮೇಧಗಣಾತಿಶಯಾಲವೋ ಹಂಸಮಭ್ಯುತಯಃ ಸುಕೃತಾ ಇಮಾಃ”, ಯಂದು ಶ್ರೀ ಸುಮಧ್ವ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದಂತೆ ಸಾಂಗವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಿತಗಳಾದ ಅಪ್ತಮೇಧಾದಿ ಮಹಾಯಜ್ಞಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕಫಲಪ್ರದಗಳಾದ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರ ದಿವ್ಯಪನ್ನಿಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣ ಮಾಡಿ ಭಗ್ಯರಾದರು.

ಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು ಗಂಗಾಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಮಂಗಳತಮವಾದ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೋಚಿತ ಶಿಷ್ಯಮಂಗಳವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪರಮಾದರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಣಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಚರಣಾರವಿಂದಗಳ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೃತಾಂಜನ ಸುವರ್ಣಾದ್ಯಭರಣಗಳನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯರಾಶಿಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಣಮಾಡಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಾಶ್ವರ್ಯಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು.)

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರ ತತ್ತ್ವ ವೈಭವ

ಶ್ರೀ ಮು. ಶ್ರೀ. ಗುಂಡೂರಾವ್, ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್)

ಬೆಂಗಳೂರು

(ಮುಂದುವರಿದು)

ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರು ಉತ್ತಮೋತ್ತಮಆದರ್ಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯಾಚನೆಯನ್ನು ಅಸಂಪೂರ್ಣರೂ, ಅಸ್ವತಂತ್ರರೂ, ಆ ದುಃಖಭಾಗಿಗಳೂ ಆದ ಪಾಮರರಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಂಪೂರ್ಣನೂ, ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರನೂ, ಆನಂದಮಯನೂ ಆದ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಧುವಾದುದೆಂದು ನೆರೆ ನಂಬಿದ್ದರು. ರಾಜದಾರಿ ಇರುವಾಗ ಅಡ್ಡಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ನೀರಸ ವಾದ ನಷ್ಟರಸಂಸಾರವನ್ನು ನಂಬಿ ಕಾಮೋಪಭೋಗಗಳಕಡೆ ಮನಸ್ಸು ಹರಿಯಬಿಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಶಾಶ್ವತವೂ, ನಿರಂತರವೂ ಆದ ಹರಿಪ್ರಸಾದ ರೂಪ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಜೀವನದ ಬೆಗ್ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಲೇಸು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಾಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬುವುದನ್ನು ನೋಡಿ—

ನಂಬಿ ನೆಚ್ಚದಿರು ನರಲೋಕಸುಖವೆಂಬ ಅಂಬಲಿಪರಮಾನ್ನ |

ಹಂಬಲಿಸುವುದು ಹರಿಲೋಕಾನಂದವೆಂಬ ಪೀಯೂಷಪಾನ ||

ಅಂಬಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸುರರ ಸುಧಾಪಾನವೆಲ್ಲಿ ! ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ

ಹೋಲಿಕೆ ||

ಸಕಲ ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮಾನಿನಿಯಾದ ಶ್ರೀರಮಾದೇವಿಯನ್ನು

ಶ್ರೀಪತಿಯ ನಾಮವೊಂದೆ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರದಲಿ ನೆನೆವ

ಔಪಾಸನಕೊಡು ರುದ್ರಾದಿಗಳ ವರದೆ

ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕಲ್ಪಮಾತ್ರದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾದಿಗಳ

ಶ್ರೀ ವಿಜಯ—ಛಾಂದ್ರಪದ

ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಿಲ್ಲ ಮುಕುಂದನ
ಬೇಡಿ, ಮನೋಭಿಮಾನಿಗಳಿಗಿಂತ ಮನೋವಿಲ್ಲ

“ಕೈಲಾಸವಾಸ ಗೌರಿಜ, ಈಶ
ತೈಲಭಾರೆಯಂತೆ ಮನಸುಕೊಂಡು ಬಂದ
ಅಹೊರಾತ್ರಿಯಲಿ ನಾನು ಅನುಚರವಾಗೆ
ಮಹಿಯೆಲ್ಲ ಚರಿಸಿಬಿಡೆನೊ ಮಹಾರಾಜ
ಅಹಿಭೂಷಣನೆ ಎನ್ನ ಅಹೋರಾಜ
ವಿವಿಧಧರ್ಮದಲಿಡು ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತನಿ

ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ಮೀಗೆ ಮುಕುಂದನ
ನಾದ ದರಿಭಕ್ತಿ ಮುಂದ ಮುಕ್ತನಾಗೆ
ಈಗ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಕಂಡಿದಾ

ದಾಸವಾಸವೆಂದೆ
ದೋಷರಾತ್ರಿಯೆಂದು ||
ಶ್ರೀಶ ಭೀಶ ಸರ್ವೋಪಮೋತ್ತಮ
ಭಾಸುರಗುಣಗಣ ಭವ್ಯವೆಂದೆ
ಚಿತ್ತ ನಿನ್ನ ಪದಸೇವೆಯೊಳರಲಿ
ಚಿಂತೆ ಇತರ ಬಿಡಲಿ
ಅಂತರಂಗದಲ್ಲೊ ನಂದಿಸಲಿ
ಅಹಂಕೃತಿಯನೆ ಬಿಡಲಿ
ಸಂತತ ನಿನ್ನ ಪದಕಂತರವಿಲ್ಲವ
ಪಂಥ ಪಾಲಿಸೋ ಪರಮಾತ್ಮನಿ
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳಿವೆಯೆಂದೆ
ಅನಂದವಲಿರಿಸು
ಮರುಳರ ಸಂಗವ ಮುರಿದಾ

ದುರ್ಮತಿಯನೆ ಬಿಡಿಸು

ಸರಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಸಜ್ಜನರೊಳು ನೀ-

ನಿರಸ ಪಾಲಿಸೋ ನೀರಜಾಕ್ಷ ಹರಿ || ೨ ||

ಎಂತಹ ಉದಾತ್ತ ಧೈಯಗಳು! ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರ
ಢಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡುವಂತಹುದು. ದಾಸರು ವೇದಾಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ
ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಜನರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಶ್ರೀ
ಕೃಪಾರ್ಪಣವಾಗಿ ಅಪೋಥವಾಗಿ ಈರಸೇವೆಯ ಚೊತೆಗೆ ದೇಶ ಸೇವೆ
ಮಾಡಿದ್ದ ಮನಗಿ ಕೋಪೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯದಾಸರೂ
ಕಾಕುಂಧನಗುಣದ ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ;
ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಅನೇಕೋದ್ಧಾರಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ
ಅನೇಕವಾದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೈಲಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಮಾಳಿದ್ದಾರೆ.

ಏನು ಕಾರಣ ಮತಿಯಿಲ್ಲ ಮನವೆ

ಹೀನಾಯವಾಡದಿರು ಪರರ ಗುಣಗಳ ಎಣಿಸಿ

ಅವನ ಗೊಡವೆಯೇಕೆ ಅವನಾರು ನಾನಾರು

ಅವನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ನೀ ಭಾಗಾದಿಯೆ

ನಿನ್ನ ಗತಿ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅವನಡ್ಡ ಬಾಹನೆ

ನಿನ್ನಿಂದ ವರಲೋಕ ಅವನಿಗುಂಟೆ?

ನಿನ್ನೊಳಗೆ ನೀ ತಿಳಿದು ವಿಜಯವಿಠಲನ್ನ

ಸನ್ನತಿಸಿ ಭವರೋಗ ಬನ್ನವನು ಕಳೆಯೋ"

ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ನಾನಾ ಜನಾಂಗಗಳು ತಿಳಿದು ನಡೆದರೆ ಇಂದಿನ
ಅಶಾಂತಿ ಅಸೂಯೆಗಳು ತೊಲಗಿ ಜನರು ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳಿಂದ
ಬಾಳಬಹುದು.

ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿ
ದ್ದಾರೆಂಬುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ನೆಚ್ಚದಿರು ಸಂಸಾರ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕುವುದಲ್ಲ
 ಮುಚ್ಚುಗೊಳಿಸುವುದು ವಿಷಯದಲಿ
 ಎಚ್ಚತ್ತು ಪ್ರವರ್ತಿಸು ಇನ್ನಾದರೂ ಸಿರಿ
 ಅಚ್ಚುತನ ಪಾದವನು ನಂಬೋ ಪ್ರಾಣಿ
 ಗಳಿಸಿ ಧನ ತರುವಾಗ ಸುತ್ತ ನೆರದಿಹರೆಲ್ಲ
 ಭಳಿರೆ ಇವ ಮಹಾತ್ಮನಂದು
 ಘಳಿಗೆ ತೊಲಗಲು ಧನವು ಕರಗಿ ತಿಂದು ಪೋಗಿ
 ಬಿಡು ಬಿಡು ಕಳೆದು ಹೋಗಿ

೧

ಸುಖವು ದುಃಖವು ಸುಖವು ದುಃಖವು
 ಕಳೆಗೆ ಬಿಡು ಬಿಡು ಹೋಗಿ ಬಿಡು ಬಿಡು

|| ೨ ||

ಯಾಕೆಂದರೆ, ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ,

ಬಿಂದುಮಾತ್ರವೋ ಸುಖವು ದುಃಖ ಪರ್ವತದಷ್ಟು
 ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವಿದು ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧ

ಆದ್ದರಿಂದ,

ಎಂದೆಂದು ಸಿರಿಯರಸ ವಿಜಯವಿಠಲನಂಘ್ರಿ
 ಕುಂದದೆ ಹೃದಯದೊಳು ನೆನೆ ಕಂಡ್ಯ ಮನವೆ ||

ಸಿಂಹ. ಆಸೆಗಳ ಧುಂಧುರಾವಾತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಚಂಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು
 ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆಂಬುದನ್ನು ದಾಸರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ.
 ಮನಸು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ
 ಗುಣಿಸುವುದು ನಮ್ಮೊಳಗೆ ನೀವೆ ನೆಲೆ ಬಿಲ್ಲವರು
 ಮುಂದೋಡಿ ಬರುವ ರಣರಂಗ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ಪರಿಯುತಿಹ ನದಿಗಳನು ತಿರುಗಿಸಲಿಬಹುದು.
 ಕರಿ ಸೊಕ್ಕಿಬರುತಿರಲು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ದುರುಳಮನ ನಿಲಿಸುವುದು ಸುರರಿಗಳವಲ್ಲ

|| ೧ ||

ಭೈರವನ ದಾಡೆಯನು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ಮಾರುತನ ಉರುಬೆಯನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ಮಾರಿಗಳ ಮುಂಜೆರಗ ತುಡುಕಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ಹಾರಿ ಹಾರುವ ಮನಸು ನಿಲಿಸಲಳವಲ್ಲ || ೨ ||

ಶರಧಿಗಳು ಭೋರ್ಗರೆವ ಧ್ವನಿಯ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ಸುರಿವ ಬಿರುಮಳೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು
 ಹರಿದೋಡುವ ಮನಸು ನಿಲಿಸಲಾರಳವಲ್ಲ
 ಸಿರಿಯರಸ ವಿಜಯವಿಠಲ ತಾನೆ ಬಲ್ಲ || ೩ ||

ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯಾಂಶವಿದೆ, ಔಚಿತ್ಯವಿದೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಭಾವುಕರು ನೋಡಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹರಿ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ತಡೆಯಬೇಕು. ದಾಸರು ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ವಿಧಿ ನಿರ್ವೇಧಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತವೆ.

ಎಚ್ಚತ್ತು ಇರು ಕಂಡ್ಯ ಮನವೆ—ನಮ್ಮ || ಪ ||
 ಅಚ್ಚುತನಂಘ್ರಿಯ ನೆನೆ ಕಂಡ್ಯ ಮನವೆ || ಅ ಪ ||
 ಶಾಳು ಹರಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ, ಕಂಡ
 ಕೂಳುಗಳ ತಿಂದು ಒಡಲ್ಪೊರೆಯಬೇಡ
 ಕಾಲವ್ಯರ್ಥ ಕಳೆಯಬೇಡ, ನಿನ್ನ
 ಪ್ರಾಲಬ್ಧಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲಬೇಡ
 — ಶ್ರೀ ಹರಿದಯಮಾಡ || ೧ ||

ಆಡದಿರಪವಾದಗಳನು, ಕೊಂ
 ಡಾಡದಿರನ್ನು ಚಿಲ್ಲರೆದೈವಗಳನು
 ಬೇಡದಿರಹಸೌಖ್ಯವನ್ನು, ನೀ
 ಮಾಡದಿರನ್ನು ದುರ್ಜನ ಸಂಗವನ್ನು—
 ಸಜ್ಜನ ಧೈಷವನ್ನು || ೨ ||

ನಾನು ಎಂಬುದು ಬಿಡು ಕಂಡು, ನಿನ್ನ
ಮೂನಾಪಮಾನಕ್ಕೆ ಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡು
ಜ್ಞಾನಿಗಳೊಡನಾದು ಕಂಡು, ವಿಷಯ
ಜೇನೆಂದು ಮೆದ್ದರೆ ಅದು ವಿಷ ಕಂಡು

—ಬೀಳುವಿ ಯಮಗುಂಡ್ಯ || ೩ ||

ಅನ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರ ನೋಡಬೇಡ, ಹಿಂದೆ
ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದವರನ್ನ ನೀ ನೋಡ
ಅನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವ ನೋಡಬೇಡ, ನಮ್ಮ
ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞರ ಬೋಧ ತಿಳಿದುಕೊ ಗಾಢ

—ಮೈಮರಿತರಬೇಡ || ೪ ||

ನರಜನ್ಮವಿರುವುದೆ ಕಷ್ಟ, ಇದ
ಮತು ನೋಡಲು ವಿಶ್ವತ್ಯವು ಕ್ರೋಧ
ವಾತ್ಸಲ್ಯವಿ ಲಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ
ಮನವನ ಮನವ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಮರ್ಥವೆ

—ಕೇಳಲಪೂ ಮರ್ಕಟೆ || ೫ ||

ಕಷ್ಟಪಡದೆ ಸುಖ ಬರದು, ಕಂ
ಗೆಟ್ಟಮೇಲಿನ್ನು ಕಷ್ಟವು ತಿಳಿಯುವುದು
ದುಷ್ಟವಿಷಯದಾಸೆ ಜರಿದು, ವಿಜಯ
ವಿಠಲನ್ನೊರತು ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರೆಯದು

—ಕೂಗಲವೊ ಬಾಯ್ಕೆರೆದು || ೬ ||

ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಪದದ ಪ್ರಭಾವ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗಾಗಬಹುದೆಂಬುವುದನ್ನು ಉಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ ಗಳನ್ನೇ ಸಂತತವಾಗಿ ಉದಾಹರಿಸಬೇಕಾದೀತು. 'ವಿಷಯ ಜೇನೆಂದು ಮೆದ್ದರೆ ಅದು ವಿಷ ಕಂಡು' ಎಂಬ ಮಾತು—

ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಸಂಯೋಗಾಧ್ಯತ್ವದಗ್ರೇವ್ಯತೋಪಮಂ |

ಪರಿಣಾಮೇ ವಿಷಮಿವ ತತ್ಸುಖಂ ರಾಜಸಂ ಸ್ತೃತಂ ||

ಎಂಬ ಗೀತಾ ಶ್ಲೋಕವನ್ನೂ, 'ನರಜನ್ಮ ಬರುವುದೆ ಕಷ್ಟ' ಎಂಬುದು "ದುರ್ಲಭಂ ಮಾನುಷಂ ಜನ್ಮ" ಎಂಬುದೇ ಮೊದಲಾದ ಶ್ರೀ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಸಪ್ತಮಸ್ಕಂಧದಲ್ಲಿನ ವಚನವನ್ನೂ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತರುತ್ತವೆ.

ವಿಷಯದಾಸೆಯನ್ನು ದುಷ್ಟವೆಂದು ಏಕೆ ಜರಿಯಬೇಕು ; ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಫಲ ಕೊಡುವುದು ಅದೇ ತಾನೇ ; ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಬಾಕೋಣ ; ಬೆಂದು ಹೋಗುವ ದೇಹ, ಇದ್ದಾಗಲೇ ಹಿರಿದುಂಬೋಣ ; ನಾಳಿನ ಕಾಣದ ಮುಕ್ತಿಯೆಲ್ಲೋ, ನಾವೆಲ್ಲೋ ಎಂದೇ ಮೊದಲಾಗಿ ವಾದ ಹೂಡುವ ಜನರಿಗೆ, ದಾಸರು ಖಚಿತವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಪಾಪ ಪುಣ್ಯದ ಭೇತಿಯನ್ನು ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಎಂತಹ ನಾಸ್ತಿಕನಿಗೂ ಮೈ ರೋಮಾಂಚವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಕ ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ.

ಎಚ್ಚರಿಕೆಚ್ಚರಿಕೆ ಮನವೆ ಇನ್ನೂ |

ಎಚ್ಚರಿಕೆಚ್ಚರಿಕೆ ಯಮನ ಪುರದ ಬಾಧೆ

ಕಿಚ್ಚನಾದರು ಕೇಳಿ ದುಷ್ಟಿಂತೆಯ ಬಿಡು |

ಗಂಡ ಅತ್ತೆ ಮಾವ ಮೈದುನರ ಬೈವರ

ಖಂಡ ತುಂಡನೆ ಮಾಡಿ ಖಂಡವ ಕೊಯಿದು

ಕೆಂಡದೊಳಗೆ ಬೇಯಿಸಿ ದಿಂಡುಗಡಹಿ ಕಟ್ಟಿ

ನುಂಡೆಯ ಒಡೆದುದ್ದಂಡದಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿ

ಹಿಂಡಿ ಹಿಪ್ಪೆಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಅಗ್ನಿಯ

ಕುಂಡವ ಹೊಗಿಸುವರೋ—ಎದೆಯಮೇಲೆ

ಗುಂಡನೆ ಹೊರಿಸುವರೋ—ಬಾಯೊಳಗೆ

ಕೆಂಡವ ಸುರಿಸುವರೋ—ಕೋಟಿ ಜನ್ಮ

ಚಂಡಾಲಯೋನಿಯೊಳಿಟ್ಟು ಬಾಧಿಸುವರೋ

|| ೧ ||

ಪರಭನ ಪರಸತಿ ಪರನೊಂದಿಗೆಪರ
 ಮರಳುವ ಮರಳಿನೋಳು ಮೊರಳಿಸಿ ಅಸಿಯ
 ಮುರಿದು ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ ಬಂದದ ಗುಣ
 ಗರಗಸದಲಿ ಜಿಮ್ಮೆಕೊರದು ತೈಲಜೋಳಗೆ
 ಅಂವೆಯದ್ದಿ ಮೈಗೆ ಉರಿಯ ಸುತ್ತಲಿಕ್ಕೆ
 ಉರವಣಿಸಿ ಕುಣಿಸುವರೋ—ಬೆರಗೊಳಗೆ
 ಗುರಿಮಾಡಿ ನಿಲಿಸುವರೋ—ಉಕ್ಕಿನ ಕಂಠ
 ಕೊರಗಿಸಿ ನಿಲಿಸುವರೋ—ಕೂಲಕೆ ಹಾಕಿ
 ಎರಡು ಕಾಲೆಳೆದು ಕಾಲಿನಮೇಲೆ ನಿಲಿಸುವರೋ
 ಒಂದು ನೋಡಿದರೊಂದು ಅಧಿಕ ಪಾಪಗನೋ
 ನೆಂದು ನೇಳಲಿ ಎಸಗೊಂಬಾದರವಲ್ಲ
 ಹಿಂದಿನ ದುರ್ವಾರ್ತೆ ಮನೆಯ ಮುಂಬಾರವು
 ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಆ-
 ನಂದತೀರ್ಥರ ಪಾಪಾನಂದದಿ ಭವಿಸಿ
 ರಂದರನನುಸರಿಸಿ—ವಿಜಯವಿಠಲ
 ನ್ನೊಂದಿ ಪತಿಕರಿಸಿ—ಹರಿಯ ಭವ-
 ಬಂಧನ ಪರಿಹರಿಸಿ—ಮುಕ್ತಿ ಮಾಡು
 ವಿಂದು ಆಶ್ರಯಿಸೋ ಗೋವಿಂದನ ಚ್ಚುರಿ-

ಆದರೆ ನಿಸ್ಸೀಮ ಹರಿದಾಸರಿಗೆ ಯಾವ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಇವೆಲ್ಲೆಕಾಡು : ಇಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ,

ಚಿಂತಿಸಿದಂತೆ ಜನಕೆ ಸಾಧನ ಮಾಡಿಸುವ
 ಕಂತುಪಿತ ನಮ್ಮ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ
 ಶಾಂತಮೂರುತಿ ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಣ.

ಭಯಕ್ಕೆತ್, ಭಯನಾಶನನ ಭಕ್ತರಿಗೆ

ಬಾರವು ಭಯಗಳು ಬಂದರೂ ನಿಲ್ಲವು
 ಹಾರಿಹೋಗುವವು ದಡದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ
 ಘೋರದುರಿತಾದಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯವಿಠಲರನ್ನ
 ಸೇರಿದ ಜನರಿಗೆ ಇನಿತು ಭಯವುಂಟೆ?

ಹರಿದಾಸರಿಗೆ 'ನಾನು' ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ. ದಾಸೋಹಂ
ಎಂಬುವವರು ಈಶನ ಮೇಲೆತಾನೆ ಮನಸನ್ನಿಡಬೇಕು. ಕಾರಣ—

ನಾನೆ ನಾನೆ ಎಂದು ಪೇಳುವ ಮನುಜನು |
ನಾನಾ ಯಾತನೆಗಳ ಪಡುವನು ಅನುದಿನ |
ದೀನ ಮಂದಾರ ಸಿರಿ ವಿಜಯವಿಠಲರೇಯ |
ನೀನೆ ಮಾಳ್ವನನೆಂಬ ಭಕ್ತರ ಕೈಬಿಡ ||

ಶಾಸ್ತ್ರಜನಿತವಾದ ಸುಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬಿಂಬಾಪರೋಕ್ಷಮೂಲಕ ಮುಕುಂದ
ಪದವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಒಂದು ರೀತಿ. ಇದು ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗ.
ಮತ್ತೊಂದು ಸುಲಭಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ವ್ಯಾಪ್ತೋಪಾಸಕ ಸಾರ್ವಭೌಮ-
ರಾದ ಕವಿಮಾಸರ ಪರಮಕಾರುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ದಿವಾರಾತ್ರಿಯ
ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಹರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದು. ಈ ಅನುಸಂಧಾನ
ಸರ್ವರಿಗೂ ಸುಲಭಸಾಧ್ಯ. ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯರಾಯರು
ಸಾಮರಸಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ದಾರಿ ತೋರಿದ್ದಾರೆ—

ಸಾಧನಕೆ ಬಗೆಗಾಣೆನೆನ್ನಬಹುದೆ
ಸಾದರದಿ ಗುರುಕರುಣ ತಾ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ||

ಕಂಡ ಕಂಡದ್ದೆಲ್ಲ ಕಮಲನಾಭನಮೂರ್ತಿ
ಉಂಡು ಉಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ವಿಷ್ಣು ಪೂಜೆ
ತಂಡ ತಂಡದ ವಾರ್ತೆ ವಾರಿಜಾಕ್ಷನ ಕೀರ್ತಿ
ಹಾಡು ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಹರಿಯನಾಮ || ೧ ||

ವಾಗತ್ಯಪಡುವುದೆ ವಿಧಿನಿಷೇಧಾಚರಣೆ
ರೋಗಾನುಭವವೆಲ್ಲ ಉಗ್ರ ತಪವು
ಅಗದವರಾಡಿಕೊಂಬುವುದೆ ಆಶೀರ್ವಾದ
ಬೀಗರುಪಚಾರವೇ ಭೂತದಯವು || ೨ ||

ಮೈಮರೆತು ಮಲಗುವುದೆ ಹರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ
ಕೈಮೀರಿ ಹೋದದ್ದೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ

ವೈಮನೋವೃತ್ತಿಗಳ ವಿಷಯದಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ
ಹೊಯ್ಯಾಲಿತನವೆಲ್ಲ ಹರಿಯ ವಿಹರ || ೩ ||

ಹಿಡಿದ ಹಟ ಪೂರೈಸಲದು ಹರಿಯ ಸಂಕಲ್ಪ
ನಡೆದಾಡುವೋದೆಲ್ಲ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ
ಬಡತನವು ಬರಲದೇ ಭಗವದ್ಭಜನೆ ಯೋಗ
ಸಡಗರದಲಿವುದೆ ಶ್ರೀಶನಾಚ್ಛೇ || ೪ ||

ಬುದ್ಧಿ ಸಾಲದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದೇ ಸಮೃತ್ತವು
ಯುದ್ಧಚ್ಛಾಲ್ತಾಭವೇ ಸುಖವು ಯೆಸಲು
ಮಧ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ವಿಜಯಸತ್ಯಲಲೇಯ
ಭವನಾರ್ಥವ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳನೇನೋ || ೫ ||

ಮುಖ್ಯಾತ್ಮನು. ನಿತ್ಯನಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ
ಬಯ್ಯಾ ಸ್ವಾಭವವನ್ನು ಕಾಣಿದುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ, ರಂಗನನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ
ಮಂಗಳಾತ್ಮರ ಸಂಗಸುಖ ಸಂತತನಾಗಿ ದೊರೆಯುವಷ್ಟಳ ಸಿಗಲು ಶ್ರೀ
ಜಗನ್ನಾಥನಾಸರು ಹೇಳುವಂತೆ “ಫಲವಿದು ಬಾಳ್ವದಕೆ,” ಇಲ್ಲಿ ಸಿರಿ
ನಿಲಯನ ಅನಂತ ಕಲ್ಯಾಣಗುಣಗಳನ್ನು ಅನವರತವೂ ಧ್ಯಾನಮಾಡುತ್ತಾ
ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಇಷ್ಟು ತತ್ವನಿರೂಪಣೆಯೂ ಸರಳ ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಸುಲಲಿತವಾದ ಆಣೆಮುತ್ತಿನಂತಹ ಮಾತು
ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನೇ ಶೈಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು
ಪಾಡಿಕೆಯುಂಟು. ಅಂದರೆ, ಅವನ ಅಂತರಾತ್ಮ ಅವನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರಕಟವಿವಿಧವೆಂದು ಅರ್ಥ. ಸಜ್ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಾವನಿಗೂ
ಮೂಡುವುದೇ ದೊರಕು, ನೀಚಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಸ್ಪರ್ಶವಿರುವು
ದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯರಾಯರ
ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಒಂದೊಂದು
ಮುಕ್ತಾಫಲ. ಅವುಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ನಾವು ಇದುವರೆಗೂ ಸವಿದಿದ್ದೇವೆ.

ಅವರ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ರಸಮಯವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ನವರಸಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿರಸವೇ ಪ್ರಧಾನ; ಇತರ ರಸಗಳು ಭಕ್ತಿಗೆ ವೋಷಕ. ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಅನೇಕ ಅಲಂಕಾರಾದಿಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಆ ಮಹಾನುಭಾವರ ಶೈಲಿ. ಕೇವಲ ಬಿಗಿಯಾದ ಗ್ರಂಥಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಢಿಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ದಾಸರ ರೀತಿಯನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೋಡುವ. ಇವರ ವರ್ಣನೆಯ ವೈಖರಿಯೇ ಒಂದು ಸೊಗಸು. ಭವ ಸಾಗರವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿ—

ಏಳುಸಾಗರಕಥಿಕ ಭವಸಾಗರೆಂಬೋದು
ಆಳದಗಳು, ನೋಡೆ ಪರಿಮಿತಿ ತೋರದು
ಕೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದು
ಹೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ದಾಟುವುದರಿದು
ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಿಂಚಿತ್ತು ತಡವಾಗದು
ಏಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನಸಬೇಕು
ಏಳಲಳವಲ್ಲವೋ ಸರ್ವರಿಗೆ ಪಾ-
ತಾಳಕ್ಕೆದುವುದಯ್ಯ ಸುಳಿಯೊಳಡ್ಡಗೆಡಹಿ
ತಾಳುವುದೆಂತೋ ನೀನೊಲಯದಿರೆ ||

ಎಂದು ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾರುತನ ಮಾನಿನಿಯು, ಭಕುತಿ ಗಭಿಮಾನಿಯಾಗಿ—

ನೀಲಕುಂತಳೆ ಮೋಹನ್ನೆ-ಸುವಾಣಿ ಚನ್ನೆ
ಬಾಲಾರ್ಕತಿಲಕರನ್ನೆ
ಫಾಲಿವಿಶಾಲೆ ಗುಣರನ್ನೆ-ಕುಂದರದನ್ನೆ
ಮೂರ್ಲೋಕದೊಳು ಪಾವನ್ನೆ
ವೊಳೆವೊ ಕೆಂದುಪಿ ನಸುನಗೆ ಪತ್ತು ದಿಕ್ಕಿಗೆ
ಬೆಳಕು ತುಂಬಿರಲು ಮಿಗೆ

[ಮುಂದುವರಿಯುವುದು]

ಗ್ರಾಮಕಮಲಾತಯರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ

ಈ ಸಂಚರಣೆಯಲ್ಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಚಂದಾದಣವು ಮುಗಿಯಿತು. ಮುಂದಿನ ವಿಂಗಡಿಸಿದ 4ನೇ ಸಂಪ್ರತಿತ ಪ್ರಾರಂಭ. ಚಂದಾಬಾಕಿ ಉಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವು ಕಳಿಸುವುದಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಮುಂದಿನ ವಿಂಗಡ ಸಂಚರಣೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕು. ಪಿ. ದ್ವಾರಾ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಡಿ ಅಂಚೆಸೆಟ್ಟು ಉಳಿದೀತು.

ಮುಂದಿನ ವಿಂಗಡ ಸಂಪ್ರತಿತಯ ಬೇಡವಾದವರು ಇದುವರೆಗೆ ಬಾಕಿ ಕಳಿಸಿದ 4ನೇ ಸಂಪ್ರತಿತ ಮು.ಪ. ಕೊಡಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಸಂಪ್ರತಿತ ಬೇಡವಿಲ್ಲ. ಬಾಕಿ ಕಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಕಿ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇಟ್ಟು ಬಿಡುವುದು ಕೆಡಲು ತಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ವಿಂಗಡ ಕೊಡಲಾದ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದವರು ಈ ಸಂಪ್ರತಿತ ಉಪಕಾರಕ ಇದುವರೆಗೆ ಈ ಸಂಪ್ರತಿತ ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾದಂತೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಕೂಡಲಾಗಲೇ ವಿವರವಾದ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಬೇಗ ಕಳಿಸಿ ಉಪಕಾರಮಾಡಲು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

4ನೇ. ಮುಂದಿನ ವಿಂಗಡಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟವುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ 4ನೇ ಸಂಪ್ರತಿತ ಪ್ರವಚನವನ್ನು ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಬೇಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕು. ಪಿ. ಕಳಿಸದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ

ಚಂದಾ ವಿವರ

೧. ಮಹಾಪೋಷಕ ವರ್ಗ	—	ಒಂದೇ ಬಾರಿ ರೂ. 100.
೨. ಆಶ್ರಯದಾತೃ ವರ್ಗ	—	ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ,, 25.
೩. ಪೋಷಕ ವರ್ಗ	—	,, ,, 10.
೪. ಅಭಿಮಾನಿ ವರ್ಗ	—	,, ,, 5.
೫. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಂದಾ	—	,, ,, 3.

ಸಂಪಾದಕ.

ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪೋಷಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಈ ವರ್ಷವೂ 10 ರೂ
ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರುವ ಡಾ|| ವೆಂಕೋಬರಾವ್
ಸಾಮ್ರಾಣಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ. ಇವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಗುರುಗಳು ಇತೋಪ್ಯಧಿಕ
ಶ್ರೀಯಸ್ಸನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಪಾದಕ.

ನಮ್ಮ 'ಹರಿದಾಸಭಾರತೀ' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಏಜೆಂಟರುಗಳು ಬೇಕಾ
ದ್ದಾರೆ. ಧಾರಾಳವಾದ ಕಮೀಷನ್ ಉಂಟು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ
ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಜಾಗೃತೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ
ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ ಏಜೆನ್ಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ
ವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ.